

Pravniški poklici

V različnih pravnih in pravosodnih sistemih držav članic Evropske unije (EU) je veliko vrst pravnških poklicev, kot so odvetniki, notarji, sodniki, tožilci in sodno osebje. Pravniki v vseh državah članicah nimajo enakih nazivov, prav tako se lahko njihova vloga in položaj znatno razlikujeta od države do države.

Na tej strani so na voljo splošne informacije (o vlogi in nalogah) različnih pravnških poklicev.

Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.

Če se želite posvetovati s pravnikom v kateri koli državi članici Evropske unije ali ga najti, lahko obiščete razdelek [Find a ... \(Najti ...\)](#).

Uvod

Edini pravniški poklic, za katerega Evropska unija določa pogoje za njegovo opravljanje, je odvetniški poklic. Pravniški poklici so na splošno urejeni na nacionalni ravni. Čeprav so si lahko med seboj podobni po sami naravi, se te nacionalne ureditve med državami v veliki meri razlikujejo, saj odražajo nadaljevanje pogosto zelo starih tradicij.

Odbor ministrov Sveta Evrope je izdal številna priporočila o pravnških poklicih. Ena od teh pobud zadeva opravljanje poklica odvetnika. Drugo priporočilo obravnava neodvisnost sodnikov. Priporočila Sveta Evrope in druge informacije o tej temi so na voljo na njegovem [spletišču](#).

Poleg tega [Evropska konvencija o človekovih pravicah](#) določa, da ima obdolženi za kaznivo dejanje pravico, da se brani sam ali z zagovornikom po lastni izbiri ali, če nima dovolj sredstev za plačilo zagovornika, da ga dobi brezplačno, če to zahtevajo interesi pravičnosti. Ta določba se nanaša predvsem na kazenske zadeve, vendar jo je [Evropsko sodišče za človekove pravice](#) razširilo tudi na civilne zadeve.

Sodniki

Sodnik oziroma oseba, ki odloča na sodišču, je glavni uradnik, ki vodi obravnavo zadeve na sodišču, bodisi sam bodisi v senatu sodnikov. Pristojnosti, naloge, način imenovanja, pravila stroke in usposabljanje sodnikov so zelo raznoliki na območjih različnih sodnih pristojnosti. Sodnik je kot razsodnik v igri, ki vodi postopek nepristransko in javno. Sodnik zasliši vse priče in obravnava vse druge dokaze, ki jih predložita stranki v zadevi, presodi verodostojnost strank ter nato na podlagi lastne razlage prava in po svoji vesti izda sodbo v zadevi.

Več informacij o tem poklicu je na voljo na naslednjih spletiščih:

- [Združenje evropskih upravnih sodnikov \(Association of European Administrative Judges\) \(AEAJ\)](#),

- Združenje evropskih sodnikov in tožilcev (European Judges and Prosecutors Association) (EJPA),
- [Mednarodno sodniško združenje \(International Association of Judges\)](#) (zlasti evropski del),
- [Evropski sodniki za demokracijo in svobodo \(European Judges for Democracy and Liberty\)](#) (MEDEL).

Državni tožilci

V kazenskem postopku ima tožilstvo ali urad državnega tožilstva zelo pomembno vlogo. Sistemi držav članic so zelo raznoliki glede vloge, nalog in pristojnosti tožilcev.

Sodno osebje (Court staff)

Funkcije in nazivi sodnega osebja so lahko zelo različni, na primer: sodni tajnik je „Greffier“ v Franciji, „Rechtspfleger“ v Nemčiji, „Court clerk“ v Angliji.

Poleg tega se njihove funkcije precej razlikujejo od enega do drugega pravnega sistema: pomoč sodnikom ali tožilcem, upravljanje sodišč, pristojnosti v nekaterih postopkih. V skladu s predpisi posamezne države članice morajo zaključiti študij prava, lahko dajejo pravne nasvete in/ali se stalno usposabljaajo.

V vsakem primeru imajo pomembno vlogo na sodiščih v zvezi s sprejemanjem žrtev in toženih strank ter na splošno skrbijo za učinkovitost sodnega sistema.

Pripadnike tega poklica na evropski ravni predstavlja [Evropska zveza sodnih tajnikov \(European Union of Rechtspfleger\)](#) (E.U. R), nevladna organizacija, v kateri so združena poklicna združenja iz več držav. Njeni cilji so: sodelovanje pri pripravi, razvoju in usklajevanju zakonodaje na evropski in mednarodni ravni; sodelovanje z evropskimi institucijami; zastopanje poklicnih interesov njenih članov in spodbujanje poklica v interesu boljšega delovanja pravosodnega sistema.

Sodni izvršitelji/sodni uradniki (Bailiffs/judicial officers)

Poklic sodnega uradnika ureja pravo posamezne države članice in te ureditve se v državah članicah razlikujejo.

Pripadnike tega poklica na evropski ravni predstavlja [Mednarodna zveza sodnih uradnikov \(International Union of Judicial Officers\)](#) (UIHJ). Namen UIHJ je predstavljanje njenih članov v mednarodnih organizacijah in zagotavljanje sodelovanja z nacionalnimi strokovnimi organi. UIHJ želi izboljšati nacionalno procesno pravo in mednarodne pogodbe ter se po najboljših močeh trudi spodbujati ideje, projekte in pobude glede napredka ter večjega spoštovanja neodvisnega položaja sodnih uradnikov.

[Evropska zbornica sodnih uradnikov \(European Chamber of Judicial Officers\)](#), katere francoska kratica je CEHJ) prav tako zastopa interese sodnih uradnikov. Zbornica je nepridobitno združenje, ki ga ureja belgijsko pravo. Njen cilj je spodbujati večjo udeležbo sodnih uradnikov pri usklajenem sodelovanju pravnih strokovnjakov v evropski razpravi.

Odvetniki

Vloga odvetnika, ki ga najame posameznik, gospodarska družba ali država, je zaupno svetovanje in zastopanje. Odvetnik je pravni strokovnjak, ki ga tretje osebe spoštujejo, in nepogrešljiv udeleženec poštenega sojenja. Odvetnik, ki uteleša vse navedene lastnosti in zvesto zastopa interese svoje stranke ter varuje njene pravice, izvaja tudi nalogo odvetnika v družbi, in sicer z omejevanjem in preprečevanjem sporov, zagotavljanjem reševanja sporov v skladu s priznanimi načeli civilnega, javnega ali kazenskega prava ter ustreznim upoštevanjem pravic in interesov z namenom nadaljnega razvoja prava ter varovanja svobode, pravičnosti in vladavine prava.

Odvetništvo urejajo strokovne organizacije ali organi v posamezni državi članici – odvetniške zbornice in združenja –, ki so pristojni za določanje pravil o strokovnem ravnanju in disciplinski odgovornosti odvetnikov.

Pravo Evropske unije ne določa pogojev za opravljanje poklica odvetnika. Vendar pa [Direktiva](#) iz leta 1998 določa pogoje, pod katerimi lahko odvetnik, ki je v eni državi članici pridobil kvalifikacijo za opravljanje poklica odvetnika, trajno opravlja poklic odvetnika v drugi državi članici.

Odvetnike na ravni EU predstavlja [Svet odvetniških združenj Evrope \(Council of Bars and Law Societies of Europe\)](#) (CCBE) – mednarodno neprofitno združenje, ustanovljeno leta 1960. Deluje kot zveza med EU ter nacionalnimi odvetniškimi zbornicami in združenji v vseh zadevah vzajemnega interesa v zvezi z opravljanjem poklica odvetnika.

Notarji

Notarji so pravniki, specializirani in pristojni za opravljanje določenih pravnih zadev. Notarji imajo glede na svoje naloge in pristojnosti pomembno vlogo v državnem ustroju 22 držav članic, katerih pravni red temelji na rimskem pravu. Anglosaški pravni redi v Evropski uniji tudi poznajo notarski poklic, katerega dejavnost obsega širok spekter pravnih storitev ter katerega naloge in pristojnosti so povezane zlasti s pravnimi akti in instrumenti, ki se uporabljajo v prekomorskih jurisdikcijah. Pomembno vlogo imajo v mednarodnem trgovanju in trgovini domače jurisdikcije.

Njihove naloge so zlasti:

- sestavljajo zasebne listine in svetujejo strankam, pri čemer izpolnjujejo obveznost pravične obravnave vseh strank. Notar je pri pripravi notarskih listin odgovoren za zakonitost teh listin in za svoje svetovanje. Stranke mora seznaniti s posledicami obveznosti, ki jih sprejmejo;
- izvršujejo listine, ki jih sestavijo. Listina se lahko nato neposredno vpiše v uradne evidence ali izvrši, če ena od strank ne izpolni svojih obveznosti, in sicer brez predhodnega posredovanja sodnika;
- opravljajo vlogo razsodnika, ki nepristransko in ob strogem upoštevanju zakonodaje strankama omogoča, da skupaj dosežeta sprejemljiv dogovor.

Notarji so javni uslužbenci. Države nanje prenesejo določena javna pooblastila, da se jim omogoči opravljanje javne službe – opravljanje njihovih nalog v okviru neodvisnega poklica.

Notarje veže poklicna molčečnost. Pogoji za imenovanje notarjev so podobni pogojem za imenovanje sodnikov, notarji so prav tako neodvisni, njihov mandat je trajen, so nepristranski, pristojni za pripravo notarskih listin in njihovo izvršbo, prav tako pa njihove dejavnosti nadzoruje ministrstvo za pravosodje.

V 22 državah članicah Evropske unije, katerih pravni sistemi temeljijo na rimskem pravu, je približno 35 000 notarjev, v anglosaških pravnih redih (Združeno kraljestvo in Irska) pa jih je več kot 1 000, vsi notarji pa so v službi državljanov.

V odnosih z evropskimi institucijami notarje v državah članicah Evropske unije, katerih pravni sistemi temeljijo na rimskem pravu, predstavlja [Svet notariatov Evropske unije \(Council of the Notariats of the European Union\)](#) (CNUE), ki je bil ustanovljen leta 1993. CNUE predstavlja notariate v vseh državah članicah EU, ki poznajo rimskopravni institut notarja: v Avstriji, Belgiji, Bolgariji, na Češkem, v Estoniji, Franciji, Grčiji, na Hrvaškem, v Italiji, Latviji, Litvi, Luksemburgu, na Malti, na Madžarskem, v Nemčiji, na Nizozemskem, Poljskem, Portugalskem, v Romuniji, na Slovaškem, v Sloveniji in Španiji. Notarji, ki svojo dejavnost opravljajo v anglosaških pravnih redih (Združeno kraljestvo in Irska), imajo svoje nacionalne zastopniške organe. V Angliji in Walesu, na Škotskem, Irskem in Severnem Irskem jih mednarodno skupaj zastopa [Notarski forum Združenega kraljestva in Irske \(the UK and Ireland Notarial Forum\)](#).

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Zadnja posodobitev: 21/01/2019

Pravniški poklici - Belgija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [fr](#) [nl](#).

Ta oddelek vsebuje pregled različnih pravniških poklicev v Belgiji.

[Pravniški poklici – uvod](#)

[Državno tožilstvo](#)

[Sodniki](#)

[Odvetniki](#)

[Notarji](#)

[Drugi pravniški poklici](#)

[Organizacije, ki zagotavljajo brezplačne pravne nasvete](#)

[Pravne zbirke podatkov](#)

[Portal zvezne javne službe za pravosodje](#)

Pravniški poklici – uvod

V tem oddelku je navedenih nekaj informacij o pravniških poklicih, kot so:

- pravosodni uslužbenci državnega tožilstva,
- sodniki,
- odvetniki,
- notarji in
- sodni izvršitelji.

Državno tožilstvo

Organizacija

Državno tožilstvo oziroma javno tožilstvo (*ministère public/openbaar ministerie*, znano tudi kot *parquet/parket*), ki dejansko začne sodni pregon (glej spodaj), sestavljajo pravosodni uslužbenci, ki so kvalificirani sodniki (*magistrats/magistraten*) in izvajajo svoje naloge v okviru pristojnosti **sodišča**, ki so mu dodeljeni.

V **sodnem okrožju** (*arrondissement judiciaire/gerechtelijk arrondissement*) so uradniki, ki zastopajo državno tožilstvo na sodišču prve stopnje (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*) in zlasti na sodišču za mladoletnike (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*), ki je eden od oddelkov sodišča prve stopnje, **državni tožilec** (*procureur du Roi/procureur des Konings*), prvi namestnik državnega tožilca (*premiers substituts/eerste substituten*) in namestnik državnega tožilca (*substituts/subsituten*). Enako nastopajo tudi pred sodiščem ali sodišči za prekrške (*tribunal de police/politierechtbank*) ter gospodarskim sodiščem (*tribunaal de commerce/handelsrechtbank*) v okviru svojega področja pristojnosti.

Na delovnih sodiščih (*tribunaux du travail/arbeidsrechtbanken*) to funkcijo izvaja **inšpektor za delo** (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*), ki mu prav tako pomagajo njegovi namestniki, po možnosti prvi namestniki. V tej funkciji nastopajo tudi pred kazenskim sodiščem (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*), ki je eden od oddelkov sodišča prve stopnje, in na sodišču ali sodiščih za prekrške v kazenskih zadevah v njihovi pristojnosti.

Na ravni pritožbenih (*cour d'appel/hof van beroep*) in delovnih sodišč (*cour du travail/arbeidshof*) to funkcijo izvaja **generalni državni tožilec** (*procureur-général/procureur-generaal*), ki vodi in nadzira pravosodne uslužbenke generalnega državnega tožilstva na pritožbenem sodišču (*parquet général/parket-generaal*) ter ustreznega organa na delovnem sodišču (*auditorat général/arbeidsauditoraat-generaal*). Na pritožbenem sodišču generalnemu državnemu tožilcu pomagajo prvi generalni pravobranilec (*premier avocat-général/eerste advocaat-generaal*), generalni pravobranilci (*avocats-généraux/advocaten-generaal*) in namestniki generalnega državnega tožilca (*substituts généraux/substituten-generaal*). Na delovnem sodišču generalnemu državnemu tožilcu pomagajo prvi generalni pravobranilec, generalni pravobranilci in namestniki generalnega državnega tožilca.

Na kasacijskem sodišču (*Cour de cassation/Hof van cassatie*) funkcijo državnega tožilstva izvaja **generalni državni tožilec pri kasacijskem sodišču**, pomagajo pa mu prvi generalni pravobranilec in generalni pravobranilci. Kljub terminološki enakosti je funkcija državnega tožilstva tukaj popolnoma drugačna. Kasacijsko sodišče ne odloča o vsebini zadeve, temveč preverja zakonitost in pravilnost postopka.

Državno tožilstvo je **neodvisno** pri posameznih preiskavah in postopkih pregona, omejeno je zgolj s pravico pristojnega ministra za odreditev pregona in določitev zavezujočih smernic na področju kazenske politike, vključno s politiko preiskave in pregona.

Vloga in pristojnosti

Državno tožilstvo ima vrsto nalog in funkcij. Njegovo delo obsega **obravnavanje in spremljanje tako kazenskih kot civilnih zadev**.

- V kazenskih zadevah pravosodni uslužbenci državnega tožilstva delujejo v javnem interesu ter zagotavljajo pravilen potek in rešitev kazenskega postopka. To zagotavljajo tako pri glavnih sodnih postopkih kot tudi v predhodnih poizvedbenih in preiskovalnih postopkih (ki jih nadzoruje eno od obeh sodišč, predobravnavni oddelek (*chambre du conseil/raadkamer*) ali oddelek za obtožbe (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*)). Med sodno obravnavo zahtevajo od sodišča uporabo kazenskega prava, hkrati pa poskušajo zagotoviti, da so sprejeti potrebni ukrepi za ustrezno izvrševanje izrečenih kazni. **Na porotnem sodišču** (*cour d'assises/hof van assisen*) funkcijo državnega tožilstva opravlja generalni državni tožilec na pritožbenem sodišču, ki pa lahko pooblasti tudi drugega uslužbenca.
- **V civilnih zadevah** državno tožilstvo na lastno pobudo posreduje v okoliščinah, določenih v zakonu, in kadar tako zahteva javni red. V takih primerih državno tožilstvo poda pisno ali ustno mnenje. Državno tožilstvo je treba za mnenje vprašati v posebnih zadevah, navedenih v prvem odstavku člena 764 sodnega zakonika (*Code judiciaire/Gerechtig Wetboek*). Da bi podalo mnenje, lahko zahteva, da je obveščeno tudi o drugih zadevah, če meni, da je to potrebno, sodišče pa ga na zadevo lahko opozori tudi po uradni dolžnosti (drugi odstavek člena 764 sodnega zakonika).

Poleg glavnih zgoraj opisanih nalog je državno tožilstvo na svojem področju pristojno tudi za **spremljanje in ustrezno izvrševanje odločb in smernic v zvezi s kazensko politiko**.

Smernice kazenske politike določa minister za pravosodje po posvetovanju s kolegijem petih generalnih državnih tožilcev pri pritožbenih sodiščih (*collège des procureurs généraux/college van procureurs-generaal*).

Ta kolegij je v pristojnosti ministra za pravosodje in sprejema odločitve za čim skladnejšo pripravo in usklajevanje politike ter dobro splošno delovanje državnega tožilstva.

Pristojnost kolegija zajema vso državo, njegove odločitve pa so obvezujoče za generalne državne tožilce pri pritožbenih sodiščih ter vse člane državnega tožilstva pod njihovo pristojnostjo in upravljanjem.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [zvezne javne službe za pravosodje](#) (ministrstvo za pravosodje, zavihek (francosko) „Ordre judiciaire“ – „Ministère publique“ ali (nizozemsko) „Rechterlijke Orde“ – „Openbaar Ministerie“).

Sodniki

Organizacija

Ločimo „**sodnike, ki obravnavajo zadevo**“ (*la magistrature assise/de zittende magistratuur*), ki odločajo v predloženih zadevah, ter „stalne sodnike“ (*la magistrature debout/de staande magistratuur*), ki so pravosodni uslužbenci v državnem tožilstvu (glej zgoraj).

Na splošno se sodniki, ki odločajo na sodiščih nižje stopnje, imenujejo **juges/rechters**, sodniki, ki zasedajo na pritožbenih sodiščih, pa **conseillers/raadsheren**.

Vloga sodnikov, ki odločajo na sodišču, je uporaba zakona za določeno dejansko stanje ali spor, ki jim je predložen v civilnih zadevah, ter za osebe, ki so storile kaznivo dejanje.

Na nekaterih sodiščih nižje stopnje poklicni sodniki zasedajo poleg nepoklicnih sodnikov ali sodnikov porotnikov. **Nepoklicni sodniki** delujejo na naslednjih sodiščih:

- gospodarskem sodišču: poklicni sodniki in nepoklicni sodniki (imenovani *juges consulaires/consulaire rechters*);
- delovnem sodišču: poklicni sodniki in nepoklicni sodniki (imenovani *juges sociaux/sociale rechters*);
- sodišču za izvršitev kazni (*tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank*): poklicni sodniki in nepoklicni sodniki (imenovani *assesseurs en application des peines/assessoren in straitvoeringszaken*).

Pristojni organ

[Višji sodni svet](#) (*Conseil supérieur de la justice/Hoge Raad voor de Justitie*) ima **trojno nalogo**:

- ima odločilno vlogo pri politiki **imenovanj** sodnikov (vključno s pravosodnimi uslužbenci državnega tožilstva), ki jo opravlja nepristransko in nepolitično;
- izvaja **zunanji nadzor** nad delovanjem sodstva (vključno z državnim tožilstvom) ter zlasti nad obravnavanjem pritožb;

- **posreduje mnenja** oblikovalcem politike za izboljšanje delovanja sodstva.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [višjega sodnega sveta](#).

Odvetniki

Vloga in pristojnosti

Odvetniki (*avocats/advocaten*) so strokovnjaki na področju prava in pravosodja. Upoštevati morajo pravila ravnanja, ki zagotavljajo njihovo **popolno neodvisnost**. Hkrati so zavezani k poklicni molčečnosti.

Odvetniki so usposobljeni za ukrepanje na različnih pravnih področjih, ki se pogosto prepletajo (pravo družb, upravno pravo, pravo urbanega načrtovanja, davčno pravo, družinsko pravo itd.). V svojem poklicnem življenju se lahko odvetniki specializirajo za eno ali več področij, na katerih so pridobili posebno strokovno znanje.

Odvetniki lahko strankam pomagajo ne le pred sodišči, temveč vselej, ko stranke potrebujejo pravno pomoč, zastopnika, pisca dopisov ali celo moralno podporo.

Njihovo poslanstvo je torej trojno:

- odvetniki **svetujejo**,
- odvetniki **iščejo spravo**,
- odvetniki **branijo**.

Odvetnik lahko zagovarja in zastopa svoje stranke pred vsemi sodišči v državi – sodiščem za prekrške, mirovnim sodiščem (*justice de paix/vredegerecht*), sodiščem prve stopnje, gospodarskim sodiščem, delovnim sodiščem, pritožbenim sodiščem, višjim delovnim sodiščem, porotnim sodiščem ali državnim svetom (*Conseil d'État/Raad van State*) – in v drugih državah Evropske unije.

Prav tako odvetniki pomagajo v arbitražnih postopkih ali mediacijah, pri vseh alternativnih načinih reševanja sporov ter v okviru morebitnih skupščin ali sestankov.

Odvetniki ne posredujejo le v sporih. Z nasveti, ki jih dajejo, ali s pogodbami, ki jih sestavijo ali prilagodijo, se pogosto uspejo izogniti postopku pred sodiščem.

Prav tako lahko pomagajo, če želi stranka najeti ali kupiti nepremičnino, če namerava ustanoviti družbo, če ne more odplačati svojih dolgov, če želi skleniti pogodbo z novim delodajalcem, če je bila žrtev nesreče ali nasilja, če je prejela poziv na sodišče, če se ločuje od svojega partnerja itd.

Odvetnik za vsakogar

Za osebe z nizkimi dohodki zakon predvideva službo pravne pomoči (*aide juridique/juridische bijstand*, ki se je prej imenovala „*pro deo*“) in pomoč pri sodnih stroških (*assistance judiciaire/rechtsbijstand*).

Pravna pomoč omogoča popolnoma ali delno brezplačne odvetniške storitve. Organizirana je na dveh ravneh:

- **Pravna pomoč prve vrste** (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*) je dostopna vsem, ne glede na dohodek. V dežurnih službah (*permanence/permanentie*) so odvetniki na voljo za kratka posvetovanja: prvi pravni nasvet, zahteve za informacije itd.

Organi, pristojni za zagotavljanje pravne pomoči prve vrste, se imenujejo „komisije za pravno pomoč“ (*Commissions d'Aide Juridique/Commissies voor Juridische Bijstand*).

- **Pravna pomoč druge vrste** (*aide juridique de deuxième ligne/tweedelijnsbijstand*) je dostopna osebam, ki izpolnjujejo določene finančne pogoje ali ki se znajdejo v določenih razmerah. Ta pomoč, ki je glede na primer v celoti ali delno brezplačna, omogoča dodelitev odvetnika, ki bo stranki pomagal v okviru sodnega ali upravnega postopka, ji podrobno svetoval ali ji pomagal pri mediaciji.

Za pravno pomoč druge vrste so pristojni „uradi za pravno pomoč“ (*Bureaux d'Aide Juridique/Bureaus voor Juridische Bijstand*).

Pomoč pri sodnih stroških pomeni popolno ali delno oprostitev plačila stroškov postopka (kotizacije (*droit de greffe/griffierechten* ali *droits d'enregistrement/registratierechten*) ali stroškov sodnih izvršiteljev (*huissiers de justice/rechtsdeurwaarders*) ali notarjev (*notaires/notarissen*) ali poročil sodnih izvedencev). Stranka sama ali prek svojega odvetnika pri uradu za pravno pomoč zaprosi za pomoč pri sodnih stroških.

Pristojni organi

Vsi odvetniki so člani zbornice (*barreau/balie*). Trenutno je v Belgiji 28 zbornic.

Združenje francosko govorečih odvetniških zbornic in nemško govoreče odvetniške zbornice (*Ordre des barreaux francophones et germanophone/Kammer der französischsprachigen und deutschsprachigen Rechtsanwaltschaften* (AVOCATS.BE)) je organizacija, ki združuje odvetniške zbornice francosko in nemško govorečih skupnosti v državi (tj. 13 francosko govorečih odvetniških zbornic in ena nemško govoreča).

Združenje flamskih odvetniških zbornic (*Orde van Vlaamse Balies* (OVB)) pa je organizacija, ki združuje odvetniške zbornice nizozemsko govoreče skupnosti v državi (14 odvetniških zbornic).

Več informacij o odvetniškem poklicu je na voljo na naslednjih spletnih straneh:

- [Združenje francosko govorečih odvetniških zbornic in nemško govoreče odvetniške zbornice Belgije](#);
- [Združenje flamskih odvetniških zbornic](#).

Dostop do teh zbirk podatkov je **brezplačen**.

Notarji

Notarji so **javni uslužbenci**, ki jih imenuje kralj, njihova vloga pa je overjanje pravnih listin, ki so jim posredovane. Pri nekaterih listinah je v skladu z zakonom potrebna udeležba notarja, da potrdi sporazum, dosežen med strankami („**javne listine**“, *actes authentiques/authentieke akten*). Tako je na primer udeležba notarja potrebna pri prodaji nepremičnine. Poleg potrjevanja javnih listin se je mogoče na notarja obrniti tudi v primeru dedovanja, sestave zasebne pogodbe, za pridobitev mnenja itd.

Pristojnosti notarjev zlasti zajemajo tri pomembna področja:

- **nepremičninsko pravo** (prodaja nepremičnine, najem itd.);
- **družinsko pravo** (poročne pogodbe, dedovanje, razveza itd.) in
- **gospodarsko pravo** (ustanavljanje podjetij itd.).

Obstaja **nacionalna notarska zbornica** (*Chambre nationale des notaires/Nationale Kamer van Notarissen*). Njene glavne **naloge** so:

- zastopati belgijske notarje v odnosih z državnimi organi in institucijami v okviru svojih pristojnosti;
- določiti pravila poklicnega ravnanja;
- na notarske zbornice naslavljati koristna priporočila glede spoštovanja poklicne discipline.

Prav tako obstajajo notarske zbornice na ravni provinc, strokovni disciplinski organi, katerih glavne naloge so zagotavljanje spoštovanja pravil poklicnega ravnanja in reševanje sporov strokovne narave (med drugim obravnava pritožb).

Hkrati so notarji združeni v okviru belgijske kraljeve notarske zveze (*Fédération Royale du Notariat Belge (FRNB)/Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (KFBN)*), poklicnega združenja, ki notarjem pomaga pri njihovem vsakdanjem delu, tako da jim zagotavlja prilagojene storitve in zastopa notarsko stroko v različnih zadevah.

Več informacij je na voljo na [spletnem mestu belgijske kraljeve notarske zveze](#).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so **sodni in javni uradniki**, ki svojo funkcijo opravljajo **v svobodnem poklicu**. Z drugimi besedami, imajo dvojno poklicno identiteto: po eni strani so javni uslužbenci, po drugi strani pa svojo funkcijo opravljajo **neodvisno**.

Ker jim je država podelila del javne pristojnosti, so sodni izvršitelji **sodni in javni uradniki**. Zaradi tega ne morejo zavrniti zahteve za ukrepanje, razen če jim to prepoveduje njihov kodeks poklicnega ravnanja ali zakon, kot v primeru navzkrižja interesov ali nezakonitosti zahteve. Sodni izvršitelji zato nikoli ne ravnajo na lastno pobudo, temveč vselej na zahtevo nekoga, ki jim je dal uradna navodila. Med vsako nalogo, ki jo morajo opraviti, morajo upoštevati različne zakonske obveznosti. Za svoje delo so lahko tudi plačani za delno ali celotno kritje svojih stroškov.

Kot **izvajalci svobodnega poklica** sodni izvršitelji delujejo neodvisno in nepristransko. Storitve na podlagi strokovnih izkušenj izvajajo za vsakogar. To pomeni, da od državnih organov ne prejemo plače, nadomestil ali honorarjev. Vse stroške morajo plačati sami.

Ukrepe, ki jih lahko sodni izvršitelj sprejme, je mogoče razdeliti v dve splošni kategoriji: „izvensodne“ ukrepe (*interventions extrajudiciaires/buitengerechtelijke tussenkomsten*), kot na primer izvensodna izterjava dolga ali uradne ugotovitve dejstev) in „sodne“ ukrepe (*interventions judiciaires/gerechtelijke tussenkomsten*, kar pomeni vročitve ali izvršitev odločbe). Pri takšnih ukrepih je pogosto dolžnost sodnega izvršitelja, da stranki posreduje informacije o tem, kako lahko stranka uveljavi svoje pravice, in da odgovori na njena vprašanja glede vloge sodnega izvršitelja, ne glede na to, ali se je stranka sama obrnila na sodnega izvršitelja ali pa je ukrepal sam.

V vsakem **sodnem okrožju** obstaja **zbornica** (*chambre/kamer*), v katero so vključeni vsi sodni izvršitelji posameznega okrožja. Njeni glavni nalogi sta zagotavljanje, da sodni izvršitelji posameznega okrožja spoštujejo pravila poklicne discipline ter zakone in predpise, ki jih zadevajo, in reševanje sporov, do katerih lahko pride med sodnimi izvršitelji.

Obstaja tudi nacionalna zbornica sodnih izvršiteljev Belgije (*Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique/Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België*), katere glavne **naloge** so:

- zagotavljanje enotnosti discipline in pravil poklicnega ravnanja med sodnimi izvršitelji;
- varovanje interesov njenih članov in
- zastopanje članov.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [nacionalne zbornice sodnih izvršiteljev Belgije](#).

Drugo

Sodnikom in pravosodnim uslužbencem državnega tožilstva pomagajo različni upravni in pravni strokovnjaki, kot so na primer sodni tajniki ali strokovni sodelavci.

Sodniku na vsaki obravnavi pomaga **sodni tajnik** (*greffier/griffier*). Sodni tajnik opravlja naloge, ki omogočajo delo sodnikov, na primer pripravi spise za obravnavo. Med obravnavo zapisuje njen potek in zagotavlja, da so vsi potrebni dokumenti pravilno sestavljeni. Poleg tega opravlja in koordinira naloge sodnega tajništva (*greffe/griffie*). Vsako sodišče ima svoje sodno tajništvo, ki ga vodi glavni sodni tajnik ali registrar (*greffier en chef/hoofdgriffier*). V sodnem tajništvu deluje eden ali več sodnih tajnikov, odvisno od velikosti sodišča. Sodnim tajnikom pomaga upravno osebje.

Strokovni sodelavci (*référéndaires/referendarissen*) so pravniki, ki sodnikom pomagajo pri pripravi sodnih odločb. Pod vodstvom enega ali več sodnikov in na podlagi njihovih navodil pomagajo pri reševanju sodnih zadev. Proučijo spise, analizirajo pravne probleme ter pripravijo osnutke sodnih odločb.

Uslužbencem državnega tožilstva lahko pri obravnavanju pravnih vidikov njihovih zadev pomagajo tudi pravniki. Ti pravniki se imenujejo *juristes de parquet/parketjuristen*. Pod vodstvom enega ali več pravosodnih uslužbencev državnega tožilstva in na podlagi njihovih navodil opravljajo pravne raziskave, vodijo preiskave ter s pravnega vidika pripravljajo obtožbe in sodne pozive.

Vsako državno tožilstvo ima svoje tajništvo, ki ga vodi glavni tajnik. Ti tajniki pomagajo pravosodnim uslužbencem pri raziskavah ter pripravi dokumentacije in spisov. Posodablajo dokumente in registre tožilstva ter skrbijo za arhiv itd. Število tajnikov je odvisno od velikosti tožilstva. Tajnikom lahko pomaga upravno osebje.

V sodnih tajništvih in uradih državnega tožilstva je zaposleno veliko število upravnega osebja. Upravno osebje skrbi za vodenje spisov o obravnavanih zadevah in vpis podatkov v zbirke podatkov. Ostalo upravno osebje vodi korespondenco in razvrščanje ter usmerja obiskovalce v sprejemni pisarni sodnega tajništva ali tajništva državnega tožilstva.

Več informacij o predstavljenih poklicih je na voljo v [tem dokumentu](#).

Organizacije, ki zagotavljajo brezplačne pravne nasvete

Vsi državljani lahko **prvi pravni nasvet** pravnih strokovnjakov prejmejo **brezplačno**. Gre za **pravno pomoč prve vrste** (glej zgoraj):

- praktične informacije,
- pravne informacije,
- prvo pravno mnenje ali
- napotitev na specializirano organizacijo.

Na tej stopnji se zadeva ne uredi takoj, vendar gre za **prvo usmeritev**. Pravniki, ki zagotavljajo pomoč, so na voljo na sodiščih, v lokalnih uradih za pravno pomoč (*maisons de justice/justitiehuisen*), nekaterih občinskih uradih (*administrations communales/gemeentelijke diensten*), večini javnih centrov za socialno pomoč (*centres publiques d'action sociale/openbare centra voor maatschappelijk welzijn*) in različnih organizacijah, ki zagotavljajo pravno svetovanje.

Več informacij je na voljo v spletni brošuri: [Pravna pomoč: boljši dostop do sodnega varstva \(Un meilleur accès à la justice/Een betere toegang tot justitie\)](#).

Pravne zbirke podatkov

Informacije so na voljo na [spletnem mestu zvezne javne službe za pravosodje](#) (ministrstvo za pravosodje).

Portal zvezne javne službe za pravosodje

Kategorije

Informacije

- Pravosodje od A do Z;
- uradnik za informacije (*fonctionnaire d'information/informatieambtenaar*);
- publikacije;
- pritožbe;
- naslovi sodišč;
- sporočila za javnost;
- statistika.

Pravni red

- Sodišča;
- državno tožilstvo;
- krajevna pristojnost;
- posvetovalni svet sodišč (*Conseil consultatif de la magistrature/Adviesraad van de magistratuur*);
- komisija za posodobitev pravnega reda (*Commission de modernisation de l'ordre judiciaire/Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde*);

preoblikovanje pravosodnega prostora.

Sorodne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 17/11/2016

Pravniški poklici - Bolgarija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [bg](#) [es](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [ni](#) [pt](#)

[ro](#) [sk](#) [fi](#) [sv](#)

Na tej spletni strani so na voljo informacije o pravniških poklicih v Bolgariji.

Pravniški poklici: uvod

Pravniški poklici: uvod

Glavni pravniški poklici v Bolgariji so: **državni tožilec, preiskovalec, sodnik, odvetnik, notar, zasebni izvršitelj, sodni izvršitelj in sodnik registrar**. Te pravniške poklice urejajo določbe Ustave Republike Bolgarije in Zakona o sodiščih.

Državni tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo v Republiki Bolgariji sestavljajo Generalno državno tožilstvo, Vrhovno kasacijsko tožilstvo, Vrhovno upravno tožilstvo, Nacionalna preiskovalna služba, tožilstva za pritožbe, Specializirano tožilstvo za pritožbe, Vojaško tožilstvo za pritožbe, okrožna tožilstva, Specializirano tožilstvo, okrožna vojaška tožilstva in okrajna tožilstva. V okviru strukture okrožnih tožilstev so okrožni preiskovalni oddelki, v okviru strukture Specializiranega tožilstva pa Preiskovalni oddelek. Okrožna tožilstva imajo upravne oddelke, katerih tožilci sodelujejo v postopkih v upravnih zadevah.

Državno tožilstvo je poenoteno in centralizirano. Vsi tožilci in preiskovalci so podrejeni generalnemu državnemu tožilcu. Vsak tožilec poroča pristojnemu nadrejenemu tožilcu, vsi tožilci in preiskovalci pa so podrejeni upravnemu vodji pristojnega tožilskega urada. Vojaški tožilci in preiskovalci so pri izvajanju svojih dolžnosti neodvisni od vojaških organov.

Generalnega **državnega tožilca** imenuje (in razreši) predsednik Republike Bolgarije na predlog [Vrhovnega sodnega sveta \(Vissh Sadeben Savet\)](#) (VSS) za obdobje sedmih let. Mandat ni obnovljiv.

Tožilci so imenovani, napredujejo, nazadujejo, so premeščeni in razrešeni s položaja na podlagi odločitve Vrhovnega sodnega sveta.

Tožilska delovna mesta in zahtevane pravne izkušnje zanje so:

- tožilec pri Vrhovnem kasacijskem tožilstvu in tožilec pri Vrhovnem upravnem tožilstvu: najmanj 12 let pravnih izkušenj;
- tožilec pri Tožilstvu za pritožbe in tožilec pri Vojaškem tožilstvu za pritožbe: vsaj deset let pravnih izkušenj; tožilec pri Specializiranem tožilstvu za pritožbe pa: vsaj 12 let pravnih izkušenj, od tega vsaj osem let kot tožilec ali preiskovalec;
- tožilec pri okrožnem tožilstvu in tožilec pri okrožnem vojaškem tožilstvu: vsaj osem let pravnih izkušenj; tožilec pri Specializiranem tožilstvu pa: vsaj deset let pravnih izkušenj, od tega vsaj pet let kot tožilec ali preiskovalec;
- tožilec pri okrajnem tožilstvu: vsaj tri leta pravnih izkušenj;
- nižji tožilec: pravne izkušnje se ne zahtevajo.

Pogoj za pridobitev tožilskega mandata je celovita pozitivna ocena opravljanja nalog v obdobju petih let, o podelitvi mandata pa odloči Vrhovni sodni svet.

Vloga in naloge

Generalni državni tožilec vodi državno tožilstvo ter izdaja navodila in usmeritve v zvezi z dejavnostmi državnega tožilstva; skupaj z vodstvenim osebjem ministrstva in državnimi institucijami ustanavlja specializirane medoddelčne enote za pomoč pri preiskavah pod procesnim vodstvom tožilca, ki ga imenuje generalni državni tožilec. Generalni državni tožilec lahko predloži zadeve v reševanje Ustavnemu sodišču.

Tožilec vodi preiskavo kot nadzorni tožilec. V predpisanih rokih in v skladu s predpisanimi pogoji lahko vlaga ugovore in zahteva razveljavitev ali spremembo protipravnih ukrepov. Odloži lahko izvršitev ukrepa, dokler pristojni organ ne odloči o ugovoru. Zoper vse akte in dejanja tožilstva se je mogoče pritožiti pri neposredno nadrejenem tožilstvu, razen če so ti akti in dejanja predmet sodne presoje. Nadrejeni tožilec ali tožilec z nadrejenega tožilstva lahko opravlja naloge, ki so v pristojnosti podrejenih tožilcev, in lahko pisno zadrži ali prekliče njihove odločitve, kadar tako določa zakonodaja.

Tožilci so pri opravljanju svojih dolžnosti neodvisni in delujejo v skladu z zakonodajo. Politično so nevtralni, zato svoje odločitve utemeljujejo na zakonodaji in dokazih, zbranih v dani zadevi, vodita pa jih njihova vest in notranje prepričanje.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Državnega tožilstva Republike Bolgarije \(Prokuraturata na Republika Balgariya\)](#).

Združenje državnih tožilcev v Bolgariji je prostovoljno, nepolitično združenje državnih uradnikov, ki delajo ali so delali v sistemu državnega tožilstva v državi. Namen združenja je povezati uradnike državnega tožilstva po vsej državi, zagotoviti forum za zagotavljanje potrebnih informacij in izmenjavo mnenj o vprašanih v zvezi s tožilskim delom ter povečati nabor mednarodnih kontaktov državnega tožilstva in njegovih tožilcev. Več informacij je na voljo na spletnem mestu združenja: <http://ecocrime.bg/home/>.

Preiskovalci

Na podlagi Zakona o sodiščih imajo preiskovalci v Republiki Bolgariji položaj državnih uradnikov (kot ga imajo sodniki in tožilci).

Preiskovalni organi so Nacionalna preiskovalna služba (NSIS), okrožni preiskovalni oddelki pri okrožnih tožilstvih in preiskovalni oddelek Specializiranega tožilstva. Preiskovalni oddelek pri Mestnem tožilstvu v Sofiji ima položaj okrožnega preiskovalnega oddelka.

Nacionalno preiskovalno službo vodi generalni državni tožilec bodisi neposredno bodisi prek direktorja, ki je njegov namestnik za namen opravljanja preiskav. Direktor Nacionalne preiskovalne službe (NSIS) je odgovoren za upravno in organizacijsko vodenje preiskovalcev in osebja NSIS ter zagotavljanje metodoloških usmeritev preiskovalcem iz okrožnih preiskovalnih služb pri okrožnih tožilstvih.

Okrožni preiskovalni oddelki pri okrožnih tožilstvih in preiskovalni oddelek pri Specializiranem tožilstvu sestavljajo preiskovalci.

Preiskovalci v okrožnih preiskovalnih oddelkih pri okrožnih tožilstvih in preiskovalnem oddelku Specializiranega tožilstva opravljajo preiskave v zadevah, ki jim jih dodeli upravni vodja zadevnega tožilstva.

Preiskovalne organe pri opravljanju njihovih nalog v zvezi s kazenskim postopkom vodi in nadzoruje državni tožilec.

Odredbe, ki jih v postopku preiskave izdajajo preiskovalci, zavezujejo vse državne organe, pravne subjekte in državljane.

Sodniki

Sodniki v Bolgariji so imenovani, napredujejo, nazadujejo, so premeščeni in razrešeni s položaja na podlagi odločitve Vrhovnega sodnega sveta.

Organizacija

Sodniška delovna mesta in zahtevane pravne izkušnje zanje so:

- sodnik Vrhovnega kasacijskega sodišča in sodnik Vrhovnega upravnega sodišča: najmanj 12 let pravnih izkušenj;
- sodnik pritožbenega sodišča in sodnik pritožbenega vojaškega sodišča: najmanj deset let pravnih izkušenj; sodnik Specializiranega pritožbenega kazenskega sodišča: najmanj 12 let pravnih izkušenj, od tega vsaj osem let kot sodnik v kazenskih zadevah;
- sodnik okrožnega sodišča, sodnik upravnega sodišča in sodnik vojaškega sodišča: najmanj osem let pravnih izkušenj; sodnik Specializiranega kazenskega sodišča: najmanj deset let pravnih izkušenj, od tega vsaj pet let kot sodnik v kazenskih zadevah;
- sodnik okrajnega sodišča: vsaj tri leta pravnih izkušenj;
- nižji sodnik: pravne izkušnje se ne zahtevajo.

Pogoj za pridobitev sodniškega mandata je celovita pozitivna ocena opravljanja nalog v obdobju petih let, o podelitvi mandata pa odloči Vrhovni sodni svet.

Sindikata sodnikov v Bolgariji (SSB) je v Sofiji 28. marca 1997 ustanovilo 30 ustanovnih članov, vključno s sodniki Vrhovnega kasacijskega sodišča ter okrožnih in okrajnih sodišč po vsej državi.

Sindikata sodnikov v Bolgariji je nasledil Sindikat bolgarskih sodnikov, ki je bil ustanovljen leta 1919 in je deloval do leta 1945. Sindikat sodnikov v Bolgariji je neformalna poklicna organizacija, ki povezuje skupnost sodnikov ter katere namen je varovati poklicne interese sodnikov, razpravljati o težavah poklica in iskati rešitve zanje.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [☞ Sindikata sodnikov v Bolgariji \(Sayuz na Sadiite v Balgariya\)](#).

Bolgarsko sodniško združenje je bilo ustanovljeno zaradi zagotavljanja, da so državljani deležni poštenega in preglednega sodnega varstva.

Združenje si v okviru sodnega sistema prizadeva delovati v skladu z Ustavo in zakoni, obenem pa slediti pravilom poklicne etike.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu Bolgarskega sodniškega združenja – [☞ http://www.judgesbg.org/bg/](http://www.judgesbg.org/bg/).

Vloga in naloge

Sindikata sodnikov v Bolgariji zbira gradivo (tudi o disciplinskih postopkih proti sodnikom), opravlja mediacijo v sporih med sodniki in drugimi javnimi uslužbenci, zagotavlja pomoč zakonodajnim organom v zakonodajnem postopku, vodi evidence in izdaja svoje glasilo.

Sodniški pomočniki in pomočniki tožilca

Sodniški pomočniki so zaposleni pri okrožnih in upravnih sodiščih, pritožbenih sodiščih, Vrhovnem kasacijskem sodišču in Vrhovnem upravnem sodišču.

Pomočniki tožilca so zaposleni pri okrožnih in pritožbenih tožilstvih, Vrhovnem kasacijskem tožilstvu in Vrhovnem upravnem tožilstvu.

Kot sodniški pomočniki ali pomočniki tožilca se zaposlijo osebe, ki izpolnjujejo pogoje za položaj sodnika, tožilca ali preiskovalca ter so bile izbrane na natečaju za sodne uradnike.

Sodniške pomočnike zaposli upravni vodja relevantnega sodišča. Pomočnike tožilca zaposli Generalni državni tožilec ali upravni vodja relevantnega tožilstva.

Organizacija pravniških poklicev: odvetniki

Odvetniki

V Bolgariji je poklic odvetnika dejavnost, ki jo urejajo določbe Ustave. Odvetniki so lahko le osebe, ki so izrekle ustrezno prisego in so vpisane v register odvetniške zbornice. Odvetniško zbornico ima vsak sodni okraj okrožnega sodišča. Te zbornice so podrejene Vrhovnemu odvetniškemu svetu, ki ima sedež v Sofiji. Položaj, pravice in obveznosti odvetnika ureja bolgarski Zakon o odvetništvu.

Vrhovni odvetniški svet je pravni subjekt, ki ga sestavljajo predstavniki odvetniških zbornic, in sicer v razmerju en delegat na 40 odvetnikov.

Vrhovni odvetniški svet se sestaja in organizira sestanke generalne skupščine bolgarskih odvetnikov, izvršuje njene odločitve in pripravlja poročila za generalno skupščino, določa začetne in letne prispevke odvetnikov k proračunu sveta, izdaja akte v skladu z Zakonom o odvetništvu, odloča o pritožbah zoper nezakonite odločitve generalne skupščine odvetniških zbornic in zoper nezakonitosti pri volitvah v okviru odvetniških zbornic, odloča o pritožbah in ugovorih zoper odločitve odvetniških zbornic o podeljevanju pripravništev odvetnikom in odločitve o zavrnitvi vpisa odvetnikov v register ter zagotavlja sredstva in potrjuje izdatke v zvezi z delovanjem vrhovnega nadzornega odbora in vrhovnega disciplinskega razsodišča.

Vrhovni odvetniški svet vodi register odvetnikov, register mlajših odvetnikov in odvetniških pisarn ter register tujih odvetnikov, ki smejo pred bolgarskimi sodišči nastopati kot zagovorniki.

Pravna podatkovna zbirka

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [☞ Vrhovnega odvetniškega sveta \(Visshiya Advokatski Savet\)](#).

Notarji

Organizacija

Notar je oseba, ki jo pristojni državni organ imenuje za opravljanje predpisanih notarskih dejavnosti. Notar je pri opravljanju svojih nalog neodvisen in vezan samo na predpise. Minister za pravosodje nadzoruje dejavnosti vseh notarjev, kar zadeva izvajanje zakonodaje in statut Notarske zbornice.

Položaj, pravice in obveznosti notarjev ureja bolgarski Zakon o notarjih in notarski službi.

Vloga in naloge

📄 [Notarska zbornica \(Notarialnata Kamara\)](#) je organizacija notarjev v Republiki Bolgariji, ki je bila ustanovljena na podlagi Zakona o notarjih in notarski službi. Vsi notarji so upravičeni do članstva v Notarski zbornici, ki je pravna oseba s sedežem v Sofiji.

Upravni organi Notarske zbornice so generalna skupščina, notarski svet, nadzorni odbor in disciplinska komisija. Notarski zbornici predseduje predsednik notarskega sveta.

Notarska zbornica organizira dejavnosti notarjev in zagotavlja pomoč pri njih, varuje in spodbuja ugled poklica ter vzdržuje odnose z mednarodnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s podobnimi dejavnostmi.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu 📄 [Notarske zbornice \(Notarialnata Kamara\)](#).

Drugi pravniški poklici

Zasebni izvršitelji

Zasebni izvršitelj je oseba, ki jo pristojni državni organ pooblasti za izvrševanje zahtevkov zasebnega prava in izterjavo javnih dajatev. Zasebni izvršitelj je pooblaščen za opravljanje dejavnosti na območju krajevne pristojnosti pristojnega okrožnega sodišča.

Poslanstvo Zbornice zasebnih izvršiteljev je spodbujati poklic in izboljšati postopek izvršbe v Bolgariji, pri tem pa podpirati člane Zbornice in varovati javni interes.

Pravna podatkovna zbirka

📄 [Zbornica zasebnih izvršiteljev \(Kamara na Chastnie Sadebni Izpalnitelni\)](#) vodi register zasebnih izvršiteljev.

Register je javen in dostopen prek spletnega mesta Zbornice. Zakon o zasebnih izvršiteljih določa, da ima vsakdo pravico do vpogleda v register in pridobitve izpiskov iz njega.

Zasebni izvršitelji morajo Ministrstvu za pravosodje predložiti šestmesečna in letna poročila o dejavnostih, na podlagi katerih minister za pravosodje oblikuje, vzdržuje in razvija informacijski sistem o sodnem izvrševanju. Ministrstvo za pravosodje za uporabo informacijskega sistema zaračunava takso v skladu s tarifnim sistemom, ki ga potrdi Svet ministrov. Uradni dostop do informacijskega sistema je brezplačen za državne organe in organe lokalne samouprave ter nosilce javnih pooblastil.

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji opravljajo izvršbo zahtevkov zasebnega prava. Država lahko v posebnih primerih, določenih z zakonodajo, sodne izvršitelje pooblasti tudi za izterjavo javnih dajatev.

Število sodnih izvršiteljev določi minister za pravosodje.

Pri okrajnih sodiščih, kjer sodnih izvršiteljev ni, njihove naloge opravlja okrajni sodnik, ki ga imenuje predsednik pristojnega sodišča in o tem obvesti ministra za pravosodje.

Sodne izvršitelje imenuje minister za pravosodje na podlagi natečaja. Minister za pravosodje lahko razpiše natečaj na predlog predsednika okrajnega sodišča.

📄 [Bolgarsko združenje sodnih izvršiteljev \(Asotsiatsiya na Darzhavnite Sadebni Izpalnitelni v Balgariya\)](#) je neodvisna in prostovoljna poklicna organizacija, ki varuje strokovne, intelektualne, kulturne, socialne in materialne interese sodnih izvršiteljev v Bolgariji, pri tem pa promovira poklic in prispeva k zviševanju njegovega ugleda v državi in družbi.

Pravna podatkovna zbirka

Vpogled v 📄 [Register sodnih izvršiteljev \(Registar na Darzhavnite Sadebni Izpalnitelni\)](#) je mogoč na spletnem mestu Združenja sodnih izvršiteljev.

Sodniki registrarji

Sodniki registrarji opravljajo svoje naloge na območju okrajnih sodišč.

Odredijo ali prepovejo vpise, zaznamke in izbrise v zemljiški knjigi ter odločajo o izdaji izpiskov in potrdil; opravljajo notarska in druga dejanja, kakor to določa zakonodaja. Sodniki registrarji lahko opravljajo svoje naloge le na območju okraja, za katerega so pristojni.

Število sodnikov registrarjev določi minister za pravosodje.

Pri okrajnih sodiščih, kjer bodisi ni sodnika registrarja bodisi ta ne more opravljati svojih nalog, obveznosti sodnika registrarja opravlja okrajni sodnik, o čemer se obvesti minister za pravosodje.

Minister za pravosodje lahko za opravljanje nalog sodnika registrarja pooblasti sodnega izvršitelja pri istem sodišču.

Sodnike registrarje imenuje minister za pravosodje na podlagi natečaja. Minister za pravosodje lahko razpiše natečaj na predlog predsednika okrajnega sodišča.

Bolgarsko združenje sodnikov registrarjev je neodvisna in prostovoljna poklicna organizacija, ki varuje strokovne, intelektualne, kulturne, socialne in materialne interese sodnikov registrarjev v Bolgariji, pri tem pa spodbuja poklic in prispeva k zviševanju njegovega ugleda v državi in družbi. Več informacij je na voljo na spletnem mestu združenja – <http://www.basv.free.bg/>.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 17/12/2018

Pravniški poklici - Češka

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [CS](#).

Ta stran podaja pregled pravniških poklicev v Češki republiki.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici zajemajo sodnike, državne tožilce, odvetnike, notarje in sodne izvršitelje.

Državni tožilci

Organizacija

Državni tožilci so pravni strokovnjaki, ki delajo na tožilstvu. Državna tožilstva so javni organi, ki zastopajo državo pri zaščiti javnega interesa v točno določenih zadevah. Državni tožilci obravnavajo primere, ki spadajo v pristojnost državnega tožilstva. V področje njihovega delovanja ne sme posegati noben drug organ ali posameznik, prav tako jih nihče ne sme zamenjati ali zastopati pri izvajanju njihovih dolžnosti.

Tožilstvo je organizirano tako kot sodni sistem (okrajna, okrožna in vrhovna raven). Vodi ga vrhovno državno tožilstvo s sedežem v Brnu, ki je urad generalnega državnega tožilca in nadzira delo tožilstva. Generalnega državnega tožilca imenuje in razreši vlada na predlog ministra za pravosodje.

Poklicno združenje

Združenje tožilcev Češke republike ([☞ Unie státních zástupců České republiky](#)) je prostovoljno poklicno združenje, ki tožilstvom pomaga pri opravljanju njihovih nalog ter spodbuja vladavino prava in popolnoma neodvisno odločanje. Dejavno je tudi pri usposabljanju tožilcev in tožilskih pripravnikov ter zastopa interese državnih tožilcev.

Poklic ureja kodeks poklicne etike državnih tožilcev.

Seznam državnih tožilcev po uradih, katerim so dodeljeni, je na voljo na spletni strani ministrstva za pravosodje: [☞ Ministerstvo spravedlnosti](#).

Vloga in dolžnosti državnih tožilcev

Državni tožilci so javni uslužbenci, njihovo delo pa je zastopanje države pri zaščiti javnega interesa, zlasti z vlaganjem obtožnih aktov v kazenskih zadevah in zagotavljanjem zakonitosti pri priporu, zaporu, varstvu v zdravstvenem zavodu, ukrepih vzgojnega zavoda ali prevzgojnega doma, preprečevanju kaznivih dejanj ter nudenju pomoči žrtvam kaznivih dejanj.

Pristojnosti v kazenskem postopku

Državni tožilci so pristojni za ukrepanje v vseh fazah kazenskega postopka. Državni tožilec ima določene procesne pravice in ustrezne procesne dolžnosti.

Državno tožilstvo deluje v skladu z Zakonom št. 283/1993. Pristojno je zlasti za vlaganje obtožnih aktov in določene druge naloge na podlagi kazenskega zakonika. Prav tako nadzira skladnost z zakoni v zvezi s priporom, zaporom, varstvom v zdravstvenem zavodu, varnostnimi ukrepi ali varstvom v zavodih in v drugih primerih, kadar zakon dovoljuje omejevanje osebne svobode. Sodeluje tudi v nekaterih nekazenskih postopkih in izvaja druge z zakonom določene naloge.

Državni tožilci zagotavljajo spoštovanje zakonov v predkazenskem postopku. V skladu s kazenskim zakonikom (Zakon št. 141/1961) so nekateri ukrepi v tej fazi v izključni pristojnosti državnega tožilca.

Pred začetkom kazenskega pregona mora biti državni tožilec obveščen o dejstvih, ki kažejo na to, da je bilo storjeno kaznivo dejanje (člen 158(2) kazenskega zakonika).

Državni tožilec vloži formalni obtožni akt (priporočilo o kaznovanju), s katerim se začne postopek pred ustreznim sodiščem. Državni tožilci morajo prisostvovati glavni obravnavi, na kateri z branjem obtožnega akta začnejo postopek in ga s sklepno besedo končajo.

Državni tožilci imajo tudi pooblastila pri dogovarjanju o krivdi in kaznovanju.

Državni tožilec se lahko pritoži na podlagi napačne izrečene sodbe. Pritoži se lahko v korist ali v škodo obtoženca.

Generalni državni tožilec lahko vloži dodatno pritožbo.

Državni tožilec lahko predlaga tudi ponovno sojenje v korist ali v škodo obtoženca.

Med postopki zoper mladoletne osebe mora biti državni tožilec vedno prisoten – ne samo na glavni obravnavi, temveč tudi na javnih obravnavah (Zakon št. 218/2003 o sodnih postopkih zoper mladoletne osebe).

Med izključne pristojnosti odločanja državnega tožilca spadajo tudi odločitve o alternativnem reševanju sporov v predsodni fazi.

Ukrepi tožilstva v nekazenskih primerih

Državno tožilstvo lahko predlaga tudi začetek civilnega postopka ali intervenira v civilnem postopku, ki že poteka, če zakon to dopušča.

Podlaga za udeležbo državnega tožilstva v civilnih postopkih je člen 80 češke ustave, ki določa, da lahko državno tožilstvo poleg vlaganja obtožnih aktov opravlja tudi druge z zakonom določene naloge. V skladu z zakonom o državnem tožilstvu lahko državno tožilstvo sodeluje ne le v kazenskih zadevah, temveč tudi v drugih postopkih. Ta pooblastila so podrobneje obravnavana v civilnem zakoniku, ki določa, kdaj lahko državno tožilstvo intervenira v civilnem postopku, ki že poteka.

Poleg možnosti, da postane stranka v civilnem postopku, lahko državno tožilstvo predlaga, naj generalni državni tožilec začne postopek, na primer pri izpodbijanju očetovstva v skladu z družinskim zakonikom.

Kvalifikacije in druge zahteve za državne tožilce

Državni tožilci so na funkcijo imenovani. Imenuje jih minister za pravosodje na predlog generalnega državnega tožilca, in sicer za nedoločen čas. Državni tožilec priseže pred ministrom za pravosodje.

Na mesto državnega tožilca so lahko imenovani samo češki državljani, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so poslovno sposobni,
- niso vpisani v kazensko evidenco,
- so ob imenovanju dopolnili vsaj 25 let,
- so pridobili magisterij iz prava na češki univerzi,
- so uspešno opravili zaključni izpit,
- imajo moralne odlike, ki zagotavljajo pravilno izvajanje te funkcije, ter
- sprejmejo imenovanje na mesto državnega tožilca in dodelitev v urad državnega tožilstva.

Državni tožilci so imenovani za nedoločen čas, vendar jih lahko minister za pravosodje razreši s funkcije. Njihov mandat poteče, ko dopolnijo 70 let, v primeru smrti ali če so razglašeni za mrtve, če izgubijo poslovno sposobnost ali jim je ta omejena, če odklonijo prisego, izgubijo češko državljanstvo, sprejmejo funkcijo, ki ni združljiva s funkcijo državnega tožilca, če so spoznani za krive kaznivega dejanja, če je ugotovljeno, da niso sposobni opravljati svoje funkcije, ali če jim to onemogočajo dolgotrajne zdravstvene težave. Mandat jim poteče tudi, če so s funkcije odstranjeni z disciplinskimi ukrepi ali če z nje odstopijo.

Proračun tožilstva določi minister za pravosodje. Mesto državnega tožilca je urejeno z Zakonom št. 283/1993.

Nezdružljive funkcije

Državni tožilec ne more nastopati kot rabsodnik ali mediator pri reševanju pravnih sporov, ne sme zastopati strank v sodnih postopkih ali biti pooblaščenec vložnikov ali strank v sodnih ali upravnih postopkih, razen kadar zakon to dovoljuje. Državni tožilci razen funkcije državnega tožilca, vrhovnega državnega tožilca ali namestnika vrhovnega državnega tožilca ter dolžnosti, ki izhajajo iz začasne dodelitve na ministrstvo ali v sodni svet, ne smejo opravljati nobene druge plačane funkcije ali pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja, poučevanja, akademskega, literarnega, novinarskega ali umetniškega dela, lahko pa delujejo v svetovalnih organih ministrstva ali vlade in v parlamentarnih delovnih telesih.

Plačilo

Plačilo državnih tožilcev določa zakon. Plačuje jih država.

Poklicna odgovornost

V skladu z zakonom je za škodo in izgube, ki izhajajo iz nezakonitih odločitev državnih tožilcev ali njihovih napak v postopku, odgovorna država.

Državni tožilci so odgovorni za disciplinske kršitve.

Sodniki

Organizacija

Osnovna določba, ki ureja funkcijo sodnikov, je člen 82(1) češke ustave, ki določa, da so sodniki pri opravljanju svojih funkcij neodvisni in da ne sme nihče ogrozati njihove nepristranskosti. Nadaljnje določbe so v Zakonu št. 6/2002 o sodiščih in sodnikih.

Imenovanje in mandat

Če izpolnjujejo vse pogoje, sodnike imenuje predsednik republike, funkcijo pa nastopijo s prisego. Nihče ni samodejno upravičen do imenovanja na mesto sodnika.

Priprave na sodniško službo vključujejo triletno sodniško pripravništvo na sodišču. Pripravniki po končanem pripravništvu opravljajo poseben sodniški izpit.

Sodniki so imenovani za nedoločen čas, lahko pa jih minister za pravosodje začasno razreši njihovih dolžnosti. Sodnikom mandat poteče konec leta, v katerem dopolnijo 70 let, v primeru smrti ali če so razglašeni za mrtve, če so uradno razglašeni za nesposobne opravljanja funkcije ali če odstopijo.

Kvalifikacije in druge zahteve za sodnike

Za sodnike so lahko imenovane osebe, ki:

- so češki državljani,

- so popolnoma poslovno sposobne,
- niso vpisane v kazensko evidenco,
- so dopolnile najmanj 30 let,
- so pridobile magisterij iz prava na češki univerzi,
- so uspešno opravile posebni sodniški izpit,
- imajo moralne odlike, ki zagotavljajo pravilno izvajanje te funkcije, ter
- sprejmejo imenovanje na mesto sodnika in dodelitev na določeno sodišče.

Sodniki porotniki so imenovani izmed članov splošne javnosti (če niso vpisani v kazensko evidenco). Zaprisežejo pred predsednikom sodišča, funkcijo pa opravljajo štiri leta.

Nezdružljive funkcije

Sodniki razen funkcije predsednika ali namestnika predsednika sodišča ne smejo opravljati nobene druge pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja, poučevanja, akademskega, literarnega, novinarskega ali umetniškega dela, lahko pa delujejo v svetovalnih organih ministrstva ali vlade in v parlamentarnih delovnih telesih.

Plačilo

Višina sodniškega plačila je določena z zakonom.

Vloga in dolžnosti

Poglavitna pravica in dolžnost sodnikov je, da so pri opravljanju nalog neodvisni. Vezani so samo na zakon, ki ga razlagajo v skladu s svojim znanjem in vestjo. Ne smejo dopustiti, da bi nanje kaj vplivalo, na primer interesi političnih strank, javno mnenje ali mediji. Prepovedano je izpodbijati ali ogrozati neodvisnost in nepristranskost sodnikov.

Sodniki izdajajo odločbe v razumnem času brez nepotrebnega odlašanja. Strankam v postopku in njihovim zastopnikom morajo omogočiti uveljavljanje njihovih pravic, vendar se z njimi ne smejo pogajati o vsebini zadeve in procesnih vprašanjih, ki bi lahko vplivala na zadevo.

Sodniki tudi po prenehanju funkcije ne smejo razkriti zadev, za katere so izvedeli med opravljanjem dela. Te dolžnosti so lahko razrešeni samo izjemoma.

Seznam sodnikov in sodišč, na katerih so zaposleni, je na voljo na spletni strani ministrstva za pravosodje: [Ministerstvo spravedlnosti](#).

Zveza sodnikov [Soudcovská unie](#) ne zastopa vseh sodnikov, saj je članstvo prostovoljno. Njena generalna skupščina je sprejela kodeks ravnanja sodnikov, ki določa etična načela za usmerjanje delovanja sodstva.

Kategorije in specializacija sodnikov

Sodniki lahko poleg odločanja v zadevah opravljajo tudi dolžnosti predsednikov ali podpredsednikov sodišč. Te imenujeta predsednik republike (za vrhovno sodišče in vrhovno upravno sodišče) ali minister za pravosodje (za višja, okrožna in okrajna sodišča). Med njihove glavne naloge spada upravljanje sodišč.

Sodnik je lahko imenovan tudi za predsedujočega kolegiju vrhovnega sodišča ali vrhovnega upravnega sodišča ali za predsedujočega senatu sodišča.

Okrajna, okrožna in višja sodišča so glede na zadeve, ki jih obravnavajo, notranje organizirana na kazenske, civilne in upravne oddelke.

Poklicna odgovornost sodnikov

Za škodo in izgube, ki izhajajo iz napačnih sodb, pridržanj, izrekov kazni ali varnostnih ukrepov ter iz procesnih nepravilnosti, je odgovorna država. Sodnik je odškodninsko odgovoren samo, če se ugotovi, da je kriv disciplinske kršitve ali kaznivega dejanja. Sodniki so odgovorni za vestno opravljanje svojih dolžnosti.

Notarji

Organizacija

Poklic in naloge notarja so urejeni z Zakonom št. 358/1992 o notarjih in njihovih nalogah (zakonik o notariatu).

Notarji morajo biti člani notarske zbornice, ki je odgovorna za urejanje poklica. Zbornica tudi organizira poklicno usposabljanje in preizkuse znanja za notarske pripravnike. Seznam notarjev po regijah je na voljo na spletni strani [Notářská komora](#).

Imenovanje in mandat

Notarje po opravljenem izbirnem preizkusu na delovno mesto imenuje minister za pravosodje na predlog zbornice. Notar nastopi funkcijo z vpisom v register notarjev, ki ga vodi notarska zbornica.

Notarski pripravnik se za poklic pripravlja s praktičnim delom pri notarju. Ko pripravnik opravi najmanj tri leta pripravništva in notarski izpit, pridobi status notarskega kandidata, ki je naslednja stopnja pri pripravi na poklic.

Notarjev mandat ni časovno omejen, lahko pa se prekine. Mandat jim poteče, ko dopolnijo 70 let, v primeru smrti ali če so razglašeni za mrtve, če so mandata razrešeni, če izgubijo češko državljanstvo ali poslovno sposobnost, odklonijo prisego ali če jim zdravstvene težave dolgoročno onemogočajo opravljanje poklica.

Število notarskih uradov na območju posameznega okrajnega sodišča določi minister za pravosodje po posvetovanju z notarsko zbornico.

Notarji so pri opravljanju svojega dela neodvisni. Vezani so samo na zakon. Če zakon ne določa drugače, opravljanje notarskega poklica ni združljivo z nobeno drugo pridobitno dejavnostjo.

Kvalifikacije in druge zahteve za notarje

Za notarje so lahko imenovane osebe, ki:

- so češki državljani,
- so popolnoma poslovno sposobne,
- niso vpisane v kazensko evidenco,
- imajo univerzitetno diplomu,
- so opravile najmanj pet let notarske prakse,
- so opravile notarski izpit.

Osebe morajo za opravljanje notarskega poklica:

- biti imenovane za notarja,
- priseči pred ministrom za pravosodje (če prisega še ni bila opravljena),
- pridobiti uradni notarski žig,
- skleniti zavarovanje odgovornosti za morebitno škodo ali izgubo, ki bi nastala pri opravljanju njihovega poklica.

Nezdružljive funkcije

Notarji ne smejo opravljati nobene druge pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja. Vendar lahko za plačilo poučujejo, tolmačijo in opravljajo akademsko, novinarsko, strokovno ali umetniško delo.

Plačilo

Notarji v skladu z zakonikom o notariatu opravljajo delo za plačilo, ki zajema zlasti nagrado, nadomestilo za porabljeni čas in povračilo stroškov. Za plačilo je zavezana oseba, ki uporablja notarske storitve. Notarji lahko za nagrado in stroške zahtevajo razumno predplačilo. Podrobna pravila o plačilu notarjev so določena s posebno zakonodajo.

Vloga in dolžnosti notarjev

Notarji morajo pri opravljanju dolžnosti ravnati v skladu z zakoni in drugimi splošnimi pravnimi predpisi. Pri nujenju pravne pomoči so vezani tudi na navodila stranke. Zahtevo stranke lahko zavrnejo samo, če bi bila ta v nasprotju s katerim od veljavnih zakonov, če so v zadevo vpleteni sami ali njihovi bližnji, če so v isti zadevi že nudili pravno pomoč stranki z nasprotnimi interesi ali če oseba, ki potrebuje njihovo pomoč, brez tehtnega razloga ne poravnava razumnega predplačila. Notar lahko pogodbo s stranko ali osebo, ki je prišla na posvet, razdre, če med njima ni več medsebojnega zaupanja.

Notarji ne smejo razkriti zadev, za katere so izvedeli med opravljanjem dela in ki bi lahko vplivale na zakonite interese njihovih strank ali oseb, ki so prišle na posvet. Te dolžnosti jih lahko razrešijo samo zadevne osebe.

Pravne in druge storitve notarjev vključujejo:

- opravljanje nalog sodnih komisarjev, tj. sodnih odposlancev v zapuščinskih zadevah,
- pripravo notarskih zapisov – uradnih zapisov pravnih aktov, letnih generalnih skupščin in skupščin pravnih oseb ali drugih aktov in situacij,
- pripravo pogodb,
- hrambo pri notarju,
- pripravo izvršljivih notarskih listin,
- pripravo in hrambo oporok,
- pripravo predporočnih pogodb (ki morajo biti v obliki notarskega zapisa), poroštvenih pogodb in poroštvenih izjav,
- potrjevanje pristnosti dokumentov.

Izdajajo tudi izpise iz češke zemljiške knjige in opravljajo druge storitve.

Poklicna odgovornost notarjev

Notarji so strankam, osebam, ki so prišle na posvet, in drugim zadevnim osebam odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih povzročijo pri opravljanju dela. Tudi svojim zaposlenim so odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih ti utrpijo pri opravljanju dela. Za te primere morajo imeti sklenjeno ustrezno zavarovalno polico.

Notarji so tudi disciplinsko odgovorni.

Državni nadzor nad notarji je v pristojnosti ministrstva za pravosodje, češke notarske zbornice in posameznih notarskih zbornic.

Poklicno združenje

Vsi notarji so glede na svoj sedež vključeni v ustrezne notarske zbornice, ki so ustanovljene z zakonom ter pokrivajo območja posameznih okrožnih sodišč in praško okrajno sodišče. Notarska zbornica je pravna oseba z lastnimi prihodki in organi.

Češka notarska zbornica je osrednja samoupravna poklicna organizacija, sestavljena iz posameznih notarskih zbornic. Je pravna oseba z lastnimi prihodki in organi. Med njene naloge spada vodenje in vzdrževanje centralnega registra oporok, ki je nejavna elektronska zbirka oporok, razdedinjenj in aktov o njihovem preklicu ter zapisov o imenovanju in razrešitvi izvršiteljev oporok. Češka notarska zbornica vodi tudi register poroštev.

Organizacija pravniških poklicev: pravosodni delavci in sodelavci

Odvetniki

Odvetniki morajo biti člani Češke odvetniške zbornice ([Česká advokátní komora](#)), ki je osrednja samoupravna nevladna organizacija, zadolžena za urejanje odvetniškega poklica.

Storitve odvetnikov so urejene z Zakonom št. 85/1996 [o advokacii](#).

Zahteve za odvetnike

Za opravljanje odvetniškega poklica mora biti oseba vpisana v register odvetnikov, ki ga vodi [Češka odvetniška zbornica](#). Za vpis je treba vložiti pisno zahtevo, oseba pa:

- mora biti [poslovno sposobna](#),
- ne sme biti vpisana v [kazensko evidenco](#),
- mora imeti [magisterij iz prava](#),
- mora najmanj tri leta delati kot [odvetniški pripravnik](#),
- mora uspešno opraviti [državni pravniški izpit](#) in
- mora [priseči](#) pred predsednikom [Češke odvetniške zbornice](#).

V [Češki republiki](#) lahko pravne storitve nudijo samo:

- odvetniki, vpisani pri [Češki odvetniški zbornici](#),
- evropski odvetniki.

V Češki republiki obstaja samo ena vrsta odvetnikov. Posamezni odvetniki se šele med opravljanjem poklica specializirajo za določena pravna področja.

Pravice in dolžnosti odvetnikov

Odvetnik nastopi službo z vpisom v register.

Odvetniški pripravnik se za poklic pripravlja s pripravništvom pri odvetniku.

Registracija ni časovno omejena, lahko pa odvetniku po zakonu ali z odločitvijo Češke odvetniške zbornice začasno preneha pravica do opravljanja odvetniškega poklica.

Pravica do opravljanja odvetniškega poklica preneha odvetniku, ki je v skladu z zakonom izbrisan iz registra, na primer zaradi smrti ali če je razglašen za mrtvega, če izgubi poslovno sposobnost ali se mu ta omeji, če mu je izrečen disciplinski ukrep izbrisa iz registra, če je iz njega izbrisan zaradi stečaja ali na lastno zahtevo. Odvetnik je lahko iz registra izbrisan tudi po odločitvi Češke odvetniške zbornice.

Nezdružljive funkcije

V skladu z zakonom odvetnik, ki opravlja svoj poklic, razen poučevanja na univerzi ne sme biti sočasno zaposlen ali imeti druge podobne funkcije niti ne sme opravljati dejavnosti, ki niso združljive z odvetniško dejavnostjo.

Plačilo

Odvetniki načeloma opravljajo storitve za nagrado, ki jo plača stranka. Odvetnik lahko zahteva razumno predplačilo. Metoda določanja višine nagrad za odvetniške storitve, povračil stroškov in nadomestil za porabljeni čas je določena s splošnim zavezujočim predpisom. Praviloma je višina nagrade za odvetniške storitve določena v pogodbi s stranko (pogodbena nagrada). Če ni, se določi v skladu s tarifami za nepogodbene nagrade odvetnikom. Nagrado odvetnika, ki mu je opravljanje odvetniških storitev dodeljeno, plača država.

Poklicno združenje

Češka odvetniška zbornica s sedežem v Pragi in izpostavo v Brnu je samoupravno poklicno združenje vseh odvetnikov. Ima lastne organe in izdaja zavezujoča poklicna pravila za odvetnike, ki se objavljajo v uradnem listu Češke odvetniške zbornice.

Ta vključujejo pravila poklicne etike in konkurenčna pravila za odvetnike v Češki republiki.

Poklicna odgovornost

Odvetniki so strankam odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih pri opravljanju poklica povzročijo sami, njihovi zaposleni ali njihovi predstavniki. Za te primere morajo biti zavarovani.

Odvetniki so odgovorni tudi za disciplinske kršitve, ki vključujejo hude ali ponavljajoče se kršitve njihovih obveznosti.

Zbirka podatkov o odvetnikih

Seznam odvetnikov je na voljo na spletni strani Češke odvetniške zbornice. Na njej lahko iščete odvetnike ne le po kraju, temveč tudi po specializaciji in znanju jezikov.

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da.

Gospodarski odvetniki/pravno svetovanje

V Češki republiki obstaja samo ena vrsta odvetnikov.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so [neodvisni](#) [pravni](#) strokovnjaki, ki opravljajo [izvršbe](#) v skladu z [zakonom o izvršbi](#). Vsi sodni izvršitelji morajo biti člani samoupravne [zbornice sodnih izvršiteljev](#).

Njihov poklic ureja Zakon št. 120/2001 o sodnih izvršiteljih in izvršbi (zakonom o izvršbi).

Sodne izvršitelje imenuje minister za pravosodje.

V Češki republiki so sodni izvršitelji javni uslužbenci, njihove dolžnosti pa veljajo za dejanja sodišč.

Na mesto sodnega izvršitelja so lahko imenovani samo češki državljani, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so [poslovno sposobni](#),
- imajo pravno izobrazbo s češke [univerze](#),
- so [karakterno ustrezni](#),
- imajo vsaj tri leta delovnih izkušenj,
- imajo opravljen [izpit za izvršitelja](#).

Imenovanje in mandat

Sodne izvršitelje po prisegi na delovno mesto imenuje minister za pravosodje na podlagi javnega natečaja. Ob imenovanju postanejo člani zbornice sodnih izvršiteljev. Priprave za opravljanje poklica sodnega izvršitelja se začnejo s pripravniškim delom pri sodnem izvršitelju. Naslednja stopnja je status kandidata za sodnega izvršitelja. Kandidati morajo opraviti najmanj triletno prakso in izpit za sodnega izvršitelja, da so lahko vpisani v register.

Imenovanje ni časovno omejeno, minister za pravosodje pa lahko sodnega izvršitelja začasno odstavi. Med obdobjem odstavitve sodni izvršitelj ne sme opravljati tega poklica, imenuje pa se nadomestni sodni izvršitelj, tako kot v drugih primerih, ko sodni izvršitelj svojega dela ne more opravljati (npr. zaradi bolezni, dopusta).

Oseba preneha biti sodni izvršitelj, ko ji preneha članstvo v zbornici sodnih izvršiteljev. To se zgodi ob smrti ali če je oseba razglašena za mrtvo, zaradi razrešitve, izgube češkega državljanstva ali izgube ali omejitve poslovne sposobnosti.

Nezdružljive funkcije

Sodni izvršitelji ne smejo opravljati nobene druge pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja. Vendar lahko za plačilo objavljajo, poučujejo, tolmačijo in opravljajo akademsko, strokovno ali umetniško delo.

Plačilo

Sodni izvršitelji opravljajo izvršbe in druge dejavnosti za plačilo, ki ga sestavljajo zlasti honorar sodnega izvršitelja, povračilo stroškov, plačilo za porabljeni čas in nadomestilo za vročanje sklepov. O višini honorarja se lahko sodni izvršitelj in zadevna oseba dogovorita. Če takega dogovora ni, se honorar določi v skladu s splošno veljavnim pravnim predpisom. Sodni izvršitelji lahko zahtevajo razumno predplačilo stroškov izvršbe.

Poklicna odgovornost

Sodni izvršitelji so odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih pri opravljanju izvršbe povzročijo sami ali njihovi zaposleni. Sklenjeno morajo imeti zavarovanje odgovornosti.

Sodni izvršitelji in kandidati za sodne izvršitelje so tudi odgovorni za disciplinske kršitve, med drugim za kršitve zakonskih dolžnosti ali hudo ali ponavljajoče se škodovanje ugledu poklica.

Več informacij je na voljo na spletni strani [zbornice sodnih izvršiteljev](#).

Organizacije, ki nudijo pravne storitve *pro bono* (brezplačno)

Javno pravno pomoč na različnih področjih nudijo številne nevladne organizacije, kot sta služba [Ekologický právní servis](#) in organizacija [Iuridicum remedium](#).

V nekaterih posebnih primerih nudi brezplačno pravno svetovanje tudi Češka odvetniška zbornica.

Češka odvetniška zbornica nudi brezplačne pravne nasvete glede izvršbe.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/05/2019

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [da](#).

Na tej strani je pregled pravnih poklicev na Danskem.

Tožilci

Organizacija

Za **dansko tožilstvo** je pristojen minister za pravosodje, ki nadzoruje državne tožilce. Tožilstvo sestavljajo vodja državnega tožilstva, državni tožilci in načelniki policije.

Vodja državnega tožilstva (generalni državni tožilec) vodi kazenske zadeve pred vrhovnim sodiščem in sodeluje tudi na obravnavah pred **Komisijo za revizijo kazenskih postopkov**.

Generalni državni tožilec je nadrejen drugim tožilcem in nadzira njihovo delo. Prav tako obravnava pritožbe zoper odločitve državnih tožilcev na prvi stopnji.

Vloga in pristojnosti

Naloge in organizacija [tožilstva](#) so opisane v delu 10 (členi 95–107) danskega **Zakona o organizaciji pravosodja**.

Naloga tožilstva je, da v sodelovanju s policijo in v skladu z Zakonom o organizaciji pravosodja sodno preganja storilce kaznivih dejanj. Člen 96(2) določa, da mora tožilstvo voditi zadevo s hitrostjo, ki je primerna naravi zadeve. Tožilstvo mora v tej zvezi zagotoviti, da se sodno preganjajo kazensko odgovorne osebe in ne nedolžne osebe (načelo nepristranskosti).

Šest regionalnih državnih tožilcev vodi kazenske zadeve, in sicer pritožbene zadeve ter zadeve, v katerih sodeluje porota, pred višjimi sodišči in nadzoruje, kako načelniki policije obravnavajo kazenske zadeve. Poleg tega regionalni državni tožilci obravnavajo pritožbe zoper odločitve načelnikov policije v zvezi s sodnim pregonom. Državni tožilci obravnavajo odškodninske zadeve v zvezi s kazenskim pregonom in pritožbe zoper policijo.

Državni tožilec za hujša dejanja gospodarskega kriminala je pristojen za preganjanje hujših dejanj finančnega kriminala na nacionalni ravni.

Glavni tožilec za hujša dejanja mednarodnega kriminala je na nacionalni ravni pristojen za preganjanje mednarodnih kaznivih dejanj, storjenih v tujini. To vključuje zadeve v zvezi z genocidom, hudodelstvi zoper človečnost in vojnimi hudodelstvi.

Načelniki policije delujejo kot tožilci pred mestnimi sodišči (prva stopnja) in so tako – poleg upravljanja policije – odgovorni za poizvedbe in preiskave, ki jih izvaja policijsko okrožje, ter delovanje lokalnega tožilstva.

Sodniki

Organizacija

[Svet za imenovanja v pravosodju Danske](#) predloži **minstru za pravosodje** priporočila za vsa sodna imenovanja razen za mesto predsednika vrhovnega sodišča. Minister za pravosodje v praksi vedno upošteva priporočila Sveta.

Disciplinske zadeve v zvezi s sodniki ali drugim pravnim osebjem, ki ga zaposlujejo sodišča, obravnava [specializirano sodišče za obtožbe in obnovo postopka](#).

[Sodna uprava Danske](#) je splošno odgovorna za usposabljanje in izobraževanje pravnega osebja na sodiščih.

Vloga in pristojnosti

Poklicni sodniki na Danskem na splošno niso specializirani za določeno pravno področje. Imajo lahko stalni ali začasni („konstitueret“) položaj. Sodniški pomočniki in namestniki sodnikov običajno obravnavajo manj obsežne zadeve (kot so zadeve, ki jih predložijo sodni izvršitelji).

Sodniki porotniki z nekaterimi pomembnimi izjemami sodelujejo v vseh kazenskih zadevah, ki jih obravnavajo sodišča prve in druge stopnje. V civilnih zadevah prve in druge stopnje se lahko k sodelovanju povabi sodnike porotnike strokovnjake. Sodniki porotniki in sodniki porotniki strokovnjaki so imenovani za obdobje štirih let.

Pravne zbirke podatkov

Dodatne informacije so na voljo na:

javni spletni strani [Sodniškega združenja Danske](#),

spletni strani [Združenja sodniških pomočnikov](#).

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki, ki smejo zastopati pred sodiščem / zagovorniki

Zasebni odvetniki

Odvetniško združenje Danske je bilo ustanovljeno leta 1919. Vsi danski odvetniki („advokater“) so obvezni člani.

Zaposleni odvetniki in odvetniški pripravniki

FAAF je združenje zaposlenih odvetnikov in odvetniških pripravnikov, ki spada pod Združenje odvetnikov in ekonomistov Danske (DJØF). DJØF je največji danski sindikat in interesna organizacija za študente in zaposlene osebe na področju prava, uprave, državne uprave, raziskav, izobraževanja, komunikacije, ekonomije, političnih in družbenih ved. Ima približno 50 000 članov, ki delujejo na teh področjih. Od približno 1 500 članov FAAF je 900 odvetnikov, zaposlenih v zasebni praksi.

Pravni svetovalci v podjetjih

Odvetniki, ki so zaposleni v podjetjih, niso le del Odvetniškega združenja Danske, temveč lahko postanejo tudi člani Združenja pravnih svetovalcev v podjetjih (Danske Virksomhedsjurister – DVJ). Danes imata odvetniško licenco približno dve tretjini članov združenja DVJ. DVJ na splošno zastopa strokovne interese pravnih svetovalcev v podjetjih. Prav tako si prizadeva za spodbujanje poznavanja in razumevanja položaja ter vse večje pomembnosti pravnega svetovalca v podjetju za trgovsko skupnost, organe, nevladne organizacije in družbo na splošno. DVJ je član **Evropskega združenja odvetnikov v podjetjih** (European Company Lawyers' Association – ECLA).

Primerjava zasebnih odvetnikov in odvetnikov v podjetjih

Na Danskem za **pravne zastopnike/svetovalce v podjetjih**, ki imajo odvetniško licenco, veljajo popolnoma enaki predpisi kot za odvetnike z zasebno prakso. Zakon o organizaciji pravosodja ne razlikuje med tema kategorijama odvetnikov in oboji so vključeni v Odvetniško združenje Danske.

To pomeni, da imajo na splošno odvetniki, ki so zaposleni v podjetju, enak pravni status kot ostali odvetniki, kar zadeva kodeks ravnanja, poklicno skrivnost, zaupen odnos med odvetniki in njihovimi strankami, imuniteto itd. Vendar je bilo področje uporabe kodeksa ravnanja razširjeno, da se je zagotovila njegova uporaba tudi za odvetnike v podjetjih, spremembe pa pokrivajo posebne pogoje njihovega dela.

Imuniteto odvetnikov v podjetjih urejajo enaka pravila, kot veljajo za odvetnike z zasebno prakso. Ali so zahteve, ki veljajo za odvetnike v podjetjih, enake ali nižje kot za ostale odvetnike, pa je treba še preveriti na sodišču.

Edina izjema pri vprašanju enakega pravnega statusa je ta, koga lahko odvetnik v podjetju zastopa v okviru svoje odvetniške licence. Pravna možnost delovanja kot odvetnik v podjetju se obravnava kot tiha izjema od člena 124 Zakona o organizaciji pravosodja, ki ureja vrsto podjetja, katerega lahko odvetnik zastopa.

Odvetnik lahko zato uporablja naziv odvetnika, kadar zastopa podjetje ali organizacijo, ki ga zaposluje, razen če ima odvetnik v podjetju poleg te zaposlitve še odvetniško prakso. Če delodajalec prosi odvetnika v podjetju, da pravno svetuje stranki ali članu, se naziv odvetnika pri tem ne more uporabljati, razen če ima odvetnik, ki je zaposlen v podjetju, odvetniško prakso, ločeno od svoje zaposlitve, ter sprejme stranko ali člana kot odvetnik v svoji zasebni praksi.

Če odvetnik, ki je zaposlen v podjetju, nima odvetniške prakse, ločene od svoje zaposlitve, in daje stranki ali članu pravne nasvete ter je stranka ali član potrošnik, nasvet pa je dan za tržne namene, se za dejavnost odvetnika v podjetju kljub temu uporablja Zakon o pravnem svetovanju z eno izjemo: ne velja za pravne nasvete, ki jih zagotavljajo sindikati in nevladne organizacije. Razlog za to izjemo je, da takšni nasveti niso dani za tržne namene in se na splošno obravnavajo kot dodatek k običajnim storitvam za člane, ki se nanašajo na namen združenja.

Pravno svetovanje posameznemu potrošniku, ki ga zagotovi zaposlena oseba v sindikatu (z odvetniško licenco), zato urejajo le splošna pravila o nadomestilih v nepogodbenih razmerjih ter ga le posredno ureja danski kodeks ravnanja. Ta določa, da v skladu s členom 126(4) Zakona o organizaciji pravosodja odvetnik ne sme ravnati na način, ki ni vreden odvetnika v zadevah poslovne ali finančne narave.

Zakon o pravnem svetovanju

Od julija 2006 je pravno svetovanje, ki se zagotavlja potrošnikom za tržne namene, predmet ločene ureditve – ne glede na izobrazbo pravnega svetovalca. Zakon izrecno ne velja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo odvetniki kot del svoje neodvisne odvetniške prakse. Ne velja niti za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo sindikati ali nevladne organizacije, ker se takšno svetovanje ne šteje za svetovanje tržne narave (glej zgoraj). Poleg tega pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo izvajalci finančnih storitev, ne spada v področje uporabe zakona, če je izvajalec finančnih storitev zavezan kodeksom ravnanja, ki jih izda minister za gospodarstvo.

Vendar to ni enako, kot če pravno svetovanje zagotavlja oseba z odvetniško licenco, kot je že bilo navedeno, ker se za odvetnike zakon ne uporablja. Če svetovalec, ki je zaposlen v podjetju in ima odvetniško licenco, zagotavlja pravne nasvete potrošniku (in s tem nekomu, ki ni njegov delodajalec), nima pa odvetniške prakse, spada ta storitev v področje uporabe Zakona o pravnem svetovanju, če se obravnava kot nasvet za tržne namene.

Glavne značilnosti Zakona o pravnem svetovanju so naslednje:

- Pravni svetovalec mora ravnati na način, ki je v skladu s kodeksom ravnanja. To vključuje temeljito, vestno in dosledno opravljanje nalog z ustreznim upoštevanjem interesov stranke. Svetovanje se mora zagotoviti dovolj hitro.
- Sporazumi o pravnem svetovanju morajo biti v pisni obliki.
- Pravni svetovalec ni zavezan k sklenitvi zavarovanja poklicne odgovornosti, vendar morajo biti informacije v ta namen vključene v sporazum o pravnem svetovanju.
- Pravni svetovalec mora stranko obvestiti o ceni pravnega nasveta.
- Pravni svetovalec ne sme prejeti sklada, zaupanega v fiduciarno razmerje.
- Pravni svetovalec ne sme pomagati stranki, kadar ima poseben osebni ali finančni interes glede izida zadeve.
- Pravni svetovalec je zavezan kodeksu ravnanja, ki ga izda minister za pravosodje. Varuh pravic potrošnikov nadzira, ali pravni svetovalec ravna v skladu z zakonom in kodeksom ravnanja.

Pravne zbirke podatkov

Te informacije so na voljo na strani [Odvetniškega združenja Danske](#).

Na strani so navedene informacije o pravniških poklicih na Danskem v angleškem jeziku. Stran vsebuje tudi seznam oseb, ki opravljajo odvetniški poklic (v danskem jeziku).

Drugi pravniški poklici

Organizacije za brezplačne pravne storitve

Na Danskem obstajajo **klinike pravne pomoči**. Vsakdo, ki išče pravno pomoč, se lahko obrne na [Agencijo za civilne zadeve](#), ki ga bo napotila na najbližjo kliniko. Naslov je:

The Civil Affairs Agency

Gyldenløvesgade 11, 2.

1600 Copenhagen V

Telefon: +45 33 92 33 34,

Telefaks: +45 39 20 45 05

e-naslov: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Od ponedeljka do četrтка od 10h do 15h, petek od 10h do 14h.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 01/05/2010

Pravniški poklici - Nemčija

Izvirna jezikovna različica te strani [de](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Na tej strani je na voljo pregled pravniških poklicev v Nemčiji.

Pravniški poklici

Tožilec (*Staatsanwalt*)

Vloga in pristojnosti

Državno tožilstvo (*Staatsanwaltschaft*) je neodvisen organ s kazenskopravno pristojnostjo, njegova struktura pa je enaka strukturi sodišč. Pristojno je za vodenje predhodnih preiskav, zastopanje tožilstva pred sodiščem v kazenskih zadevah in izvrševanje kazni. Če zakonodaja ne določa drugače, je državno tožilstvo pristojno tudi za pregon upravnih prekrškov.

Državno tožilstvo je dolžno ukrepati ob vsakem kaznivem dejanju, ki ga je mogoče preganjati, če ima za to zadostne razloge. To pomeni, da mora tožilec zoper vsakega osumljenca vložiti obtožni akt in ga kazensko preganjati, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji.

Državno tožilstvo lahko med preiskavo v kazenskem postopku za pomoč zaprosi druge stranke, kot so policijski uradniki, davčni preiskovalci in cariniki. Ti morajo slediti navodilom državnega tožilstva.

Sodni postopki, v katerih sodeluje državno tožilstvo, so predvsem kazenski postopki. To velja za postopke na prvi stopnji in postopke s pravnimi sredstvi.

Preden se lahko začne sojenje v kazenski zadevi, je treba zoper obdolženca vložiti obtožni akt. Razen za manjše prestopke mora državno tožilstvo vedno vložiti obtožni akt. Državni tožilec pozneje sodeluje v sojenju, v katerem zastopa tožilstvo.

V postopku na prvi stopnji mora državni tožilec prebrati obtožnico ter ima pravico zaslišati obtoženca in morebitne priče. Ob koncu sojenja državni tožilec predstavi zaključno analizo zadeve, v kateri poda svojo presojo vsebinskih in pravnih dejstev, ter sodišču predlaga, naj obtoženca obsodi oziroma oprosti.

Pri tem mora biti državni tožilec nepristranski ter upoštevati obremenilne dokaze in dokaze, ki so obtožencu v korist. Če je državno tožilstvo prepričano, da je treba odločbo sodišča preizkusiti v zvezi z dejanskim stanjem ali pravnim vprašanjem, lahko vloži pravno sredstvo, in sicer tudi v korist obtoženca.

Organizacija

Državno tožilstvo je organizirano hierarhično, zato morajo njegovi uradniki upoštevati navodila svojih nadrejenih.

Nemčija ima zvezni sistem, zato je treba razlikovati med pristojnostmi zvezne vlade in pristojnostmi dežel.

Zvezno državno tožilstvo (*Bundesanwaltschaft*)

Urad generalnega državnega tožilca pri Zveznem sodišču (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*) je najvišji organ kazenskega pregona v Nemčiji na področju državne varnosti. Generalni državni tožilec zastopa tožilstvo v vseh zadevah v zvezi s težkimi kaznivimi dejanji zoper državo, ki pomembno ogrozijo notranjo ali zunanjo varnost Zvezne republike Nemčije (tj. v primerih politično motiviranih kaznivih dejanj, zlasti terorističnih dejanj, izdaje ali vohunstva).

Zvezni generalni državni tožilec je pristojen tudi za pregon kaznivih dejanj po Zakoniku o kaznivih dejanjih zoper mednarodno pravo (*Völkerstrafgesetzbuch*) ter nastopa v postopkih s pravnimi sredstvi pred kazenskim oddelkom Zveznega sodišča (*Bundesgerichtshof*).

Zvezni generalni državni tožilec vodi državno tožilstvo pri Zveznem sodišču. Poleg tega nadzira in usmerja zvezne državne tožilce (*Bundesanwälte*), višje državne tožilce (*Oberstaatsanwälte*) in nižje državne tožilce.

Delo zveznega generalnega državnega tožilca nadzira zvezni minister za pravosodje. Ta nima pravice do nadzora nad deželnimi državnimi tožilci in jim ne more dajati navodil.

Deželna državna tožilstva (*Staatsanwaltschaften der Länder*)

Za pregon v vseh drugih zadevah (ki se nanašajo na običajna kazniva dejanja) so pristojna deželna državna tožilstva. Zvezni generalni državni tožilec in deželna državna tožilstva so ločeni in delujejo na različnih ravneh. Med nacionalno in deželno ravno ni hierarhične povezave.

Vsaka izmed 16 dežel ima svoje državno tožilstvo, ki je organizirano na naslednji način:

vsako deželno sodišče (*Landgericht*) ima svoje državno tožilstvo, ki je pristojno tudi za okrajna sodišča (*Amtsgerichte*) v sodnem okrožju zadevnega deželnega sodišča.

Vsako državno tožilstvo pri deželnem sodišču je podrejeno uradu generalnega državnega tožilca pri ustreznem višjem deželnem sodišču (*Oberlandgericht*), ta urad pa odgovarja zadevnemu deželnemu ministrstvu za pravosodje.

Uradi generalnih državnih tožilcev (*Generalstaatsanwaltschaften*) so pristojni v postopkih s pravnimi sredstvi glede dejanskega stanja ali pravnega vprašanja pred višjimi deželnimi sodišči. Če so taki postopki v pristojnosti Zveznega sodišča, kazenski pregon vodi zvezni generalni državni tožilec.

Več informacij o državnem tožilstvu je na voljo v [☞ rubriki o sodiščih in državnem tožilstvu](#) na spletni strani Zveznega ministrstva za pravosodje. Številna državna tožilstva imajo tudi svoje spletne strani, do katerih je mogoče dostopati prek deželnih pravosodnih portalov.

Sodnik (*Richter*)

Organizacija

Glavni zakon, ki ureja sodniški poklic na nacionalnih in deželnih sodiščih, je Nemški zakon o sodnikih (*Deutsche Richtergesetz, DRiG*). Dodatne določbe so še v deželnih zakonodajah.

Deželna ministrstva za pravosodje nadzirajo delo sodnikov na deželni ravni. Delo sodnikov na zveznih sodiščih (razen sodnikov Zveznega ustavnega sodišča) je pod nadzorom zadevnega zveznega ministrstva.

Vloga in pristojnosti

Poklicni sodniki in sodniki porotniki (*Berufsrichter und Laienrichter*)

Poklicni sodniki (*Berufsrichter*) so zaposleni na zveznih oziroma deželnih sodiščih.

Sodniki na deželni ravni opravljajo sodniško službo na okrajnih sodiščih (*Amtsgerichte*), deželnih sodiščih (*Landgerichte*) ali višjih deželnih sodiščih (*Oberlandesgerichte*). Na deželni ravni dela večina sodnikov.

Zvezni sodniki (*Bundesrichter*) so lahko zaposleni na Zveznem ustavnem sodišču (*Bundesverfassungsgericht*), Zveznem sodišču (*Bundesgerichtshof*), Zveznem delovnem sodišču (*Bundesarbeitsgericht*), Zveznem finančnem sodišču (*Bundesfinanzhof*), Zveznem socialnem sodišču (*Bundessozialgericht*), Zveznem upravnem sodišču (*Bundesverwaltungsgericht*) ali Zveznem patentnem sodišču (*Bundespatentgericht*).

V kazenskih postopkih ob poklicnih sodnikih delajo sodniki porotniki (*Laienrichter*). K opravljanju te službe jih pozovejo organi oblasti, za delo pa ne prejema plače. Teoretično so lahko sodniki porotniki imenovani tudi, če v to ne privolijo, in lahko sodelovanje zavrnejo samo v izjemnih okoliščinah. Sodniki porotniki sodelujejo na obravnava pred okrajnimi sodišči ter na obravnava v kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletnike, pred deželnimi sodišči.

Načelno imajo sodniki porotniki enake glasovalne pravice kot poklicni sodniki, kar pomeni, da skupaj z njimi odločajo o krivdi obtoženca in naloženi kazni.

V skladu s členom 36 Zakona o sodiščih (*Gerichtsverfassungsgesetz*, v nadaljnjem besedilu: GVG) so sodniki porotniki imenovani vsakih pet let. Sodniki porotniki so lahko samo nemški državljani (člen 31 GVG), pri čemer so izključene osebe, ki:

- so na dan nastopa porotniške službe mlajše od 26 let ali starejše od 70 let (člen 33 GVG);
- ne prebivajo v zadevnem sodnem okrožju;
- niso primerne za porotniško službo iz zdravstvenih razlogov;
- niso primerne za porotniško službo zaradi nezadostnega znanja nemškega jezika;
- jim grozi plačilna nesposobnost;
- so bile obsojene ali so predmet tekočega kazenskega postopka (člen 32 GVG).

Sodniki porotniki so upravičeni do nadomestila za izgubljeni zaslužek, katerega višino določa Zakon o sodnem povračilu in nadomestilu (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*) (člen 55 GVG). Dežele za sodnike porotnike izdajajo brošure s pojasnili o njihovih dolžnostih; te so na voljo tudi na spletu. Poleg tega jim nudijo izobraževanje.

Sodni uradnik (*Rechtspfleger*)

Sodni uradniki (*Rechtspfleger*) so uradniki nemškega sodstva. Kot „drugi steber tretje veje oblasti“ opravljajo predvsem naloge na področju tako imenovane nepravdne pristojnosti (med drugim v zapuščinskih in skrbniških zadevah, raznih zadevah v zvezi z otroki in posvojitvijo, zemljiškoknjžnih zadevah, zadevah v zvezi z registracijo podjetij, zadrug in partnerstev, zadevah v zvezi s plačilno nesposobnostjo, zadevah v zvezi z registracijo društev, skupnega premoženja zakoncev, ladij itd.). Poleg tega so pristojni za številne druge sodne dejavnosti, na primer na področju sodne izterjave denarnih terjatev, brezplačne pravne pomoči, prisilne izvršbe, prisilne dražbe in prisilnega upravljanja, določitve stroškov, izvrševanja kazni, v postopkih pred Zveznim patentnim sodiščem in v zvezi z mednarodnim pravnim redom.

Na okrajnih sodiščih je sodnih uradnikov več kot sodnikov. Področje dejavnosti sodnih uradnikov je urejeno v Zakonu o sodnih uradnikih (*Rechtspflegergesetz*, RPfLG). Sodni uradniki so pri izpolnjevanju svojih nalog in odločanju enako kot sodniki nepristranski in neodvisni ter vezani le na zakon in druge predpise. Zoper njihove odločitve se načelno lahko vložijo pravna sredstva v skladu z veljavnimi splošnimi procesnimi predpisi.

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopne spletne strani o poklicih v pravosodju so:

- spletna stran [Zveznega ministrstva za pravosodje](#),
- spletne strani deželnih ministrstev za pravosodje (npr. [Hamburga](#), [Berlina](#), [Bavarske](#)),
- spletne strani posameznih sodišč, ki zagotavljajo informacije na spletu,
- [skupni pravosodni portal](#) zvezne vlade in dežel.

Informacije so na voljo tudi na spletnih straneh [Nemške zveze sodnikov](#) (*Deutscher Richterbund*) in [Nemške zveze sodnih uradnikov](#) (*Bund Deutscher Rechtspfleger*).

Odvetnik (*Rechtsanwalt*)

V Nemčiji je približno 160 000 odvetnikov. Pridobiti morajo enako pravno izobrazbo kot sodniki ter lahko svetujejo svojim strankam in jih zastopajo v vseh pravnih zadevah. Svoj poklic lahko opravljajo v sodni dvorani in zunaj nje – v nemškem pravu ni posebne kategorije odvetnikov za zastopanje v postopkih pred sodiščem. Njihova pravica, da nastopajo pred sodiščem, velja za vsa sodišča v Nemčiji. Izjema je zastopanje strank v civilnih zadevah pred Zveznim sodiščem, za katero veljajo posebni pogoji dostopanja do sodišča.

Za odvetnike veljajo določbe Zveznega odvetniškega kodeksa (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO). Poleg tega se odvetniški poklic ureja tudi sam z dodatnimi poklicnimi pravilniki, in sicer s Kodeksom strokovnega ravnanja odvetnikov (*Berufsordnung der Rechtsanwälte*, BORA) in Kodeksom ravnanja za odvetnike specialiste (*Fachanwaltsordnung*, FAO). Nagrade odvetnikov ureja Zakon o odvetniški nagradi (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG).

Odvetniki so organizirani v 27 regionalnih odvetniških zbornic (*Rechtsanwaltskammern*) in Odvetniško zbornico Zveznega sodišča. Zbornice so pristojne za dostop do opravljanja odvetniškega poklica. Poleg tega je njihova naloga tudi, da spremljajo, ali odvetniki izpolnjujejo svoje poklicne obveznosti.

Pravne zbirke podatkov

Izčrpne informacije o odvetniškem poklicu je mogoče najti na spletni strani [Zvezne odvetniške zbornice](#) (*Bundesrechtsanwaltskammer*, BRAK). Poleg tega so najrazličnejše informacije o tem poklicu (tudi v angleškem in francoskem jeziku) na voljo pri [Zvezi nemških odvetnikov](#) (*Deutscher Anwaltverein*, DAV), največjem neodvisnem združenju nemških odvetnikov.

Pomoč pri iskanju odvetnika je na voljo tudi na naslednjih spletnih straneh: [Zvezni uradni imenik odvetnikov](#) (*Bundesweites Amtliches Anwaltsverzeichnis*), v katerem so navedeni vsi odvetniki (na voljo v nemškem in angleškem jeziku), in [Informacijska služba o nemških odvetnikih](#) (*Deutsche Anwaltsauskunft*).

Patentni odvetnik (*Patentanwalt*)

V Nemčiji deluje približno 3 000 patentnih odvetnikov. Navadno imajo končano univerzitetno izobrazbo iz naravoslovnih ali tehničnih ved, dopolnjeno s pravno izobrazbo. Njihova dejavnost je omejena na svetovanje strankam in zastopanje teh strank na področju pravic industrijske lastnine (zlasti v zvezi s patenti, uporabnimi in industrijskimi modeli ter blagovnimi znamkami) s posebnim poudarkom na postopkih prijave in spremljanja. Patentni odvetniki lahko zastopajo stranke pred Nemškim uradom za patente in blagovne znamke ter Zveznim patentnim sodiščem, v posebnih okoliščinah pa tudi pred Zveznim sodiščem. Pred deželnimi in višjimi deželnimi sodišči lahko samo podajo mnenje o zadevah svojih strank, ne morejo pa sami vlagati zahtevkov.

Za patentne odvetnike veljajo določbe Zakona o patentnih odvetnikih (*Patentanwaltsgesetz*, PAO), včlanjeni pa so v Zbornico patentnih odvetnikov (*Patentanwaltskammer*).

Pravne zbirke podatkov

Na spletni strani [Zbornice patentnih odvetnikov](#) so na voljo informacije o poklicu in imenik patentnih odvetnikov.

Notar (*Notar*)

V Nemčiji notariat opravlja približno 8 000 notarjev, ki morajo na splošno pridobiti enako pravno izobrazbo kot sodniki. Zagotavljajo neodvisno, nepristransko in objektivno svetovanje in pomoč pri pomembnih pravnih poslih ter urejajo pravne zadeve tako, da se preprečijo pravdni spori. Njihova najpomembnejša naloga je priprava notarskih listin o pravnih poslih.

Zaradi zvezne strukture Nemčije obstaja več vrst notarjev. V večini dežel notarji opravljajo svoje dolžnosti kot glavni in samostojni poklic (t. i. „notarji s samostojnim poklicem“, *Nurnotariat*). V nekaterih deželah pa se notarski poklic opravlja vzporedno z delom odvetnika (*Anwalt*) (t. i. odvetniškonotarsko delo, *Anwaltsnotariat*). V deželi Baden-Württemberg so tudi notarji, ki so javni uslužbenci (*Amtsnotare*; to velja do leta 2017). Vse notarje imenuje in nadzira njihov ustrezeni deželni pravosodni organ (*Landesjustizverwaltung*).

Notarski poklic urejajo določbe Zveznega zakona o notarjih (*Bundesnotarordnung*, BNotO). Višino plačila, ki ga prejmejo notarji, določa Zakon o stroških postopka (*Kostenordnung*, KostO).

Notarji so včlanjeni v ustrezno deželno notarsko zbornico.

Pravne zbirke podatkov

Izčrpne informacije o različnih temah glede notarskega poklica so na voljo na spletni strani [Zvezne notarske zbornice](#) (*Bundesnotarkammer*). Na navedeni spletni strani lahko poleg tega poiščete notarja v [Imeniku notarjev](#) (*Verzeichnis der Notare*). Spletna stran je na voljo v nemškem, angleškem, francoskem in španskem jeziku.

Drugi pravniški poklici

Pravniški poklici, opredeljeni v Zakonu o pravnih storitvah (*Rechtsdienstleistungsgesetz, RDG*)

Zakon o pravnih storitvah omogoča opravljanje zunajsodnih pravnih storitev izterjevalcem dolgov, svetovalcem na področju pokojnin in ponudnikom pravnih storitev, ki so specializirani za tuje pravo. Izterjevalci dolgov in svetovalci na področju pokojnin lahko v nekaterih primerih tudi zastopajo stranke pred sodiščem. Pogoji za to je, da so za opravljanje te dejavnosti registrirani (za odobritev zaprosijo sodišče). Registrirane osebe so vpisane v Register pravnih storitev.

Tem registriranim ponudnikom storitev se po zakonu ni treba včlaniti v zbornico ali posebno poklicno združenje. Poklica izterjevalca dolgov in svetovalca na področju pokojnin delno usklajuje več poklicnih organizacij. Največje so Nemška zveza agencij za izterjavo dolgov (*Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen*), Nemška zveza pravnih strokovnjakov/ponudnikov pravnih storitev (*Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister*) in Nemška zveza svetovalcev na področju pokojnin (*Bundesverband der Rentenberater*).

Pravne zbirke podatkov

Do Registra pravnih storitev, ki vključuje seznam ponudnikov pravnih storitev in sodišč, pristojnih za registracijo, je mogoče dostopati prek nemškega pravosodnega portala. Najrazličnejše dodatne informacije so na voljo na spletnih straneh naslednjih organizacij: [Nemška zveza agencij za izterjavo dolgov](#) (*Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen*), [Nemška zveza pravnih strokovnjakov/ponudnikov pravnih storitev](#) (*Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister*), [Nemška zveza svetovalcev na področju pokojnin](#) (*Bundesverband der Rentenberater*).

Organizacije, ki nudijo brezplačne pravne storitve

V Nemčiji brezplačno pravno svetovanje (v skladu s členoma 6 in 8 Zakona o pravnih storitvah) nudijo številne dobrodelne organizacije. Nekatere najpomembnejše so:

- [Nemška zveza za socialno skrbstvo delavcev](#) (*Arbeiterwohlfahrt Bundesverband*)
- [Katoliška zveza za socialno skrbstvo](#) (*Caritas*)
- [Protestantska zveza za socialno skrbstvo](#) (*Diakonie*)
- [Judovska zveza za socialno skrbstvo](#) (*Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland*)
- [Nemški rdeči križ](#) (*Deutsches Rotes Kreuz*)
- [Posvetna zveza za socialno skrbstvo](#) (*Paritätischer Wohlfahrtsverband*)

Sorodne povezave

- [Skupni pravosodni portal zvezne vlade in dežel](#)
- [Zvezno ministrstvo za pravosodje](#) (*Bundesministerium der Justiz*)
- [Nemško Zvezno ministrstvo za pravosodje](#) (*Deutsches Bundesministerium der Justiz*)
- [Ministrstvo za pravosodje dežele Hamburg](#) (*Justizministerium Hamburg*)
- [Ministrstvo za pravosodje dežele Berlin](#) (*Justizministerium Berlin*)
- [Ministrstvo za pravosodje Bavarske](#) (*Justizministerium Bayern*)
- [Nemška zveza sodnikov](#) (*Deutscher Richterbund*)
- [Nemška odvetniška zbornica](#) (*Deutsche Rechtsanwaltskammer*)
- [Zvezni uradni imenik odvetnikov](#) (*Bundesweites Amtliches Anwaltsverzeichnis*)
- [Zveza nemških odvetnikov](#) (*Deutscher Anwaltverein*)
- [Informacijska služba o nemških odvetnikih](#) (*Deutsche Anwaltsauskunft*)
- [Zbornica patentnih odvetnikov](#) (*Patentanwaltskammer*)

[📄 Seznam notarjev civilnega prava](#)

[📄 Zvezna notarska zbornica \(*Bundesnotarkammer*\)](#)

Informacijska točka o registriranih ponudnikih pravnih storitev

[📄 Nemška zveza za socialno skrbstvo delavcev \(*Arbeiterwohlfahrt Bundesverband*\)](#)

[📄 Katoliška zveza za socialno skrbstvo \(*Caritas*\)](#)

[📄 Protestantska zveza za socialno skrbstvo \(*Diakonie*\)](#)

[📄 Judovska zveza za socialno skrbstvo \(*Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland*\)](#)

[📄 Nemški rdeči križ \(*Deutsches Rotes Kreuz*\)](#)

[📄 Posvetna zveza za socialno skrbstvo \(*Paritätischer Wohlfahrtsverband*\)](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 04/04/2013

Pravniški poklici - Estonija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [et](#).

Ta stran vsebuje pregled organizacije pravniških poklicev v Estoniji.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici v Estoniji so:

- tožilec;
- sodnik;
- sodnik porotnik;
- pravosodni svetovalec in sodni uradnik;
- odvetnik;
- notar;
- sodni izvršitelj;
- stečajni upravitelj.

Tožilci

Organizacija

 Tožilstvo je vladna agencija, za katero je pristojno ministrstvo za pravosodje. Sestavljata ga dve ravni: urad generalnega tožilca (kot nadrejeno tožilstvo) in štiri okrožna tožilstva.

Urad generalnega tožilca je pristojen za celotno Estonijo, območja pristojnosti okrožnih tožilstev pa ustrezajo območjem pristojnosti policijskih prefektur. Vodja državnega tožilstva je generalni državni tožilec, ki ga na to funkcijo za pet let imenuje estonska vlada na predlog ministra za pravosodje ob upoštevanju mnenja odbora za pravne zadeve estonskega parlamenta.

Generalni tožilec vsako leto med spomladanskim zasedanjem parlamenta njegovemu ustavnemu odboru predloži pregled izvajanja nalog, ki so tožilstvu naložene z zakonom, v predhodnem koledarskem letu.

Vodje okrožnih tožilstev so glavni tožilci, ki jih na to funkcijo za pet let imenuje minister za pravosodje na predlog generalnega tožilca.

Skupaj je v Estoniji osem vrst tožilcev: generalni tožilec, glavni državni tožilci, državni tožilci in tožilci pomočniki v uradu generalnega tožilca; glavni tožilci, višji tožilci, posebni tožilci, okrožni tožilci in tožilci pomočniki na okrožnih tožilstvih.

Glej tudi [zakon o tožilstvu](#).

Vloga in pristojnosti

Zakon o tožilstvu določa naslednje pristojnosti tožilcev:

- tožilec sodeluje pri načrtovanju ukrepov nadzorovanja za preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj;
- vodi predkazenski postopek ter zagotavlja njegovo zakonitost in učinkovitost;
- zastopa državno tožilstvo pred sodiščem;
- opravlja druge z zakonom določene naloge.

Tožilstvo pri opravljanju nalog, ki jih ima na podlagi zakona o tožilstvu, ravna neodvisno.

Tožilec kot vodja kazenskega postopka vodi preiskovalni organ pri zbiranju dokazov in odloči, ali naj se na podlagi ugotovljenih dejstev vloži obtožni akt.

V skladu z državnotožilskim redom:

urad generalnega tožilca:

- vodi preiskovalni postopek in zastopa državno tožilstvo pred sodišči vseh stopenj v zvezi s kaznivim ravnanjem uradnikov, gospodarskim kriminalom, kaznivimi dejanji, povezanimi s služenjem v obrambnih silah, kaznivimi dejanji na področju okolja, kaznivimi dejanji zoper izvajanje sodne oblasti in kaznivimi dejanji, povezanimi z organiziranim kriminalom, čezmejnimi kaznivimi dejanji ter drugimi posebno hudimi kaznivimi dejanji organiziranega kriminala ali kaznivimi dejanji, ki pritegnejo veliko pozornost javnosti, pa tudi kaznivimi dejanji zoper človeštvo in mednarodno varnost, hujšimi kaznivimi dejanji zoper državo, kaznivimi dejanji, ki jih storijo tožilci, in drugimi kaznivimi dejanji, ki jih določi glavni državni tožilec;
- nadzoruje dejavnosti okrožnih tožilstev, jim svetuje ter analizira in sprejema splošne ugotovitve glede prakse sodišč in tožilstev;
- opravlja naloge v okviru mednarodnega sodelovanja, vključno s sodelovanjem pri delu Eurojusta;
- sodeluje pri pripravi zakonov, vladnih uredb in upravnih odredb ter uredb in odredb ministra za pravosodje v zvezi z delom tožilstva.

Sodniki

Organizacija

Sodnik mora biti državljan Estonije, ki je pridobil nacionalno priznan magisterij iz prava, enakovredne kvalifikacije v smislu člena 28 (2²) zakona Republike Estonije o šolstvu ali enakovredne kvalifikacije iz tujine, odlično obvlada estonščino na višji stopnji, ima velik moralni ugled ter sposobnosti in osebne značilnosti, ki so potrebne za delo sodnika. Sodniki so na funkcijo imenovani dosmrtno. Minister za pravosodje nima pristojnosti dajanja navodil sodnikom ali izvajanja disciplinskih postopkov zoper sodnike. Sodnik je lahko odstranjen s funkcije samo na podlagi pravnomočne sodne odločbe. Sodniki lahko poklic opravljajo do 67. leta starosti, vendar je mogoče to mejo zvišati.

Za sodnika ne sme biti imenovana oseba, ki:

- je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja;
- je bila odstranjena s funkcije sodnika, notarja, zapriseženega prevajalca ali sodnega izvršitelja;
- je bila izključena iz estonske odvetniške zbornice;
- je bila odpuščena iz javne službe zaradi disciplinske kršitve;
- je v stečaju;
- ji je prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje poklicne dejavnosti revizorja, razen če se je to zgodilo na zahtevo revizorja;
- ji je bila odvzeta pravica do opravljanja dela patentnega zastopnika, razen če se je to zgodilo na zahtevo patentnega zastopnika.

Za sodnika na okrajnem ali upravnem sodišču je lahko imenovan vsakdo, ki je dokončal sodniško pripravništvo oziroma je tega oproščen in ki je opravil izpit za sodnika. Sodniškega pripravništva je oproščena oseba, ki je neposredno pred opravljenim izpitom za sodnika najmanj dve leti delala kot odvetnik ali tožilec (ne pa tudi kot tožilec pomočnik), ali oseba, ki je v preteklosti že opravljala delo sodnika, če od razrešitve s sodniške funkcije ni minilo več kot 10 let.

Za sodnika na okrožnem sodišču je lahko imenovan vsakdo, ki je izkušen in priznan pravnik ter je opravil izpit za sodnika. Osebi, ki je opravljala delo sodnika neposredno pred imenovanjem, izpita za sodnika ni treba opravljati.

Na funkcijo sodnika vrhovnega sodišča so lahko imenovani izkušeni in priznani pravniki.

Imenovanje sodnikov poteka prek javnega razpisa.

Sodnik ne sme biti zaposlen na nobeni drugi funkciji kot na funkciji sodnika, razen če gre za poučevanje ali raziskovalno delo. Sodnik mora obvestiti predsednika sodišča o vsaki zaposlitvi, ki ni sodniška funkcija. Taka zaposlitev sodnika ne sme ovirati pri opravljanju njegovih uradnih dolžnosti ali pri njegovi nepristranskosti v presojanju. Sodnik ne sme biti poslanec parlamenta (Riigikogu) ali občinski oziroma mestni svetnik, član politične stranke, ustanovitelj, vodilni družbenik ali član upravnega odbora ali nadzornega sveta družbe, direktor podružnice tuje družbe, stečajni upravitelj, član stečajnega odbora, prisilni upravnik nepremičnine ali rabsodnik, ki ga izbere ena od strank v sporu.

Sodnik je lahko odstranjen s funkcije samo s sodno odločbo. Obtožni akt zoper sodnika sodišča prve ali druge stopnje je mogoče med njegovim mandatom vložiti samo na predlog vrhovnega sodišča *en banc* ob soglasju predsednika republike. Obtožni akt zoper sodnika vrhovnega sodišča je mogoče med njegovim mandatom vložiti samo na predlog pravosodnega kanclerja ob večinskem soglasju estonskega parlamenta.

Zahteve, ki veljajo za sodnike, njihovo pripravništvo in obveznosti, so določene v [zakonu o sodiščih](#).

Vloga in pristojnosti

Sodniški poklic je zakonsko urejen. Etični kodeks sprejme zbor vseh estonskih sodnikov (*en banc*). Več informacij je na voljo na spletišču [estonskih sodišč](#) in spletišču [vrhovnega sodišča](#).

Sodnik presoja v skladu z ustavo in pravnimi akti, na podlagi katerih določi pravično rešitev za stranke v postopku. Z razlaganjem pravnih aktov in raziskovanjem sodeluje pri razvoju prava.

Svoje uradne naloge opravlja nepristransko in brez lastnega interesa, pri tem pa upošteva poklicni interes tudi na področjih, ki ne zadevajo njegovih poklicnih dejavnosti. Na poklicnem področju in zasebno se mora vesti neoporečno in se izogibati dejanjem, ki bi lahko škodila ugledu sodišča. Ne sme razkriti informacij, ki jih izve na sodnih obravnavah, zaprtih za javnost, ali na razpravah za sodno poravnavo. Obveznost varovanja zaupnosti velja zanj vedno, tudi po upokojitvi. Sodnik mora nadzorovati sodniške pripravnike, pripravnike za poklic pravosodnega svetovalca in univerzitetne študente na pripravništvu. Hkrati mu ni treba nadzorovati več kot dveh sodniških pripravnikov, pripravnikov za poklic pravosodnega svetovalca ali univerzitetnih študentov na pripravništvu. Redno mora nadgrajevati svoje strokovno znanje in spretnosti ter sodelovati pri usposabljanju.

Socialna jamstva za sodnike

Sodniki so po zakonu deležni različnih socialnih jamstev, vključno z uradno plačo, dodatkom, sodniško pokojnino, dopustom, uradnimi ogrinjali in drugimi socialnimi jamstvi.

Uradna sodniška plača je določena v zakonu o uradnih plačah državnih funkcionarjev, ki jih imenujeta estonski parlament in predsednik republike. Sodniki poleg uradne plače dobijo dodatek za delovno dobo, ki znaša 5 % uradne plače po petih letih, 10 % uradne plače po 10 letih in 15 % uradne plače po 15 letih.

Sodniško pokojnino sestavljajo starostna pokojnina, pokojnina za beneficirano delovno dobo, invalidska pokojnina in pokojnina za preživele družinske člane. Sodniška pokojnina se ne izplačuje, dokler je oseba zaposlena kot sodnik. Če je upokojeni sodnik zaposlen drugje, prejema polno sodniško pokojnino ne glede na dohodek. Do sodniške pokojnine ni upravičena oseba, ki je bila odstranjena s funkcije zaradi disciplinske kršitve ali obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja. Sodniška pokojnina se odvzame osebi, ki je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper pravosodje.

Sodniška starostna pokojnina se lahko izplačuje vsakomur, ki je bil najmanj petnajst let zaposlen kot sodnik in je dosegel upokojitveno starost. Sodniki so do starostne pokojnine upravičeni tudi, če izgubijo 100 %, 90 % ali 80 % zmožnosti za delo, potem ko so petnajst let opravljali sodniški poklic, tudi če niso dosegli upokojitvene starosti. Sodniki, ki so dosegli upokojitveno starost, so v primeru 100-, 90- ali 80-odstotne izgube zmožnosti za delo do starostne pokojnine upravičeni po desetih letih opravljanja sodniškega poklica. Sodnikova starostna pokojnina znaša 75 % njegove zadnje plače.

Pokojnina za beneficirano delovno dobo, ki znaša 75 % sodnikove zadnje plače, se izplačuje vsakomur, ki je bil kot sodnik zaposlen najmanj trideset let.

Oseba, ki med opravljanjem sodniškega poklica postane trajno nezmožna za delo, lahko pridobi sodniško invalidsko pokojnino. Ta znaša 75 % sodnikove zadnje plače v primeru 100-odstotne izgube zmožnosti za delo, 70 % zadnje plače v primeru 80- ali 90-odstotne izgube zmožnosti za delo in 30 % zadnje plače v primeru 40- do 70-odstotne izgube zmožnosti za delo.

Če sodnik umre, se vsakemu članu njegove družine, ki je do tega upravičen, izplačuje pokojnina za preživele družinske člane v višini 30 % sodnikove zadnje plače, pri čemer se skupno izplačuje največ 70 % sodnikove zadnje plače.

Sodnik sodišča prve ali druge stopnje je upravičen do 49 koledarskih dni letnega dopusta, sodnik vrhovnega sodišča pa do 56 koledarskih dni letnega dopusta. Sodnik ni upravičen do dodatnega dopusta, določenega z zakonom o javni službi.

Sodniki porotniki

Sodniki porotniki sodelujejo pri presojanju na okrajnih sodiščih samo v kazenskih zadevah, ki se nanašajo na težja kazniva dejanja. Sodnik porotnik ima pri izvajanju sodne oblasti enak status, pravice in dolžnosti kot poklicni sodnik. Sodnik porotnik je lahko imenovan za največ štiri leta, biti mora državljan Estonije s popolno poslovno sposobnostjo, star od 25 do 70 let, imeti stalno prebivališče v Estoniji, obvladati estonščino na višji stopnji in imeti ustrezen moralni ugled za opravljanje nalog sodnika porotnika. Sodnik porotnik je lahko imenovan za največ dva zaporedna mandata.

Za sodnika porotnika ne sme biti imenovana oseba, ki je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja, ki je v stečaju, ki ni primerna iz zdravstvenih razlogov, ki ima na območju samoupravne lokalne skupnosti, v okviru katere je bila predlagana za sodnika porotnika, stalni naslov (npr. naslov v registru prebivalstva) manj kot eno leto, ki dela za sodišča, tožilstvo ali službo za notranjo varnost, ki je zaposlena v obrambnih silah, ki je odvetnik, notar, sodni izvršitelj, član estonske vlade ali občinske oziroma mestne uprave, predsednik republike, poslanec ali okrajni guverner. Oseba, obtožena kaznivega dejanja, ne sme biti imenovana za sodnika porotnika med kazenskim postopkom.

Sodnik porotnik pri odločanju v posamezni zadevi zastopa stališče laika, ki v sodnem postopku odloča bolj iz človekoljubnih kot pravnih razlogov. Sveti samoupravnih lokalnih skupnosti so odgovorni za izbiro kandidatov za sodnike porotnike.

Pravosodni svetovalci in sodni uradniki

Pravosodni svetovalec je sodni uradnik, ki opravlja zakonsko določene naloge. Je nepristranski, vendar mora ravnati v skladu z navodili sodnika v obsegu, določenem z zakonom. Pristojen je za vpise v registre (npr. zemljiško knjigo, poslovni register) in izdajo predpisov o vodenju registrov, vključno z nalogi za plačilo kazni. Pravosodni svetovalec lahko začne pospešeni postopek za plačilni nalog. Omejitve za opravljanje funkcije sodnika veljajo tudi za pravosodne svetovalce.

Za pravosodnega svetovalca je lahko imenovana oseba, ki je pridobila nacionalno priznan magisterij iz prava, enakovredne kvalifikacije v smislu člena 28(2) zakona Republike Estonije o šolstvu ali enakovredne kvalifikacije iz tujine, odlično obvlada estonščino na višji stopnji, ima velik moralni ugled in je dokončala pripravništvo za pravosodnega svetovalca. Za pravosodnega svetovalca je lahko imenovana tudi oseba, ki ni opravila pripravništva za pravosodnega svetovalca, temveč pripravništvo za sodnika ali je bila tega oproščena in je opravila izpit za sodnika.

Za pravosodnega svetovalca ne sme biti imenovana oseba, ki je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja; je bila odstranjena s funkcije sodnika, notarja, zapriseženega prevajalca ali sodnega izvršitelja; je bila izključena iz estonske odvetniške zbornice; je bila

odpuščena iz javne službe zaradi disciplinske kršitve; je v stečajju; ji je prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje poklicne dejavnosti revizorja, razen če se je to zgodilo na zahtevo revizorja; ji je bila odvzeta pravica do opravljanja dela patentnega zastopnika, razen če se je to zgodilo na zahtevo patentnega zastopnika; je bila odstranjena s funkcije sodnika zaradi neprimernosti zanjo (prepoved imenovanja na funkcijo pravosodnega svetovalca velja tri leta po imenovanju na funkcijo sodnika).

Imenovanje pravosodnih svetovalcev poteka prek javnega razpisa.

Zahteve za pravosodne svetovalce so določene v [zakonu o sodiščih](#).

Sodni uradnik je uradnik sodišča, ki bodisi neodvisno bodisi pod nadzorom sodnika sodeluje pri pripravi in obdelavi zadev v obsegu, določenem v zakonu o sodnem postopku. Pooblaščen je za opravljanje enakih dejanj in sprejemanje enakih odločitev kot pravosodni svetovalec ali drug uradnik sodišča v skladu z zakonom o sodnem postopku. Svoje naloge opravlja neodvisno, vendar mora v obsegu, določenem z zakonom, upoštevati navodila sodnika.

Za sodne uradnike veljajo enake zahteve kot za pravosodne svetovalce. Zaposlitev sodnega uradnika se opravi na podlagi javnega razpisa.

Za sodnega uradnika ne sme biti imenovana oseba, ki je bila kaznovana zaradi naklepno storjenega kaznivega dejanja; ki je bila kaznovana zaradi naklepno storjenega kaznivega dejanja zoper državo, ne glede na to, ali so bili podatki o obsodbi izbrisani; katere pravica do opravljanja funkcije sodnega uradnika je bila odvzeta na podlagi pravno močne sodne odločbe; ki je ožji sorodnik ali partner osebe, ki neposredno nadzira sodnega uradnika.

Poleg sodnih uradnikov in pravosodnih svetovalcev so drugi uradniki na sodiščih še vodje sodišč in uradniki za sodne obravnave.

Odvetniki

Odvetništvo sestavljajo odvetniki in njihovi pomočniki.

Odvetniki so člani estonske odvetniške zbornice, odvetništvo pa ureja zakon o odvetniški zbornici. Član estonske odvetniške zbornice je lahko vsakdo, ki izpolnjuje zahteve zakona o odvetniški zbornici in je opravil pravosodni izpit.

Estonska odvetniška zbornica je samoupravno poklicno združenje, ki je bilo ustanovljeno za zagotavljanje pravnih storitev v zasebnem in javnem interesu ter zaščito odvetniških poklicnih pravic. Estonska odvetniška zbornica spremlja poklicne dejavnosti svojih članov in njihovo skladnost z zahtevami glede poklicne etike. Organizira tudi strokovno izobraževanje in usposabljanje odvetnikov na delu ter zagotavljanje državne pravne pomoči. Prek svojih članov zagotavlja državno pravno pomoč.

Estonska odvetniška zbornica deluje prek svojih organov. Ti so skupščina, odbor, predsednik, revizijska komisija, častno razsodišče in odbor za ocenjevanje strokovne ustreznosti.

Odvetniki so pooblašteni, da:

- zastopajo in zagovarjajo stranke pred sodiščem ter v predsodnem postopku in drugih postopkih v Estoniji in tujini;
- zbirajo dokaze;
- pri zagotavljanju pravnih storitev po lastni presoji izberejo in uporabijo zakonita sredstva in ukrepe;
- od nacionalnih in lokalnih organov pridobijo informacije, ki jih potrebujejo za zagotavljanje pravnih storitev, da imajo dostop do dokumentov ter da pridobijo izvode teh dokumentov in izpiske iz njih, razen če je dostop do teh informacij in dokumentacije odvetnikom prepovedan z zakonom;
- obdelujejo osebne podatke oseb, ki niso njihove stranke, pridobljene v skladu s pogodbo ali pravnim aktom, vključno z občutljivimi osebnimi podatki, brez soglasja teh oseb, če je to potrebno za zagotavljanje pravnih storitev;
- overjajo podpise in kopije dokumentov, predloženih sodišču in drugim uradnim organom, v okviru pravnih storitev, ki jih zagotavljajo strankam;
- delujejo kot razsodniki ali spravi posredovalci v postopku, določenem v zakonu o spravnem postopku;
- delujejo kot stečajni upravitelji, če so člani zbornice.

Pomočniki odvetnikov so pooblašteni, da v okviru zakonsko določenih omejitev delujejo kot odvetniki.

Pomočniki odvetnikov niso pooblašteni, da delujejo kot razsodniki ali spravi posredovalci v postopku, določenem v zakonu o spravnem postopku. Niso pooblašteni za zastopanje ali zagovarjanje strank pred vrhovnim sodiščem, razen če je z zakonom določeno drugače. Pomočniki odvetnikov niso pooblašteni za delovanje kot stečajni upravitelji.

Pomočnik odvetnika lahko zagotavlja pravne storitve samo pod nadzorom svojega mentorja, ki je odvetnik.

Odvetnik pri zagotavljanju pravnih storitev deluje neodvisno in v skladu z zakonodajo, pravnimi akti in sklepi, ki jih sprejmejo organi estonske odvetniške zbornice, ter v skladu z zahtevami odvetniške poklicne etike, dobro prakso in svojo vestjo.

Informacije, ki se razkrijejo odvetniku, so zaupne. Če je odvetnik ali uslužbenec estonske odvetniške zbornice ali odvetniške pisarne zaskrbljen kot pričča, se mu ne smejo postavljati vprašanja ali od njega zahtevati pojasnila o zadevah, ki jih je izvedel pri zagotavljanju pravnih storitev.

Nosilci podatkov, povezani z odvetnikovim zagotavljanjem pravnih storitev, so nedotakljivi.

Odvetnik se zaradi opravljanja poklicnih odvetniških nalog ne sme poistovetiti s stranko ali njeno zadevo pred sodiščem.

Odvetnika ni mogoče pridržati, preiskati ali pripreti iz razlogov, ki izhajajo iz njegove poklicne dejavnosti, razen na podlagi odločitve okrajnega ali mestnega sodišča. Odvetniške pisarne, v kateri odvetnik zagotavlja pravne storitve, ni mogoče preiskati iz razlogov, ki izhajajo iz njegove poklicne dejavnosti.

Seznam odvetnikov in odvetniških pisarn ter druge uporabne informacije so na voljo na spletišču [estonske odvetniške zbornice](#). Funkcija [poišči odvetnika](#) pa omogoča tudi iskanje odvetnika v Evropski uniji.

Pravne zbirke podatkov

Obstajajo samo zgoraj navedene zbirke podatkov.

Pravni svetovalci

Poklicna dejavnost pravnih svetovalcev v Estoniji ni zakonsko urejena.

Notarji

Organizacija

Vsi notarji v Estoniji imajo enake pristojnosti. Notarski poklic ureja [zakon o notarjih](#). Ministrstvo za pravosodje in notarska zbornica sta odgovorna za urejanje in vodenje poklicnih dejavnosti notarjev. Notarska zbornica je pravna oseba javnega prava, njeni člani pa so vsi notarji, ki so imenovani na funkcijo. Pristojnosti vključujejo nadzor nad tem, ali notarji opravljajo svoje poklicne dejavnosti vestno in pravilno, usklajevanje poklicnih dejavnosti notarjev, organiziranje usposabljanj za notarje, organiziranje dela notarskih kandidatov, upravljanje in razvijanje elektronskega informacijskega sistema v zvezi z notarji ter zagotavljanje pomoči ministru za pravosodje glede dejavnosti nadzora itd. Informacije o notarjih in notarskih pristojnostih so na voljo na spletišču [notarske zbornice](#).

Vloga in pristojnosti

Notar je nosilec funkcije na področju javnega prava, država pa ga pooblašča, da na zahtevo neke osebe potrdi dejstva in dogodke, ki imajo pravni pomen, ter opravlja druga notarska dejanja za zagotovitev pravne varnosti.

Notarji morajo biti nepristranski, zanesljivi in neodvisni pri opravljanju svojih dejavnosti. Preveriti morajo dejanske namene strank pravnega posla in okoliščine, potrebne za pravilno izvedbo pravnega posla, ter strankam pojasniti različne načine izvedbe pravnega posla in njegove posledice.

Notarji na zahtevo opravljajo naslednja notarska dejanja:

- opravljajo notarske overitve (različnih pogodb, pooblastil, oporok) in notarske potrditve pristnosti (kopij, podpisov, natisnjenih izvodov itd.);
- urejajo zapuščinske zadeve;
- izdajajo potrdila o pripravi notarskih listin, ki bodo izvršene v Estoniji (ki bodo izvršene v Estoniji in ustrezajo standardnim obrazcem iz Priloge VI k Uredbi Sveta (ES) št. 44/2001 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 12, 16.1.2001, str. 1–23));
- razveljavljajo pooblastila v skladu z zakonom o notarski overitvi;
- dogovore, sklenjene prek odvetnika v vlogi spravnega posredovalca ali prek drugega notarja, razglašajo za izvršljive;
- izdajajo potrdila (apostille);
- na zahtevo pravnih oseb predložijo njihova letna finančna poročila sodišču, ki vodi register;
- potrjujejo sklenitve in razveze zakonskih zvez ter pripravljajo vpise o sklenitvah in razvezah zakonskih zvez v register;

- prevzemajo v hrambo denar, vrednostne papirje in dokumente;
- omogočajo dostop do podatkov v registru zemljiškoknjižnega oddelka ali oddelka za registracije ali do dokumentov, ki se vodijo v registru;
- predložijo obvestila in vloge na zahtevo podjetij, prejemajo dokumente in druge informacije gospodarskih upravnih organov ter izdajajo upravne akte podjetjem;
- na zahtevo podjetij vnašajo informacije v register.

Stranka mora plačati notarju pristojbino, ki je zakonsko določena za te pravne posle.

Notarji lahko opravljajo naslednje uradne storitve:

- pravno svetovanje, ki ni del postopka potrjevanja;
- svetovanje glede davčne in tuje zakonodaje v okviru postopka potrjevanja ali zunaj njega;
- vodenje pravnega postopka v skladu z zakonom o pravnem postopku;
- vlogo razsodnikov na podlagi zakonika o civilnem postopku;
- vodenje dražb, glasovanj, loterij in žrebanj ter potrjevanje izidov;
- predsedovanje zaprsegam in potrjevanje pristnosti zapriseženih potrdil;
- pošiljanje zahtevkov in obvestil, ki niso povezani z uradnimi dolžnostmi, in izdajanje potrdil v zvezi s pošiljanjem ali nezmožnostjo pošiljanja takih zahtevkov in/ali obvestil;
- prevzem denarnih depozitov (razen gotovine), vrednostnih papirjev, dokumentov in drugih predmetov v hrambo, če to ni notarsko dejanje ali uradna dolžnost, ki izhaja iz njega;
- overjanje pravilnosti prevodov listin iz tujega jezika v estonščino do leta 2020 (od leta 2015 lahko uradne prevode iz estonščine v tuji jezik izdajajo samo sodno zapriseženi tolmači, od leta 2020 pa bodo tudi uradne prevode iz tujega jezika v estonščino lahko izdajali samo sodno zapriseženi tolmači);
- odgovarjanje na zahteve za pojasnila, ki jih predložijo podjetja.

Informacije o uradnih storitvah notarjev so na voljo na spletišču [notarske zbornice](#). Pred storitvijo se stranka in notar dogovorita o pristojbini za notarske storitve.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

V Estoniji je to svoboden pravniški poklic: sodni izvršitelji delujejo v svojem imenu in so odgovorni za svoja dejanja. Sodni izvršitelj mora biti nepristranski in odgovoren pri opravljanju svojih nalog. Uradne dejavnosti sodnega izvršitelja ureja [zakon o sodnih izvršiteljih](#).

Od januarja 2010 deluje skupna poklicna organizacija za sodne izvršitelje in stečajne upravitelje, zbornica sodnih izvršiteljev in stečajnih upraviteljev (v nadaljnjem besedilu: zbornica). Uradne dejavnosti sodnih izvršiteljev, nadzor nad njimi, disciplinsko odgovornost in dejavnosti poklicnega združenja ureja zakon o sodnih izvršiteljih. Vloga zbornice je razvijati in spodbujati svobodne pravniške poklice, vključno z razvojem in spremljanjem skladnosti z dobro uradno in poklicno prakso, oblikovati priporočila za uskladitev poklicnih dejavnosti, organizirati usposabljanje, razvijati informacijske sisteme itd. Zbornica ima tudi častno razsodišče. Več informacij o dejavnostih zbornice je na voljo na njenem [spletišču](#).

Poklicne naloge sodnih izvršiteljev so:

1. opravljati izvršilne postopke v skladu z zakonikom o izvršilnem postopku;
2. vročati dokumente v skladu s procesnimi zakoniki;
3. popisovati dediščino in jo upravljati v skladu z zakonom o dedovanju;
4. voditi dražbe na zahtevo sodišča ali upravnega organa zunaj izvršilnih postopkov v zadevah in po postopku, določenih z zakonom.

Pristojbine za opravljanje teh uradnih nalog sodnih izvršiteljev so določene v zakonu o sodnih izvršiteljih.

Uradne storitve sodnih izvršiteljev so:

Sodni izvršitelj lahko na zahtevo fizičnih oseb opravi naslednje strokovne storitve:

- (1) vodi dražbe premičnin in nepremičnin;
- (2) vroča pisanja;
- (3) daje pravne nasvete in sestavlja pravna pisanja, če njegova izobrazba ustreza določbam člena 47(1)(1) zakona o sodiščih.

Sodni izvršitelji lahko zavrnejo opravljanje strokovne storitve.

O pogojih opravljanja strokovnih storitev in plačilu se s stranko sklene pisni dogovor. Dogovorjeni pogoji in plačilo so v skladu z dobro strokovno prakso.

Sodni izvršitelji pri opravljanju strokovnih storitev ne smejo uveljavljati pravic, ki so jim dodeljene z zakonom, kadar opravljajo strokovne naloge ali naloge, ki jih izvajajo po uradni dolžnosti.

Informacije o storitvah, ki jih zagotavljajo sodni izvršitelji, so na voljo na [spletišču](#) zbornice. Pred uradnimi storitvami se o njih s stranko sklene pisni dogovor.

Državni nadzor nad uradnimi nalogami sodnih izvršiteljev opravlja minister za pravosodje.

Sodni izvršitelji so krivdno odgovorni za škodo, povzročeno med opravljanjem svojih poklicnih dejavnosti, tudi če je škodo povzročil zaposleni v njihovem uradu. Če zahtevkov za nadomestilo škode, povzročene v okviru poklicne dejavnosti sodnega izvršitelja, ni mogoče poplačati iz sredstev sodnega izvršitelja ali druge osebe, odgovorne za škodo, ali če takih zahtevkov ni mogoče poplačati v celoti, je za povzročeno škodo odgovorna zbornica. Končno odgovornost za dejanja sodnih izvršiteljev nosi država. Zbornica in država imata pravico vložiti pravno sredstvo zoper osebo, odgovorno za škodo, država pa ima tudi pravico vložiti pravno sredstvo zoper zbornico.

Stečajni upravitelji

Stečajni upravitelj je oseba, ki jo je imenovalo sodišče in ki v tej vlogi opravlja pravne posle in druga dejanja, povezana s stečajno maso, ter zastopa dolžnika pred sodiščem v sporih, povezanih s stečajno maso. Glavni obveznosti stečajnega upravitelja sta varovanje pravic in interesov vseh upnikov in dolžnika ter zagotavljanje zakonitega, hitrega in finančno upravičenega stečajnega postopka. Stečajni upravitelj svoje naloge opravlja osebno. Kot stečajni upravitelji lahko delujejo fizične osebe, ki jih zbornica pooblasti za delo stečajnega upravitelja, odvetniki, zakoniti revizorji in sodni izvršitelji. Zbornica vodi seznam stečajnih upraviteljev. Seznam vsebuje podatke o vseh osebah, ki lahko delujejo kot stečajni upravitelji, in je javnosti na voljo na spletišču zbornice. Stečajni upravitelji s seznama morajo zagotavljati, da so njihovi podatki pravilni.

Glavne naloge stečajnega upravitelja so:

- (1) ugotoviti upniške terjatve, upravljati stečajno maso, organizirati oblikovanje in prodajo stečajne mase ter poravnavo terjatev upnikov zunaj stečajne mase;
- (2) ugotoviti vzroke in datum dolžnikove plačilne nesposobnosti;
- (3) po potrebi poskrbeti, da se poslovne dejavnosti dolžnika nadaljujejo;
- (4) po potrebi opraviti likvidacijo dolžnika, če je pravna oseba;
- (5) zagotavljati informacije upnikom in dolžniku v zakonsko določenih primerih;
- (6) sodišču, nadzornemu uradniku in stečajnemu odboru poročati o svojih dejavnostih in zagotavljati informacije o stečajnem postopku.

Upravni nadzor nad dejavnostmi stečajnih upraviteljev opravlja ministrstvo za pravosodje na podlagi pritožb ali drugih podatkov, ki jih prejme v zvezi s stečajnim upraviteljem in na podlagi katerih lahko sklepa, da stečajni upravitelj ni izpolnil svojih obveznosti. Ministrstvo za pravosodje ima pravico, da pri spremljanju dejavnosti stečajnega upravitelja preveri ustreznost in zakonitost njegovih poklicnih dejavnosti. Minister za pravosodje lahko uvede disciplinske ukrepe zoper stečajnega upravitelja, ki ne izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz pravnih aktov o poklicnih dejavnostih stečajnih upraviteljev. Minister za pravosodje ne more uvesti disciplinskih ukrepov zoper odvetnike, ki delujejo kot stečajni upravitelji, vendar pa lahko sproži postopek pred častnim razsodiščem v odvetniški zbornici.

Dejavnosti stečajnih upraviteljev poleg upravnega nadzora spremljajo tudi stečajni odbor, generalna skupščina upnikov, sodišče ter zbornica v okviru svojih pristojnosti.

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje](#)

[Nepridobitno združenje odvetnikov](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/08/2017

Pravniški poklici - Irska

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Irskem.

Pravniški poklici – uvod

Sodno oblast izvaja sodstvo v skladu s členom 34 ustave in področno zakonodajo, predvsem Zakonom o sodiščih (njihovi ustanovitvi in sestavi) iz leta 1961 in Zakonom o sodiščih (dodatne določbe) iz leta 1961, kakor je bil spremenjen. Sodniki so imenovani izmed kandidatov iz vrst pravniških poklicev. Pri opravljanju svojih nalog so popolnoma neodvisni. Ta neodvisnost je določena z ustavo. Pravniški poklic opravljajo pravni svetovalci („solicitors“, ki se osredotočajo na neposredno delo s strankami) in odvetniki („barristers“, ki se specializirajo za zastopanje in pravdanje).

1. Sodniki

Posvetovalni odbor za imenovanje sodnikov (*Judicial Appointments Advisory Board – JAAB*) preveri primernost posameznikov za imenovanje za sodnika in o tem obvesti vlado. Ustanovljen je bil v skladu z Zakonom o sodišču in sodnih uradnikih iz leta 1995. Odbor sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča, predsedniki višjega sodišča, okrožnega sodišča in okrajnega sodišča, državni tožilec, imenovani predstavniki odvetniške zbornice in pravniške zbornice ter tri osebe, ki jih imenuje minister za pravosodje in reformo zakonodaje. Sodnike imenuje predsednik po svetovanju vlade. Sodniki so neodvisni, obvezuje jih le ustava in zakonodaja. V skladu z ustavo se število sodnikov občasno določi glede na zakonodajo.

Vrhovno sodišče sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča in sedem običajnih sodnikov, ki imajo naziv „sodnik vrhovnega sodišča“. Predsednik višjega sodišča je po uradni dolžnosti tudi član vrhovnega sodišča. Višje sodišče sestavljajo predsednik višjega sodišča, ki je odgovoren za splošno organizacijo dela na višjem sodišču, in običajni sodniki, ki imajo naziv „sodnik višjega sodišča“. Predsednik vrhovnega sodišča in predsednik okrožnega sodišča sta po uradni dolžnosti tudi člana višjega sodišča. Višje sodišče sestavljajo predsednik in 35 sodnikov. Okrožno sodišče sestavljajo predsednik okrožnega sodišča in običajni sodniki, ki imajo

naziv „sodnik okrajnega sodišča“. Predsednik okrajnega sodišča je po uradni dolžnosti tudi član okrajnega sodišča. Okrajno sodišče sestavljajo predsednik okrajnega sodišča in drugi sodniki, ki imajo naziv „sodnik okrajnega sodišča“. Plače sodnikov občasno ureja zakonodaja.

Sodniki se imenujejo izmed pravnških poklicev, usposobljenih pravnih svetovalcev ali odvetnikov z določenim številom let izkušeni pri opravljanju prakse (izključujoč raziskave). Člen 29(2) Zakona o sodiščih iz leta 1961 (dodatne določbe) za okrajna sodišča določa, da je oseba z najmanj desetletno prakso opravljanja poklica odvetnika ali pravnega svetovalca primerna za imenovanje za sodnika okrajnega sodišča. Člen 30 Zakona o sodiščih in sodnih uradnikih iz leta 1995 določa, da je pravni svetovalec ali odvetnik z desetletno prakso ustrezen za imenovanje za sodnika okrajnega sodišča. Zakon o sodiščih in sodnih uradnikih iz leta 2002 določa, da je oseba z najmanj dvanajstletno prakso opravljanja poklica odvetnika ali pravnega svetovalca ustrezna za imenovanje za sodnika višjega ali vrhovnega sodišča. Kot je bilo že navedeno, so sodniki neodvisni ter morajo upoštevati samo ustavo in zakonodajo, pri sprejetju funkcije pa v skladu s členom 34.5.1 v ustavi izjavijo naslednje:

„Pred vsemogočnim Bogom svečano in iskreno obljubljam in izjavljam, da bom primerno in zvesto in po svojih najboljših močeh in znanju opravljal funkcijo glavnega sodnika (ali odvisno od primera) brez strahu ali uslug, naklonjenosti ali sovražnosti proti komur koli in spoštoval ustavo in zakone. Naj me Bog usmerja in podpira.“ (*In the presence of almighty God I do solemnly and sincerely promise and declare that I will duly and faithfully and to the best of my knowledge and power execute the office of Chief Justice (or as the case may be) without fear or favour, affection or ill-will towards any man, and that I will uphold the Constitution and the laws. May God direct and sustain me.*)

V skladu z ustavo je sodnike višjega sodišča in vrhovnega sodišča mogoče odstaviti samo zaradi neprimerne vedenja ali nezmožnosti, in sicer ko oba doma irskega parlamenta (*Oireachtas*) sprejmeta resolucijo o odstititvi. Zakon o sodiščih iz leta 1924 in Zakon o sodiščih (okrajno sodišče) iz leta 1946 predvidevata podobne zakonske določbe za sodnike okrajnih in okrajnih sodišč.

2. Generalni državni tožilec in direktor državnega tožilstva

Generalni državni tožilec je „svetovalec vlade v pravnih zadevah in za pravno mnenje“, kot določa člen 30 ustave. Generalnega državnega tožilca imenuje predsednik na predlog predsednika vlade (*Taoiseach*), pri čemer mora generalni državni tožilec, ko predsednik vlade preneha opravljati svojo funkcijo, odstopiti s položaja. Državni tožilec je delujoči odvetnik in višji pravni zastopnik. V skladu s pravili generalnemu državnemu tožilcu ni treba prenehati opravljati zasebne prakse, vendar je to v zadnjih letih običajno.

Kot pravni svetovalec vlade generalni državni tožilec temeljito prouči vse zakonodajne predloge, ki jih vlada namerava predložiti v obravnavo obeh domov parlamenta (*Oireachtas*), da bi jih sprejela kot zakon. Generalni državni tožilec svetuje vladi tudi o mednarodnih zadevah, kot je ratifikacija mednarodnih sporazumov. Funkcija generalnega državnega tožilca je tudi, da zastopa javnost pri uveljavljanju njenih pravic. V tem primeru gre za začetek pravnih postopkov ali nasprotovanje tem postopkom. Ne glede na to, da generalnega državnega tožilca imenuje predsednik vlade (*Taoiseach*), je tožilec neodvisen od vlade. V skladu z ustavo je generalni državni tožilec vedno, kadar se izpodbija ustavnost zakonodaje, glavni zagovornik.

Pred letom 1976 so se vsa hujša kazniva dejanja preganjala v imenu generalnega državnega tožilca. Ustava določa, da lahko to funkcijo opravlja tudi druga oseba, ki ji zakon to dovoljuje. Tako je bilo s členom 2 Zakona o kazenskem pregonu kaznivih dejanj iz leta 1974, ki je začel veljati leta 1976, uvedeno mesto direktorja državnega tožilstva, pri čemer je bil namen imeti uradnika, ki je neodvisen od političnih povezav za opravljanje teh funkcij. Direktorja imenuje vlada, vendar je ta javni uradnik, tako da mu v nasprotju z generalnim državnim tožilcem ni treba odstopiti, ko se vlada zamenja. Tako je zagotovljena kontinuiteta pri pregonu kaznivih dejanj. Zakon iz leta 1974 tudi določa, da mora biti direktor državnega tožilstva pri opravljanju nalog neodvisen. Direktorja lahko odstavi vlada, vendar le v primeru, če je komisija, ki jo sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča, sodnik višjega sodišča in državni tožilec, predložila poročilo o njegovem zdravstvenem stanju ali ravnanju.

☞ **Direktor državnega tožilstva** odloča o tem, ali naj bo oseba obtožena za hujše kaznivo dejanje in kakšna naj bo kazen. Vsa kazniva dejanja kazensko preganja direktor državnega tožilstva, vendar lahko večino manjših kaznivih dejanj kazensko preganja irska policija ☞ (*Gardaí*), pri čemer tožbe ne pošlje direktorju državnega tožilstva. V teh primerih ima direktor državnega tožilstva pravico svetovati policiji pri obravnavanju primera. Čeprav je pri pregonu prevzel vlogo generalnega državnega tožilca, to vlogo generalni državni tožilec ohranja pri mednarodnih primerih, kot je izročitev.

3. Zaposleni v sodni službi

Sodni tajniki in **sodni uradniki** so zaposleni v sodni službi.

Sodni uradniki so odgovorni za splošno administracijo sodišč. Glavna funkcija sodnega tajnika je pomoč sodniku med zasedanjem sodišča in zagotavljati učinkovito vodenje administracije, da sodišča delujejo nemoteno.

Služba je neodvisen pravni organ, ki ga je novembra 1999 vlada ustanovila z Zakonom o sodni službi iz leta 1998. Sodba služba je odgovorna ministru za pravosodje in enakost ter prek ministra vladi.

Sodna služba ima pet nalog:

- upravljanje sodišč,
- zagotavljanje podpornih storitev sodnikom,
- zagotavljanje informacij o sodnem sistemu javnosti,
- zagotavljanje, upravljanje in vzdrževanje sodnih zgradb,
- zagotavljanje prostorov za stranke sodišč.

4. Šerif

Vsako okrožje na Irskem ima šerifa, ki je javni uradnik, in med njegove obveznosti sodi tudi zaplemba in prodaja blaga za poplačilo dolga po tem, ko je sodišče izdalo sodbo. Šerifi so imenovani v skladu z Zakonom o sodnih uradnikih iz leta 1945, pri čemer se lahko v skladu s členom 12(5) za ta položaj imenujejo le odvetniki in pravni svetovalci s petimi leti delovne dobe ali osebe, ki imajo najmanj pet let delovnih izkušenj kot upravni uradnik ali glavni pomočnik podšerifa ali šerifa. Člen 12(6)(g) Zakona določa, da pogoje za zaposlitev šerifa, za katerega veljajo predhodni členi Zakona, občasno določa minister za finance po posvetovanju z ministrom za pravosodje in enakost.

5. Pravni svetovalci (*Solicitors*)

Irška odvetniška zbornica nadzira izobraževanje študentov, ki želijo postati pravni svetovalci, in je pooblaščen za disciplinski nadzor nad delom usposobljenih pravnih svetovalcev. Vsak, ki želi postati pravni svetovalec, mora opraviti triletno pripravništvo in izobraževanje, ki ga organizira ta zbornica. Za sprejem na izobraževanje mora posameznik imeti univerzitetno ali temu ustrezno izobrazbo – to je predpogoj za izpit (*Preliminary Examination requirement*). Po izpolnjevanju pogojev je treba opraviti zaključni izpit pri zbornici, ki se deli na dele FE-1, FE-2 in FE-3. Izpit FE-1 je sestavljen iz osmih osnovnih področij: pravo družb, ustavno pravo, pogodbeno pravo, kazensko pravo, pravo pravičnosti, zakonodaja Evropske skupnosti, nepremičninska zakonodaja in odškodninsko pravo. Zadnje navedeni deli so del poklicnega izobraževanja. FE-2 je poklicno izobraževanje, ki je sestavljeno iz 14 tednov intenzivnih predavanj, ki jim sledi izpit in nato 18-mesečno usposabljanje kot del pripravništva. FE-3 ali nadaljevalno višje izobraževanje je sestavljeno iz 7 tednov intenzivnih predavanj, ki jim sledi izpit. Po opravljenem tem delu lahko posameznik postane pravni svetovalec. V skladu s členom 51 Zakona o pravnih svetovalcih iz leta 1994 se lahko usposobljeni odvetniki prekvalificirajo v pravne svetovalce, pri čemer jim ni treba opraviti celotnega programa usposabljanja, ki je predpisan za pravne svetovalce vaje.

Odvetniška zbornica ima disciplinski nadzor nad delom vseh usposobljenih pravnih svetovalcev. V skladu z zakoni o pravnih svetovalcih od leta 1954 do 1994 je disciplinsko razsodišče odvetniške zbornice pristojno za preiskavo obtožb o kršitvi zakona, kot je na primer nezakonita prisvojitve denarja, zadeva pa se lahko dalje preda predsedniku višjega sodišča. Predsednik lahko pravnemu svetovalcu začasno prepove opravljanje prakse in nato prepoved prekliche. Disciplinsko razsodišče lahko zahteva povračilo sredstev strankam, če ugotovi, da je pravni svetovalec preveč zaračunal.

Zakonski instrument št. 732 iz leta 2003, predpisi Evropskih skupnosti (vzpostavitev in delovanje odvetnikov) iz leta 2003 (*S.I. No. 732/2003 - European Communities (Lawyers' Establishment) Regulations 2003*), določa, da morajo odvetniki iz držav članic, ki želijo opravljati poklic odvetnika ali pravnega svetovalca, vložiti prošnjo za registracijo na odvetniško zbornico, pristojno za odvetnike, ali odvetniško zbornico, pristojno za pravne svetovalce. Prošnjo se prouči in če je pozitivno rešena, je izdano potrdilo o registraciji. Če zbornica prošnjo zavrne, se je mogoče pritožiti na višje sodišče.

6. Odvetniki (*Barristers*)

Organ, ki ureja usposabljanje odvetnikov, tj. Honorable Society of King's Inns, omogoča podiplomsko pravno usposabljanje za osebe, ki želijo pridobiti naziv odvetnik (*barrister-at-law*). Je prostovoljna zbornica, ki jo nadzirajo sodniki Honorable Society of King's Inns, ki so člani sodstva in starejši odvetniki. Pogoj za začetek izobraževanja je opravljen sprejemni izpit, h kateremu lahko pristopijo diplomanti z diplomo zbornice iz pravnih študij ali diplomanti prava. Študij pravnih študij traja dve leti (izredno), izobraževanje za odvetnika pa je enoletno intenzivno izobraževanje ali modularno dvoletno izobraževanje. Po uspešnem zaključku izobraževanja študente na vrhovno sodišče pokliče predsednik vrhovnega sodišča in poklicani študenti po svečanosti podpišejo članstvo v zbornici. Preden pa lahko začnejo opravljati plačano pravno delo, morajo izpolniti dodatne pogoje.

Odvetniki morajo biti člani pravne knjižnice, da lahko začnejo opravljati prakso. Pravna knjižnica zagotavlja prostor za delo ter dostop do pravnih besedil in materiala, zanjo pa je treba plačati letno članarino. Preden odvetnik postane član pravne knjižnice, mora izbrati mentorja, in sicer uveljavljenega odvetnika z najmanj petletnimi izkušnjami. V obdobju, ko odvetnika vodi mentor, kar je na splošno eno leto, se novo usposobljen odvetnik imenuje „devil“. Slednjega mentor uvaja v praktično delo odvetnika in ga

običajno pozove, da mu pomaga pri pisanju tožbenih spisov in pravnem raziskovanju ter da v njegovem imenu prisostvuje na sodišču.

Ravnanje odvetnikov nadzoruje [Svet odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike](#) ([The General Council of the Bar of Ireland](#)) ki je organ, katerega delovanje ne ureja zakon. Svet enkrat letno izvolijo člani zbornice in izdajo Kodeks poklicnega ravnanja, ki ga dopolnjujejo. S tem kodeksom je predpisano ravnanje odvetnikov.

Obtožbe glede kršitev Kodeksa ravnanja preiskuje komisija za poklicno prakso pri zbornici, ki vključuje tudi nečlane zbornice. Komisija lahko odredi globo in izreče ukor ali začasno izključi ali izključi člana iz pravne knjižnice. Na njihove odločitve se je mogoče pritožiti na odbor za pritožbe, ki ga sestavljata sodnik okrožnega sodišča in laični član.

Tradicionalno je veljalo, da mora odvetnik prejemati navodila od pravnega svetovalca, neposreden dostop do odvetnika pa je bil prepovedan. To prakso je proučila komisija za prosto trgovino, ki je v svojem poročilu leta 1990 navedla, da je splošna prepoved neposrednega dostopa omejevalna praksa, in priporočila, da se črta iz Kodeksa ravnanja. Komisija je sprejela odločitev, da je stalna vključenost pravnega svetovalca v nekaterih primerih zaželena. Priporočila je neobstoj zakonskih ali drugih pravnikov, ki zahtevajo fizično prisotnost pravnega svetovalca, ki na sodišču svetuje odvetniku. Ta priporočila še niso bila v celoti izvedena, vendar so bile v Kodeks ravnanja vnesene številne spremembe, ki dovoljujejo neposreden dostop nekaterim pooblaščenim strokovnim organom.

Odvetniki so nižji ali višji pravni zastopniki. Člani združenja odvetnikov tradicionalno najprej nekaj let opravljajo prakso kot nižji pravni zastopniki, preden se odločajo o tem, ali bodo postali višji pravni zastopniki. Tukaj ne gre za samodejno napredovanje in nekateri nižji pravni zastopniki nikoli ne vložijo prošnje za napredovanje. Na splošno večina odvetnikov o praksi višjega pravnega zastopnika razmišlja šele po petnajstih letih prakse. Tisti, ki želijo postati višji pravni zastopniki, vložijo prošnjo za odobritev pri generalnem državnem tožilcu, vendar jih imenuje vlada po posvetu z državnim tožilcem, ki se predhodno posvetuje s predsednikom vrhovnega sodišča, predsednikom višjega sodišča in predsednikom odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike.

Nižji pravni zastopniki na splošno pripravljajo tožbene spise in vodijo nekatere sodne primere, večinoma na nižjih sodiščih, vendar tudi na drugih. Naloge višjega pravnega zastopnika vključujejo temeljit pregled tožbenih spisov, ki jih pripravi nižji pravni zastopnik, in vodenje težjih primerov na višjem ali vrhovnem sodišču.

7. Sodni tajniki

[Sodni tajniki](#) so usposobljeni pravni svetovalci in jih imenuje vlada. Opravljajo kvazisodne storitve na območju pristojnosti okrožnega sodišča in so odgovorni za upravljanje uradov okrožnega sodišča.

Prav tako delujejo kot **okrožni šerifi** (razen v Dublinu in Corku).

8. Notarji

Javne notarje imenuje predsednik vrhovnega sodišča na javni sodni obravnavi. Javni notar opravlja naslednje glavne funkcije:

- overjanje dokumentov,
- overjanje in preverjanje podpisov na dokumentih,
- izvrševanje notarskih listin glede poslovnih dokumentov, kot so menice in zadolžnice, ter pomorskih zadev,
- sprejem potrdil, izjav in (razen v zvezi s postopki pred irskimi sodišči) pisnih izjav pod prisego.

Vlagatelj na sodišče naslovi vlogo, iz katere je razvidno prebivališče in poklic vlagatelja, število notarjev v okraju, število prebivalcev okraja in okoliščine za potrebe po notarjih in/ali način, kako se je sprostilo delovno mesto. Vlogi je treba priložiti zapriseženo pisno izjavo vlagatelja, ki izkazuje potrdilo o ustreznosti, ki ga običajno podpiše šest lokalnih pravnih svetovalcev in šest lokalnih poslovnežev. Vloga je predložena predsedniku vrhovnega sodišča z obvestilom o vložitvi zahtevka na sodišče, ki ga vrhovno sodišče vroči regulatorju na Fakulteti za notarje, tajniku odvetniške zbornice, pristojne za pravne svetovalce, in vsem notarjem, ki prakso opravljajo v istih in sosednjih okrajih kot vlagatelj.

Na splošno velja, da so za javne notarje imenovani le pravni svetovalci. Kadar želi oseba, ki ni pravni svetovalec, postati notar, odvetniška zbornica, pristojna za pravne svetovalce, zahteva, da se ta oseba obveže, da ne bo delovala na področju prenosa lastništva in opravljala pravnega dela, ki ga običajno opravlja pravni svetovalec. Vsi vlagatelji, ki želijo postati notarji, morajo najprej opraviti izpit, ki ga predpisuje Fakulteta za notarje na Irskem.

Opomba:

Vprašanja glede trenutnih honorarjev generalnega državnega tožilca, direktorja državnega tožilstva, sodnih uradnikov in šerifov lahko pošljete po

- [✉ elektronski pošti](#) ali
- pošti na naslov
Human Resources,
Department of Finance,
Merrion Street,
Dublin 2.

Odvetniki so samozaposleni in njihov prihodek je zelo različen.

Pravni svetovalci so lahko samozaposleni ali zaposleni pri delodajalcu in tudi njihov prihodek je zelo različen.

Notarji zaračunajo pristojbino za vsak notarsko potrjen dokument. Pristojbine ne določa zakonodaja, pri čemer notarji običajno zaračunajo svoje storitve na podlagi časa, potnih stroškov in zneska, ki bi ga strokovnjak pričakovano zaračunal za storitev.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 20/11/2018

Pravniški poklici - Grčija

Ta stran nudi pregled poklicev na področju pravosodja v Grčiji.

[Tožilci](#)

[Sodniki](#)

[Pravniki](#)

[Pravni svetovalci](#)

[Notarji](#)

[Sodni izvršitelji](#)

[Sodni tajniki](#)

Tožilci

Organizacija

Uradi državnega tožilstva (*εισαγγελίες*) kot pravosodni organi spadajo pod pravosodno ministrstvo in sodelujejo pri zagotavljanju dobrega sodnega varstva. Državni tožilci (*εισαγγελείς*) so pri svojem delu in osebno neodvisni.

Pri vsakem sodišču, razen pri sodišču za prekrške (*παισηματοδικεία*), je urad državnega tožilstva, ki deluje kot neodvisen pravosodni organ, katerega naloga je predvsem sodelovanje pri pripravi kazenskega postopka. Glavna naloga državnega tožilca je začeti sodne postopke, nadzorovati preiskave in vlagati pravna sredstva.

V Grčiji se državni tožilci ne razlikujejo po posameznih področjih.

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice je pristojno za določitev pogojev oziroma predpisov za opravljanje poklica državnega tožilca.

V zvezi s poklicem državnega tožilca ni nobenega posebnega spletišča. Informacije o pogojih za opravljanje tega poklica vodi ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

Vloga in glavne pristojnosti

Državni tožilci so pristojni za:

- (a) izvajanje pripravljalnih preiskav;
- (b) začetek pravnih postopkov;
- (c) zaslišanje oseb, ki so v postopku;
- (d) nadzor izvršilnih organov, pristojnih za preprečevanje kriminalitete in kazenski pregon;
- (e) vlaganje predlogov sodnim svetom in sodiščem;
- (f) vlaganje pritožb;
- (g) izvršitev sodb v kazenskih zadevah in pomoč pri izvršitvi nalogov za izvršbo;
- (h) nadzor delovanja zaporov;

in vse drugo, določeno z zakonom.

Delo državnih tožilcev nadzirajo sodniki vrhovnega sodišča ter višji državni tožilci, kot je določeno z zakonom.

Sodniki

Organizacija

Sodno varstvo izvajajo sodišča, ki jih sestavljajo redni sodniki (*τακτικοί δικαστές*), ki so pri svojem delu in osebno neodvisni.

Pri izpolnjevanju svojih nalog sodnike (*δικαστές*) zavezuje le ustava in zakoni, in jim ni treba ravnati v skladu s katero koli določbo, ki krši ustavo.

Delo rednih sodnikov nadzorujejo višji sodniki in državni tožilci oziroma namestnik državnih tožilcev (*Αντεισαγγελείς*) pri vrhovnem sodišču (*Άρειος Πάγος*), kot je določeno z zakonom.

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice je pristojno za določitev pogojev oziroma predpisov za opravljanje sodniškega poklica.

V zvezi s sodniki ni nobenega posebnega spletišča. Informacije o pogojih za opravljanje tega poklica vodi ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

Organizacija poklicev na področju pravosodja: pravniki

Odvetniki

V Grčiji status odvetnika ureja država (*δικηγόροι*), vendar so neodvisni in niso državni uslužbenci. Zanje se ne zahteva, da se specializirajo na posameznem področju.

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice je pristojno za določitev pogojev oziroma predpisov za opravljanje tega poklica.

V Grčiji je 63 odvetniških zbornic (*δικηγορικοί σύλλογοι*) – po ena pri sedežu vsakega sodišča prve stopnje (*πρωτοδικείο*).

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice nadzoruje delo vseh odvetniških zbornic v državi.

Pravne zbirke podatkov

Informacije so na voljo na spletišču [grške odvetniške zbornice](#), vendar imajo dostop do njega le člani vsake od zbornic.

Pravni svetovalci

V Grčiji imajo odvetniki tudi vlogo pravnih svetovalcev (*νομικοί σύμβουλοι*).

Pravne zbirke podatkov

Informacije so na voljo na spletišču [grške odvetniške zbornice](#), vendar imajo dostop do njega le člani vsake od zbornic.

Notarji

Status notarja (*συμβολαιογράφος*) ureja država, vendar so neodvisni in niso državni uslužbenci. Njihova glavna naloga je, da pripravijo in shranijo pisna pravna priporočila in dokazne listine ter izjave zainteresiranih strank, kadar se ti dokumenti zahtevajo z zakonom ali ko stranke želijo, da take listine dobijo status uradne listine.

V Grčiji ni različnih vrst notarjev.

Na podlagi odloka predsednika mora biti najmanj en notar pri sedežu vsakega okrožnega civilnega sodišča (*ειρηνοδίκηο*).

Za določitev pogojev za opravljanje notarske dejavnosti je pristojno ministrstvo za pravosodje.

V Grčiji je devet notarskih zbornic (*συμβολαιογραφικοί σύλλογοι*), ki delujejo pri sedežih sodišč druge stopnje (*εφετεία*).

Delo notarskih zbornic nadzoruje Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

Informacije o notarjih so na voljo na spletišču [grške notarske zbornice](#) (*Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας*) in na spletišču Evropskega registra notariatov v okviru [Konference notariatov Evropske unije](#) (CNUE).

Drugi poklici na področju pravosodja

Sodni izvršitelji

Status sodnih izvršiteljev (*δικαστικοί επιμελητές*) ureja država, vendar so neodvisni in niso državni uslužbenci.

Sodni izvršitelji so pristojni za:

(a) vročanje sodnih in zunajsodnih listin;

(b) izvrševanje nalogov za izvršbo, kot je določeno v členu 904(2) Zakonika o civilnem postopku, in sicer (a) končnih sodb ali sodb, ki jih izdajo grška sodišča in razglasijo za začasno izvršljive, (b) arbitražnih odločb, (c) zapisnikov grških sodišč, ki vsebujejo rešitev ali določajo sodne stroške, (d) notarsko overjenih listin, (e) plačilnih nalogov, ki jih izdajo grška sodišča, in nalogov za izselitev najemnika, (f) tujih pravnih naslovov, razglašeni za izvršljive (g) nalogov in aktov, ki so v skladu z zakonom razglašeni za izvršljive; ter

(c) vse druge naloge, določene z zakonodajo.

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice je pristojno za določitev pogojev oziroma predpisov za opravljanje poklica sodnega izvršitelja.

V Grčiji je osem zbornic sodnih izvršiteljev (*σύλλογοι δικαστικών επιμελητών*).

Sodni tajniki

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice je pristojno za določitev pogojev oziroma predpisov za uslužbence grških sodišč.

Sodni izvršitelji

Sodni tajniki

Sorodne povezave

[Odvetniška zbornica v Atenah](#)

[Odvetniška zbornica v Pireju](#)

[Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 25/06/2018

Pravniški poklici - Španija

V Španiji pravniški poklic pomeni poklic, ki ga lahko opravlja samo oseba s posebno pravno izobrazbo, saj njeno delo zadeva uporabo prava.

[Sodniki in višji sodniki](#)

[Državni tožilci](#)

[Sodni registrarji](#)

[Odvetniki](#)

[Pravni svetovalci](#)

[Notarji](#)

[Registrarji](#)

[Pravni zastopniki](#)

[Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti](#)

Pravniški poklici – uvod

V Španiji pravniški poklic pomeni poklic, ki ga lahko opravlja samo oseba s posebno pravno izobrazbo, saj njeno delo zadeva uporabo prava.

Glavni pravniški poklici v Španiji so državni tožilci (*fiscales*), sodniki (*jueces*) in višji sodniki (*magistrados*), odvetniki (*abogados*), notarji (*notarios*), sodni registrarji (*letrados de la administración de justicia*), registrarji za zemljiško knjigo in poslovni register ter pravni zastopniki (*procuradores*).

Sodniki in višji sodniki

Organizacija

Sodna oblast izvira iz ljudstva, v imenu monarha pa jo izvajajo sodniki in višji sodniki kot predstavniki sodstva. Izvajajo jo lahko samo sodniki, kar pomeni, da lahko le oni izrekajo sodbe in zagotavljajo njihovo izvrševanje.

Sodniki so neodvisni od drugih vej oblasti in so vezani le na ustavo in zakon.

Dostop do poklicev v sodstvu temelji na **načelih zaslužnosti in sposobnosti**. Postopek izbire je objektivni in pregleden ter zagotavlja enake možnosti za vse, ki izpolnjujejo merila ter imajo potrebna znanja, strokovno usposobljenost in kvalifikacije za sodniški poklic.

Sistemski zakon o sodstvu določa tri kategorije poklicev:

- sodnik vrhovnega sodišča (*magistrado del Tribunal Supremo*),
- višji sodnik (*magistrado*),
- sodnik (*juez*).

Največ kandidatov se poteguje za kategorijo sodnika. Na podlagi sistema zakona o sodstvu morajo kandidati, ki želijo postati sodniki, opraviti izbirni izpit za diplomante prava in tečaj na pravni šoli (*Escuela Judicial*).

Manjše število kandidatov se lahko poteguje za mesta višjih sodnikov in sodnikov vrhovnega sodišča.

Generalni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*) sodnike vrhovnega sodišča imenuje izmed višjih sodnikov z najmanj 15 leti delovne dobe, od teh deset let na delovnem mestu višjega sodnika, ena petina sodnikov vrhovnega sodišča pa je imenovana izmed priznanih odvetnikov z najmanj 15 leti delovnih izkušenj.

Funkcije in naloge

Sodišča in tribunali obravnavajo zgolj zadeve, za katere so pristojni na podlagi sistema zakona o sodstvu ali drugega zakona.

Podatki o različnih pristojnostih so na voljo v oddelku „Sodišča v Španiji“.

Sodniki in višji sodniki izvajajo sodno oblast neodvisno od vseh sodnih in vladnih organov.

Sodniki in višji sodniki so odgovorni na podlagi kazenskega in civilnega prava v primerih in na način, ki jih določa zakon, v skladu s sistemskim zakonom o sodstvu pa je zoper njih mogoče uvesti disciplinski postopek.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [generalnega sodnega sveta](#).

Državni tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo (*Ministerio Fiscal*) je ustavno pomemben organ, ki deluje kot samostojni pravni subjekt in ki znotraj pravosodja uživa funkcionalno avtonomijo. Svoje naloge izvaja prek lastnih organov, in sicer v skladu z načeli enotnosti delovanja in hierarhične podrejenosti ter zakonitosti in nepristranskosti v vseh primerih.

Generalni državni tožilec (*Fiscal General del Estado*) vodi državno tožilstvo in ga zastopa po vsej Španiji. Odgovoren je za izdajanje potrebnih ukazov in navodil v zvezi s tožilstvom in njegovim notranjim delovanjem, pa tudi za splošno upravljanje tožilstva in nadzor nad njim.

Državni tožilci so javni uslužbenci, ki so med diplomanti in doktorji prava izbrani na izbirnem izpitu. V organizacijskem smislu spadajo pod generalno državno tožilstvo ter ustrezno tožilstvo avtonomne skupnosti.

Funkcije in naloge

Člen 124 španske ustave iz leta 1978 določa, da je „[b]rez poseganja v funkcije, podeljene drugim organom, [...] naloga državnega tožilstva, da spodbuja delovanje pravosodja z namenom obrambe pravne države, pravic državljanov in javnega interesa, kot jih zagotavlja zakonodaja, in sicer po uradni dolžnosti ali na zahtevo zainteresiranih strani, pa tudi da ščiti neodvisnost sodišč in pred njimi zagotavlja, da je zadoščeno javnemu interesu“.

Med njegove funkcije spadajo:

- skrb za učinkovito izvajanje pravosodne funkcije v skladu z zakoni, in sicer v predpisanih rokih ter z ustreznimi ukrepi, pritožbenimi postopki in drugimi ukrepi;
- sodelovanje v kazenskih postopkih, pri čemer skrbi, da pravosodni organ sprejme ustrezne varnostne ukrepe in izvaja preiskave, namenjene ugotavljanju dejstev;
- sodelovanje v civilnih postopkih, ki jih določa zakonodaja in ki zadevajo javni interes ali interes mladoletnikov, invalidov ali prikrajšanih oseb, dokler se ne zagotovijo običajni mehanizmi zastopanja;

- opravljanje nalog, ki so mu dodeljene z ustrezno zakonodajo na področju kazenske odgovornosti mladoletnikov, s skrbjo za največjo korist mladoletnika.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [državnega tožilstva](#).

Sodni registrarji

Organizacija

Sodni registrarji so višji pravni organ v pravosodnem sistemu. So javni uslužbenci ministrstva za pravosodje, ki samostojno izvršujejo javna pooblastila.

Sodni registrarji so diplomirani pravniki, ki so po uspešno opravljenem izbirnem izpitu opravili tečaj na centru za pravne študije (*Centro de Estudios Judiciales*), ki se ga kandidati prav tako udeležijo na podlagi izbirnega postopka.

Sodni registrarji so hierarhičen organ v okviru ministrstva za pravosodje in podrejeni sodnim upraviteljem (*Secretarios de Gobierno*) pri posameznih višjih sodiščih, v praksi pa zanje veljajo ista pravila o nezdržljivosti funkcije in iste prepovedi kot za sodnike.

Funkcije in naloge

Med funkcije sodnih registrarjev spada izvrševanje vseh odločb sodnikov ali sodišč v okviru njihove pristojnosti. Vedno morajo spoštovati načeli zakonitosti in nepristranskosti, pri overjanju sodnih listin tudi načeli avtonomnosti in neodvisnosti ter načeli enotnosti delovanja in hierarhične podrejenosti pri izvajanju vseh drugih funkcij.

Sodni registrarji so pristojni za dokumentacijo in vodenje evidenc. Sodne odločbe morajo vnesti v evidence, odgovorni pa so tudi za izvajanje in pravilno vodenje sodnih postopkov ter upravljanje sodnega osebja. Odgovorni so tudi za sodelovanje z drugimi organi in javnimi upravami ter pripravo sodne statistike.

Več informacij o sodnem osebju v Španiji je na voljo na naslednjih spletnih mestih:

- sodni registrarji (*letrados de administración de justicia*);
- vodje postopkov (*gestores procesales*);
- pravni dokumentalisti (*tramitadores procesales*);
- sodni pomočniki (*auxilio judicial*).

Organizacija pravniških poklicev

Odvetniki

Odvetniki so neodvisni strokovnjaki, ki z opravljanjem svobodnega poklica družbi zagotavljajo storitve. Niso javni uslužbenci in svoj poklic opravljajo na podlagi svobodne in poštene konkurence (člen 1 splošnega zakona o odvetništvu v Španiji – *Estatuto General de la Abogacía Española*).

Vloga odvetnika je predvsem, da stranke usmerja in brani v različnih sodnih postopkih, jim zagotavlja pravno svetovanje ter jih zastopa, razen če je taka naloga z zakonom pridržana drugim poklicem.

Za opravljanje odvetniškega poklica mora oseba:

- biti španski državljan ali državljan države članice Evropske unije ali države, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992;
- biti polnoletna in nikakor diskvalificirana iz možnosti, da opravlja odvetniški poklic;
- biti kvalificiran odvetnik ali imeti v Španiji pridobljeno diplomo iz prava (v primerih, ki jih ne urejajo zakon št. 30/2006 z dne 30. oktobra 2006 o sprejemu v poklic odvetnika ali pravnega zastopnika ter povezani podzakonski akti) ali enakovredno diplomo iz tujine, ki je bila nostrificirana v skladu z veljavnimi pravili;
- biti član odvetniške zbornice (*Colegio de Abogados*) v okrožju, kjer ima edini ali glavni poklicni domicil, pri tem pa lahko svoj poklic opravlja kjer koli v Španiji.

Odvetniki za svoje storitve zaračunajo **honorar** v obliki fiksnih honorarjev, urnih honorarjev ali periodičnih plačil. O znesku honorarja se lahko stranka in odvetnik dogovorita prosto, pri čemer znesek ne sme biti v nasprotju s kodeksom poklicne etike ali pravili poštene konkurence.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [generalnega sveta španskih odvetnikov](#).

Pravne zbirke podatkov

- glede zakonodaje: [državni uradni list](#),
- glede sodne prakse: [pravni dokumentacijski center](#).

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop je brezplačen.

Pravni svetovalci

Glej oddelek „Odvetniki“.

Notarji

Organizacija, funkcije in naloge

Notarji imajo dve neločljivi vlogi: so javni uslužbenci in pravni strokovnjaki, katerih glavna javna funkcija je overjanje pravnih listin in drugih izvensodnih dokumentov; te dokumente morajo sestaviti skladno z željami strank in skladno z zakonom, ki ga morajo preveriti in razložiti, stranke pa obvestiti o njegovih učinkih.

Vloga notarja kot javnega uslužbenca pomeni, da imajo dokumenti, ki jih odobri ali overi (notarski akti – *escrituras publicas*; gospodarski sporazumi – *pólizas mercantiles*; ali overjene kopije – *testimonios*), posebne sodne ali izvensodne učinke glede na vrsto dokumenta.

Vsi vidiki vlog notarjev v Španiji so strogo regulirani (imenovanje s strani ministrstva za pravosodje; sprejem prek izbirnih izpitov; omejeno število mest; plačila v obliki honorarjev, ki jih določi vlada; upokojevanje; disciplinski ukrepi). Napredovanje temelji na delovnem stažu ali natečajih za notarje, ki jih organizira ministrstvo za pravosodje.

Na natečajih za notarje lahko sodelujejo samo diplomanti ali podiplomanti prava.

Notarji so organizirani v notarska združenja (*Colegios Notariales*), pri čemer ima vsaka avtonomna skupnost svoje združenje, njihovo delo pa usklajuje generalni notarski svet (*Consejo General del Notariado*), ki mu je država podelila določena nadzorna pooblastila.

Notarji so neposredno podrejeni ministrstvu za pravosodje prek generalnega direktorata za registre in notariat (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), ki je pristojen za nadzor in spremljanje notarskih storitev.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu generalnega notarskega sveta (www.notariado.org).

Drugi pravniški poklici

Registrarji

Zemljiški, poslovni in premožninski registri so javne evidence določenih zakonskih pravic, listin ali aktov z materialnim učinkom *erga omnes*, kar omogoča domnevo legitimnosti, pravilnosti, popolnosti in točnosti. To pomeni, da za dokaz o imetju takih pravic niso potrebna druga zagotovila (dokument o lastništvu, zagotovila itd.); takšen sistem je torej varnejši in učinkovitejši, saj zahteva zgolj enkratno plačilo registracijske takse s takojšnjim in trajnim učinkom.

Zemljiški, poslovni in premožninski registrarji so javni uslužbenci, odgovorni za vodenje zemljiških, poslovnih in premožninskih registrov v Španiji. So hkrati javni uslužbenci in pravni strokovnjaki: delujejo na lastno odgovornost, izvajajo nekatere javne funkcije, ki jim jih nalaga zakonodaja, zlasti hipotekarna, poslovna in upravna zakonodaja, kot javni uslužbenci na podlagi zakona o hipotekah (*Ley Hipotecaria*) pa izvajajo pooblastila, podeljena z upravno zakonodajo.

Vse zadeve v zvezi z njihovim sprejemom, številom mest, plačili, disciplinskimi ukrepi in upokojevanjem ureja vlada. Da lahko diplomanti ali podiplomanti prava postanejo registrarji, morajo opraviti natečaje, ki jih organizira država.

Plačila prejemajo v obliki honorarjev, ki jih določi vlada.

Zemljiški, poslovni in premožninski registrarji so člani nacionalnega združenja registrarjev Španije (*Colegio Nacional de Registradores de España*), ki mu je država podelila nekatera nadzorna pooblastila.

Registrarji so neposredno podrejeni ministrstvu za pravosodje prek generalnega direktorata za registre in notariat (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), ki je pristojen za nadzor in spremljanje registrov.

Registralji opravljajo naslednje funkcije: razvrščajo dokumente, predložene za vpis v registre, za katere so odgovorni, svetujejo javnosti o zadevah v zvezi z registri in ji omogočajo dostop do vnesenih informacij, po potrebi preverjajo, ali imajo osebe, ki zaprosijo za dostop, upravičen interes, ter ustrezno varujejo občutljive podatke.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [nacionalnega združenja registrarjev Španije](#).

Pravni zastopniki

Pravni zastopniki (*procuradores*) predstavljajo pravice in interese strank pred sodišči na podlagi pooblastil, podeljenih v ta namen, in zagotavljajo, da je komunikacija med sodišči in strankami ustrezno potrjena, hkrati pa izvajajo tudi druge naloge, ki jih nalaga zakon.

Oseba, ki želi opravljati delo pravnega zastopnika, mora imeti ustrezne kvalifikacije za pravnega zastopnika ali sodnega pravnega zastopnika (slednje v skladu z zakonom št. 34/2006 z dne 30. oktobra 2006 o sprejemu v poklic odvetnika ali pravnega zastopnika), biti mora registrirana pri združenju pravnih zastopnikov (*Colegio de Procuradores*), zagotoviti mora varščino in zapriseči ali podati častno izjavo.

Pravni zastopniki spadajo pod združenje pravnih zastopnikov, katerega upravni organ zagotavlja, da člani ustrezno opravljajo svoje naloge.

Plačila prejema v obliki honorarjev, ki jih vnaprej določi ministrstvo za pravosodje.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [generalnega sveta pravnih zastopnikov Španije](#).

Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti

Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti (*graduados sociales*) so strokovnjaki, ki lahko pred sodišči nastopajo v postopkih delovnega prava in socialne varnosti.

Nastopajo lahko v postopkih pred sodišči nižje stopnje ali višjimi sodišči ter vlagajo pritožbe. Za vložitev pritožbe pri vrhovnem sodišču je potrebna prisotnost odvetnika.

V Španiji je več kot 25 000 svetovalcev na tem področju, svetujejo pa tako podjetjem kot tudi uslužbencem.

Sorodne povezave

[ŠPANSKO MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE](#)

[GENERALNI SODNI SVET ŠPANJE](#)

[DRŽAVNO TOŽILSTVO ŠPANJE](#)

[NACIONALNO ZDRUŽENJE SODNIH REGISTRARJEV ŠPANJE](#)

[GENERALNI SVET ŠPANSKIH ODVETNIKOV](#)

[GENERALNI SVET PRAVNIH ZASTOPNIKOV ŠPANJE](#)

[GENERALNI NOTARSKI SVET ŠPANJE](#)

[NACIONALNO ZDRUŽENJE REGISTRARJEV ŠPANJE](#)

[GENERALNI SVET SVETOVALNIH ZDRUŽENJ ŠPANJE](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 12/03/2019

Pravniški poklici - Francija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [fr](#).

Tu boste našli pregled različnih pravnških poklicev.

Pravniški poklici – uvod

Visoki pravosodni uradniki (magistrats)

Organizacija

Visoki pravosodni uradniki v Franciji (*magistrats*) se delijo na **sodnike (magistrats du siège)** in **tožilce (magistrats du parquet)** in svojo dejavnost opravljajo poklicno. Za sodnike se pogosto uporablja naziv „visoki pravosodni uradnik v klopi“ (*magistrats du siège*), za tožilce, ki zastopajo državno tožilstvo (*ministère public ali parquet*), pa „visoki pravosodni uradniki v dvorani“ (*magistrats du parquet*).

Sodniki odločajo o sporih, ki so jim predloženi, **tožilci pa zastopajo interese družbe in zagotavljajo izvajanje zakonov**. Pravila o sodniškem in tožilskem poklicu so navedena v odloku (*ordonnance*) št. 58-1270 z dne 22. decembra 1958 o sistemskem zakonu (*loi organique*) o statusu sodnikov in tožilcev. Na različnih stopnjah kariere je lahko visoki pravosodni uradnik imenovan na mesto sodnika ali tožilca. To je načelo enotnosti sodstva (člen 1), ki ga je znova potrdil Ustavni svet, zlasti z odločbo z dne 11. avgusta 1993. Vsi pravosodni uradniki so del pravosodja, ki mora po členu 66 ustave ščititi posamezne svoboščine. Obstajajo pa določene razlike med pravili za posamezne skupine pravosodnih uradnikov, saj sodniki niso podrejeni višjim organom in jim je zagotovljena neodstavljaljivost, torej ne morejo biti imenovani na drugo delovno mesto brez svojega soglasja.

Večina visokih pravosodnih uradnikov se **zaposli na podlagi natečaja**. Da se lahko udeležijo prvega natečaja, na katerega se lahko prijavijo študenti, morajo kandidati imeti diplomu, ki potrjuje, da so končali vsaj štiriletni študij po maturi. Uspešni kandidati postanejo sodniški pripravniki (*auditeurs de justice*) in vsi se udeležijo istega usposabljanja na državni šoli za visoke pravosodne uradnike (*École nationale de la magistrature* – ENM). Obstajajo pa tudi možnosti neposredne zaposlitve v pravosodju. Sodniški pripravniki so po končanem usposabljanju na ENM z dekretom (*décret*) imenovani na delovno mesto na sodišču ali tožilstvu.

Predsedniki sodišč in vodje tožilstva imajo poleg glavnih pristojnosti tudi upravne dolžnosti, na primer razporeditev obravnave.

1. januarja 2009 je bilo **8 090 visokih pravosodnih uradnikov**, od katerih jih je bilo 7 769 zaposlenih na tožilstvu.

Vrhovni sodni svet

Vrhovni sodni svet (*Conseil supérieur de la magistrature* – CSM) je opredeljen v **členu 65 ustave**. Z ustavnim zakonom z dne 23. julija 2008 je bila spremenjena sestava tega sveta in njegove pristojnosti v zvezi z imenovanjem, določena pa je bila tudi možnost, da se nanj obrnejo posamezniki. Predsednik republike tako ni več član tega sveta.

Oddelku sveta, pristojnemu za sodnike, predseduje prvi predsednik kasacijskega sodišča. V oddelku so poleg petih sodnikov in tožilca tudi član Državnega sveta (*Conseil d'État*), ki ga imenuje Državni svet, odvetnik (*avocat*) in šest usposobljenih oseb, ki niso člani parlamenta, sodstva ali upravnih sodišč. Predsednik republike, predsednik spodnjega doma (*Assemblée nationale*) in predsednik senata imenujejo po dve usposobljeni osebi.

Oddelku sveta, pristojnemu za tožilce, predseduje generalni tožilec (*procureur général*) pri kasacijskem sodišču. V oddelku so poleg petih tožilcev in sodnika še član Državnega sveta, odvetnik in že navedenih šest usposobljenih oseb.

Oddelek sveta, pristojen za sodnike, predloži predloge za imenovanje sodnikov kasacijskega sodišča, prih predsednikov pritožbenih sodišč (*cours d'appel*) in predsednikov okrožnih sodišč (*tribunaux de grande instance*). Drugi sodniki so lahko imenovani le s **privolitvijo tega oddelka**.

Ta oddelek deluje kot **disciplinski organ** za sodnike. Zato vključuje tudi sodnika iz oddelka sveta, pristojnega za tožilce.

Oddelek sveta, pristojen za tožilce, poda mnenje o imenovanjih tožilcev. Poleg tega poda tudi mnenje o disciplinskih ukrepih za tožilce. Zato je v njem poleg članov, navedenih v tretjem odstavku člena 65, tudi tožilec iz oddelka sveta, pristojnega za sodnike.

Državno tožilstvo

Organizacija

Tožilci državnega tožilstva morajo delovati v interesu družbe, ki jo zastopajo pri zagotavljanju izvajanja zakonov.

Razen generalnega tožilstva (*procureur général*) pri kasacijskem sodišču, ki ima poseben status, je državno tožilstvo v Franciji hierarhična piramida „pod nadzorom ministra za pravosodje“. V členu 30 zakonika o kazenskem postopku je določeno, da minister za pravosodje vodi politiko kazenskih postopkov, ki jo določi vlada. Minister mora zagotoviti, da se ta politika dosledno izvaja po vsej državi. V ta namen lahko minister tožilcem da določena splošna navodila v zvezi s kazenskimi postopki, ki jih izvajajo.

Na vsakem **okrožnem sodišču** je tožilstvo, ki ga sestavlja nekaj tožilcev, vodi pa ga **okrožni tožilec** (*procureur de la République*), ki so mu ostali tožilci podrejeni. Tožilstvo upravlja tako, da razporeja naloge in storitve med pomočnike tožilca (*procureurs adjoints*), nižje tožilce (*vice-procureurs*) in namestnike tožilcev (*substituts*). Okrožni tožilec deluje pod nadzorom in vodstvom generalnega tožilca.

Kljub tej hierarhični strukturi je tožilstvo **nedeljiva enota**, saj namestnik tožilca ne potrebuje pooblastila nadrejenega za delovanje, vsako njegovo dejanje pa zavezuje celotno tožilstvo.

Vloga in pristojnosti

Tožilstvo je pristojno zlasti za **kazenske zadeve**. Tožilstvo vodi **preiskave** in izvede oziroma zagotovi izvajanje vseh ukrepov za pregon kaznivih dejanj. Svobodno lahko odloča o začetku oziroma poteku postopkov v kazenskih zadevah (npr. začetek preiskovalnega postopka (*ouverture d'une information judiciaire*), predložitev zadeve sodišču (*renvoi devant une juridiction de jugement*), ali opustitev pregona (*classement sans suite*)). Udeležiti se mora sodne obravnave, kjer tožilec ustno predstavi stališča (o dejstvih, lastnostih obtožene osebe in kazni), ki se mu zdi najbolj primerna za ustrezno zagotovitev dobrega delovanja pravosodja. Poleg tega tožilstvo zagotovi, da se kazni izvedejo.

Tožilstvo je pristojno za **varstvo mladoletnih oseb**, ki so v nevarnosti, ima pa tudi nekatere pristojnosti v civilnih zadevah (npr. v zvezi s stanjem posameznikov v evidencah rojstev, zakonskih zvez in smrti) ter v upravnih (npr. v zvezi s točenjem pijač, tiskom ali neposredno prodajo) in gospodarskih zadevah (npr. v zvezi z nekaterimi postopki pri plačilni nesposobnosti).

Vloga in pristojnosti sodnikov (*juges, magistrats du siège*) so razložene na strani o rednih sodiščih.

Nepoklicni sodniki (*juges non professionnels*)

Sodniki za spore majhne vrednosti in lažja kazniva dejanja

Sodniki na lokalnih sodiščih (*juges de proximité*), katerih funkcija je bila uvedena s sistemskim zakonom o pravosodju (*loi d'orientation et de justice*) z dne 9. septembra 2002, dopoljenim z zakonom št. 2005-47 z dne 26. januarja 2005, so imenovani z dekretom (*décret*) in s privolitvijo Vrhovnega sodnega sveta za obdobje sedmih let brez možnosti podaljšanja. Pogoje njihovega delovanja ob nekaj pridržkih ureja že naveden odlok (*ordonnance*) št. 581270 z dne 2. decembra 1958.

Ti sodniki izvajajo **nekatero funkcijo sodnikov na rednih sodiščih**. V **civilnih zadevah** so pristojni za tožbe v zvezi z obligacijskopravnimi terjatvami in premoženjske tožbe v vrednosti do 4 000 EUR, razen v primerih, ko je pristojno okrajno sodišče (*tribunal d'instance*). V **kazenskih zadevah** so pristojni za sojenje v zadevah manjših prekrškov iz prvih štirih razredov prekrškov, kot prisedniki (*assesseurs*) lahko odločajo na kazenskem sodišču (*tribunal correctionnel*), ki obravnava srednje velike prekrške, in potrjujejo lahko kazni, o katerih se tožilstvo dogovori z obtoženimi brez sojenja (*composition pénale*).

1. januarja 2013 je bilo 452 tovrstnih sodnikov.

Člani razsodišča med delodajalci in delojemalci

Člani razsodišča med delodajalci in delojemalci (*les conseillers prud'hommes*) so izvoljeni vsakih **pet let**. Izvolijo jih volilni kolegiji, ki sorazmerno predstavljajo delodajalce in delojemalce v kmetijstvu, industriji, trgovini, poslovnih organih in različnih drugih dejavnostih, po sistemu zaprtega seznama brez delitve glasov ali preferenc za posamezne kandidate. Kandidati morajo biti francoski državljani, stari najmanj 21 let in brez obsodb na kakršno koli prepoved, izključitev ali odvzem glede njihovih državljskih pravic.

Volijo lahko vsi delodajalci in delojemalci, ki so stari najmanj 16 let, opravljajo poklicno dejavnost, imajo vajensko pogodbo ali so neprostoovoljno brezposelni.

Prisedniki na socialnih sodiščih

Prvi predsednik pritožbenega sodišča s pristojnostjo na danem območju imenuje prisednike na socialnih sodiščih (*tribunaux des affaires de la sécurité sociale*) za obdobje **treh let** s seznama, ki ga za določeno sodišče predloži regionalni direktor za mladino, šport in socialno usklajenost po nominacijah, ki jih podajo najbolj značilne panožne organizacije.

Prisedniki na sodiščih za spore o nezmožnosti

Prisednike na sodiščih za spore o nezmožnosti (*tribunaux du contentieux de l'incapacité*) za obdobje **treh let** imenuje prvi predsednik pritožbenega sodišča s pristojnostjo na danem območju ali regionalni direktor za mladino, šport in socialno usklajenost s seznamov, ki se sestavijo glede na nominacije, ki jih podajo najbolj značilne panožne organizacije.

Prisedniki na sodiščih za mladoletnike

Prisednike na sodiščih za mladoletnike (*tribunaux pour enfants*) za obdobje štirih let imenuje pravosodni minister (*garde des sceaux*). Kazati morajo interes in usposobljenost za delo na področju otroškega varstva, za vsako sodišče za mladoletnike pa so izbrani s seznama kandidatov, ki ga predloži prvi predsednik pritožbenega sodišča.

Prisedniki na sodiščih za kmetijska zemljišča

Prisednike na sodiščih za kmetijska zemljišča (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) sestavlja enako število najemodajalcev, ki niso hkrati najemniki, in najemnikov, ki niso hkrati najemodajalci, izvolijo pa jih njihovi stanovski kolegi, in sicer s seznamov, ki jih pripravi odbor za pripravo volilnih seznamov, dokončno pa oblikuje prefekt departmaja (*département*).

Sodniki na gospodarskih sodiščih

Sodniki na gospodarskih sodiščih (*tribunaux de commerce*), ki so znani tudi kot *juges consulaires*, so **trgovci-prostovoljci**, ki jih izvolijo drugi trgovci.

Izvoljeni so z dvostopenjskim volilnim postopkom, opredeljenim v členih od L. 7231 do L. 72314 in od R. 7231 do R. 72331 trgovskega zakonika.

Volivci na drugi stopnji so delujoči sodniki, nekdanji sodniki in delegati trgovcev. Delegati trgovcev (*délégués consulaires*) so tudi sami trgovci, ki so za obdobje petih let izvoljeni izključno z namenom, da volijo sodnike na gospodarskih sodiščih.

Ti sodniki so najprej izvoljeni za obdobje dveh let, nato pa za obdobja štirih let. Sodnik ne sme biti na položaju več kot štiri zaporedne mandate. Po štirih zaporednih mandatih sodnik eno leto ne sme zasesti tega položaja.

Volitve za zapolnitev prostih delovnih mest na gospodarskih sodiščih potekajo vsako leto v prvi polovici oktobra.

Sodni tajniki

Sodni tajnik (*greffier*) je **strokovnjak za sodne postopke**. Tajnik pomaga sodniku ali sodnikom pri pripravi sodnih listin in je odgovoren, kadar tako zahteva zakon, za overitev in potrditev aktov sodišča, ki bi sicer bili nični.

Sodni tajnik dela neposredno s sodnikom, pomaga pri pripravi zadev za sodno obravnavo in proučuje dokumentacijo. Lahko tudi skrbi za sprejemanje in obveščanje javnosti, zagotavlja pa tudi strokovno usposabljanje na državni šoli za sodne uradnike (*École nationale des greffes*).

Večino funkcij sodni tajnik izvaja **v različnih službah sodišč**. Glede na velikost in organizacijo sodišča ima lahko vodstvene odgovornosti kot vodja sodnega tajništva, namestnik vodje ali vodja službe.

Odvetniki

Odvetniki (*avocats*) delajo v pravosodju, vendar svoj poklic opravljajo neodvisno in kot samozaposleni. Pravila o tem poklicu so načeloma navedena v zakonu (*loi*) št. 71-1130 z dne 31. decembra 1971, ki je preoblikoval določene pravosodne in pravniške poklice, in dekretu (*décret*) št. 911197 z dne 27. novembra 1991, ki opredeljuje poklic odvetnika. Z Zakonom št. 901259 z dne 31. decembra 1990 o spremembi zakona iz leta 1971 je bil z izvedbenimi odloki oblikovan nov odvetniški poklic, s tem da je združil obstoječa poklica, tj. poklic odvetnika (*avocat*) in pravnega svetovalca (*conseil juridique*).

Odvetniki vsakodnevno svetujejo svojim strankam in jih zastopajo.

Po členu 4(1) zakona z dne 31. decembra 1971 imajo odvetniki skoraj monopol na področjih pomoči strankam in zastopanja strank ter delovanja in zagovarjanja pred sodišči, sodnimi organi in disciplinskimi organi vseh vrst.

Odvetniki nimajo zbornice na nacionalni ravni, saj želijo ohraniti primerno zastopanost vseh manjših zbornic. V Franciji imajo 161 odvetniških zbornic (*barreaux*), in sicer na celini in na čezmorskih območjih, vsaka pa je povezana z okrožnim sodiščem (*tribunal de grande instance*), ima svojega predsednika (*bâtonnier*) in svet zbornice (*conseil de l'ordre*), ki se ukvarja z vsemi zadevami glede izvajanja poklica in tako zagotavlja, da odvetniki izpolnjujejo svoje obveznosti, hkrati pa ščiti njihove pravice.

Nacionalni svet odvetniških zbornic (*Conseil national des barreaux – CNB*), ustanovljen z zakonom z dne 31. decembra 1990 (člen 15), je organ, ki deluje v javno korist (*établissement d'utilité publique*) in je pravna oseba, hkrati pa je odgovoren za zastopanje pravniskega poklica pred javnimi organi in zagotavljanje skladnosti med pravili in izvajanjem tega poklica.

Nacionalni svet odvetniških zbornic ima spletno stran, na kateri je mogoče brezplačno dostopati do informacij o organizaciji te poklicne dejavnosti, aktualnih vprašanjih v zvezi s tem poklicem in imenika vseh odvetnikov, včlanjenih v posamezne francoske odvetniške zbornice. Večina večjih odvetniških zbornic ima svoja spletna mesta, ki so brezplačna in dostopna vsem, njihovi naslovi pa so navedeni v imeniku odvetniških zbornic na spletnem mestu CNB.

Odvetniki pri dveh francoskih vrhovnih sodiščih, in sicer Državnem svetu in kasacijskem sodišču, se ločijo od običajnih odvetnikov, saj so javni uslužbenci, ki jih imenuje pravosodni minister, in imajo edini pooblastila za zastopanje strank pred temi sodišči. Pravila o njihovem poklicu so načeloma navedena v odloku (*ordonnance*) z dne 10. septembra 1817, ki uvaja odlok o odvetnikih pri Državnem svetu in na kasacijskem sodišču, dekretu (*décret*) št. 91-1125 z dne 28. oktobra 1991, ki se navezuje na pogoje za opravljanje poklica, in odloku (*décret*) št. 200276 z dne 11. januarja 2002 o disciplinskih pravilih poklica.

Z Odlokom (*ordonnance*) z dne 10. julija 1814 je bilo določeno, da je pri vrhovnih sodiščih šestdeset odvetnikov. Dekret (*décret*) z dne 22. aprila 2009 pa zdaj pravosodnemu ministru dovoljuje, da se za zagotavljanje dobrega delovanja pravosodja na vrhovnih sodiščih uvede nove odvetniške službe, kar se zlasti navezuje na dvig števila zadev na sodiščih.

Odvetniki pri vrhovnih sodiščih imajo svojo odvetniško zbornico, ki jo vodi predsednik, pri tem pa mu pomaga svet zbornice, ki ima 11 članov. Ta organ je odgovoren za zagotavljanje strokovne discipline in zastopa sam poklic.

Podrobnejše informacije so na voljo na spletnem mestu [Odvetniške zbornice pri Državnem svetu in kasacijskem sodišču..](#)

Ali obstaja zbirka podatkov za to področje?

Nacionalni svet odvetniških zbornic vodi zbirko podatkov, ki temelji na **seznamu odvetnikov, vpisanih na sezname vseh odvetniških zbornic v Franciji**.

Ali je dostop do teh informacij brezplačen?

Dostop do zbirke podatkov na spletnem mestu [Nacionalni svet odvetniških zbornic](#) je brezplačen.

Notarji

Organizacija

Notar (*notaire*) je **javni oziroma vladni uradnik**, imenovan s sklepom (*arrêté*) pravosodnega ministra. Notarji kljub temu svoj poklic opravljajo neodvisno in kot samozaposleni. Pravila o njihovem poklicu so v glavnem navedena v zakonu (*loi*) z dne 25. vetnika (ve *ntôse*) leta XI (šestega meseca po francoskem republikanskem koledarju), odloku (*ordonnance*) št. 452590 z dne 2. novembra 1945, dekretu (*décret*) št. 45-0117 z dne 19. decembra 1945 o organizaciji notarskega poklica, dekretu (*décret*) št. 73-609 z dne 5. julija 1973 o strokovnem usposabljanju in pogojih za opravljanje notarskega poklica, in dekretu (*décret*) št. 78-262 z dne 8. marca 1978, ki ureja področje plačila za notarja.

Notarji so organizirani v **notarske zbornice** na ravni *departmajev* in v **svete** na regionalni ravni, ta združenja pa določajo in disciplinsko nadzorujejo delovanje notarjev na svojih območjih. Pred nacionalnimi organi poklic zastopa **Višji notarski svet** (*Conseil supérieur du notariat*).

Višji notarski svet poleg tega, da zastopa poklic pred javnimi organi, tudi preprečuje in razrešuje poklicne spore med notarji, ki niso člani istega regionalnega sveta. [Višji notarski svet](#) ima brezplačno spletno mesto, kjer so navedene osnovne značilnosti poklica, vsebuje pa tudi **imenik notarjev ter njihovih zbornic in svetov v departmajih in regijah**.

Vloga in pristojnosti

Notarji so pristojni za **izdajanje overjenih listin**, ki so nato izvršljive brez pridobitve odločbe sodišča.

Poleg tega tudi **svetujejo** posameznikom in podjetjem, v povezavi ali brez povezave s pripravo osnutkov uradnih dokumentov ter poleg svojih glavnih poslov sodelujejo tudi pri **upravljanju premoženja in nepremičninskih poslih**.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelj (*huissier de justice*) je javni oziroma vladni uslužbenec, imenovan z sklepom (*arrêté*) pravosodnega ministra. Izvršitelji kljub temu svoj poklic opravljajo neodvisno in kot samozaposleni. Pravila o poklicu so v glavnem navedena v zakonu (*loi*) z dne 27. decembra 1923, odloku (*ordonnance*) št. 45-2592 z dne 2. novembra 1945, dekretu (*décret*) št. 56-222 z dne 29. februarja 1956 in dekretu (*décret*) št. 75-770 z dne 14. avgusta 1975.

Sodni izvršitelji so edini pooblaščenici za vročanje sodnih listin ter izvrševanje sodnih odločb in izvršilnih nalogov ali naslovov. Poleg tega lahko po pooblastilu sodišča ali na zahtevo posameznikov pripravijo ugotovitvene zapisnike. Poleg opravljanja svojih glavnih poslov lahko delujejo tudi kot posredniki pri poravnava, upravitelji premoženja ali zavarovalniški agenti, pod pogojem, da najprej o tem obvestijo svojo regionalno zbornico izvršiteljev in generalno tožilstvo (*procureur général*) na pritožbenem sodišču za njihovo območje.

Za delovanje znotraj okvira svojih pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah prejmejo plačilo po tarifah, določenih v dekretu (*décret*) št. 96-1080 z dne 12. decembra 1996.

Zbornice zastopajo poklic na ravni *departmajev* (*départements*) in regij na območju pristojnosti vsakega pritožbenega sodišča. Deluje tudi nacionalna zbornica, ki zastopa poklic pred javnimi organi in razrešuje spore med zbornicami in izvršitelji, ki niso člani iste regionalne zbornice. [Nacionalna zbornica sodnih izvršiteljev](#) ima brezplačno spletno mesto, na katerem so opisane glavne značilnosti poklica, vsebuje pa tudi **imenik sodnih izvršiteljev**.

Drugi pravni strokovnjaki

Sodni tajniki pri gospodarskih sodiščih (*greffiers de tribunaux de commerce*) so javni oziroma vladni uslužbenci, katerih glavna naloga je, da pomagajo članom gospodarskega sodišča med sodno obravnavo in da pomagajo predsedniku sodišča pri vseh upravnih nalogah. Vodijo sodno tajništvo in skrbijo za dosledno vodenje trgovskega registra, registra gospodarskih družb (*registre du commerce et des sociétés* — RCS) ter sodnih imenikov in dokumentov. Izdajajo uradne kopije, so odgovorni za pečat sodišča in denar, shranjen v sodni pisarni, ter sestavljajo dokumente sodnega tajništva in druge uradne dokumente v okviru svojih pristojnosti.

Ta poklic urejajo člani od L.741-1 do R.741-1 trgovskega zakonika.

Sodne tajnike pri gospodarskih sodiščih pred javnimi organi zastopa **Nacionalni svet sodnih tajnikov gospodarskih sodišč** (*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce* – CNGTC). Ta organ deluje v javno korist (*établissement d'utilité publique*), je pravna oseba in je odgovoren za zaščito skupnih interesov tega poklica. Organizira začetno in stalno usposabljanje sodnih tajnikov in zaposlenih v sodnih tajništvih ter strokovne preizkuse znanja, pomaga pa tudi pri pridobivanju pripravništev, za katera zagotovi, da se izvedejo. Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Nacionalni svet sodnih tajnikov gospodarskih sodišč](#).

Pravni svetovalci/pravniki v podjetjih

Poklic **pravnega svetovalca** (*conseil juridique*) se je združil s poklicem odvetnika (*avocat*) po zakonu št. 90-1259 z dne 31. decembra 1990.

Za pravnike (*juristes*), ki ne delajo kot neodvisni odvetniki (*avocats*), ampak delajo za podjetja, ne veljajo nobeni posebni predpisi.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 07/11/2018

Pravniški poklici - Hrvaška

Izvirna jezikovna različica te strani [hr](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Pravniki v pravosodnih organih

Sodniki (*suci*; ed. *sudac*)

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava in opravljen pravosodni izpit.

Za sodnika se lahko imenuje hrvaški državljan.

Za sodnika sodišča za prekrške (*prekršajni sud*), občinskega sodišča (*općinski sud*), gospodarskega sodišča (*trgovački sud*) ali upravnega sodišča (*upravni sud*) se lahko imenuje oseba z diplomom državne šole za pravosodne uradnike (*Državna škola za pravosudne dužnosnike*).

Za sodnika županijskega sodišča (*županijski sud*), Visokega sodišča Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*), Visokega gospodarskega sodišča Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*) in Visokega upravnega sodišča Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) se lahko imenuje oseba, ki je kot pravosodni uradnik delala najmanj osem let.

Za sodnika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*) se lahko imenuje oseba, ki je najmanj 15 let delala kot pravosodni uradnik, odvetnik, notar ali univerzitetni profesor prava (pri slednjem se za ustrezne delovne izkušnje štejejo izkušnje po opravljenem pravosodnem izpitu) ali ugleden pravnik, ki je opravil pravosodni izpit, ima najmanj 20 let delovnih izkušenj in se je dokazal z delom na določenem pravnem področju ter s strokovnimi in znanstvenimi deli.

☞ [Zakon o sodiščih \(Zakon o sudovima\)](#)

☞ [Zakon o državnem sodnem svetu \(Zakon o državnom sudbenom vijeću\)](#)

☞ [Zakon o plačilu sodnikov in drugih pravosodnih uradnikov \(Zakon o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika\)](#)

Sodno osebje

Število članov sodnega osebja in pomočnikov za opravljanje strokovnih, uradniških in tehničnih nalog določi minister za pravosodje.

Zaposlovanje državnega osebja in pomočnikov na sodiščih, njihovo plačilo ter druge pravice, obveznosti in odgovornosti, povezane z delom, ter njihovo odgovornost zaradi kršitev dolžnosti pri opravljanju poklica urejajo predpisi o državnem osebju in pomočnikih ter splošni predpisi o delu.

Prosta delovna mesta na sodiščih se lahko zapolnijo samo ob odobritvi ministrstva za pravosodje.

Pri zaposlovanju sodnega osebja in pomočnikov na sodiščih je treba upoštevati zastopanost oseb, ki pripadajo narodnim manjšinam.

Predpise o pogojih glede izobrazbe za sodno osebje in pomočnike, pripravništvu, pogojih za opravljanje državnega strokovnega izpita, učnem načrtu in načinu opravljanja tega izpita ter drugih vprašanjih v zvezi s tem sprejme minister za pravosodje.

Sodno osebje se lahko na podlagi sklepa ministra za pravosodje v skladu s potrebami službe premesti na drugo sodišče. Sodišče ima lahko sodne svetovalce (*sudski savjetnici*; ed. *sudski savjetnik*) in višje sodne svetovalce (*viši sudski savjetnici*; ed. *viši sudski savjetnik*).

Kot sodni svetovalec lahko deluje oseba, ki je končala univerzitetni študij prava in opravila pravosodni izpit.

Za višjega sodnega svetovalca ali sodnega svetovalca na Vrhovnem sodišču Republike Hrvaške se lahko imenuje oseba, ki je končala univerzitetni študij prava, opravila pravosodni izpit in najmanj dve leti delala kot sodni svetovalec, pravosodni uradnik, odvetnik ali notar, oziroma oseba, ki je po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj pet let delala na področju drugih pravnih zadev.

Za višjega sodnega svetovalca na Vrhovnem sodišču Republike Hrvaške se lahko imenuje oseba, ki je najmanj štiri leta delala kot sodni svetovalec, pravosodni uradnik, odvetnik ali notar, oziroma oseba, ki je po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj deset let delala na področju drugih pravnih zadev.

Pristojnosti sodnih svetovalcev in višjih sodnih svetovalcev

Sodni svetovalci in višji sodni svetovalci sodelujejo pri sojenjih ter so pristojni za samostojno izvajanje določenih sodnih postopkov, presojo dokazov in ugotavljanje dejstev.

Na podlagi takega postopka sodni svetovalec ali višji sodni svetovalec predloži sodniku, ki ga za ta namen pooblasti predsednik sodišča, osnutek, na podlagi katerega sodnik sprejme odločbo. Na podlagi pooblastila sodnika sodni svetovalec ali višji sodni svetovalec objavi tako odločbo.

Če sodnik ne sprejme osnutka, ki ga predloži sodni svetovalec ali višji sodni svetovalec, sam izvede postopek.

V skladu z veljavnimi določbami zakona o sodiščih so sodni svetovalci in višji sodni svetovalci pristojni za izvedbo postopkov in predlaganje osnutkov odločb, kot sledi:

1. v pravnih postopkih v sporih glede plačila denarnega zahtevka ali nadomestila škode, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 100 000,00 HRK, in v trgovinskih sporih, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 500 000,00 HRK;
2. v delovnih sporih, ki izhajajo iz kolektivnih pogodb;
3. v upravnih sporih, ki se nanašajo na tožbe v zadevah, o katerih se odloča na podlagi pravnomočne sodne odločbe v vzorčnem sporu, ali tožbe zoper ukrepanje ali zaradi opustitve ukrepanja javnopravnega organa, in v upravnih sporih, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 100 000,00 HRK;
4. v izvršilnih postopkih;
5. v zapuščinskih postopkih;
6. v zemljiškoknjižnih postopkih;
7. v prekrškovnih postopkih;
8. v nepravdnih postopkih, razen v postopkih za odvzem poslovne sposobnosti, razpustitev združenja solastnikov, ureditev meja in postopkih na podlagi družinskega zakona (*Obiteljski zakon*);
9. v registrskih postopkih;
10. v skrajšanih stečajnih postopkih;
11. v zvezi s stroški sodnih postopkov.

Sodni svetovalci in višji sodni svetovalci so pristojni za ukrepanje in sprejemanje odločb v posameznih postopkih, če je to določeno s posebnimi zakoni.

V drugostopenjskih postopkih in postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev sodni svetovalci in višji sodni svetovalci poročajo o stanju zadeve in pripravijo osnutek odločbe.

Sodni pripravniki (*sudački vježbenici*; ed. *sudački vježbenik*)

Ministrstvo za pravosodje vsako leto določi število pripravniških mest na sodiščih v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi, zagotovljenimi v državnem proračunu.

Pogoje in način sprejemanja sodnih pripravnikov na sodišča ter trajanje in način opravljanja pripravništev ureja poseben zakon.

Strokovni sodelavci (*stručni suradnici*; ed. *stručni suradnik*)

Sodišča imajo lahko tudi osebe s končanim ustreznim poklicnim izobraževanjem ali dodiplomskim ali diplomskim univerzitetnim študijskim programom in zahtevanimi delovnimi izkušnjami na področju defektologije, sociologije, pedagogike, ekonomije, knjigovodstva in financ ali drugem ustreznem področju.

Strokovni sodelavci in strokovni pomočniki (*stručni pomočnici*; ed. *stručni pomočnik*) pomagajo sodnikom pri delu pri zadevah, pri katerih je potrebno strokovno znanje.

Sodniki porotniki (*suci porotnici*; ed. *sudac porotnik*)

Za sodnika porotnika se lahko imenuje polnoletni hrvaški državljan, ki je primeren za opravljanje nalog sodnika porotnika.

Sodniki porotniki se imenujejo za štiri leta in se lahko po izteku tega obdobja ponovno imenujejo.

Če sodnik porotnik ni imenovan do konca mandata obstoječega sodnika porotnika, slednji še naprej opravlja svoje naloge do imenovanja novega sodnika porotnika.

Sodnike porotnike občinskih in županijskih sodišč po predložitvi predlogov občinskega ali mestnega sveta, sindikatov, združenja delodajalcev in gospodarske zbornice imenuje županijska skupščina (*županijska skupština*), v Zagrebu pa zagrebška mestna skupščina (*Gradska skupština Grada Zagreba*).

Sodnike porotnike Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške imenuje hrvaški parlament na predlog ministra za pravosodje, tako da so zastopane vse županije.

Pred imenovanjem sodnikov porotnikov je treba pridobiti mnenje predsednika zadevnega sodišča o predlaganih kandidatih.

Direktor sodne uprave (*ravnatelj sudske uprave*)

Sodišče z več kot 40 sodniki ima lahko direktorja sodne uprave.

Več sodišč različnih stopenj in vrst s sedežem na območju pristojnosti županijskega sodišča, ki imajo skupaj več kot 40 sodnikov, ima lahko skupnega direktorja sodne uprave, ki opravlja naloge za ta sodišča. Sodišča, ki imajo skupnega direktorja sodne uprave, sklenejo sporazum o skupnem opravljanju nalog, za katere je odgovoren direktor sodne uprave.

Direktor sodne uprave je odgovoren za pravilno in pravočasno opravljanje strokovnih, upravnih, tehničnih in drugih nalog na sodišču, in sicer:

- skrbi za vzdrževanje stavbe sodišča, prostorov in delovne opreme ter naložbe;
- organizira in usklajuje pripravo letnega načrta javnih naročil v skladu z zakonom in potrebami sodišča;
- je odgovoren za izvajanje postopkov javnega naročanja;
- nadzira materialno-finančne posle ter opravljanje upravnih in pomožnih tehničnih nalog;
- skrbi za porabo proračunskih in lastnih sredstev sodišča ter jo nadzira;
- sodeluje pri pripravi in izvajanju projektov sodne uprave ter nadzoruje izvajanje takih projektov;
- skrbi in je odgovoren za pravilno delovanje računalniškega sistema na sodišču;
- skrbi za pravilno in pravočasno pripravo statističnih podatkov o delu sodišča;
- sodeluje z lokalnimi in regionalnimi organi glede nabave opreme in zagotavljanja sredstev za določene dejavnosti sodišč;
- opravlja druge naloge, ki mu jih dodeli predsednik sodišča.

Direktor sodne uprave je za svoje delo odgovoren predsedniku sodišča.

Za direktorja sodne uprave se lahko imenuje oseba z univerzitetno diplomom iz prava ali ekonomije ter ustreznimi izkušnjami na področju organizacije in financ.

Sodni tajnik (*tajnik suda*)

Sodišče z več kot 15 sodniki ima lahko tajnika. Sodni tajnik pomaga predsedniku sodišča pri opravljanju nalog sodne uprave. Za sodnega tajnika se lahko imenuje oseba z univerzitetno diplomom iz prava.

Za tajnika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške, Visokega gospodarskega sodišča Republike Hrvaške, Visokega upravnega sodišča Republike Hrvaške in Visokega sodišča Republike Hrvaške za prekrške se lahko imenuje oseba, ki izpolnjuje pogoje za višjega sodnega svetovalca na zadevnem sodišču.

Sodni tajnik je odgovoren za pravilno in pravočasno opravljanje upravnih in drugih tehničnih nalog na sodišču, in sicer:

- organizira in je odgovoren za delo sodnega osebja in pomočnikov;
- spremlja in načrtuje usposabljanje osebja in pomočnikov ter nadzoruje njihovo učinkovitost;

- s soglasjem predsednika sodišča sprejema odločitve o razporejanju sodnega osebja in pomočnikov;
- na podlagi pooblastila predsednika sodišča odgovarja na peticije in pritožbe strank glede dela sodišča;
- opravlja druge naloge, za katere je odgovorna sodna uprava in ki mu jih dodeli predsednik sodišča;
- opravlja druge naloge, določene s posebnimi zakoni.

Sodni tajnik za svoje delo odgovarja predsedniku sodišča.

Predstavnik sodišča za odnose z javnostmi (*glasnogovornik suda*)

Sodišče ima predstavnika za odnose z javnostmi.

Predstavnik sodišča za odnose z javnostmi je sodnik, sodni svetovalec ali oseba, ki jo v letnem razporedu dela določi predsednik sodišča.

Predsednik županijskega sodišča lahko enega sodnika tega sodišča imenuje za predstavnika za odnose z javnostmi zadevnega sodišča in občinskih sodišč na območju njegove pristojnosti. Imenuje se lahko namestnik predstavnika sodišča za odnose z javnostmi.

Predstavnik sodišča za odnose z javnostmi zagotavlja informacije o delu sodišča v skladu z zakonom o sodiščih, poslovnikom sodišča (*Sudski poslovnik*) in zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (*Zakon o pravu na pristup informacijama*).

Državni tožilci (*državni odvjetnici; ed. državni odvjetnik*)

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava in opravljen pravosodni izpit.

Državni tožilec je odgovoren za opravljanje nalog, povezanih s področjem pristojnosti državnega tožilstva (*državno odvjetništvo*), ki ga zastopa in upravlja.

Državno tožilstvo je samostojen in neodvisen pravosodni organ, ki je pristojen in dolžen ukrepati zoper storilce kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, opravljati pravna dejanja za zaščito premoženja Republike Hrvaške ter uporabiti pravna sredstva za zaščito ustave in zakonov.

Državno tožilstvo izvaja svoje pristojnosti na podlagi ustave, zakonov, mednarodnih pogodb, ki so del hrvaškega pravnega reda, in drugih predpisov, sprejetih v skladu s hrvaško ustavo, mednarodno pogodbo ali zakonom.

Državno tožilstvo Republike Hrvaške je bilo ustanovljeno za celotno območje Republike Hrvaške, kjer so vzpostavljena tudi občinska državna tožilstva (*općinska državna odvjetništva; ed. općinsko državno odvjetništvo*), s katerimi se pokriva območje enega ali več občinskih sodišč, in županijska državna tožilstva (*županijska državna odvjetništva; ed. županijsko državno odvjetništvo*), s katerimi se pokriva območje županijskega sodišča ali gospodarskega sodišča ter območje pristojnosti upravnega sodišča.

DRŽAVNO TOŽILSTVO REPUBLIKE HRVAŠKE

URAD ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE IN

ORGANIZIRANEGA KRIMINALA (*URED ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA*) [USKOK]

ŽUPANIJSKA DRŽAVNA TOŽILSTVA (15)

OBČINSKA DRŽAVNA TOŽILSTVA (33)

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (Državno tožilstvo Republike Hrvaške)

Gajeva 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Glavni državni odvjetnik (Generalni državni tožilec Republike Hrvaške)

Telefon: +385 1 459 18 88

Telefaks: +385 1 459 18 54

e-naslov: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Kazneni odjel (Kazenski oddelek)

Telefon: +385 1 459 18 00

Telefaks: +385 1 459 18 05

e-naslov: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Građansko upravni odjel (Civilno-upravni oddelek)

Telefon: +385 1 459 18 61

Telefaks: +385 1 459 19 12

e-naslov: [✉ tajnistvo.gradjanski@dorh.hr](mailto:tajnistvo.gradjanski@dorh.hr)

Obćinska državna tožilstva

Županijska državna tožilstva

✉ [Zakon o državnom tožilstvu](#) (*Zakon o državnom odvjetništvu*)

✉ [Zakon o območjih in sedežih državnih tožilstev](#) (*Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava*)

Novi zakon o območjih in sedežih državnih tožilstev za racionalizaciju mreže obćinskih državnih tožilstev začne veljati 1. aprila 2015.

✉ [Zakon o uradu za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala](#) (*Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*)

Odvetniki (odvjetnici; ed. odvjetnik)

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava in opravljen pravosodni izpit.

Odvetništvo je neodvisna služba, ki zagotavlja pravno pomoč fizičnim in pravnim osebam pri uveljavljanju in zaščiti njihovih pravic in pravnih interesov. Ureja ga zakon o odvetništvu (*Zakon o odvjetništvu*).

Samostojnost in neodvisnost odvetništva se zagotavlja s samostojnim in neodvisnim opravljanjem odvetniškega poklica kot svobodne dejavnosti. Odvetniki so organizirani v okviru hrvaške odvetniške zbornice (*Hrvatska odvjetnička komora*), ki je samostojna in neodvisna odvetniška organizacija na ozemlju Republike Hrvaške.

Odvetniki so lahko organizirani kot odvetniška pisarna (*odvjetnički ured*), skupna odvetniška pisarna (*zajednički odvjetnički ured*) ali odvetniška družba (*odvjetničko društvo*), v zadnjem primeru kot javna trgovinska družba (*javno trgovačko društvo*) ali družba z omejeno odgovornostjo (*društvo s ograničenom odgovornošću*). Odvetniki opravljajo odvetniško službo poklicno in ne smejo opravljati drugih nalog.

Vključiti se morajo v hrvaško odvetniško zbornico, ki je samostojna in neodvisna organizacija z značilnostmi pravne osebe. Hrvatska odvetniška zbornica predstavlja odvetništvo Republike Hrvaške kot celoto. Organi zbornice so skupščina (*Skupština*), upravni odbor (*Upravni odbor*), izvršni odbor (*Izvršni odbor*), predsednik (*predsjednik*) in drugi organi, opredeljeni v statutu zbornice.

Odvetniki lahko ponujajo vse oblike pravne pomoči, zlasti pa:

- dajejo pravne nasvete;
- sestavljajo listine (pogodbe, oporoke, izjave itd.), tožbe, pritožbe, predloge, zahtevke, prošnje, izredna pravna sredstva in druge procesne vloge;
- zastopajo svoje stranke.

Odvetnik lahko opravlja odvetniško dejavnost samostojno ali v skupni pisarni ali odvetniški družbi.

Če ni z zakonom določeno drugače, lahko samo odvetniki poklicno nudijo pravno pomoč. Profesorji in docenti pravnih predmetov na univerzah v Republiki Hrvaški lahko za plačilo dajejo pravne nasvete in mnenja. To ne vključuje sestavljanja listin (pogodb, oporok, izjav itd.), tožb, pritožb, predlogov, zahtevkov, prošenj, izrednih pravnih sredstev in drugih procesnih vlog. Take osebe niso pooblašćene za nudenje drugih oblik pravne pomoči in morajo o svoji nameri nudenja pravne pomoči obvestiti hrvaško odvetniško zbornico, da se lahko evidentira.

Oseba pridobi pravico opravljanja odvetniškega poklica na ozemlju Republike Hrvaške z vpisom v imenik odvetnikov in po dani zaprisegi. Za vpis osebe v imenik odvetnikov hrvaška odvetniška zbornica izda poseben sklep.

Hrvatska odvjetnička komora (Hrvaška odvetniška zbornica)

Koturaška 53/II, 10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 616 52 00

Telefaks: +385 1 617 06 86

[✉ hok-cba@hok-cba.hr](mailto:hok-cba@hok-cba.hr)

[✉ http://www.hok-cba.hr/](http://www.hok-cba.hr/)

[✉ Zakon o odvetništvu](#)

Notarji (javni bilježnici; ed. javni bilježnik)

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava in opravljen pravosodni in notarski izpit.

Notarji ne zastopajo strank. So izkušeni in strokovno usposobljeni zaupniki strank. Njihov cilj je pomagati strankam, da čim bolje uredijo svoje zadeve ter se tako izognejo dolgotrajnim in dragim sporom. So nepristranski, saj ne delujejo v interesu določene stranke, temveč z namenom zagotavljanja pravne varnosti, in ne smejo zavrniti opravljanja uradnih dolžnosti, razen če imajo za to utemeljen razlog. Dolžni so ohraniti zaupnost informacij, ki jih pridobijo pri opravljanju svojega dela.

Notarska služba vključuje uradno sestavljanje in izdajanje javnih listin o pravnih poslih, izjavah in dejstvih, na katerih temeljijo pravice, uradno potrjevanje zasebnih listin, hrambo listin, denarja in vrednostnih predmetov zaradi njihove predaje drugim osebam ali pristojnim organom ter izvajanje zakonsko določenih postopkov po navodilih sodišča ali drugega javnega organa. Organizacija in delovanje notarjev kot javne službe sta določena z zakonom o notariatu (*Zakon o javnom bilježništvu*).

Notarske storitve zagotavljajo notarji kot samostojni in neodvisni strokovnjaki ter osebe javnega zaupanja. Notarje imenuje minister za pravosodje. Sedež notarjev na območju, za katero so imenovani, določi ministrstvo, uradno območje, ki ga pokrivajo notarji, pa je zakonsko določeno območje občinskega sodišča, na katerem imajo svoj sedež. Notar je pooblaščen za zastopanje strank v nepravdnih zadevah pred sodišči in drugimi javnimi organi, če so take zadeve neposredno povezane s katero od njegovih listin, in v tem primeru ima pravice in dolžnosti odvetnika.

Na Hrvaškem morajo biti notarji vključeni v hrvaško notarsko zbornico (*Hrvatska javnobilježniška komora*). Njen sedež je v Zagrebu. Zbornica si prizadeva zaščititi ugled in čast notarjev ter štiti njihove pravice in interese, poleg tega pa odloča o njihovih pravicah, obveznostih in odgovornostih. Organi zbornice so skupščina (*Skupština*), upravni odbor (*Upravni odbor*) in predsednik (*predsjednik*).

Delo notarjev nadzirata ministrstvo za pravosodje in zbornica.

Hrvatska javnobilježniška komora (Hrvaška notarska zbornica)

Radnička cesta 34/II, 10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 455 65 66

Telefaks: +385 1 455 15 44

e-naslov: [✉ hjk@hjk.hr](mailto:hjk@hjk.hr)

[✉ http://www.hjk.hr/Uredi](http://www.hjk.hr/Uredi)

[✉ Zakon o notariatu \(Zakon o javnom bilježništvu\)](#)

[✉ Zakon o notarskih pristojbinah \(Zakon o javnobilježničkim pristojbama\)](#)

Pravniki v nacionalnih, lokalnih in regionalnih organih

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava, opravljen pravosodni izpit (za posle zastopanja delodajalca).

Položaj državnega osebja (vključno s pravniki) v nacionalnih organih ureja zakon o javnih uslužbencih (*Zakon o državnim službenicima*), položaj osebja (vključno s pravniki) lokalnih in regionalnih organov pa zakon o lokalni in regionalni samoupravi (*Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*).

Pravniki v trgovinskih družbah

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava, opravljen pravosodni izpit (za posle zastopanja delodajalca).

Pravniki v trgovinskih družbah so pooblašteni, da kot pooblašteni zastopniki na podlagi zaposlitve zastopajo zadevno trgovinsko družbo pred vsemi organi in v vseh pravnih razmerjih, kot so pravdni postopki, sklepanje pogodb, delovna, premoženjska in statusna vprašanja ter prekrškovni in kazenski postopki itd. Pravniki, ki delajo v gospodarstvu, imajo pod pogoji, določenimi z zakonom, pravico opravljati pravosodni izpit.

Pravniki, ki delajo v trgovinskih družbah, na Hrvaškem nimajo svoje zbornice. Zato določeno število pravnikov, ki delajo v trgovinskih družbah, pripada organizacijam civilne družbe, ki so bile ustanovljene za spodbujanje interesov pravnega poklica v gospodarstvu in dodatno strokovno usposabljanje pravnikov v takih družbah.

Položaj pravnikov v trgovinskih družbah na Hrvaškem ni urejen s posebnimi predpisi.

Pravniki v institucijah in akademski skupnosti

Pogoji glede izobrazbe: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava, opravljen pravosodni izpit (za posle zastopanja delodajalca).

Pogoji glede izobrazbe za delo v akademski skupnosti ali opravljanje poklicev v znanosti in izobraževanju: univerzitetna diploma ali magisterij iz prava ali doktorat znanosti, javne predstavitve na znanstvenih ali strokovnih srečanjih na zadevnem področju ter objavljena strokovna in znanstvena dela.

Državni sodni svet (*Državno sodbeno vijeće*)

Državni sodni svet je samostojen in neodvisen organ, ki zagotavlja samostojnost in neodvisnost sodstva v Republiki Hrvaški. V skladu z ustavo in zakonom samostojno odloča o imenovanju, napredovanju, premestitvi, razrešitvi in disciplinski odgovornosti sodnikov in predsednikov sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške. Predsednika vrhovnega sodišča po predhodnem mnenju generalne skupščine (*Opća sjednica*) Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške in pristojnega odbora hrvaškega parlamenta na predlog predsednika Republike Hrvaške izvoli in razreši hrvaški parlament. Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške se izvoli za štiri leta.

Državni sodni svet ima enajst članov, od tega sedem sodnikov, dva univerzitetna profesorja prava in dva poslanca, od katerih je eden iz vrst opozicije.

[📄 Zakon o državnem sodnem svetu \(*Zakon o državnom sudbenom vijeću*\)](#)

Državnotožilski svet (*Državnoodvjetničko vijeće*)

Državnotožilski svet v skladu z ustavo in zakonom imenuje in razrešuje državne tožilce, razen generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške, in njihove namestnike ter odloča o njihovi disciplinski odgovornosti. Generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške po predhodnem mnenju pristojnega odbora hrvaškega parlamenta na predlog hrvaške vlade imenuje hrvaški parlament, in sicer za štiri leta.

Državnotožilski svet ima enajst članov, od tega sedem namestnikov državnih tožilcev, dva univerzitetna profesorja prava in dva poslanca, od katerih je eden iz vrst opozicije.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 12/09/2016

Pravniški poklici - Italija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [it](#)

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev v Italiji.

Pravniški poklici—uvod

Glavni pravniški poklici v Italiji so: visoki pravosodni uradniki – *magistrato* (kamor sodita funkciji sodnika (*giudice*) in pravosodni uradniki državnega tožilstva (*ministero pubblico*)) ter odvetniki in notarji.

Sodniki in državno tožilstvo

Sistem, v okviru katerega sodniki in pravosodni uradniki državnega tožilstva izvajajo svoje **pravosodne funkcije**, je določen v ustavi.

Sodniki

Sodni sistem deluje v imenu državljanov. Sodnike zavezuje le zakonodaja (**člen 101 Ustave**).

Sistem, v okviru katerega sodniki opravljajo svoje sodne funkcije, je opredeljen in določen z zakoni o sodnem sistemu.

Prepovedano je ustanavljati „izredna“ ali „posebna“ sodišča, lahko se ustanovijo samo posebni senati pri rednih sodiščih. Zakona določa, kako in kdaj lahko javnost neposredno sodeluje v pravosodju.

Dostop do funkcij v sodstvu je mogoč prek javnega natečaja. Vendar se lahko častne sodnike imenuje za opravljanje vseh funkcij rednega sodnika posameznika.

Samostojnost in neodvisnost

Sodstvo je **samostojna veja oblasti** in je neodvisno od vseh drugih vej oblasti (**člen 104 Ustave**).

Ta neodvisnost temelji na neodvisnosti višjega sodnega sveta (*Consiglio superiore della magistratura*), ki je samoupravni organ, pristojen za imenovanja sodnikov, dodelitev nalog in premeščanje, napredovanja in disciplinske ukrepe (člen 105 ustave).

Sodniki se razlikujejo le po naravi svojega dela.

Imenujejo se za stalno in jih ni mogoče razrešiti nalog ali odpustiti brez odločitve višjega sodnega sveta (*Consiglio superiore della magistratura*) v skladu z zakonodajo o sodstvu in z jamstvi, določenimi v tej zakonodaji, oziroma s privolitvijo zadevnega sodnika.

Pravosodni uradniki državnega tožilstva

Organizacija

Ustava določa **neodvisnost in samostojnost** tudi za državno tožilstvo (**člen 107**).

Člen 112 določa načelo pregona po uradni dolžnosti: če je bil pristojni državni tožilec obveščen o kaznivem dejanju, mora začeti preiskavo in njene rezultate predložiti v presojo sodniku, skupaj z ustreznimi zahtevki. Obveznost začetka kazenskega postopka pomaga zagotoviti neodvisnost državnega tožilstva pri opravljanju njegovih nalog in podpira enakost vseh ljudi pred zakonom.

Uradi državnega tožilstva so priključeni kasacijskim, pritožbenim in rednim sodiščem splošne pristojnosti ter sodiščem za mladoletnike.

Vloga in pristojnosti

Tožilstvo sodeluje v **vseh kazenskih postopkih** in deluje v imenu **države**. Uradi tožilstva sodelujejo tudi v civilnih zadevah, kjer to zahteva zakon (npr. v nekaterih družinskih sporih, zadevah v zvezi z osebami brez poslovne sposobnosti itd.).

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki in notarji

Odvetniki

Odvetnik je neodvisen strokovnjak, pozvan da zastopa in pomaga svojim strankam – ki so lahko posameznik, podjetje ali državni organ – pred civilnim, kazenskim ali upravnim sodiščem.

Odvetnik brani stranke na podlagi sporazuma o zastopanju in na podlagi plačila odvetniške tarife.

Pri vsakem sodišču obstaja odvetniška zbornica, ki jo sestavljajo odvetniki z območja zadevnega sodišča (*Consiglio dell'ordine*).

Na nacionalni ravni obstaja nacionalna odvetniška zbornica (*Consiglio Nazionale Forense*).

Z Zakonom št. 247 z dne 31. decembra 2012 so začeli veljati novi predpisi o opravljanju odvetniške prakse.

Notarji

Notar je pravni strokovnjak, ki opravlja [javno funkcijo](#). Njegova naloga je potrjevanje verodostojnosti listin, podpisanih v njegovi navzočnosti.

Poklic notarja ureja zakon št. 89 z dne 16. februarja 1913 o pravilih, ki urejajo notarski poklic in notarske arhive.

Organ, ki je na nacionalni ravni pristojen za notarje, je nacionalni svet notarjev (*Consiglio Nazionale del Notariato*).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 02/10/2017

Pravniški poklici - Ciper

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [el](#).

Pravniški poklici – uvod

Poklic odvetnika – uvod

Poklic odvetnika v Republiki Ciper (Κυπριακή Δημοκρατία) urejajo različne določbe poglavja 2 zakona o odvetništvu (Ο περί Δικηγόρων Νόμος), kakor so občasno spremenjene.

V skladu z določbami zakona o odvetništvu mora vsaka oseba, ki želi opravljati delo odvetnika:

- imeti pravno izobrazbo ali diplomo, ki jo je priznal Pravni svet (Νομικό Συμβούλιο);
- končati enoletno usposabljanje v odvetniški pisarni, v kateri vsaj en odvetnik v danem trenutku odvetniški poklic opravlja vsaj pet let;
- opraviti izpite, ki jih organizira oziroma nadzira Pravni svet.

Drugi sorodni poklici

Na Cipru ni drugih sorodnih poklicev, kot je na primer poklic notarja. Vse, kar ima opraviti s pravnimi akti, je pravno gradivo, s tem povezane storitve pa lahko v skladu z veljavnimi zakoni opravljajo le člani ciprske odvetniške zbornice (Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος). Upokojeni odvetniki lahko še naprej delajo kot notranji pravni svetovalci v odvetniških pisarnah in drugih organizacijah.

Poklic, za katerega bi lahko rekli, da je soroden, je poklic odvetniških pomočnikov (δικηγορικοί υπάλληλοι), ki ga ureja ločena zakonodaja. Osebe, ki želijo postati odvetniški pomočniki, morajo imeti končano srednješolsko izobrazbo in vsaj šest mesecev neprekinjenih delovnih izkušenj v odvetniški pisarni, imeti neoporečen značaj ter predložiti prošnjo sodnemu tajniku okrožnega sodišča, v okrožju katerega je odvetniška pisarna, v kateri kandidat dela.

Tožilci (Δημόσιοι Κατηγοροί)

Organizacija

Splošno

Generalni republiški tožilec (Γενικός Εισαγγελέας) je pravni svetovalec države, poleg tega pa tudi vodi Pravni urad (Νομική Υπηρεσία) in je direktor javnega tožilstva (Υπευθύνου της Υπηρεσίας Διαχείρισης Ποινικών Υποθέσεων).

V Pravnem uradu, ki ga vodi generalni tožilec, delujejo odvetniki, od katerih so nekateri specializirani za kazensko pravo in obravnavajo primere, o katerih se odloča pred porotnimi sodišči. Generalni tožilec je obveščen o vseh primerih in izdaja ustrezne smernice.

Poleg članov Pravnega urada lahko kot javni tožilci delujejo tudi pripadniki ciprske policije (Αστυνομική Δύναμη Κύπρου), ki imajo pravno diplomu in so usposobljeni za opravljanje odvetniškega poklica. Čeprav so policijski uradniki, med opravljanjem dela državnih tožilcev poročajo in odgovarjajo generalnemu tožilcu. Generalni tožilec ima glede dela, ki ga opravljajo te osebe, enaka pooblastila kot glede dela, ki ga opravljajo uradniki Pravnega urada.

V izjemnih primerih lahko generalni tožilec pooblasti ugledne aktivne odvetnike za prevzem posebnih primerov.

Vloga in pristojnosti javnih tožilcev

Tožilsko službo (Κατηγορούσα Αρχή) na okrožnih kazenskih sodiščih vodijo odvetniki (pravniki), ki delajo v policijskih oddelkih kazenskega pregona, čeprav to ne izključuje možnosti, da je v posebnih primerih za opravljanje tega dela pooblaščen član Pravnega urada. Tožilsko službo pred porotnimi sodišči vodijo odvetniki iz Pravnega urada. Ne glede na to, kdo vodi organ kazenskega pregona, vsi spadajo pod pristojnost generalnega tožilca, ki lahko vsak trenutek poseže v kazenski postopek in ga občasno prekine.

Generalni tožilec vodi Pravni urad, pri čemer mu pomaga namestnik generalnega tožilca (Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας), temu pa sledijo republiški tožilci (Εισαγγελείς της Δημοκρατίας), višji republiški pravni svetovalci (Ανώτεροι Δικηγόροι της Δημοκρατίας) in republiški pravni svetovalci (Δικηγόροι της Δημοκρατίας). Eden od republiških tožilcev vodi sektor kazenskega prava (Τμήμα Ποινικού Δικαίου) in prav tako poroča generalnemu tožilcu.

Obravnave potekajo ustno. Tožilska služba predloži dokaze, s pričami, ki jih pokliče tožilska služba, pa se opravijo zaslišanje, navzkrižno zaslišanje in ponovno zaslišanje. Potem ko so zaslišane vse priče, ki jih je poklicala tožilska služba, mora sodišče odločiti, ali gre za primer, v katerem ima tožilska služba zadostne dokaze na prvi pogled. Če je tako, se obtoženi pozove k vložitvi ugovora, sodišče pa ga pouči, da lahko pokliče svoje priče in priča pod prisego; v tem primeru tožilska služba navzkrižno zasliši obtoženčeve priče in obtoženca. Sicer lahko da nezapriseženo izjavo z zatožne klopi; v tem primeru navzkrižnega zaslišanja ni.

Sodišče razsodi na koncu obravnave. V primeru oprostitve se obtoženec oprosti in izpusti. V primeru obsodbe lahko obramba zaprosi za znižanje kazni, in ko je postopek končan, sodišče izreče ustrezno kazen.

Sodniki

Organizacija

Struktura sodišč na Cipru je zelo enostavna.

Vrhovno sodišče (Ανώτατο Δικαστήριο)

Vrhovno sodišče je bilo ustanovljeno na podlagi določb zakona o delovanju pravosodnega sistema (druge določbe) iz leta 1964 (Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμος του 1964) [zakon št. 33/1964], potem ko sta odstopila predsednika vrhovnega sodišča in vrhovnega ustavnega sodišča (Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο) in s tem dejansko razpustila zadevni sodišči, ker predstavniki turške skupnosti v različnih državnih organih niso sodelovali in niso podprli potrebnih odločitev.

Člane vrhovnega sodišča imenuje predsednik Republike Ciper. Trenutno jih je 13, eden od njih pa je imenovan za predsednika. Za člane vrhovnega sodišča so lahko imenovane osebe neoporečnega značaja z vsaj 12 leti vzornega opravljanja pravniškega poklica.

Porotna sodišča (Κακουργιοδικεία)

Porotno sodišče je glavno kazensko sodišče prve stopnje v republiki, sestavljajo pa ga trije sodniki (predsednik, višji sodnik okrožnega sodišča in sodnik okrožnega sodišča). Vrhovno sodišče imenuje člane porotnega sodišča za dveletni mandat, izbere pa jih med predsedniki okrožnega sodišča, višjimi sodniki okrožnega sodišča oziroma sodniki okrožnega sodišča.

Okrožna sodišča (Επαρχιακά Δικαστήρια)

Vsaka provinca Republike Ciper ima okrožno sodišče z neomejeno sodno pristojnostjo, kar pa seveda ne vključuje zadev, ki spadajo pod pristojnost vrhovnega sodišča in spodaj navedenih specializiranih sodišč. Sodniki okrožnih sodišč so razdeljeni na predsednike okrožnih sodišč, višje sodnike okrožnih sodišč in sodnike okrožnih sodišč. Sodnike okrožnih sodišč imenuje in premešča vrhovno sodišče, ki je odgovorno tudi za njihovo napredovanje.

Družinska sodišča (Οικογενειακά Δικαστήρια)

Družinska sodišča, ki so bila ustanovljena na podlagi zakona o družinskih sodiščih (Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμος) (zakon št. 23/90), imajo tri člane (predsednika in dva prisednika), ki imajo vsi pravno izobrazbo in so pred imenovanjem uspešno opravljali pravniški poklic.

Sodišče za nadzor nad najemninami (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων)

To specializirano sodišče sestavljajo trije člani – predsednik in dva prisednika. Predsednik sodišča mora biti odvetnik, ki je uspešno opravljal pravniški poklic vsaj toliko let, kolikor se jih zahteva za imenovanje za sodnika okrožnega sodišča.

Delovno sodišče (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών)

Tako kot sodišče za nadzor nad najemninami tudi delovno sodišče sestavljajo trije člani – predsednik in dva prisednika. Predsednik mora biti odvetnik, ki je pred imenovanjem za sodnika sodišča pet let opravljal odvetniški poklic.

Vojaško sodišče (Στρατιωτικό Ποινικό Δικαστήριο)

Zadnje specializirano sodišče je vojaško sodišče, ki mu predseduje ugleden pravnik, ki je ob imenovanju ustrezal zahtevam za imenovanje za sodnika okrožnega sodišča. Predsednik vojaškega sodišča mora biti vojaški častnik, ki ima najmanj čin polkovnika. Prisedniki vojaškega sodišča morajo biti profesionalni pripadniki vojske.

Seznam (Ευρετήριο)

Na spletni strani vrhovnega sodišča je na voljo seznam, ki vsebuje nekaj splošnih informacij o sodiščih na Cipru.

Vloge in pristojnosti

Vrhovno sodišče

Vrhovno sodišče deluje kot pritožbeno sodišče zoper sodbe vseh nižjih sodišč v Republiki Ciper in kot sodišče prve stopnje za različne zadeve, kot so vprašanja v zvezi z upravnim in pomorskim pravom. Izdaja tudi odredbe *certiorari* in *mandamus* ter druge odredbe, nadzira vsa nižja sodišča v Republiki Ciper, da bi zagotovilo njihovo nemoteno delovanje, in izvaja disciplinski nadzor nad člani sodne oblasti.

Porotna sodišča

Vsako porotno sodišče je pristojno, da na prvi stopnji razen o nekaterih zelo resnih kaznivih dejanjih odloča o vseh kaznivih dejanjih, kaznivih po kazenskem zakoniku (Ποινικός Κώδικας) ali katerem koli drugem zakonu, ki so bila storjena na ozemlju Republike Ciper ali na ciprskih delih suverenih con in vključujejo Ciprčane kot storilce ali žrtve, oziroma v kateri koli drugi državi, medtem ko je bil obtoženi v službi republike, oziroma na ladji ali letalu v republiki, oziroma na takih drugih krajih in v takih okoliščinah, kot jih določa zakon.

Okrožna sodišča

Okrožna sodišča, ki imajo predsednika, so pristojna za zaslišanje in odločanje na prvi stopnji o vseh tožbah, ki spadajo v njihovo lokalno pristojnost.

Vsak višji sodnik okrožnega sodišča ali sodnik okrožnega sodišča je pristojen (razen ob nekaterih izjemah) za odločanje o vseh tožbah, v katerih izpodbijana vsota ali vrednost obravnavane razlike ne presega 500 000,00 EUR za višjega sodnika okrožnega sodišča in 100 000,00 EUR za sodnika okrožnega sodišča.

Kazenskopravna pristojnost okrožnih sodišč zajema vsa kazniva dejanja, ki so bila storjena v mejah okrožja sodišča in za katera zakonsko predvidena kazen ne presega petletne zaporne kazni ali globe 50 000,00 EUR in/ali obojega ter za katera lahko sodišče odredi plačilo odškodnine žrtvi v znesku do 6 000,00 EUR.

Zoper vse sodbe, ki jih izrečejo okrožna sodišča v kazenskih in civilnih zadevah, je brez omejitev mogoča pritožba na vrhovno sodišče.

Specializirana sodišča

Družinska sodišča so pristojna za skoraj vse spore med zakoncema. Pristojnost sodišča za nadzor nad najemninami je omejena na spore glede stavb, v katerih se izvaja nadzor nad najemninami. Pristojnost delovnih sodišč zajema le odnose med delodajalci in delojemalci, predvsem v primerih domnevno nepoštenega odpuščanja. Vojaško sodišče je pristojno za razsojanje o primerih kaznivih dejanj, v katere so vključeni člani nacionalne garde (Εθνική Φρουρά), ali kadar so bili kršeni predpisi nacionalne garde.

Zoper vse sodbe, ki jih izrečejo zgoraj navedena sodišča, je mogoča pritožba na vrhovno sodišče.

Organizacija pravniških poklicev: odvetniki (Δικηγόροι)

V Republiki Ciper obstaja standardni sistem zagotavljanja pravnih storitev, in vsi, ki ponujajo take storitve, se imenujejo odvetniki, ne glede na državo, v kateri so študirali, in stopnjo univerzitetne izobrazbe, ki so jo pridobili med študijem prava.

Vsekakor je na spletu na voljo seznam pravnikov, do katerega imajo odvetniki in sodniki brezplačen dostop, javnost pa ob plačilu naročnine.

Pravne zbirke podatkov

Spletna stran [leginetcy](#) vsebuje zakonodajo, sodno prakso in predpise ter je za odvetnike, sodnike in vladne oddelke brezplačna. Vsi drugi, ki želijo dostop do te strani, morajo plačati naročnino. Spletna stran [cylaw](#) vsebuje sodne odločbe in je za vse brezplačna.

Odvetniki/pravni svetovalci (Νομικοί Σύμβουλοι)

Odvetniki/pravni svetovalci opravljajo svoj poklic na podlagi standardnega sistema.

Notarji (Συμβολαιογράφοι)

Poklic notarja na Cipru ne obstaja. Delo, ki ga običajno opravljajo notarji, na Cipru opravljajo odvetniki.

Drugi pravniški poklici

V Republiki Ciper so pravniškemu poklicu sorodni naslednji poklici.

Sodni tajniki (Πρωτοκολλητές)

Sodne tajnike imenuje vrhovno sodišče; ti sodni uradniki so običajno odvetniki in imajo pravno podlago. Sodni tajniki imajo posebne pristojnosti, kakor jih določa zadevna zakonodaja. Glavnega sodnega tajnika med osebjem sodišča imenuje vrhovno sodišče, odgovoren pa je za splošni nadzor nad tem osebjem.

Sodni izvršitelji

Obstajata dve vrsti sodnih izvršiteljev: sodni izvršitelji v zasebnem sektorju, katerih pristojnost je omejena na vročanje različnih sodnih listin, in sodni izvršitelji, ki so na plačilni listi sodišč in se ukvarjajo predvsem z izvrševanjem sodnih odločb.

Odvetniški pomočniki (Δικηγορικοί Υπάλληλοι)

Naziv odvetniškega pomočnika je mogoče pridobiti po šestih mesecih dela v odvetniški pisarni, zanj pa je treba vložiti prošnjo pri sodnem tajniku okrožnega sodišča, v okrožju katerega je odvetniška pisarna, v kateri dela kandidat.

Sorodne povezave

[Urad generalnega tožilca](#)

[Vrhovno sodišče](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 25/06/2013

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [lv](#).

Ta stran vsebuje pregled pravnških poklicev v Latviji.

Tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo (Prokuratūra) je enoten centraliziran **pravosodni organ** s tristopenjskim sistemom. Vodi ga **generalni državni tožilec (ģenerālprokurors)**. Naloga državnega tožilstva je **odzivati se na kršitve zakona in zagotoviti, da se o kršitvah odloča v skladu z zakonom**. Državno tožilstvo sestavljajo institucije na naslednjih stopnjah:

1. generalno državno tožilstvo (*ģenerālprokuratūra*);
2. regionalna državna tožilstva (*tiesu apgabalu prokuratūras*);
3. okrožna ali mestna državna tožilstva (*rajona vai republikas pilsētu prokuratūras*);
4. specializirana državna tožilstva (*specializētas prokuratūras*).

Po potrebi lahko generalni državni tožilec ustanovi specializirano tožilstvo za posebno področje, ki ima status okrožnega ali regionalnega državnega tožilstva. V Latviji je trenutno **pet specializiranih državnih tožilstev**:

- specializirano državno tožilstvo za organizirani kriminal in druga področja (*Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra*);
- specializirano večpodročno državno tožilstvo (*Specializētā vairāku nozaru prokuratūra*);
- državno tožilstvo Rige za cestni promet (*Rīgas autotransporta prokuratūra*);
- državno tožilstvo za preiskovanje finančnega in gospodarskega kriminala (*Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*) ter
- državno tožilstvo za preiskovanje kaznivih dejanj v zvezi z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami (*Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*).

Generalno državno tožilstvo lahko nadzoruje delo javnih organov, ki sami ne delujejo kot tožilstva, a opravljajo določene naloge v kazenskem postopku, ki spadajo v njihovo pristojnost. Te organe ustanovi, reorganizira in razpusti generalni državni tožilec. Na podlagi dodeljenih proračunskih sredstev generalni državni tožilec prav tako določi strukturo in število osebja teh organov. Do sedaj je bil ustanovljen le en tak organ, in sicer **Urad za boj proti pranju denarja (Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests)**.

Državna tožilstva so del sodnega sistema. To pomeni, da delujejo neodvisno od zakonodajne in izvršilne oblasti. Saeima (latvijski parlament), kabinet ministrov in predsednik države lahko državnemu tožilstvu dajo navodilo, da preveri dejstva v zvezi s kršitvami zakona, in lahko prejema pojasnila od generalnega državnega tožilstva, ne smejo pa posegati v delo državnega tožilstva, tudi če preiskuje kršitve, ki imajo velik nacionalni pomen.

Državni tožilci lahko izpodbijajo pravne akte, ki jih je sprejel kabinet ministrov ali javni organi, če niso v skladu z zakonom. Generalni državni tožilec in glavni tožilci oddelkov generalnega državnega tožilstva se lahko udeležijo sej kabineta ministrov in izrazijo svoje mnenje o vprašanjih, ki so predmet razprav.

Vloga in pristojnosti

Naloge državnega tožilstva v predhodnem postopku so določene v členu 2 [zakona o državnem tožilstvu](#).

Državno tožilstvo:

1. nadzira delo preiskovalnih organov in drugih organov;
2. organizira, upravlja in vodi preiskavo v predhodnem postopku ter daje navodila preiskovalnim organom pri izvajanju preiskav kaznivih dejanj;
3. začne in vodi kazenski pregon;
4. varuje pravice in pravne interese posameznikov in države;
5. v zadevah, določenih z zakonom, pri sodišču vloži predlog za začetek postopka ali vlogo.

Državni tožilec v skladu s členom 36(1) [zakona o kazenskem postopku](#) nadzira in vodi preiskavo, vodi kazenski pregon, zastopa obtožnico pred sodiščem v imenu države in opravlja druge naloge v kazenskem postopku.

Nadzorni tožilec

Nadzorni tožilec nadzira preiskave v posebnih kazenskih zadevah in lahko:

1. razveljavi odločitve, ki jih sprejmejo tožilec, ki vodi postopek, ali člani preiskovalne skupine;
2. od neposrednega predstojnika preiskovalca zahteva, da zamenja tožilca, ki vodi postopek, ali člane preiskovalne skupine, če ne sledijo navodilom ali če so dopustili, da so procesne kršitve ogrozile vodenje kazenskega postopka;
3. pregleda pritožbe zoper dejanja ali odločitve tožilca, ki vodi postopek, ali člana preiskovalne skupine, neposrednega predstojnika preiskovalca ali oseb, ki opravljajo procesna dejanja;
4. sprejme odločitev o začetku kazenskega postopka ali odstopu zadeve drugemu preiskovalnemu organu;
5. opravlja procesna dejanja, potem ko je o tem obvestil tožilca, ki vodi postopek.

Tožilec, ki vodi postopek

Nadzorni tožilec (ali po navodilih višjega tožilca drug tožilec) lahko postane tožilec, ki vodi postopek (*proces virzītājs*). V tej funkciji vodi kazenski postopek in sprejme odločitev o začetku kazenskega pregona. V izjemnih okoliščinah lahko generalni državni tožilec, oddelek za kazensko pravo generalnega državnega tožilstva ali glavni tožilec regionalnega sodišča imenuje tožilca za vodenje postopka že v fazi preiskave.

Kot tožilec, ki vodi postopek, lahko tožilec:

1. doseže sporazum o krivdi z obdolžencem;
2. odloči o predložitvi kazenske zadeve sodišču;
3. predloži zadevo v kazenski pregon po posebnem postopku;
4. odstopi od kazenskega pregona na podlagi utemeljenih zakonitih razlogov.

Tožilec, ki vodi postopek, lahko sprejme katero koli procesno odločitev in opravi katero koli procesno dejanje ali to naloži članu preiskovalne skupine ali osebi, ki opravlja procesna dejanja.

Višji tožilec

Višji tožilec v skladu z zakonom preverja, ali državni tožilci opravljajo svoje naloge, ter odloča o pritožbah in očitkih v zvezi z odločitvami in dejanji nadzornega tožilca in tožilca, ki vodi postopek. Višji tožilec lahko na primer odloči o predlogu nadzornega tožilca za zamenjavo neposrednega predstojnika preiskovalca ali preiskovalnega organa ali o tem, ali je umik obtožnice utemeljen in zakonit.

Višji tožilec lahko:

1. razveljavi odločitve preiskovalca, člana preiskovalne skupine ali nižjega tožilca;

2. imenuje ali zamenja nadzornega tožilca ali tožilca, ki vodi postopek, če nadzor in pregon nista v celoti zagotovljena, ali sam prevzame to funkcijo;
3. oblikuje preiskovalno skupino, če obseg dela ogroža končanje kazenskega postopka v razumnem času;
4. zahteva imenovanje drugega neposrednega predstojnika kot preiskovalca ali dodeli kazensko preiskavo drugemu preiskovalnemu organu.

Če tako odloči višji tožilec, je tožilec lahko vključen v **preiskovalno skupino**. Tožilec, ki vodi postopek, lahko tožilcu naloži izvedbo enega ali več procesnih dejanj.

Sodniki

Organizacija

Ustavni temelj sodne oblasti so člani 82 do 86 [latvijske ustave](#), ki določajo, da sodijo samo sodišča. Sodniki so neodvisni in podrejeni le zakonu. Sodstvo je urejeno v [zakonu o sodni oblasti](#). Po latvijskih predpisih so sodniki državni uradniki.

Javni organi, družbene in politične organizacije ter druge pravne in fizične osebe morajo spoštovati neodvisnost sodišč in imuniteto sodnikov. Nihče ne sme od sodnikov zahtevati izjav ali razlag v zvezi z obravnavo določene zadeve ali iz kakršnega koli razloga posegati v sojenje. Sodnik ima pri opravljanju svoje funkcije imuniteto. Sodniška funkcija ni združljiva s pripadnostjo politični stranki ali drugi politični organizaciji.

Vloga in pristojnosti

Naloga sodnika je sojenje v civilnih, upravnih in kazenskih zadevah v skladu z zakonom.

V civilnih zadevah sodnik odloča v sporih v zvezi z varstvom državljskih pravic, pravic iz delovnega razmerja, pravic iz družinskega razmerja ter drugih pravic in zakonitih interesov fizičnih in pravnih oseb.

V kazenskih zadevah sodnik odloča o utemeljenosti obtožb zoper obdolžence. Sodnik lahko oprostí osebe, ki niso krive, ali obsodi osebe, ki so krive storitve kaznivega dejanja, in jim naloži kazen.

V upravnih zadevah sodnik izvaja sodni nadzor nad zakonitostjo ukrepov izvršilnih organov (upravnih aktov, ki jih izdajo, in dejanj organov) ter odloča v sporih, ki izhajajo iz razmerij, ki jih ureja javno pravo. Sodnik tudi pojasni pravice in obveznosti fizičnih oseb v skladu z javnim pravom. Sodnik odloča tudi v zadevah v zvezi s prekrški.

Poklicne obveznosti sodnikov obsegajo vse obveznosti sodnikov in sodišč, ki jih določa procesno pravo.

Pravne zbirke podatkov

Sodstvo ima [portal nacionalnih sodišč](#), katerega vsebina je trenutno na voljo samo v latvijskem jeziku. Na tem portalu so informacije o latvijskem sodnem sistemu, seznam latvijskih sodišč in sodnikov, sodne statistike, kratek opis različnih vrst sodnih postopkov s poudarkom na njihovih glavnih značilnostih in razlikah med njimi ter informacije o tem, kako začeti postopek pred sodiščem. Poleg tega zagotavlja dostop do izbora nedavnih sodb, koledar sodnih obravnav in druge informacije.

Z vpisom številke zadeve ali vabila v oddelek portala „e-storitve“ (*epakalpojumi*) je mogoče dobiti informacije o fazi postopka ter o sodišču in stopnji, na kateri se zadeva obravnava, o naslednjih razpisanih sodnih obravnavah, o odločbah, sprejetih v zadevi, vloženih ugovorih in izidu postopka.

Poročila o delu sodišč so objavljena na spletišču [sodne uprave](#).

Informacije o aktualnih **vprašanjih politike, povezanih s sodnim sistemom**, so objavljene na spletišču ministrstva za pravosodje.

E-informacije o vrhovnem sodišču in njegovih dejavnostih so na voljo na spletišču [vrhovnega sodišča](#).

Vsi ti portali so na voljo tudi v angleškem jeziku.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Odvetniki so del pravosodja in neodvisni pravni strokovnjaki, ki:

- v postopkih pred sodišči in predhodnih postopkih po pooblastilu zastopajo stranke v sporu, obdolžence in druge zainteresirane osebe (svoje stranke), v nekaterih [z zakonom](#) določenih primerih pa delujejo po pooblastilu predsednika sodišča, vodje preiskovalnega organa v predhodnem postopku ali latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov (*Latvijas zvērīnātu advokātu padome*);
- nudijo pravne nasvete;
- sestavljajo listine;
- zagotavljajo druge oblike pravne pomoči.

V Latviji lahko pod določenimi pogoji opravljajo poklic odvetnika naslednje osebe:

1. zapriseženi odvetniki (*zvērīnāti advokāti*);
2. pomočniki zapriseženih odvetnikov (*zvērīnātu advokātu palīgi*);
3. državljani držav članic Evropske unije, ki so v drugi državi članici Evropske unije pridobili pravico do opravljanja odvetniškega poklica;
4. tuji odvetniki (ki niso odvetniki držav članic EU), ki lahko opravljajo poklic v Latviji v skladu z mednarodnimi sporazumi o pravni pomoči, ki so zavezujoči za Latvijo.

Vsi zapriseženi odvetniki v Latviji opravljajo odvetništvo kot svoboden poklic in so člani latvijske zbornice zapriseženih odvetnikov (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), neodvisnega nacionalnega strokovnega združenja. Organi latvijske zbornice zapriseženih odvetnikov so **skupščina zapriseženih odvetnikov, latvijski svet zapriseženih odvetnikov, revizijska komisija in disciplinska komisija.**

Pravne zbirke podatkov

Informacije o **dejavnostih latvijske zbornice zapriseženih odvetnikov in latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov**, predpisih, ki veljajo za odvetnike, in sodiščih, pred katerimi odvetniki opravljajo svoje delo (vključno s kontaktnimi podatki), ter druge informacije v zvezi z **odvetništvom v Latviji** so na voljo na spletišču [latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov](#).

Notarji

Organizacija

Zapriseženi notarji (*zvērīnāti notāri*) opravljajo notarske zadeve pod nadzorom sodišč in v skladu s postopki, določenimi z [zakonom](#) m. Latvijski zapriseženi notarji so del pravosodja in izvajajo zakonsko predpisane naloge, ki so povezane z izvajanjem javne oblasti.

V skladu z [zakonom o notariatu](#) so notarji pristojni za:

- sestavljanje notarskih listin;
- sestavljanje notarskih potrdil;
- prevzemanje denarja, vrednostnih papirjev in listin v hrambo;
- prevzemanje predmetov, ki so predmet obveznosti, v hrambo;
- vodenje zapuščinskih zadev;
- sestavljanje predlogov za delitev premoženja v primerih, določenih z zakonom;
- vodenje postopka za razvezo zakonske zveze (če sta se zakonca sporazumela o razvezi v pisni obliki in ni nobenega nerešenega spora);
- opravljanje drugih dejavnosti, določenih z drugimi zakoni.

Vsi zapriseženi notarji so člani pravniškega poklica. Pri opravljanju svojega poklica so zapriseženi notarji enakovredni državnim uradnikom. So del pravosodja in na območju regionalnih sodišč opravljajo zakonsko določene naloge. Zapriseženi notarji so pri opravljanju svojega poklica finančno neodvisni, njihove takse pa določa kabinet ministrov.

Latvijska zbornica zapriseženih notarjev (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*) je neodvisno nacionalno strokovno združenje vseh zapriseženih notarjev, ki opravljajo ta poklic v Latviji. **Latvijski svet zapriseženih notarjev** (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) je reprezentativni in nadzorni organ zapriseženih notarjev ter upravni in izvršilni organ latvijske zbornice zapriseženih notarjev. Njegove naloge so določene v členu 230 zakona o notariatu.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o dejavnostih in številu zapriseženih notarjev ter sedežu njihovih pisarn in druge informacije v zvezi z notariatom v Latviji so na voljo na uradnem spletišču [latvijskih notarjev](#).

Drugi pravniški poklici

Zapriseženi sodni izvršitelji

Zapriseženi sodni izvršitelji (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) so del pravosodja. Na območju regionalnih sodišč izvršujejo sodne in druge odločbe ter opravljajo druge naloge, določene z zakonom.

Zapriseženi sodni izvršitelji so člani pravniškega poklica, pri opravljanju svojega poklica pa so enakovredni državnim uradnikom. Zapriseženi sodni izvršitelji so neodvisni in podrejeni le zakonu. Zahteve in odredbe, ki jih izdajajo zapriseženi sodni izvršitelji pri izvrševanju sodnih in drugih odločb, so izvršljive na celotnem ozemlju Latvije.

Zapriseženi sodni izvršitelji opravljajo svoje naloge na območju regionalnih sodišč, za katera so imenovani. Število zapriseženih sodnih izvršiteljev, njihova delovna mesta, pristojnosti in območja pristojnosti določa kabinet ministrov.

Zapriseženi sodni izvršitelji pri opravljanju svojih nalog uporabljajo [zakon o civilnem postopku](#) in druge predpise, metodologijo, ki jo je potrdil latvijski svet zapriseženih sodnih izvršiteljev (*Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome*), reprezentativni in nadzorni organ zapriseženih sodnih izvršiteljev v Latviji, ter priporočila, ki izhajajo iz sodne prakse.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o sedežu pisarn zapriseženih sodnih izvršiteljev ter predpisih, ki urejajo njihov poklic in dejavnosti latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev, so na voljo na spletišču [latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev](#). Portal je trenutno na voljo samo v latvijskem jeziku.

Organizacije, ki nudijo brezplačne pravne storitve

V Latviji ni nobenega seznama takih organizacij.

Povezave

[državno tožilstvo](#), [Urad za boj proti pranju denarja](#), [portal nacionalnih sodišč](#), [sodna uprava](#), [latvijski svet zapriseženih odvetnikov](#), [latvijski notarji](#), [latvijski svet zapriseženih sodnih izvršiteljev](#), Ministrstvo za pravosodje Republike Latvije

---

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 07/01/2016

Pravniški poklici - Litva

Na tej strani je na voljo pregled pravniških poklicev v Litvi.

Pravniški poklici v Litvi vključujejo:

- tožilce (prokurorai),
- sodnike (teisėjai),
- odvetnike (advokatai),
- notarje (notarai),
- sodne izvršitelje (antstoliai).

Tožilci

Organizacija

V Litvi je 56 krajevno pristojnih tožilstev:

- 51 regionalnih tožilstev,
- 5 okrožnih tožilstev.

Urad generalnega tožilca (Generalinė prokuratūra) je pristojen za krajevno pristojna tožilstva. Generalnega tožilca (teritorinės prokuratūros) za dobo sedmih let imenuje **predsednik Republike Litve** (Lietuvos Respublikos Prezidentas) s soglasjem parlamenta (Seimas).

Generalni tožilec je odgovoren parlamentu in predsedniku države. Obstajajo naslednje vrste tožilcev:

- generalni tožilec (generalinis prokuroras),
- glavni krajevno pristojni (okrožni ali regionalni) tožilci (vyriausieji (apylinkių arba apygardų) prokurorai),
- drugi tožilci.

Med ministrstvom za pravosodje in tožilstvom ni razmerja podrejenosti, nimata skupne pristojnosti, med njima tudi ni nikakršne druge povezave.

Vloga in pristojnosti

Tožilstvo je pristojno za:

- organizacijo in vodenje preiskave v predkazenskem postopku,
- zastopanje obtožnice v kazenskih zadevah v imenu države,
- varovanje javnega interesa,
- zagotavljanje pravičnosti,
- pomoč sodiščem v sodnih postopkih.

Tožilci sodelujejo v vseh kazenskih zadevah in v civilnih ali upravnih zadevah po vrstnem redu, določenem z zahtevkom.

Sodniki

Organizacija

V Litvi ni različnih vrst sodnikov – vsi so **poklicni sodniki** (profesionalūs teisėjai).

Osnovna načela sodne oblasti so določena v ustavi in v zakonu, ki ureja sodišča. Sodišča so neodvisna in imajo naslednja samoupravna telesa:

- skupščino sodnikov (Visuotinis teisėjų susirinkimas),
- pravosodni svet (Teisėjų taryba),
- častno razsodišče (Teisėjų garbės teismas).

Sodiščem pri njihovih dejavnostih pomaga **nacionalna sodna uprava** (Nacionalinė teismų administracija).

Organizacija pravniških poklicev: pravniki

Odvetniki

V Litvi obstajajo odvetniki (advokatai) in odvetniški kandidati (advokatų padėjėjai). Odvetniški kandidati in odvetniki lahko zastopajo svoje stranke v civilnih postopkih in v kazenskih postopkih, in sicer z dovoljenjem nadzornega odvetnika ter kadar to določa zakon.

Ni različnih vrst odvetnikov in odvetniških kandidatov. Odvetniki se lahko sami odločijo, za katero področje prava se bodo specializirali (specializacija odvetnika).

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletni strani [litovske odvetniške zbornice](#) (Lietuvos advokatūra).

Ali je dostop do podatkovne zbirke brezplačen?

Da, dostop do spletne strani litovske odvetniške zbornice je brezplačen.

Pravni svetovalci

V Litvi ni pravnih svetovalcev (solicitors).

Notarji

Organizacija

V Litvi je samo ena vrsta notarjev (notarai). Število notarjev, njihove pisarne in njihovo krajevno pristojnost določi **minister za pravosodje** (Teisingumo ministerija). Notarje imenuje ali razreši minister.

Notarji so včlanjeni v **notarsko zbornico** (Notarų rūmai). Notarska zbornica ministrstvu za pravosodje vsako leto predloži podrobno **letno poročilo** o svojih dejavnostih, skupaj s pregledom dejavnosti in smernicami za dejavnosti notarjev v prihajajočem letu.

Predpise, ki veljajo za notarje, izda minister za pravosodje ob upoštevanju mnenja predsednika notarske zbornice (Notarų rūmų prezidiumas).

Če minister za pravosodje meni, da je pravni akt notarske zbornice v nasprotju s predpisi Republike Litve, lahko vloži pravno sredstvo pri Regionalnem sodišču Vilnius (Vilniaus apygardos teismas) za razveljavitev teh sklepov ali odločb.

Več informacij je na voljo na spletni strani [litovske notarske zbornice](#).

Vloga in pristojnosti

Glavne pristojnosti **notarske zbornice** so:

1. **usklajevanje** dejavnosti notarjev;
2. zagotavljanje strokovnega **napredovanja** notarjev;
3. **zaščita** in **zastopanje** interesov notarjev v institucijah zakonodajne in izvršne oblasti;
4. oblikovanje **osnutkov predpisov** na področju notariata in njihovo posredovanje ministrstvu za pravosodje;
5. **enotnost** notarske prakse;
6. **nadzor** nad izvajanjem nalog notarjev in njihovim upoštevanjem poklicne etike;
7. zagotavljanje **varstva** in uporabe instrumentov, ki so jih oblikovali notarji;
8. zagotavljanje notarskega **pripravnništva**;
9. izvajanje drugih nalog iz **Statuta notarske zbornice** (Notarų rūmų statutas).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

V Litvi je samo ena vrsta sodnih izvršiteljev (antstoliai).

Podatki o sodnih izvršiteljih so na voljo na [spletni strani sodnih izvršiteljev](#) in na spletni strani [zbornice sodnih izvršiteljev](#) (Antstolių rūmai).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Pravniški poklici - Luksemburg

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [fr](#).

Tukaj boste našli pregled različnih pravniških poklicev.

Pravniški poklici – uvod

Ta oddelek vsebuje informacije o poklicih s pravnega področja (opis poklica, pogoje za pristop itd.).

Pregled pravnega sistema

V Luksemburgu se sodišča delijo na **redna in upravna sodišča**. Organizacijska struktura je odvisna od vrste spora.

Med **redna sodišča** (*l'ordre judiciaire*) spadajo tri mirovna sodišča (*Justices de Paix*), dve okrožni sodišči (*Tribunaux d'arrondissement*), eno pritožbeno sodišče (*Cour d'Appel*) in eno kasacijsko sodišče (*Cour de Cassation*). Ta sodišča so pristojna predvsem za obravnavo sporov, ki se nanašajo na civilno, gospodarsko, kazensko in delovno pravo. V sistemu rednih sodišč delujejo sodniki, ki odločajo na sodišču (imenovani *magistrats du siège* ali „sodnik, ki obravnava zadevo“), ter državni tožilci (*substituts* in *procureurs*, znani kot *la magistrature debout* ali „stalni sodniki“), oboji pa se štejejo za predstavnike istega sodniškega poklica.

Med **upravna sodišča** (*l'ordre administratif*) spadata eno upravno sodišče prve stopnje (*Tribunal administratif*) in eno višje upravno sodišče (*Cour administratif*). V njuno pristojnost spadajo upravni in davčni spori (neposredni davki).

Ustavno sodišče (*Cour constitutionnelle*) sestavljajo sodniki rednih in upravnih sodišč. To sodišče nadzoruje skladnost zakonov z ustavo, ki je najvišji pravni akt v državi.

Sodniki

Sprejem v sodniški poklic je mogoč na dva načina:

Zaposlitev na podlagi izbirnega izpita

Prihodnji sodniki, tj. mlajši sodniki (*attachés de justice*), so izbrani na podlagi izbirnega izpita. Za pristop k izbirnemu izpitu mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

1. biti državljan Luksemburga;
2. imeti vse državljanske in politične pravice ter predložiti zahtevano jamstvo o dobrem imenu;
3. imeti pravno izobrazbo z luksemburške univerze, ki ustreza priznani magistrski stopnji, ali tujo pravno izobrazbo, ki ustreza magistrski stopnji ter jo sprejema in priznava minister, pristojen za visokošolsko izobraževanje, skladno s spremenjenim zakonom z dne 18. junija 1969 o visokoškolskem izobraževanju in priznavanju tujih izobraževalnih stopenj in diplom;
4. imeti ustrezno znanje luksemburškega, francoskega in nemškega jezika;

5. imeti opravljenih vsaj dvanajst mesecev sodniškega ali notarskega pripravništva;
6. izpolnjevati zahtevane pogoje telesne in duševne pripravljenosti, ki se preverijo na zdravniškem in psihološkem pregledu.

Izbirni izpit za sodnike organizira komisija za zaposlovanje in usposabljanje mlajših sodnikov („komisija“). Izbirni izpit obsega tri pisne preizkuse o civilnem pravu in civilnem postopku, kazenskem pravu in kazenskem postopku ter upravnem pravu in upravnih sporih. Pri preizkusih morajo kandidati sestaviti sodbo oziroma odločbo. Uspešni kandidati morajo zbrati najmanj tri petine točk z vseh treh preizkusov in najmanj polovico točk na vsakem preizkusu. Komisija razvrsti kandidate glede na končno število točk. Kandidati se zaposlijo po vrstnem redu uvrstitev.

Zaposlitev na podlagi pisne naloge

Gre za pomožni postopek zaposlovanja, ki se organizira samo, če na izbirnem izpitu ni izbrano ustrezno število mlajših sodnikov, ki ga vsako leto določi minister za pravosodje.

Kandidat, ki se želi prijaviti, mora:

1. izpolnjevati nekatere pogoje, ki se zahtevajo za pristop k izbirnemu izpitu, in sicer 1., 4. in 6. pogoj;
2. imeti potrdilo o opravljenem pripravništvu;
3. imeti najmanj pet let delovne dobe v odvetniškem poklicu.

Komisija povabi kandidate na individualne razgovore. Na teh razgovorih sodeluje strokovnjak s področja psihologije, ki za vsakega kandidata poda obrazloženo mnenje. Merila za izbor kandidatov so rezultati zaključnih izpitov z dodatnih izobraževanj o luksemburškem pravu ter pripravniških zaključnih izpitov, strokovne izkušnje ter morebitne dodatne kvalifikacije in objave. Kandidate izbere komisija.

Ustava zagotavlja politično neodvisnost sodnikov, ki odločajo na sodišču. Njihov mandat je trajen. Sodnika, ki odloča na sodišču, je mogoče odstaviti s položaja ali suspendirati samo na podlagi sodne odločbe. Poleg tega je lahko ta sodnik premeščen samo z imenovanjem na nov položaj in samo na podlagi njegovega soglasja. Vendar so lahko sodniki, ki odločajo na sodišču, v primeru nezmožnosti ali kršitev suspendirani, odstavljeni ali premeščeni skladno s pogoji, ki jih določa zakon.

Sodniška funkcija ni združljiva s položajem člana vlade, mandatom poslanca v parlamentu, župana, mestnega ali občinskega svetnika, položajem javnega ali zasebnega uslužbenca, notarsko funkcijo ali funkcijo sodnega izvršitelja, vojaško ali duhovniško službo ter odvetniškim poklicem. Sodniki so nepristranski in zavezani k varovanju poklicne skrivnosti. Njihove plače ureja zakon.

Za več informacij glej [☞ stran o sodniškem poklicu](#) na spletnem mestu [ministrstva za pravosodje](#).

Odvetniki

Poklic odvetnika (*avocat*) ureja **spremenjeni zakon z dne 10. avgusta 1991** o odvetniškem poklicu.

Odvetniki svojo dejavnost opravljajo **samostojno in neodvisno**. Opravljajo jo lahko kot posamezniki ali pa se združijo v odvetniške družbe, ki so pravne osebe. Samo odvetnikom je dovoljeno, da pomagajo strankam ali jih zastopajo, da v njihovem imenu vložijo tožbo pri katerem koli pravosodnem organu, da sprejemajo njihove dokumente in potrdila za predložitev sodišču, pripravijo in podpišejo listine, potrebne za zagotovitev pravilnosti postopka, in pripravijo zadeve za sojenje.

Samo odvetniki lahko v okviru redne dejavnosti in za plačilo ponujajo **pravno svetovanje** ali za druge osebe pripravijo zasebne listine. Odvetniki prav tako zastopajo svoje stranke ali jim pomagajo pred mednarodnimi sodišči, kot je Sodišče Evropske unije ali Evropsko sodišče za človekove pravice. Odvetniki morajo varovati poklicno skrivnost, kar spada v okvir javnega reda; kršitev dolžnosti varovanja poklicne skrivnosti je kaznivo dejanje.

Za opravljanje svojega poklica v Luksemburgu **morajo biti odvetniki registrirani pri odvetniški zbornici s sedežem v Velikem vojvodstvu Luksemburg**. To velja tudi za evropske odvetnike, ki želijo v Luksemburgu opravljati odvetniško dejavnost na podlagi strokovnega naziva iz svoje matične države.

Register odvetniške zbornice ima **šest** [☞ seznamov](#):

Seznam I: odvetniki pred sodiščem (*avocats à la Cour*)

Seznam II: odvetniki (*avocats*)

Seznam III: častni odvetniki (*avocats honoraires*)

Seznam IV: odvetniki iz Evropske unije, ki opravljajo svojo dejavnost na podlagi strokovnega naziva iz matične države

Seznam V: odvetniške družbe, ki imajo pristojnosti odvetnika pred sodiščem

Seznam VI: druge odvetniške družbe

Za vpis v register odvetniške zbornice v Luksemburgu morajo odvetniki izpolnjevati **naslednje pogoje**:

- predložiti zahtevano jamstvo o dobrem imenu;
- dokazati izpolnjevanje pogojev za sprejem v pripravništvo ali uspešen zaključek preizkusa usposobljenosti, predpisanega za odvetnike iz druge države članice Evropske unije na podlagi spremenjenega zakona z dne 10. avgusta 1991, ki za odvetniški poklic določa splošni sistem priznavanja visokošolskih diplom, ki izkazujejo uspešno zaključeno najmanj triletno strokovno izobraževanje, ali dokazati izpolnjevanje pogojev za vpis med odvetnike, ki opravljajo svoj poklic v Velikem vojvodstvu Luksemburg na podlagi strokovnega naziva iz matične države, ob uporabi spremenjenega zakona z dne 13. novembra 2002, ki v luksemburško pravo prenaša Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena, in dobro znanje jezika zakonodaje ter jezikov uprave in sodstva v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov;
- imeti luksemburško državljanstvo ali državljanstvo druge države članice Evropske unije;
- dobro obvladati jezik zakonodaje ter jezike uprave in sodstva v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov, brez poseganja v člen 31(1) spremenjenega zakona z dne 10. avgusta 1991. Raven znanja jezikov, ki se zahteva za luksemburški in nemški jezik, je za ustno razumevanje raven B2 skupnega evropskega referenčnega okvira, za ustno izražanje raven B1 ter za nemščino raven B2 za pisno razumevanje. Za francoščino se raven B2 istega okvira zahteva tako za razumevanje kot tudi za pisno in ustno izražanje.

Ne glede na prejšnji odstavek morajo evropski odvetniki, opredeljeni v členu 10 Direktive 98/5/ES, ob vpisu na seznam I odvetniške zbornice dokazati zgolj dobro znanje jezika zakonodaje v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov, če je opravljanje njihove poklicne dejavnosti omejeno na tiste dejavnosti, za katere se ne zahteva znanje drugih jezikov iz navedenega zakona. Zahtevana raven znanja jezikov je navedena v prejšnjem odstavku.

Dodatna pojasnila glede jezikovnih zahtev

Ne glede na zgoraj navedeno morajo odvetniki, ki so registrirani kot posamezniki, dokazati dobro znanje jezika zakonodaje v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov ter vseh drugih jezikov, ki se zahtevajo za izvajanje njihovih poklicnih dejavnosti.

Odvetniki, vpisani na seznam II, morajo poleg tega imeti dobro znanje jezikov uprave in sodstva v Luksemburgu, ki se lahko zahteva za izpolnitev obveznosti iz njihovega pripravništva.

Odvetnik, ki prevzame zadevo, mora biti ustrezno strokovno in jezikovno usposobljen, sicer lahko zanj sledijo disciplinski ukrepi.

Svet zbornice lahko **kandidata**, ki je **državljan države, ki ni članica Evropske unije**, po pridobitvi mnenja ministra za pravosodje in na podlagi dokaza o vzajemnosti s to državo oprostí pogoja državljanstva. Enako velja za kandidate, ki imajo status političnega begunca in jim je v Luksemburgu priznana pravica do azila.

Samo odvetniki, vpisani na seznam I, lahko uporabljajo naziv „avocat de la Cour“ (odvetnik pred sodiščem). Za vpis na seznam I morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

- kot odvetniki, vpisani na seznam II, morajo imeti opravljeno dvoletno pripravništvo in uspešno opravljen pripravniški zaključni izpit;
- uspešno morajo zaključiti preizkus usposobljenosti za odvetnike iz druge države članice Evropske unije na podlagi spremenjenega zakona z dne 10. avgusta 1991, ki za odvetniški poklic določa splošni sistem priznavanja visokošolskih diplom, ki izkazujejo uspešno zaključeno najmanj triletno strokovno usposabljanje;
- ali pa lahko kot evropski odvetniki opravljajo poklic na podlagi strokovnega naziva iz svoje matične države ter dokažejo, da so dejansko in najmanj tri leta redno opravljali dejavnost v Luksemburgu in na področju luksemburškega prava, vključno s pravom Evropske unije, ali se sklicujejo na določbe člena 9(2) spremenjenega zakona z dne 13. novembra 2002, ki v luksemburško pravo prenaša Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena.

Odvetniki pred sodiščem lahko edini opravljajo storitve, za katere zakoni in predpisi zahtevajo odvetnika pred sodiščem, to pomeni, da zastopajo stranke pred ustavnim sodiščem, upravnimi sodišči, vrhovnim sodiščem in pred okrožnimi sodišči v civilnih zadevah, da v njihovem imenu vložijo tožbo, sprejemajo njihove dokumente in dokaze za predložitev sodiščem, da pridobijo ustrezne podpise dokumentov, ki so potrebni za zagotovitev pravilnosti postopka, ter da zadevo pripravijo za sojenje.

Odvetniki s seznama II ter evropski odvetniki **s seznama IV**, ki imajo dovoljenje za opravljanje svojega poklica na podlagi strokovnega naziva iz matične države, lahko te naloge izvajajo samo ob pomoči odvetnika pred sodiščem, vpisanega na seznam I. Ker za zastopanje strank pred sodišči, kjer prisotnost pravnega pooblaščenca ni obvezna, ne veljajo omejitve, lahko odvetniki, vpisani na seznam II ali IV, tam zastopajo stranke brez pomoči odvetnika pred sodiščem.

Dostop do usposabljanja za odvetniški poklic, ki ga ureja uredba Velikega vojvodstva z dne 10. junija 2009 o organizaciji pripravništev in ureditvi dostopa do notarskega poklica, je omogočen na podlagi strokovnega pripravništva, ki ga sestavlja sklop dodatnih tečajev iz luksemburškega prava, sledi pa mu obvezna delovna praksa.

Po pridobitvi potrdila o dodatnem izobraževanju iz luksemburškega prava so pripravniki vpisani na seznam II ene od zbornic v Luksemburgu.

Cilj pripravništva je pridobiti znanje za opravljanje odvetniškega poklica. Univerzitetni študij pripravnikom omogoča, da pridobijo poglobljeno znanje iz prava, dodatni tečajji iz luksemburškega prava (CCDL) pa dopolnjujejo njihovo znanje s poznavanjem posebnosti luksemburškega prava. V času pripravništva je poudarek predvsem na učenju za odvetniški poklic ob opravljanju poklica pod vodstvom mentorja ter ob obiskovanju tečajev, ki so posebej namenjeni pripravam na ta poklic.

Obvezna delovna praksa, ki traja najmanj dve leti, se konča z zaključnim pripravniškim izpitom. Ko kandidat uspešno opravi ta izpit, postane odvetnik pred sodiščem in je vpisan na seznam I.

Na podlagi obrazložene in utemeljene zahteve lahko usmerjevalni odbor pripravniku dovoli, da najmanj tri mesece in največ šest mesecev opravlja pripravništvo v okviru odvetniške družbe v drugi državi članici Evropske unije. Tako pripravništvo, ki mora biti ustrezno odobreno, se prišteje k dobi pripravništva.

Odvetniki so člani zbornice (*ordre des avocats*), ki je neodvisna od javnih organov in sodstva. V Luksemburgu sta dve odvetniški zbornici, ena **v mestu Luxembourg**, druga pa v mestu Diekirch. Zbornici sta pravni osebi. Odvetniški zbornici imata naslednje organe: skupščino, svet zbornice, predsednika zbornice ter disciplinski in upravni svet, ki pokriva celotno dejavnost.

Za več informacij glej [stran o odvetniškem poklicu](#) na spletnem mestu ministrstva za pravosodje.

Notarji

Število notarjev določa uredba Velikega vojvodstva na podlagi člena 13 spremenjenega zakona z dne 9. decembra 1976 o organizaciji notarskega poklica (*notaire*). Trenutno **v vsej državi deluje 36 notarjev**.

Notarji so javni uslužbenci, ki sprejemajo listine in pogodbe, ki jim stranke morajo ali želijo dati značaj istovetnosti, kakršen velja za listine javnih organov, potrjujejo njihov datum, zagotavljajo njihovo hrambo ter izdajajo glavne in dodatne kopije.

Notarji ne smejo sami ali prek posrednika, neposredno ali posredno: izvajati poslovne dejavnosti; biti poslovodje družb, komplementarji, direktorji družb ali stečajni upravitelji gospodarske družbe ali industrijskega ali trgovskega podjetja; sodelovati pri upravljanju in nadzoru družb, podjetij ali agencij, ki se ukvarjajo z nakupom, prodajo, dodelitvijo zemlje ali izgradnjo zgradb ali imeti kakršen koli drug interes pri tem; imeti z zgoraj navedenimi družbami, podjetji ali agencijami tesnih odnosov, ki bi lahko strankam ovirale prosto izbiro notarja; se redno ukvarjati z bančnimi posli, diskontiranjem, posredništvom ali borznimi špekulacijami, z izjemo diskontnih poslov, ki jih izvedejo med opravljanjem svojih nalog; prejemati depozitov, z izjemo depozitov, ki jih prejmejo pri opravljanju svojih nalog ali ob likvidaciji premoženja; svojih storitev ponujati v zadevah, v katerih imajo interes; listin, ki jih ne morejo sestaviti sami, potrjevati v imenu drugih oseb; zahtevati od poslovnežev ali nepremičninskih agentov, da v kateri koli funkciji opravljajo storitve v njihovem imenu.

Notarske listine so verodostojni dokumenti v skladu z določbami civilnega zakonika; izvršljive so, če vsebujejo klavzulo s pooblastilom za izvršitev. Notarji morajo za pripravo listin uporabljati francoski ali nemški jezik, kakor zahteva stranka.

Notarji opravljajo svoje funkcije na celotnem ozemlju države. Z izvajanjem svojih nalog sodelujejo pri izvajanju javnih pooblastil.

Notarsko zbornico (*Chambre des Notaires*) sestavlja sedem članov, ki jih med notarji države izvoli generalna skupščina notarjev.

Poleg pooblastil, ki jih notarski zbornici podeljujejo nacionalni zakoni in predpisi, ima ta še naslednje **pristožnosti**:

- vzdrževanje discipline med notarji in izvajanje disciplinskih pooblastil prek disciplinskega sveta; preprečevanje ali razreševanje morebitnih sporov med notarji in, če to ni mogoče, podajanje mnenj o sporu;
- reševanje sporov med notarji in tretjimi osebami;
- podajanje mnenj o težavah glede honorarjev, nagrad, plač, plačil, stroškov in izplačil, ki jih zaračunajo notarji, ter glede morebitnih sporov, ki so v zvezi s tem predloženi sodiščem za civilne zadeve;

- sprejem zapisnikov v hrambo; nadzor nad računi notarjev;
- zastopanje notarjev Velikega vojvodstva pri zaščiti pravic in interesov tega poklica.

Disciplinski svet sestavljajo predsednik okrožnega sodišča v Luksemburgu ali sodnik, ki ga nadomešča v funkciji predsednika, ter štirje člani notarske zbornice, ki so imenovani na podlagi delovne dobe v poklicu.

Disciplinski svet izvaja disciplinska pooblastila za vse notarje glede: kršitev zakonskih in regulativnih zahtev v zvezi z opravljanjem poklica; poklicnih napak in malomarnosti; dejanj, ki so v nasprotju s poklicno diskretnostjo in dostojanstvom ter častjo in poštenostjo; vse to brez poseganja v morebitne pravne spore, ki bi lahko nastali zaradi takšnega ravnanja. Odločitve disciplinskega sveta je mogoče izpodbijati s pritožbo, ki jo lahko vloži oškodovani notar ali generalni državni tožilec. Pritožbe se vložijo pri civilnem oddelku vrhovnega sodišča, ki o zadevi razsodi z dokončno sodbo.

Kandidat, ki želi delovati kot notar, mora:

- imeti luksemburško državljanstvo ali državljanstvo druge države članice Evropske unije;
- imeti vse državljanske in politične pravice;
- dopolniti 25 let in pridobiti diplomu notarskega kandidata v skladu z luksemburško zakonodajo (po sedanji ureditvi) ali [potrdilo o zaključku pripravništva](#), ki omogoča dostop do notarske funkcije (po prejšnji ureditvi);
- dobro obvladati jezik zakonodaje ter jezike uprave in sodstva v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov.

Za več informacij glej [stran o notarskem poklicu](#) na spletnem mestu ministrstva za pravosodje.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji (*huissiers de justice*) so državni uradniki, ki imajo izključno pristojnost za:

- vročitev listin in spisov ter izvajanje pozivov, določenih z zakoni ali predpisi, če zakon ne določa drugih načinov obveščanja;
- izvrševanje sodnih odločb in drugih dokumentov, ki so neposredno izvršljivi.

Sodni izvršitelji lahko sodelujejo pri:

- sodni ali izvensodni izterjavi vseh vrst terjatev; to pooblastilo vključuje pravico za podpisovanje zahtevkov v imenu upravičencev za pridobitev plačilnih nalogov ali sklepov o rubežu periodičnih plačil;
- cenitvah in javnih prodajah pohištva, gospodinjskih predmetov in zaseženih predmetov v skladu z ustreznimi zakoni in predpisi.

Po pooblastilu sodišča lahko pripravijo:

- poročila, ki so v celoti materialna in izključujejo vsakršno mnenje glede dejanskih ali pravnih posledic, ki bi lahko izhajale iz tega;
- poročila iste vrste na zahtevo zasebnih strank; v obeh primerih se ta poročila štejejo za verodostojna, dokler ni dokazano nasprotno.

Honorarji sodnih izvršiteljev so določeni z uredbo Velikega vojvodstva.

Zbornica sodnih izvršiteljev (*Chambre des huissiers de justice*) zastopa ta poklic na nacionalni ravni. Upravlja jo tričlanski svet, v katerem so predsednik, tajnik in blagajnik. Predsednik zastopa zbornico sodnih izvršiteljev v sodnih in drugih zadevah.

Za več informacij glej [stran o poklicu sodnega izvršitelja](#) na spletnem mestu ministrstva za pravosodje.

Registrarji

Glavni registrar (*greffier en chef*) je vodja registra in sodnega osebja. Med upravne naloge glavnega registrarja spadajo izdajanje kopij odvetnikom in posameznikom (npr. potrdil o razvezi za prepis v tujini), izdajanje kopij procesnih dokumentov, sprejem v hrambo lastnoročnih (holografskih) oporok in izjav o nasledstvu, zaprisega registrarjev, priprava generalnih skupščin in statistik ter nadzor nad arhivi. Registrar sprejema tudi ugovore zoper nepristranskost sodnikov.

Naloga **registrarjev** je, da pomagajo sodnikom pri vodenju vseh ustreznih listin in evidenc, zlasti pri obravnavah, nastopih strank, preiskavah, obiskih na kraju samem, obdukcijah, stečajnih postopkih, pripravi sodb in zaslišanju oseb, ki so pod skrbništvom. Sodnik ne sme delovati brez registrarja.

Dolžnosti registrarjev so določene v členu 78 in naslednjih spremenjenega zakona o organizaciji pravosodja.

[Recueil des lois spéciales](#), str. 7–40.

Dostop do poklica je urejen s spremenjenim zakonom z dne 16. aprila 1979 o določitvi splošnih kadrovskih predpisov za javne uslužbence.

http://www.fonction-publique.public.lu/fr/publications/Reformes/Recueils/1_Statut.pdf

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 27/09/2016

Pravniški poklici - Madžarska

Ta stran vsebuje pregled pravnih poklicev na Madžarskem.

[Pravniški poklici – uvod](#)

[Tožilci](#)

[Sodniki](#)

[Odvetniki](#)

[Notarji](#)

[Drugi pravniški poklici](#)

Pravniški poklici – uvod

V tem poglavju je na voljo pregled pravnih poklicev na Madžarskem, in sicer tožilcev, sodnikov, odvetnikov, pravnih svetovalcev, notarjev in sodnih izvršiteljev.

Na Madžarskem predstavniki pravnih poklicev (odvetniki, notarji, sodni izvršitelji) opravljajo svojo dejavnost neodvisno, področja njihovega delovanja pa urejajo poklicne zbornice. Članstvo v zbornici je pogoj za opravljanje dejavnosti, zbornice pa so pristojne za izvajanje strokovnega nadzora nad svojimi člani za zagotavljanje storitev na ustrezni ravni.

Tožilci (*ügyész*)

Organizacija

Madžarska ustavna pravila določajo, da **državno tožilstvo** (*ügyészség*) izvršuje pristojnosti, določene z zakonom, v povezavi z izvajanjem preiskav in vodenjem pregona pred sodiščem, pristojno pa je tudi za preverjanje zakonitosti kazenskih ukrepov.

Državno tožilstvo pomaga zagotavljati spoštovanje zakonodaje, če je ta kršena, pa ravna na način, določen z zakonom.

Državno tožilstvo (*ügyészség*) je centralizirana organizacija, ki jo vodi generalni tožilec (*legfőbb ügyész*), ki odgovarja parlamentu. Tožilce imenuje in razreši generalni tožilec.

Tožilci so sprva imenovani za tri leta, nato pa za nedoločen čas.

Predpise, ki urejajo državno tožilstvo, določa zakon.

Vloga in pristojnosti

Naloge, pristojnosti in pravni status tožilcev ureja zakon. Državno tožilstvo je enoten organ in vsi tožilci imajo enak pravni status.

Državno tožilstvo (*ügyészség*):

- vodi preiskave v zadevah, ki jih določa zakon o kazenskem postopku;
- preverja, ali preiskave potekajo skladno z ustreznimi pravnimi določbami;
- izvaja druge pristojnosti v zvezi s preiskavami;
- pripravlja in vlaga obtožnice ter vodi pregon v kazenskih postopkih in uresničuje pravice do pritožbe, določene z zakonom;
- preverja, ali izvrševanje kazni poteka skladno z ustreznimi pravnimi določbami;
- sodeluje v ostalih civilnih, delovnih, upravnih in gospodarskih postopkih; tožilec sodeluje v postopkih, ki jih določa zakonik o civilnem postopku (*polgári perrendtartás*), če imetnik pravic teh iz katerega koli razloga ni sposoben uveljavljati;
- v okviru splošne presoje zakonitosti (*általános törvényességi felügyelet*) zagotavlja spoštovanje zakonodaje;
- izvaja potrebne ukrepe za zaščito otrok v zvezi s kaznivimi dejanji zoper mladoletnike;
- opravlja naloge, ki izhajajo iz mednarodnih obveznosti, zlasti pravno pomoč;
- opravlja naloge v zvezi z Eurojustom;
- pomaga zagotoviti, da vse družbene organizacije, državni organi in državljani spoštujejo zakonodajo, ter ob kršitvi zakonov zagotavlja spoštovanje pravne države.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Državnega tožilstva Madžarske](#) (*Magyar Köztársaság Ügyészsége*).

Sodniki

Organizacija

Ustava določa, da so sodniki neodvisni; odločitve sprejemajo na podlagi zakona in v skladu s svojimi prepričanji, pri sprejemanju odločitev pa se nanje ne sme vplivati ali jih usmerjati.

Pristojnost za **imenovanja sodnikov ima predsednik Madžarske** (*köztársasági elnök*).

Oseba, ki želi biti imenovana na mesto sodnika, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- je madžarski državljan;
- ni vpisana v kazensko evidenco;
- ima volilno pravico;
- ima univerzitetno pravno izobrazbo;
- ima opravljen madžarski pravosodni izpit (*szakvizsgával rendelkezik*);
- se obveže razkriti finančne izkaze, kot določa zakon, in
- ima vsaj eno leto izkušenj kot sodni tajnik (*bírósági titkár*) ali tajnik državnega tožilca (*ügyészségi titkár*) ali sodnik na ustavnem sodišču, vojaški sodnik, tožilec, notar, odvetnik ali pravni svetovalec ali je na položaju v osrednjem upravnem organu (*központi közigazgatási szerv*), za katerega je potreben pravosodni izpit.

Sodniki porotniki

V skladu z ustavnimi pravili lahko v **sodnih postopkih** sodelujejo tudi **sodniki porotniki** (*nem hivatásos bíró/ülnök*).

Kandidati ne smejo biti vpisani v kazensko evidenco, imeti morajo volilno pravico, biti madžarski državljani in starejši od 30 let. Poleg teh zahtev morajo vojaški sodniki porotniki (*katonai ülnök*) služiti kot strokovno osebje madžarskih oboroženih sil (*Magyar Honvédség*) ali v organih kazenskega pregona.

Sodniki porotniki so izvoljeni za **štiri leta**.

V **kazenskih postopkih** v zvezi s kaznivimi dejanji, ki se kaznujejo z osem ali več leti zapora, senate okrajnih sodišč sestavljajo **en poklicni sodnik** (*hivatásos bíró*) in **dva sodnika porotnika**. Županijsko sodišče (*megyei bíróság*) lahko na prvi stopnji odloča v senatu (*tanács*), ki ga sestavljajo **en poklicni sodnik** in **dva sodnika porotnika**.

V **civilnih postopkih** lahko o zadevah, določenih z zakonom, odloča senat, ki ga sestavljajo **en poklicni sodnik** in **dva sodnika porotnika**.

Sodni uradniki, sodni pomočniki

Diplomanti pravnih fakultet so na sodiščih zaposleni na položaju sodnih uradnikov ali sodnih pomočnikov, da si pridobijo znanje in izkušnje za **prihodnjo kariero sodnikov**. Kot sodniki lahko delujejo samo v postopkih in pod pogoji, ki jih določa zakon.

Informativni listi o sodnem osebju so na voljo na naslednjih povezavah:

1. [nosilci funkcij](#)
2. [sodni uradniki](#)
3. [sodni pomočniki](#)
4. [fizični delavci](#)

Odvetniki

Odvetniki (*ügyvéd*)

Pri opravljanju svojega poklica **odvetniki** (*ügyvéd*) pomagajo svojim strankam uveljaviti njihove pravice in izpolniti njihove obveznosti. Odvetniki lahko zagotovijo **pravno zastopanje** v vseh zadevah in **pred vsemi organi**. Odvetniki so pri opravljanju svojega poklica neodvisni, kar pomeni, da se nanje ne sme vplivati in ne smejo prevzeti takih obveznosti, ki bi ogrozile to neodvisnost.

Med **plačljive dejavnosti**, ki jih lahko opravljajo samo odvetniki, spadajo:

- zastopanje in obramba v kazenskih zadevah;
- pravno svetovanje;
- priprava in urejanje pravnih dokumentov;
- upravljanje denarja ali dragocenosti, ki so polog za zgoraj navedene dejavnosti.

Zaradi zahtev današnjega gospodarsko naravnanega življenja lahko odvetniki ponujajo tudi storitve, kot so **davčno svetovanje**, stori tve nepremičninskih agencij in izvensodno mediacijo (*peren kívüli közvetítés*), čeprav to niso izključno njihove dejavnosti.

Poleg odvetnikov lahko odvetniške dejavnosti opravlja katera koli druga oseba, ki je bila sprejeta v odvetniško zbornico (*kamara*) in je opravila odvetniško zaprisego (*ügyvédi eskü*).

Za sprejem v odvetniško zbornico mora oseba izpolnjevati naslednje pogoje:

- biti mora državljan države članice Evropskega gospodarskega prostora (*Európai Gazdasági Térség*);
- ne sme biti vpisana v kazensko evidenco;
- imeti mora univerzitetno izobrazbo in opravljen madžarski pravosodni izpit (*jogi szakvizsga*);
- imeti mora urejeno zavarovanje odgovornosti in ustrezne delovne prostore.

Odvetniki iz držav članic Evropske unije lahko na Madžarskem odvetniško dejavnost opravljajo v treh osnovnih oblikah: kot **izvajalci storitev za posebne namene**, kot **redni izvajalci storitev** in kot **člani odvetniške zbornice**. Izvajalci storitev za posebne namene morajo svojo dejavnost prijaviti pristojni odvetniški zbornici (*ügyvédi kamara*) glede na kraj opravljanja storitev, medtem ko se morajo odvetniki, ki želijo prakso opravljati redno, registrirati pri pristojni odvetniški zbornici.

Odvetniki iz Evropske unije (*európai közösségi ügyvéd*), ki so vpisani v register, lahko zaprosijo za sprejem v odvetniško zbornico, če izpolnjujejo zakonske zahteve [npr. opravljena zakonsko določena praksa, dokazilo o usposobljenosti na področju madžarskega prava (in prava Evropske unije), dokazilo o ustreznem znanju madžarskega jezika za opravljanje dejavnosti itd.].

Odvetnik iz Evropske unije, ki je bil sprejet v odvetniško zbornico, lahko uporablja strokovni naziv odvetnik (*ügyvédi cím*) in zanj veljajo enaki predpisi kot za madžarske odvetnike.

Odvetniki so zavezani k **varovanju poklicne tajnosti** v zvezi z vsemi dejstvi in podatki, ki jih pridobijo med opravljanjem svojih poklicnih dejavnosti.

Na splošno velja, da je **plačilo** za odvetnikovo delo odvisno od **svobodnega dogovora** med odvetnikom in stranko. Odvetnikovo plačilo je določeno samo, kadar v sodnih postopkih nastopa kot zagovornik po uradni dolžnosti (*kirendelt védő*).

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [madžarske odvetniške zbornice](#) (*Magyar Ügyvédi Kamara*).

Pravni svetovalci (*jogtanácsos*)

Glavna naloga pravnih svetovalcev je olajšati delovanje organizacij, v katerih so zaposleni. Pravni svetovalci **zakonito zastopajo svojo delovno organizacijo**, svetujejo in zagotavljajo informacije, pripravljajo vloge, pogodbe in druge listine ter sodelujejo pri organiziranju pravnih zadev. Na splošno pravni svetovalci, v nasprotju z odvetniki, svoje delo, ki ni tako obsežno kot delo odvetnikov, opravljajo kot **zaposleni**. **Plačilo pravnih svetovalcev** temelji na predpisih delovnega prava.

Pravni svetovalec lahko postane oseba, ki je vpisana v **register** pri županijskem sodišču – v Budimpešti pri mestnem sodišču v Budimpešti (*Fővárosi Bíróság*). Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti morajo državljanstvo ene od držav članic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (*az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás*);
- niso vpisani v kazensko evidenco;
- imajo univerzitetno izobrazbo;
- imajo opravljen madžarski pravosodni izpit in
- so vpisani v register.

V nekaterih primerih lahko **minister za pravosodje** (*az igazságügyért felelős miniszter*) **odobri oprostitev pogoja državljanstva**.

Notarji (*közjegyző*)

Notarji (*közjegyző*) v okviru pooblastil, ki jim jih podeljuje zakon, opravljajo uradne pravosodne storitve kot del državnega pravosodnega sistema.

Namen njihovih dejavnosti je preprečitev nastanka pravnih sporov, notarji pa lahko svoje delo na tem področju opravljajo samo, če so člani **notarske zbornice** (*Közjegyzői Kamara*). Po zakonu notarje **imenuje minister za pravosodje**, in sicer za opravljanje storitev v **določeni pisarni in za nedoločen čas**.

Notarji morajo skleniti zavarovanje odgovornosti in ga ohranjati v času opravljanja svojih poklicnih dejavnosti.

Izključne naloge notarjev so med drugim overjanje pravnih poslov, izjav in dejstev v javnih listinah (*közokirat*). Notarji že po tradiciji vodijo zapuščinske in druge nepravdne postopke. Pomembna naloga notarjev je tudi vodenje evidenc o hipotekah na premičninah in hramba depozitov v obliki denarja, dragocenosti in varščin z dovoljenjem vpletenih strank, zato da jih posredujejo upravičenim strankam.

Notarji so na podlagi dejavnosti, ki se vrednotijo glede na njihovo trajanje, zahtevo po pravnem vrednotenju in odgovornost, ki izhaja iz njihovega poklica, upravičeni do **plačila, določenega z zakonom**. V izjemnih primerih (npr. pri posebno težkih zadevah, ki zahtevajo višjo raven strokovnega znanja) se lahko plačilo razlikuje od običajnega zneska. Če je mogoče določiti vrednost predmeta notarske storitve, se plačilo določi na podlagi te vrednosti. Če vrednosti predmeta notarske storitve ni mogoče določiti, se plačilo določi na podlagi časa, porabljenega za opravljeno storitev. Cene za notarsko overitev kopij listin so določene.

Tuji državljani na Madžarskem ne morejo biti imenovani za sodnike, tožilce, sodne uradnike, sodne izvršitelje in notarje, ker je **madžarsko državljanstvo** osnovni pogoj.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [madžarske notarske zbornice](#) (*Magyar Országos Közjegyzői Kamara*).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Izvršbe opravljajo **sodni izvršitelji** (samostojni sodni izvršitelji (*önálló bírósági végrehajtó*) in županijski sodni izvršitelji (*megyei bírósági végrehajtó*)).

Praviloma **terjatve iz sodnih odločb** (*bírósági határozat*) na področju civilnih zadev izvršujejo samostojni sodni izvršitelji. **Minister za pravosodje imenuje samostojne sodne izvršitelje, da delujejo na območju okrajnega sodišča** (*helyi bíróság*) **na določenem področju pristojnosti**.

Samostojni sodni izvršitelji **niso državni uslužbenci**; njihov dohodek je **plačilo strank** za opravljeno delo.

Obseg njihovih dejavnosti je naslednji:

- izvršba se opravi na podlagi potrdila o izvršljivosti (*végrehajtási lap*), ki ga izda sodišče;
- izvršba se opravi na podlagi sklepa o izvršbi (*végrehajtási záradék*), ki ga izda sodišče;
- izvršba se opravi na podlagi sodnega naloga, sklepa o izvršbi ali sklepa o prenosu (*végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés*), pa tudi na podlagi neposrednega sodnega poziva (*közvetlen bírósági felhívás*).

Okrajni sodni izvršitelji delujejo pri okrajnih sodiščih in na mestnem sodišču v Budimpešti (*Fővárosi Törvényszék*). Predsednik okrajnega sodišča okrajne sodne izvršitelje imenuje za nedoločen čas, in sicer za delovanje v okviru določenega okrajnega sodišča. Predsedujoči sodnik okrajnega sodišča objavi javni razpis za mesto okrajnega sodnega izvršitelja. Okrajni sodni izvršitelj je kot nosilec funkcije na sodišču zaposlen pri okrajnem sodišču in prejema plačilo na podlagi tega delovnega razmerja.

Okrajni sodni izvršitelji izterjujejo „sodne zahtevke“ (kadar je zakoniti imetnik zahtevka država); sodni zahtevki so stroški civilnih ali kazenskih postopkov, ki jih vnaprej plača država. V pristojnost županijskih sodnih izvršiteljev spadajo izterjava stroškov kazenskega postopka, zaplomba premoženja in druge denarne kazni. Preživnina, ki jo vnaprej plača sodišče, se šteje za sodni zahtevak, zato je tudi njena izterjava v pristojnosti županijskih sodnih izvršiteljev. Poleg tega okrajni sodni izvršitelji opravijo izterjavo, če je zakoniti imetnik zahtevka sodišče, nacionalni sodni svet, nacionalni sodni urad, ministrstvo za pravosodje, inštitut sodnih strokovnjakov ali država.

Področje pristojnosti sodnih izvršiteljev sovпада s področjem pristojnosti sodišča.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [madžarske zbornice sodnih izvršiteljev](#) (*Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara*).

Organizacije, ki ponujajo brezplačne pravne storitve

Pravne klinike delujejo na univerzah in pri več madžarskih in mednarodnih nevladnih organizacijah, ki delujejo na tem področju.

Sorodne povezave

[Domača stran madžarske nacionalne notarske zbornice](#) (*A Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapja*)

[Domača stran madžarske zbornice sodnih izvršiteljev](#) (*A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara honlapja*)

[Domača stran Državnega tožilstva Madžarske](#) (*A Magyar Köztársaság Ügyészségének honlapja*)

[Domača stran madžarske odvetniške zbornice](#) (*A Magyar Ügyvédi Kamara honlapja*)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 15/02/2017

Pravniški poklici - Malta

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Malti.

Pravniški poklici – uvod

Tožilci

Sodniki

Odvetniki

Notarji

Drugi pravniški poklici

Sodni tajnik in sodno osebje

Pravniški poklici – uvod

Pripadniki pravniških poklicev na Malti so odvetniki, notarji in pravni zastopniki.

- **Odvetniki** imajo pravico do nastopa pred vsemi sodišči.
- **Notarji** se štejejo za javne uslužbence, njihova naloga pa je pripravljati in objavljati javne listine.
- **Pravni zastopniki** imajo pravico do nastopa pred nižjimi sodišči, v praksi pa njihovo delo vključuje predvsem spremljanje pravnih aktov, povezanih s sodnimi zadevami ali drugimi zahtevki v sodnem tajništvu.

Pravniški poklici na Malti so organizirani po enotnem sistemu in javni tožilci so imenovani iz vrst odvetnikov.

Tožilci

Organizacija

Člen 91 malteške ustave ureja naloge **generalnega državnega tožilca**. Urad generalnega državnega tožilca je ustanovljen kot vladni organ v skladu z Odlokom o generalnem državnem tožilcu (poglavje 90 Zakonodaje Malte).

V skladu z ustavo Malte ima generalni državni tožilec enako varen mandat kot sodnik ter izvaja neodvisno presojo v zadevah, povezanih s kazenskim pregonom, in opravlja naloge, ki jih določa kazenski zakonik v zvezi s kazenskim pregonom.

Generalnemu državnemu tožilcu pomagajo namestnik generalnega državnega tožilca, pomočnik generalnega državnega tožilca in drugi pravni uslužbenci.

Vloga in pristojnosti

Generalni državni tožilec je **javni tožilec** v postopkih pred **kazenskim sodiščem in kazenskim pritožbenim sodiščem**. Nekatere postopke kazenskega pregona, ki jih začne policija, mora predhodno odobriti generalni državni tožilec.

Generalni državni tožilec pri izvajanju pristojnosti za začetek, izvajanje ali ustavitev kazenskih postopkov, ki so mu podeljene s katerim koli zakonom, ki določa izvajanje takih pristojnosti, ne prejema navodil oziroma ni pod nadzorom nobene druge osebe ali organa.

Poleg tega generalni državni tožilec nastopa tudi kot **pravni svetovalec** vlade, pravni uslužbenci Urada generalnega državnega tožilca pa **zastopajo vlado** pred civilnim in ustavnim sodiščem.

Urad generalnega državnega tožilca je tudi pristojen v večini zadev, povezanih s **pravnim sodelovanjem** na področju civilnega, gospodarskega in kazenskega prava.

Urad generalnega državnega tožilca **zastopa Republiko Malto** pred mednarodnimi sodišči ter vlado Malte na mednarodnih srečanjih na področju pravnega in pravosodnega sodelovanja.

Poleg tega Urad generalnega državnega tožilca **pripravlja zakonodajne predloge** in nudi pomoč v postopku njihovega sprejetja v parlamentu.

Sodniki

Organizacija

Sodnike in mirovne sodnike imenuje predsednik republike na predlog ministrskega predsednika. Neodvisni so od izvršilne veje oblasti in imajo trajen mandat. Za imenovanje na položaj mirovnega sodnika mora oseba opravljati poklic odvetnika na Malti najmanj sedem let, za imenovanje na položaj sodnika pa najmanj dvanajst let. Predsednik jih lahko razreši s tega položaja, če se dokaže, da niso sposobni opravljati svojih nalog (bodisi zaradi telesne ali duševne bolezni bodisi iz katerega koli drugega razloga) ali da so neprimerno ravnali; to lahko stori na predlog predstavniškega doma, sprejet z najmanj dvotretjinsko večino vseh njegovih članov.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Vloga in pristojnosti

Odvetniki so strokovnjaki, ki imajo dovoljenje za **pravno svetovanje in mnenja** ter **zastopanje** svojih strank pred sodišči, razsodišči ali drugimi pravnimi organi.

Posameznik lahko opravlja poklic odvetnika na Malti, če ima za to ustrezno dovoljenje, ki ga je izdal predsednik republike pod uradnim pečatom Malte. Posameznik, ki ima tako dovoljenje, mora, preden začne opravljati poklic odvetnika, zapriseči na javnem zasedanju pred pritožbenim sodiščem.

Organizacija

Odvetniška zbornica Malte predstavlja odvetnike, ki so bili sprejeti v to stanovsko organizacijo. Je prostovoljna nepolitična nevladna organizacija, ki se financira iz članarin in sredstev, zbranih z dejavnostmi, ki jih organizira. Pravno je priznana kot posvetovalna in participativna stanovska organizacija odvetnikov v zadevah, povezanih z organizacijo in upravljanjem pravosodja.

Na Malti je le ena vrsta odvetnikov, pri čemer se **izraza „lawyer“ in „advocate“ uporabljata kot sinonima**. Poklic odvetnika ureja **Komisija za pravosodje**, ki jo sestavljajo predsednik Malte, predsednik vrhovnega sodišča, predsednik odvetniške zbornice, drugi pravosodni uradniki in drugi pravni strokovnjaki. Vse pritožbe zoper odvetnike obravnava odbor petih odvetnikov, ki Komisiji za pravosodje predlaga priporočila glede potrebnih disciplinskih ukrepov. Tri od teh petih odvetnikov imenuje odvetniška zbornica, kar ji zagotavlja učinkovita pooblastila pri urejanju poklica.

Odvetniška zbornica upravlja informativno spletišče, namenjeno odvetniškemu poklicu, ki vključuje tudi **seznam odvetnikov**. Ta ima dva dela: v delu, dostopnem širši javnosti, so podatki o vseh odvetnikih, ki so člani odvetniške zbornice, v delu, dostopnem članom, pa so podrobni podatki o vseh odvetnikih, ki so znani odvetniški zbornici.

V zadnjih nekaj letih je zbornica organizirala več akademskih konferenc in seminarjev ter mesečnih predavanj z namenom spodbujati kulturo stalnega poklicnega razvoja vseh odvetnikov.

Pravne zbirke podatkov

Na spletišču **Odvetniške zbornice** so informacije o odvetniškem poklicu, vključno z novicami, koledarjem dogodkov in **zbirko podatkov o odvetnikih**. Dostop do spletnih strani, na katerih so dodatne storitve za odvetnike, je omogočen le članom.

Ali je dostop do te zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do te zbirke podatkov je brezplačen.

Notarji

Vloga in pristojnosti

Notarji so javni uslužbenci, pooblaščen za prejemanje pravnih aktov, ki jih pripravijo posamezniki za časa življenja, in oporok. Tem pravnim aktom morajo podeliti značaj javne listine. Zaradi te obveznosti in dolžnosti so pooblaščen tudi za hrambo navedenih dokumentov in lahko izdajajo njihove kopije. Poglavlje 55 Zakonodaje Malte (zakon o notarskem poklicu in notarskih arhivih) določa druga pooblastila in naloge notarjev.

Notarji pred začetkom opravljanja svojega poklica **zaprisežejo** pred pritožbenim sodiščem.

Nadzor nad vsemi notarji, notarskimi arhivi in javnim registrom izvaja posebno sodišče, imenovano **Sodišče za revizijo notarskih listin**. Člane tega sodišča imenuje minister, pristojen za področje notariata, izmed upokojenih sodnikov in mirovni sodnikov ter odvetnikov in notarjev.

Sodišče lahko kadar koli, če meni, da je to primerno, in brez predhodnega obvestila obiše in pregleda arhive, javni register ali urad katerega koli notarja.

Januarja vsako leto se v **uradnem listu vlade Malte** objavijo podrobni podatki o vseh notarjih na Malti.

Organizacija

Notarski svet je splošen organ, ki nadzira notarski poklic in je pooblaščen, da na lastno pobudo ali na podlagi prejete pritožbe razišče ravnanje katerega koli notarja, za katero se šteje, da je v nasprotju s pravili notarskega poklica. Svet lahko obravnava tudi vse obtožbe glede malomarnosti ali zlorabe, vložene zoper katerega koli notarja v zvezi z opravljanjem njegovih poklicnih dolžnosti ali v zvezi s poklicnimi vprašanji, razen če je za to pristojen drug organ v skladu s členoma 85 in 94 poglavja 55 Zakonodaje Malte (zakon o notarskem poklicu in notarskih arhivih) ali katerim koli drugim zakonom.

Pravne zbirke podatkov

Na [uradnem spletišču Notarskega sveta](#) (Malta) so na voljo podatki o **Notarskem svetu**, splošne informacije, koristne za javnost in notarje, ter imenik s podrobnimi podatki o javnih notarjih, ki opravljajo poklic na Malti. Zbirka podatkov je na voljo širši javnosti in dostop do nje je brezplačen.

Drugi pravniški poklici

Pravni zastopniki

Posameznik lahko opravlja poklic pravnega zastopnika na Malti, če ima za to ustrezno dovoljenje, ki ga je izdal predsednik republike pod uradnim pečatom Malte. Po pridobitvi takega dovoljenja mora posameznik zapriseči na javnem zasedanju pred pritožbenim sodiščem.

Osnovna dolžnost pravnega zastopnika je pomagati odvetniku, ki ga je najel v zvezi s sodnim postopkom. Tako pravni zastopniki v imenu strank vlagajo pisno procesno gradivo v sodnih tajništvih in na splošno opravljajo druge storitve, povezane s pripravo pravnih pri odvetnikih.

Pravni zastopniki imajo pravico do nastopa pred mirovnimi sodišči, posebnimi razsodišči in odbori ter lahko dajejo nasvete.

Za urejanje tega poklica na Malti je pristojna **Komisija za pravosodje**. Posebna [rubrika](#) na spletišču malteškega ministrstva za notranje zadeve in nacionalno varnost je namenjena poklicu pravnih zastopnikov in je dostopna širši javnosti.

Sodni tajnik in sodno osebje

Sodni tajnik je odgovoren za sodna tajništva in z njimi povezane uslužbenke, evidentiranje in vročanje sodnih aktov, izvrševanje izvršilnih naslovov, kot so sodbe, in izvršilnih nalogov prek sodno imenovanih izvršiteljev, poleg tega pa je odgovoren tudi za sodne dražbe, postopke pred porotnim sodiščem in druge postopke pred kazenskim sodiščem.

Namestnik sodnega tajnika (Deputy Registrar)

Sodniški pomočnik (Judicial Assistant)

Registrski uradnik (Registry Clerk)

Sorodne povezave

[Odvetniška zbornica Malte](#)

[Uradno spletišče Notarskega sveta \(Malta\)](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 05/10/2016

Pravniški poklici - Nizozemska

Ta oddelek vsebuje pregled pravnih poklicev na Nizozemskem.

[Tožilci](#)

[Sodniki](#)

[Odvetniki](#)

[Notarji](#)

[Drugi pravniški poklici](#)

Tožilci

Organizacija

Služba državnega tožilstva (*Openbaar Ministerie* – OM) je nacionalna organizacija z uradi v vseh regijah. Obstajata tudi nacionalno državno tožilstvo, ki se osredotoča na boj proti (mednarodnemu) organiziranemu kriminalu, ter specializirano državno tožilstvo za boj proti okoljskemu in finančnemu kriminalu ter goljufijam.

Nizozemska ima deset okrožnih državnih tožilstev, v okviru katerih državni tožilci ob pomoči upravnih in pravnih strokovnjakov vsako leto obravnavajo več sto tisoč zadev. Ob vložitvi pritožbe se zadeva predloži enemu od štirih regionalnih tožilstev. Predstavniki službe državnega tožilstva pri regionalnih tožilstvih se imenuje generalni pravobranilec (*advocaat-generaal*). Tožilstva vodijo glavni državni tožilci in glavni generalni pravobranilci. Na nacionalni ravni službo državnega tožilstva upravlja odbor vrhovnih državnih tožilcev (*College van procureurs-generaal*) s sedežem v Haagu. Za službo državnega tožilstva je politično odgovoren minister za pravosodje. Ta skupaj z odborom vrhovnih državnih tožilcev odloča o prednostnih nalogah v zvezi s preiskovanjem in pregonom.

Vloga in pristojnosti

Vsakogar, ki je osumljen kaznivega dejanja, obravnava služba državnega tožilstva. To je edini organ na Nizozemskem, ki lahko osumljence obtoži pred sodiščem. Navedena služba zagotavlja preiskovanje kaznivih dejanj in vlaganje obtožnic.

Služba državnega tožilstva sodeluje s policijo in drugimi preiskovalnimi službami. Državni tožilci vodijo preiskave. Služba državnega tožilstva hkrati nadzira pravilno izvrševanje sodnih odločb – plačevanje denarnih kazni, prestajanje zapornih kazni, opravljanje dela v splošno korist. Skupaj s sodniki je del pravosodnega sistema. Ta služba torej ni ministrstvo v običajnem pomenu besede.

Sodniki

Organizacija

Kdor želi postati sodnik, mora imeti vsaj sedem let poklicnih izkušenj. Takšne izkušnje lahko pridobi z internim tečajem usposabljanja v sodstvu ali drugje v pravosodnem sistemu. Pravosodni sistem zagotovi potrebno usposabljanje.

Sodnike imenuje **kralj** na predlog **ministra za varnost in pravosodje**. Za sodnike so lahko imenovani samo nizozemski državljani. Kandidati morajo imeti diplomu iz prava z nizozemske univerze.

Posamezniki so lahko predlagani za imenovanje v sodniško funkcijo samo po priporočilu nacionalnega izbirnega odbora, ki ga sestavljajo člani različnih sodišč, državnega tožilstva in družbeno dejavni posamezniki.

Sodnik je imenovan za sojenje na določenem sodišču. Takšno imenovanje se lahko izvrši samo, če zadevno sodišče imenuje prihodnjega sodnika. Ti pogoji zagotavljajo, da je sistem imenovanja čim bolj objektivni.

Sodnik je državni uradnik s posebnim statusom. Po prvem imenovanju sodnik ne sme sprejeti imenovanja drugje.

Sodniki lahko opravljajo službo vse do 70. leta starosti. Pred tem jih lahko proti njihovi volji s funkcije odstavi samo najvišje sodišče Nizozemske, tj. **vrhovno sodišče Nizozemske** (*Hoge Raad der Nederlanden*), in sicer na pobudo vrhovnega državnega tožilca (*procureur-generaal*) pri tem sodišču. Ta sistem zagotavlja primerno zaščito pred političnim vplivom na imenovanje in odstavitev s položaja.

Vloga in pristojnosti

Sodnikova naloga je nepristransko odločati v **pravnih sporih**, vključno s primeri, v katerih kot stranka nastopa država. Za zagotovitev nepristranskosti do države je vzpostavljen poseben sistem izbire in imenovanja. Tako se pravni status sodnikov razlikuje od statusa drugih državnih uradnikov.

Nizozemska ustava zahteva, da mora sodstvo odločati v sporih, in vsebuje določbe, ki urejajo pravni status članov sodstva.

Ob upoštevanju veljavne zakonodaje lahko sodniki obravnavajo zadeve po svoji presoji. Poleg tega tudi znatno določajo dejanski potek postopka (npr. trajanje določenih faz postopka).

Če stranka v postopku dvomi o nepristranskosti sodnika, ji zakonodaja omogoča, da zahteva izključitev sodnika, ki obravnava zadevo. Včasih je ena stranka v sporu nezadovoljna z delom sodnika. Tukaj obstaja razlika med odločitvijo, ki jo sprejme sodišče, in ravnanjem sodnika.

1. Če se nezadovoljstvo nanaša na sodno odločbo, ima nezadovoljna stranka običajno možnost vložiti pritožbo.
2. Pritožbe glede ravnanja sodnika se lahko vložijo pri odboru sodišča, pri katerem zadevni sodnik opravlja svojo funkcijo. Vsako sodišče ima pritožbeni postopek, ki določa pravila za obravnavanje pritožb.

Ravnanje sodnikov ureja več zakonskih predpisov. Njihov namen je zagotoviti, da sodniki svoje delo opravljajo nepristransko.

Sodniki si morajo pridobiti specializirano znanje na vsaj dveh področjih. Tako običajno obravnavajo zadeve na enem področju, nato se preusmerijo na drugo. Namen tega pravila je preprečiti, da bi se sodniki predolgo in preveč posvečali le enemu strokovnemu področju.

Sodniki opravljajo svojo funkcijo na okrožnih sodiščih (*rechtbanken*). Ta so sestavljena iz najmanj štirih oddelkov: civilni oddelek, kazenski oddelek, upravni oddelek in oddelek kantonskega sodišča. Sodniki, ki delajo v slednjem, se imenujejo *kantonrechter*, ostali pa *rechter*. Sodniki, ki delajo na **pritožbenih sodiščih** in vrhovnem sodišču, se imenujejo **raadsheer**.

Sestava sodišč pri obravnavi zadev je naslednja:

- *Kantonrechters* obravnavajo zadeve sami.
- Sodniki okrožnih sodišč običajno obravnavajo zadeve sami, vendar mora nekatere zadeve obravnavati senat treh sodnikov.
- Sodniki na pritožbenih sodiščih obravnavajo zadeve v senatu treh sodnikov, razen če lahko o zadevi odloča sodnik posameznik. Pravila o tem določa zakon.
- Na vrhovnem sodišču vedno odloča senat petih sodnikov.

Državni organ, ki je pristojen za urejanje poklica, je nizozemski sodni svet (*Raad voor de rechtspraak*).

Pravna zbirka podatkov

Za več informacij obiščite spletno mesto o [pravosodnem sistemu](#) na Nizozemskem, ki je dostopno širši javnosti.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

☞ [Odvetniška zbornica Nizozemske](#) (*de Orde*) je strokovni organ javnega prava za vse odvetnike na Nizozemskem. Zakonsko urejena temeljna dejavnost zbornice je nadzirati kakovost odvetniških storitev. To kakovost med drugim zagotavljajo:

- obsežen program izobraževanja za pravniški poklic;
- priprava podzakonskih aktov in drugih zavezujočih pravil za odvetnike;
- disciplinski postopki;
- obveščanje članov in storitve zanje;
- svetovanje nizozemski vladi glede načrtov politike in predlogov zakonov.

Odvetnik se mora po zakonu včlaniti v zbornico. Leta 2014 je bilo registriranih 17 000 odvetnikov.

Pravni svetovalci

Ne obstaja noben centraliziran organ, ki bi urejal ta poklic.

Notarji

Organizacija

Glejte spletno mesto ☞ [kraljeve poklicne organizacije notarjev](#) (*Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie*).

Vloga in pristojnosti

Zakon za številne sporazume in pravne posle zahteva pripravo **notarske listine**. Najpomembnejši so:

1. prepisi nepremičnin na Nizozemskem;
2. ustvarjanje ali razveljavljanje hipotek;
3. ustanovitev javnih ali zasebnih družb z omejeno odgovornostjo (NV in BV) ali spreminjanje njihovih ustanovitvenih aktov;
4. ustanavljanje fundacij ali združenj (vključno z zadrugami) ali spreminjanje njihovih ustanovitvenih aktov;
5. priprava, spreminjanje in izvrševanje oporok;
6. priprava ali sprememba poročnih pogodb in registriranih dogovorov o skupnem gospodinjstvu;
7. prenos registriranih delnic;
8. overitev podpisov;
9. notarske listine o darilih in donacijah.

Iz praktičnih razlogov notar pogosto opravlja tudi druge vrste pravnih poslov in lahko sestavlja druge vrste dogovorov. Ti vključujejo na primer civilnopravne družbene pogodbe (poslovna partnerstva, civilna partnerstva in komanditne družbe), dogovore med partnerji v zunajzakonski skupnosti ter določbe za zaščito zasebnih družb z omejeno odgovornostjo pred tretjimi osebami.

Drugi pravniški poklici

☞ [Kraljeva poklicna organizacija sodnih uradnikov](#) (*Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders – KBvG*) je bila ustanovljena v zakonu o sodnih uradnikih, ki je začel veljati 15. julija 2001. To daje organizaciji, v katero se morajo včlaniti vsi sodni uradniki na Nizozemskem, nalogo, da spodbuja dobro opravljanje poklicnega dela.

Nizozemski **sodni uradniki** so pristojni za sprejemanje in pošiljanje dokumentov v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1348/2000 z dne 29. maja 2000 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah. Dokumenti, ki jih je treba vročiti na Nizozemskem, se morajo poslati neposredno enemu od sodnih uradnikov. Zahtevki za vročitev morajo biti sestavljeni v nizozemščini ali angleščini.

Takšnega zahtevka ni mogoče poslati nizozemskemu osrednjemu organu, tj. **kraljevi poklicni organizaciji sodnih uradnikov**. Za pomoč ga je mogoče zaprositi samo v izjemnih okoliščinah, ki so opredeljene v členu 3(c) navedene uredbe.

Brezplačne pravne storitve

Za prvi pravni nasvet lahko zaprosite na okencu za pravne storitve. Tukaj lahko prosite za pojasnitev pravnih zadev, informacije in nasvet. To je prva storitev zagotavljanja pravne pomoči.

Če je potrebno, boste napoteni k zasebnemu odvetniku ali mediatorju, ki predstavlja sekundarno pravno pomoč.

Vse informacijske storitve pri okencih za pravne storitve so brezplačne. Zagotavljajo se na kraju samem ali v okviru posvetovanja (največ 60 minut). K tem okencem lahko pristopite s problemi, ki zadevajo civilno, upravno in kazensko pravo ter pravo priseljevanja.

Ustanovljenih je bilo skupno 30 okenc za pravne storitve. Geografsko so enakomerno porazdeljena, tako da je vsakemu nizozemskemu državljanu omogočen enostaven dostop do pravnih storitev.

Za dodatne informacije obiščite spletno mesto [okenca za pravne storitve](#).

Povezave

[Služba državnega tožilstva \(OM\)](#), [Nizozemsko sodstvo in vrhovno sodišče Nizozemske \(Nederlandse rechtspraak en de Hoge Raad der Nederlanden\)](#), [Odvetniška zbornica Nizozemske \(Nederlandse Orde van Advocaten\)](#), [Kraljeva poklicna organizacija notarjev \(Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie\)](#), [Kraljeva poklicna organizacija sodnih uradnikov \(Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders\)](#), [Okence za pravne storitve \(Het Juridisch Loket\)](#), [Informativni pregled o sodnem osebju](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 11/10/2016

Pravniški poklici - Avstrija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [de](#).

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev v Avstriji.

Pravniški poklici – uvod

Avstrijsko zvezno ministrstvo za pravosodje je trenutno pristojno za 1 693 poklicnih sodnikov (podatek z dne 1. novembra 2012, zajema pa aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi na vrhovnem sodišču).

Sodniki se imenujejo tudi zunaj pravosodnega sistema, na primer na upravnem sodišču (približno 63) in azilnem sodišču.

Poleg tega v posebnih postopkih prostovoljno sodelujejo laični sodniki. Ti delujejo kot sodniki porotniki ali člani porote v kazenskih zadevah in kot sodniki prisedniki s posebnim strokovnim znanjem v zadevah na področju gospodarskega, delovnega in socialnega prava.

V Avstriji je 375 državnih tožilcev (podatek z dne 1. novembra 2012, zajema pa aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi v uradu direktorja državnih tožilstev) ter 4 864 uradnikov in pogodbenih delavcev (podatek z dne 1. novembra 2012, zajema pa aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi na vrhovnem sodišču in v uradu direktorja državnih tožilstev), ki prispevajo k učinkovitemu delovanju sodišč in državnih tožilstev.

V kazenskem sistemu je zaposlenih 3 631 oseb (podatek z dne 1. novembra 2012, zajema pa aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, vključno z uslužbenci direktorata za izvrševanje kazenskih sankcij); v tej številki je zajetih 3 098 paznikov (vključno s 127 osebami, pristojnimi za izobraževanje zapornikov).

1. Sodniki

Izobraževanje in imenovanje

Po končanem študiju prava, ki mu sledi praksa na sodišču v okviru sodniškega pripravništva, sodniki začnejo praktično usposabljanje. Vsako leto je imenovanih približno od 60 do 80 sodniških pripravnikov. Sodniško pripravništvo (vključno s prakso na sodišču) traja navadno štiri leta in se opravlja na okrožnih ali deželnih sodiščih, državnem tožilstvu, v zaporu ali centru za zaščito žrtev ali pomoč žrtvam, v odvetniški pisarni, pri notarju ali tožilcu, ki zastopa zvezno ministrstvo za finance. Del usposabljanja se lahko opravi tudi na višjem deželnem sodišču, vrhovnem sodišču, zveznem ministrstvu za pravosodje ali direktoratu za izvrševanje kazenskih sankcij, v centrih za izvrševanje varstvenega nadzorstva, pri združenjih pravnih skrbnikov ali na uradih za socialno varstvo mladih, na uradu varuha človekovih pravic, v primernih podjetjih ali finančnem sektorju. Sodniško pripravništvo se konča s sodniškim izpitom.

Sodniški pripravniki se lahko po opravljenem sodniškem izpitu prijavljajo na prosta sodniška delovna mesta.

Sodnike imenuje zvezni predsednik, ki to nalogo v zvezi z večino položajev prenese na zveznega ministra za pravosodje. Za sodnike se lahko imenujejo samo avstrijski državljani.

Laične sodnike v senatu je treba razlikovati od poklicnih sodnikov. Laični sodniki ne potrebujejo pravne izobrazbe in delujejo prostovoljno. Lahko so sodniki porotniki ali člani porote v kazenskih postopkih ali sodniki prisedniki s posebnim strokovnim znanjem v zadevah na področju delovnega in socialnega prava.

Položaj sodnikov

Poklicni sodniki imajo javnopravno delovno razmerje z zvezno državo. Glavni pravni vir za usposabljanje in poklicni položaj sodnikov je poleg zveznega ustavnega zakona zakon o sodniški službi. (Popolno ime tega pravnega vira je zakon o sodniški službi in državnem tožilstvu; podobno so opredeljene zlasti številne določbe, ki jih morajo upoštevati sodniki in državni tožilci ter urejajo na primer disciplinske postopke in opis službe.)

Poklicni sodniki so imenovani za nedoločen čas in se upokojijo na koncu leta, v katerem dopolnijo 65 let.

V skladu s členoma 87 in 88 zveznega ustavnega zakona so sodniki neodvisni zastopniki države pri razlagi zakonodaje in odločanju v zadevah. Ta neodvisnost pomeni, da sodnikov ne zavezujejo navodila (materialna neodvisnost) in jih ni mogoče odstaviti s položaja ali premestiti na drug položaj (osebna neodvisnost). Sodnike zavezuje samo zakon, odločajo pa na podlagi lastnih pravnih prepričanj. Ne zavezujejo jih niti predhodne odločitve drugih sodišč o podobnih pravnih vprašanjih (precedensi).

Poleg tega, da se trajno upokojijo, ko dosežejo predpisano starost, je sodnike mogoče odstaviti s položaja, premestiti na drug položaj ali prisilno upokojiti samo v okoliščinah in na način, ki so predpisani z zakonodajo, ter na podlagi formalne sodne odločbe (člen 88 zveznega ustavnega zakona).

Sodniki lahko posebni položaj v skladu z ustavo uveljavljajo samo pri opravljanju sodniške funkcije (pri opravljanju vseh sodnih nalog, dodeljenih v skladu z zakonodajo ali v okviru sistema delitve nalog). Izjema so zadeve, povezane z „delovanjem sodnega sistema“ (ukrepi za ohranjanje delovanja sodnega sistema). V takih primerih so sodniki neodvisni samo, če te zadeve (na primer dodelitev sodnih nalog in predloge za imenovanje na sodniški položaj) obravnavajo v senatih ali komisijah, drugače pa morajo upoštevati navodila nadrejenih. S fiksno dodelitvijo sodnih nalog se zagotavlja ustavna pravica do zakonitega sodnika.

Vloga in pristojnosti

Sodniki so pristojni za odločanje v civilnih in kazenskih zadevah. V upravnih in ustavnopravnih zadevah delujejo kot nadzorniki uprave in varuhi ustave.

Pravna odgovornost

Disciplinsko sodišče: sodnik, ki krivdno krši poklicne obveznosti, se zagovarja pred disciplinskim sodiščem, ki se ustanovi v okviru višjega deželnega sodišča ali vrhovnega sodišča, sestavljajo pa ga samo sodniki (disciplinsko sodišče je pristojno tudi za kršitve, ki jih zagrešijo državni tožilci).

Kazensko sodišče: sodnik, ki pri krivdni kršitvi poklicnih obveznosti zagreši tudi kaznivo dejanje, se zagovarja pred kazenskim sodiščem (če na primer zlorabi uradni položaj).

Civilno sodišče: stranka, ki je utrpela škodo zaradi protipravnega in krivdnega ravnanja sodnika (ali državnega tožilca), lahko to škodo uveljavlja samo zoper državo. Država lahko od sodnika (ali državnega tožilca) zahteva povrnitev stroškov v zvezi z naklepnimi dejanji ali hudo malomarnostjo.

2. Državni tožilci

Organizacija

Hierarhična organizacija državnega tožilstva je v bistvu enaka organizaciji sodišč.

Vsako prvostopenjsko sodišče, pristojno za kazenske zadeve (skupaj 17 sodišč), ima državno tožilstvo. Poleg tega deluje tudi osrednja služba za pregon gospodarskih kaznivih dejanj, ki je pristojna za celotno Avstrijo. Na vsakem višjem deželnem sodišču je višje državno tožilstvo, na vrhovnem sodišču pa je urad direktorja državnih tožilstev. Višja državna tožilstva in urad direktorja državnih tožilstev so neposredno podrejeni zveznemu ministru za pravosodje.

Izobraževanje in imenovanje

Izobraževanje državnega tožilca poteka enako kot izobraževanje poklicnega sodnika.

Kdor izpolnjuje zahteve za imenovanje na položaj sodnika, je lahko imenovan tudi za državnega tožilca.

Razpisi za prosta stalna delovna mesta državnih tožilcev morajo biti javni, tako kot za sodniška delovna mesta. Pravico do imenovanja državnih tožilcev ima predsednik, ki pa tako kot pri sodnikih pristojnost za imenovanje na večino stalnih delovnih mest državnega tožilca prenese na zveznega ministra za pravosodje.

Položaj državnih tožilcev

Državna tožilstva so pravosodni organi, ki so ločeni od sodišč, niso pa od njih neodvisni. Imajo hierarhično strukturo ter jih zavezujejo navodila višjih državnih tožilstev in nazadnje zveznega ministra za pravosodje.

Pravica do dajanja navodil je natančno urejena z zakonskimi predpisi. Navodila višjega državnega tožilstva ali zveznega ministra za pravosodje so lahko samo pisna in morajo vsebovati utemeljitev. Prejeta navodila je tudi treba vpisati v spis kazenske zadeve. Zvezni minister za pravosodje nosi ministrsko odgovornost in mora torej zagotoviti informacije parlamentu, ki mu je tudi odgovoren.

Uslužbenci posameznih uradov državnega tožilstva morajo upoštevati navodila direktorja urada. Če menijo, da so navodila neskladna z zakonom, lahko zahtevajo pisna navodila, lahko pa tudi zaprosijo za razrešitev z zadevne kazenske zadeve. Uradi državnega tožilstva so torej hierarhično organizirani z nadrejenimi in podrejenimi ravnmi. To je potrebno tudi zato, ker njihovih odločitev v nasprotju s sodnimi odločbami ni mogoče izpodbijati s pravnimi sredstvi.

Vloga in pristojnosti

Državna tožilstva so posebni organi, ki so ločeni od sodišč. Njihova naloga je varovanje javnega interesa v kazenskem pravosodju. To vključuje predvsem vlaganje obtožb in zastopanje obtožnic v kazenskem postopku. Zato se tudi imenujejo obtožni organi. V kazenskem postopku so pristojni tudi za pripravljalni postopek.

Državni tožilci so pristojni za vlaganje in zastopanje obtožnic pred deželnimi in okrožnimi sodišči znotraj zadevnega deželnega sodnega okrožja. Okrožni tožilci praviloma zastopajo obtožnico pred okrožnimi sodišči. Okrožni tožilci so uradniki s posebnim strokovnim znanjem, ne potrebujejo pa univerzitetne diplome.

Poseben položaj ima osrednja služba za pregon gospodarskih kaznivih dejanj, ki je zdaj na ravni države pristojna za zlorabe uradnega položaja javnih uslužbencev in gospodarska kazniva dejanja, pri katerih zneski presegajo 5 000 000 EUR. Pristojna je tudi za finančna kazniva dejanja, pri katerih zneski presegajo 5 000 000 EUR, za kvalificirana kazniva dejanja goljufije na področju socialne varnosti, za dejanja dolžnikov, ki škodujejo upnikom, in kršitve zakona o delniških družbah ali zakona o družbah z omejeno odgovornostjo v ustrezno velikih podjetjih (z osnovnim kapitalom vsaj 5 000 000 EUR ali več kot 2 000 zaposlenimi).

Višja državna tožilstva so hierarhično nad državnimi tožilstvi in delujejo na višjih deželnih sodiščih na Dunaju, v Gradcu, Linzu in Innsbrucku. Poleg tega da opravljajo tožilske naloge pred višjimi deželnimi sodišči, so pristojna tudi za nadzor nad vsemi državnimi tožilstvi v svojem okrožju in so neposredno podrejena zveznemu ministru za pravosodje.

Urad direktorja državnih tožilstev, ki je ustanovljen pri vrhovnem sodišču, ima poseben položaj. Odgovoren je neposredno zveznemu ministru za pravosodje in ni pristojen za dajanje navodil državnim tožilstvom in višjim državnim tožilstvom. Prav tako ne zastopa obtožnic, ampak je pristojen za zagotavljanje podpore vrhovnemu sodišču. Zlasti je pooblaščen za vlaganje tako imenovanih ničnostnih pritožb zaradi nespoštovanja prava v kazenskih zadevah, v katerih stranke nimajo (nadaljnjih) pravnih sredstev. Urad direktorja državnih tožilstev ima tako pomembno vlogo pri zagotavljanju enotnosti prava in pravne varnosti v kazenskih zadevah.

Pravna odgovornost

Disciplinska, kazenskoppravna in civilnopravna odgovornost državnih tožilcev je urejena enako kot pri sodnikih.

3. Sodni referenti

Organizacija

Sodni referenti so nepogrešljiv del pravosodnega sistema v Avstriji. Trenutno 662 sodnih referentov sprejme več kot 80 % vseh odločitev prvostopenjskih sodišč v civilnopravnih zadevah (podatek z dne 1. novembra 2012, zajema pa aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, vključno s skupino za kadrovske zadeve).

Izobraževanje

Preden se kandidat lahko začne usposabljati za sodnega referenta, mora opraviti diplomske izpite in/ali maturo ali poklicno maturo (torej mora imeti potrjeno o končani srednji šoli). Zadevne izpite je mogoče nadomestiti s pripravništvom, uspešno končanim študijem na tehnični akademiji ali uspešno opravljenim univerzitetnim sprejemnim izpitom.

Preden se kandidat lahko začne usposabljati za sodnega referenta, mora vsaj dve leti delati v sodni pisarni in opraviti izpit za delo v sodni pisarni, predviden za tamkajšnje zaposlene, ter strokovni izpit. Šele nato lahko predsednik višjega deželnega sodišča sodnemu uradniku odobri usposabljanje za sodnega referenta.

Usposabljanje za sodnega referenta traja tri leta in vključuje:

- zaposlitev na enem ali več sodiščih s pripravami na opravljanje nalog na predvidenem delovnem področju,
- udeležbo na osnovnem seminarju in seminarju z delovnega področja ter
- izpit za sodnega referenta, ki se opravlja v dveh delih.

Ko kandidat opravi izpit za sodnega referenta, mu zvezni minister za pravosodje izda diplomu.

To diplomu je treba razlikovati od spričevala za sodnega referenta, ki se podeli šele po triletnem programu usposabljanja in potrjuje usposobljenost za opravljanje poklica sodnega referenta. S spričevalom za sodnega referenta lahko zadevni sodni uradnik po vsej državi opravlja sodne naloge, ki spadajo na njegovo področje pristojnosti.

Predsednik višjega deželnega sodišča mora potem določiti, na katerem sodišču in po potrebi tudi kako dolgo bo zadevni sodni uradnik zaposlen kot sodni referent. Predstojnik zadevnega sodišča dodeli sodnega referenta posameznemu oddelku sodišča, ki ga vodi sodnik (po potrebi tudi več oddelkom sodišča). Zadevni sodnik je pristojen za delitev nalog znotraj oddelka sodišča.

Položaj sodnih referentov

Sodni referenti so posebej izobraženi sodni uradniki, na katere je v skladu z avstrijskim zveznim ustavnim zakonom (oddelkom 87 (a)) in avstrijskim zakonom o sodnih referentih preneseno opravljanje točno opredeljenih nalog prvostopenjskega sodstva v civilnopravnih zadevah. Zavezujejo jih samo navodila sodnika, ki je pristojen za zadevo v skladu z delitvijo sodnih nalog. Sodnik mu lahko v kateri koli fazi zadevo odvzame in jo dodeli sebi. Sodni referenti lahko izdajajo samo sodne sklepe, zoper katere lahko sodniki dopustijo pritožbe. Na voljo je tudi pravno sredstvo v obliki zahteve, da se zadeva dodeli sodniku.

Sodni referenti v praksi delujejo kar najbolj neodvisno. Navodila sodnikov so običajno zelo redka.

Vloga in pristojnosti

Sodni referenti delujejo na naslednjih delovnih področjih:

- zadeve v pravnem postopku, postopku izvršbe ali postopku zaradi nesolventnosti („postopki za poravnavo dolgov“),

- zadeve v nepravdnem postopku,
- zemljiškoknjižne zadeve in zadeve, povezane z ladijskim registrom,
- zadeve, povezane s sodnim registrom.

Za vsako od teh delovnih področij sta potrebni posebno usposabljanje in posebno imenovanje za sodnega referenta na zadevnem delovnem področju.

Razmejitev pristojnosti med sodniki in sodnimi referenti

Področje pristojnosti sodnega referenta ne zajema vseh nalog in odločitev, ki jih je treba sprejeti na navedenih delovnih področjih. Naloge s področja pristojnosti sodnega referenta so natančno določene v avstrijskem zakonu o sodnih referentih, pri čemer se obseg področja pristojnosti med posameznimi delovnimi področji zelo razlikuje.

Obseg pristojnosti sodnih referentov med drugim vključuje:

- zamudne tožbe,
- potrditev pravnega učinka in izvršljivosti sodb sodnikov na njihovem področju dela;
- odločitve o vlogah za pravno pomoč v postopku pred sodnim referentom,
- izvajanje uradnih dejanj na podlagi prošnje za pravno pomoč domačega sodišča ali domačega organa.

4. Odvetniki

Splošno

Odvetniki so pozvani k zastopanju strank in pristojni zanj v vseh sodnih in zunajsodnih postopkih v vseh javnih in civilnih zadevah pred vsemi sodišči in državnimi organi Republike Avstrije.

Za opravljanje odvetniškega poklica v Avstriji ni potrebno uradno imenovanje, treba pa je izpolnjevati spodaj navedene pogoje.

Vsebinska pravna podlaga vključuje avstrijski odvetniški kodeks (Zvezni uradni list št. 96/1896), disciplinski statut za odvetnike in odvetniške kandidate (Zvezni uradni list št. 474/1990), zvezni zakon o odvetniških tarifah (Zvezni uradni list št. 189/1969) in zakon o odvetniškem izpitu (Zvezni uradni list, št. 556/1985).

Pogoji za opravljanje poklica

Kdor želi opravljati odvetniški poklic, mora po končanem študiju avstrijskega prava dokazati, da je skupno vsaj pet let opravljal pravniško službo, od tega vsaj pet mesecev na sodišču ali državnem tožilstvu in tri leta v avstrijski odvetniški pisarni kot odvetniški kandidat.

Odvetniški izpit, ki je pogoj za opravljanje poklica, je mogoče opravljati po treh letih praktičnega dela, od katerih je treba najmanj pet mesecev delati na sodišču in najmanj dve leti v odvetniški pisarni. Pred opravljanjem izpita se morajo odvetniški kandidati udeležiti tudi obveznih programov usposabljanja, ki jih predpiše odvetniška zbornica.

Kdor izpolnjuje navedene pogoje, se lahko vpiše v imenik tiste odvetniške zbornice, na območju katere bo opravljal odvetniški poklic.

Pod nekaterimi pogoji lahko v Avstriji tudi tuji odvetnik, ki je državljan države članice Evropske unije ali druge države pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ali Švice:

- začasno opravlja odvetniške naloge,
- po opravljenem strokovnem izpitu zaprosi za vpis v imenik odvetnikov pristojne odvetniške zbornice ali
- v Avstriji začne brez predhodno opravljenega strokovnega izpita takoj opravljati odvetniško dejavnost pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, po triletnem „učinkovitem in rednem“ opravljanju poklicne dejavnosti v Avstriji pa se popolnoma vključi v avstrijsko odvetništvo.

Pod nekaterimi pogoji lahko v Republiki Avstriji posamezne natančno določene odvetniške naloge začasno opravlja tudi član odvetniške zbornice države članice Sporazuma GATS.

Pravna odgovornost

Odvetniki, ki kršijo poklicne ali stanovske dolžnosti, se zagovarjajo pred disciplinskim svetom, ki ga izvoli lokalna odvetniška zbornica. Najvišja kazen, ki jo lahko izreče disciplinski svet, je izbris zadevnega posameznika iz imenika odvetnikov. Na drugi stopnji odloča štiričlanski senat vrhovne prizivne in disciplinske komisije, ki ga sestavljata dva sodnika vrhovnega sodišča in dva odvetnika.

Poleg tega so odvetniki seveda tudi kazensko in civilnopravno odgovorni.

Odvetniška zbornica, državna odvetniška zbornica Avstrije

Odvetniki in odvetniški kandidati zvezne dežele, vpisani v imenik, sestavljajo odvetniško zbornico. Odvetniške zbornice so družbe javnega prava in samostojni samoupravni organi.

Zaradi usklajevanja nalog so odposlanci iz odvetniških zbornic posameznih zveznih dežel na zvezni ravni združeni v skupno zastopstvo, državno odvetniško zbornico Avstrije (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notarji

Splošno

Notarji kot neodvisni in nepristranski organi preventivnega pravosodja zagotavljajo storitve osebam, ki potrebujejo pravno pomoč pri urejanju civilnopravnih razmerij.

Njihovi glavni nalogi sta sodelovanje pri pravnih postopkih in pravna pomoč ljudem. Sestavljajo javne listine, prevzemajo tuje predmete v hrambo, sestavljajo zasebne listine in zastopajo stranke, predvsem na nepravdnem področju. Poleg tega delujejo tudi kot pooblaščenca sodišča v nepravdnem postopku. Zlasti svetujejo kot „sodni komisarji“ pri vodenju zapuščinskih postopkov.

Zagotoviti morajo, da se pokojnikovo premoženje zavaruje in da ga podedujejo upravičeni dediči. Pri tem delu je potrebno temeljito poznavanje dednega prava in nepravdnega postopka, zato ljudje tudi pogosto obiščejo notarje, da jim pomagajo pri sestavljanju oporok ter jim na sploh svetujejo in jih zastopajo v zapuščinskih zadevah.

Notarji opravljajo javno službo, vendar niso javni uslužbenci. Nosijo poslovno tveganje, povezano z vodenjem pisarne, vendar ne vodijo podjetja. Njihova dejavnost je podobna svobodnemu poklicu, kot sodni komisarji pa so sodni uradniki. Notarska dejavnost je glavni poklic in ga ni mogoče opravljati hkrati z odvetniškim poklicem.

Število notarskih mest in sedeže notariatov lahko spremeni zvezni minister za pravosodje z uredbo. Trenutno je v Avstriji 490 notarskih pisarn.

Vsebinska pravna podlaga za to dejavnost vključuje notarski kodeks (Zvezni uradni list št. 75/1871), zakon o notarskih listinah (Zvezni uradni list št. 76/1871), zakon o notarskih tarifah (Zvezni uradni list št. 576/1973), zakon o notarskem izpitu (Zvezni uradni list št. 522/1987), zakon o sodnih komisarijih (Zvezni uradni list št. 343/1970) in zakon o tarifah notarjev v vlogi sodnih komisarjev (Zvezni uradni list št. 108/1971).

Izobraževanje

Kdor bi po končanem študiju prava (avstrijskega prava) rad postal notar, se mora zaposliti pri notarju, ki ga vpiše v imenik notarskih kandidatov.

Vpis v imenik notarskih kandidatov, ki ga vodi pristojna notarska zbornica, je dopusten le, če je zadevni kandidat opravil petmesečno sodno prakso kot pravosodni delavec na sodišču ali državnem tožilstvu in pri prvem vpisu v imenik kandidatov še ni dopolnil 35 let.

Pred opravljanjem notarskega izpita se morajo notarski kandidati udeležiti obveznih usposabljanj, ki jih predpiše notarska zbornica.

Notarski izpit se opravlja v dveh delih.

- Notarski kandidat lahko prvi del izpita opravlja po 18 mesecih kandidature, opraviti pa ga mora najpozneje do konca petega leta kandidature, sicer se izbriše iz imenika notarskih kandidatov.
- Drugi del lahko opravlja po vsaj enem dodatnem letu prakse, ki jo opravi kot notarski kandidat. Opraviti ga mora najpozneje do izteka desetletne kandidature, sicer se izbriše iz imenika.

Imenovanje

Za imenovanje na nova ali prosta notarska mesta je potreben javni razpis. Zakon (oddelek 6 avstrijskega notarskega kodeksa) od kandidatov za notarsko mesto med drugim zahteva, da:

- so državljani EU ali druge države članice EGP ali Švice
- so uspešno končali študij avstrijskega prava
- so opravili notarski izpit in
- lahko dokažejo sedemletno opravljanje pravniškega poklica, od tega vsaj tri leta kot notarski kandidat po opravljenem notarskem izpitu.

Vendar kandidati, ki izpolnjujejo te osnovne pogoje, še niso upravičeni do imenovanja za notarja. Krajevno pristojna notarska zbornica in nadalje kadrovska oddelka pristojnega deželnega sodišča in višjega deželnega sodišča kandidate med postopkom imenovanja strokovno ocenijo in razvrstijo, pri čemer je odločilnega pomena trajanje opravljanja prakse. Notarska zbornica in kadrovska oddelka predlagajo zveznemu ministru vsak po tri osebe. Čeprav ministru teh predlogov ni treba upoštevati, v praksi imenuje samo enega od razvrščenih kandidatov.

Notarji lahko notarsko dejavnost opravljajo do 31. januarja koledarskega leta, ki sledi letu, v katerem dopolnijo 70 let. Uradna premestitev notarja na drugo notarsko mesto ni dopustna.

Nadzor nad notarji; pravna odgovornost

Notarji so kot sestavljavci javnih listin in kot sodni komisarji zaradi svojih nalog pod posebnim nadzorom. Za nadzor nad notarji so pristojni zvezni minister za pravosodje, pravosodna uprava in neposredno notarske zbornice.

Za notarje velja posebno disciplinsko pravo. Disciplinske kršitve na prvi stopnji kaznuje višje deželno sodišče kot disciplinsko sodišče za notarje, na drugi stopnji pa vrhovno sodišče kot disciplinsko sodišče za notarje, pri čemer morajo biti med člani razsodišča, ki obravnava zadevo, tudi notarji. Najvišja kazen, ki jo lahko izreče disciplinsko sodišče, je razrešitev s funkcije. Kazni za običajne upravne prekrške izreka notarska zbornica.

Poleg disciplinske odgovornosti so notarji seveda odgovorni tudi kazensko in civilnopravno.

Kadar notarji delujejo kot sodni komisarji, se v kazenskopravnem smislu štejejo za javne uslužbence in so torej odgovorni za „kazniva dejanja zoper uradno dolžnost“, ki vključujejo predvsem zlorabo uradnega položaja. Njihova civilnopravna odgovornost je urejena različno. Če delujejo kot sodni komisarji, velja zanje enaka odgovornost kot za sodnike in državne tožilce. Stranke tako ne morejo zahtevati odškodnine neposredno od njih, temveč morajo odškodninske zahteve nasloviti na državo. Država lahko zahteva povrnitev stroškov v zvezi z naklepnimi dejanji ali hudo malomarnostjo. Kadar notarji ne delujejo kot sodni komisarji, so civilnopravno neposredno odgovorni strankam.

Notarski kolegiji, državna notarska zbornica Avstrije

Notarji, ki opravljajo dejavnost v posamezni zvezni deželi ali so vpisani v imenik notarskih kandidatov te zvezne dežele, so člani notarskega kolegija. Zvezne dežele Dunaj, Spodnja Avstrija in Gradiščanska imajo skupni kolegij, prav tako tudi zvezni deželi Tirolska in Predarlška.

Naloga kolegija je varovati čast in dostojanstvo ter zastopati interese notarskega poklica.

Vsak kolegij mora izmed svojih članov izvoliti notarsko zbornico. Sestavljajo jo predsednik, ki je notar, in šest drugih notarjev (dvanajst na Dunaju) ter trije notarski kandidati (na Dunaju šesti) kot člani.

Državno notarsko zbornico Avstrije (<http://www.notar.at/>) sestavljajo notarske zbornice zveznih dežel. Naloga državne notarske zbornice Avstrije je zastopati notarje ter varovati njihove pravice in interese v zvezi z vprašanji, ki zadevajo avstrijske notarje kot skupino, ali vprašanji, katerih področje je širše od posamezne notarske zbornice.

Sorodne povezave

[Pravniški poklici – Avstrija](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 27/06/2013

Ta stran vsebuje pregled pravnih poklicev na Poljskem.

[Tožilci](#)

[Redna sodišča](#)

[Pravniški poklici na sodiščih](#)

[Sodniki](#)

[Sodniki porotniki](#)

[Sodni uradniki](#)

[Sodni pomočniki](#)

[Sodni tajniki](#)

[Odvetniki](#)

[Pravni svetovalci](#)

[Notarji](#)

[Sodni izvršitelji](#)

[Organizacije, ki ponujajo brezplačne pravne storitve](#)

Tožilci

Organizacija

Struktura, opisana v nadaljevanju, se nanaša na službo državnega tožilstva in druge pristojne oddelke na podlagi zakona z dne 9. oktobra 2009.

Službo državnega tožilstva na Poljskem sestavljajo:

- **generalni tožilec;**
- **tožilci v rednih enotah državnega tožilstva in vojaški tožilci, odgovorni generalnemu tožilcu;**
- **tožilci Inštituta narodnega spomina in Komisije za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod.**

Generalni tožilec ima najvišji položaj v službi državnega tožilstva, imenuje pa ga predsednik Poljske s seznama kandidatov, ki jih predlagata nacionalni sodni svet in nacionalni svet državnih tožilcev. Generalni tožilec predsedniku vlade predloži letna poročila o tožilskih dejavnostih. Redne in vojaške tožilce imenuje generalni tožilec s seznama kandidatov, ki jih predlaga nacionalni svet državnih tožilcev.

Redne enote državnega tožilstva so razdeljene na **štiri ravni**:

- **generalno tožilstvo;**
- **pritožbeno tožilstvo;**

- **regionalno tožilstvo;**
- **okrožno tožilstvo.**

Vojaške enote državnega tožilstva delujejo na treh ravneh:

- urad višjega vojaškega tožilstva;
- okrožni uradi vojaškega tožilstva;
- garnizijski uradi vojaškega tožilstva;

Državni tožilci Inštituta narodnega spomina in Komisije za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod delujejo v naslednjih organizacijskih enotah:

- komisija za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod;
- oddelki komisije za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod;
- urad za preverjanje;
- oddelki urada za preverjanje.

Poljsko pravo razlikuje med državnimi tožilci, ki jih imenuje generalni tožilec, in zasebnimi tožilci, ki delujejo kot stranke v kazenskem postopku in ki po pravilih postopka lahko pomagajo državnim tožilcem pri njihovem delu.

Poljsko pravo omogoča različna poklicna združenja. To so na primer nacionalni svet državnih tožilcev v okviru generalnega tožilstva ter skupščine in odbori pri pritožbenih tožilstvih. Narava teh organov je sicer strogo notranja in organizacijska, zato nimajo spletnih mest in ne ponujajo elektronskih storitev.

Podrobnejše informacije o državnem tožilstvu Poljske so na voljo na spletnem mestu [generalnega državnega tožilstva](#).

Vloge in pristojnosti državnega tožilstva:

Med glavne naloge državnega tožilstva spadajo **uveljavljanje zakonov in nadzor nad pregonom v kazenskih zadevah**.

Naloge državnih tožilcev so zlasti:

- izvedba predobravnavnih postopkov v kazenskih zadevah ali nadzor nad njimi;
- delovanje v funkciji državnega tožilca na sodiščih;
- začetek postopka v kazenskih in civilnih zadevah, vlaganje vlog in po potrebi sodelovanje v sodnem postopku v civilnih zadevah ter zadevah delovnega prava in prava socialne varnosti zaradi varstva vladavine prava, javnega interesa in premoženja ali pravic državljanov;
- izvajanje zakonsko predpisanih ukrepov za zagotovitev pravilne in enotne uporabe prava;
- preiskovanje kaznivih dejanj in izvajanje ukrepov za boj proti kaznivim dejanjem in njihovo preprečevanje;
- zbiranje, obdelava in analiza podatkov v postopku, ki je bil opravljen ali nadzorovan v skladu z zakonom;
- sodelovanje z državnimi organi za preprečevanje kaznivih dejanj in drugih kršitev zakonov;
- sodelovanje v postopkih, ki jih mednarodne organizacije usklajujejo zaradi kazenskega pregona in za preprečevanje kaznivih dejanj.

Pravice in odgovornosti državnih tožilcev:

Državni tožilci morajo delovati v skladu z zakoni ter načelom nepristranskosti in enakega obravnavanja vseh državljanov. Ne glede na hierarhično organizacijo državnega tožilstva neodvisno opravljajo svoje naloge. Državni tožilci ne smejo biti politično aktivni ali sprejeti drugih zaposlitev in se morajo stalno strokovno izpopolnjevati.

Državni tožilci se ukvarjajo predvsem s kazenskimi zadevami. Občasno lahko sodelujejo tudi v civilnih zadevah, zlasti pri ugotavljanju očetovstva, prenehanju roditeljskih pravic ali poslovni nesposobnosti, ter v upravnih zadevah, ki navadno posegajo na področje nepremičninskega in gradbenega prava. V vsakem regionalnem tožilstvu deluje državni tožilec, ki je specializiran za področje mednarodnega sodelovanja v kazenskih zadevah.

Redna sodišča

Organizacija

Redna sodišča na Poljskem so:

- okrožna sodišča;
- regionalna sodišča;
- pritožbena sodišča.

Redna sodišča sodijo (v primerih zunaj sodne pristojnosti upravnih sodišč, vojaških sodišč in vrhovnega sodišča) in opravljajo druge pravosodne naloge, ki jim jih nalaga zakon. Sodne odločbe skladno z zakonom nadzira vrhovno sodišče.

Okrožna sodišča imajo sodno pristojnost nad eno ali več občinami (v upravičenih primerih lahko v eni občini deluje več kot eno okrožno sodišče, npr. v velikih mestih).

Regionalno sodišče je sodišče za pritožbe zoper odločbe okrožnih sodišč, v posebnih primerih pa je tudi prvostopenjsko sodišče. Sodno pristojnost izvaja nad najmanj dvema okrožnima sodiščema (v svojem sodnem in upravnem okrožju).

Kadar se zadeva na prvi stopnji obravnava na regionalnem sodišču, se vse pritožbe obravnavajo na pritožbenem sodišču. Pritožbeno sodišče ima sodno pristojnost nad najmanj dvema regionalnima sodiščema (svojega območja pristojnosti kot pritožbeno sodišče).

Sodišču predseduje predsedujoči sodnik. Imenovan je za določen čas (štiri leta na okrožnih sodiščih ter šest let na regionalnih in pritožbenih sodiščih).

Pravniški poklici na sodiščih

Poljska redna sodišča sodijo (v zadevah zunaj sodne pristojnosti upravnih sodišč, vojaških sodišč in vrhovnega sodišča) in opravljajo druge pravosodne naloge, ki jim jih nalaga zakon. Sojenje je v pristojnosti sodnikov. Pravosodne naloge razen sojenja izvajajo sodni uradniki in višji sodni uradniki (lahko pa jih izvajajo tudi sodniki, če jih sodni uradniki ne morejo).

Sodniki

Poljsko pravo razlikuje med **poklicnimi sodniki** in **sodniki porotniki**.

Sodniki opravljajo naloge v zvezi s sojenjem. Predsednik republike jih na predlog nacionalnega sodnega sveta imenuje za nedoločen čas.

Sodniki so pri opravljanju svojih nalog neodvisni ter vezani le na ustavo in zakon.

Neodvisnost sodišč in sodnikov zagotavlja **nacionalni sodni svet**, ki je ustavno telo.

Neodvisnost sodnikov je zagotovljena s sodno imuniteto in zajamčeno pravico do službenega položaja, kot sta zapisani v ustavi.

V primerih kršitve poklicnih dolžnosti se zoper sodnike uvedejo disciplinski ukrepi. Disciplinski ukrepi zoper sodnike se obravnavajo na sodiščih: na prvi stopnji na pritožbenih sodiščih, na drugi stopnji pa na vrhovnem sodišču.

Sodniki porotniki

Vloga sodnikov porotnikov pri sojenju je zapisana v poljski ustavi. Tudi sodniki porotniki so pri opravljanju svojih nalog neodvisni in so enako kot poklicni sodniki vezani le na ustavo in zakon. Pri reševanju zadev imajo sodniki porotniki enake pravice kot sodniki. Za razliko od sodnikov pa sodniki porotniki ne morejo predsedovati sojenju ali zasedanju ali (načeloma) ne morejo opravljati nalog zunaj sodnega postopka.

Pri civilnih in kazenskih postopkih obravnave praviloma potekajo v prisotnosti enega sodnika, tj. brez sodelovanja sodnikov porotnikov. Vendar zakoni, ki urejajo obe vrsti postopkov, določajo kategorije zadev, ki se lahko zaradi svojega družbenega pomena obravnavajo z vključitvijo sodnikov porotnikov.

Sodnike porotnike imenujejo občinski sveti, ki delujejo v okviru sodne pristojnosti ustreznih sodišč. Njihov mandat traja štiri leta.

Sodni uradniki

Sodni uradniki so zaposleni na okrožnih in regionalnih sodiščih, kjer izvajajo pravosodne naloge, ki jim jih nalagajo sodišča. Na svoje mesto so imenovani z dnem, ki je naveden na listini o imenovanju. Imenuje jih predsedujoči sodnik pritožbenega sodišča.

V civilnih postopkih sodni uradniki izvajajo pooblastila sodišča v okviru dodeljenih nalog, če zakon ne določa drugače. V postopkih v zvezi s kazenskimi zadevami, prekrški in davčnimi kaznivimi dejanji lahko sodni uradniki podajajo priporočila ter v primerih, ki so določeni z zakonom, sprejemajo odločitve in izdajajo sklepe.

V tem smislu so sodni uradniki sodno osebje s pooblastili za izvajanje pravosodnih nalog, ki deluje v imenu sodišč in v okviru podeljenih pristojnosti. V okviru svojih pristojnosti so sodni uradniki neodvisni, kar zadeva vsebino sodnih odločitev in sklepov, zapisanih v zakonu. Ta neodvisnost pomeni, da so njihove sodne dejavnosti organizacijsko in funkcionalno ločene od dejavnosti drugih organov, s čimer se zagotavlja, da sodni uradniki zakonsko določene naloge izvajajo neodvisno.

Informativni list o sodnih uradnikih.

Sodni pomočniki

Sodni pomočniki na sodišču izvajajo naloge za pripravo sodnih obravnav in zagotavljanje nemotenega notranjega delovanja sodišča (vključno s sojenjem in drugimi pravosodnimi nalogami). Kandidati so izbrani na natečaju.

Informativni list o sodnih pomočnikih.

Sodni tajniki

Sodni tajniki so zaposleni na vseh rednih sodiščih in izvajajo naloge upravne podpore sodiščem, razen tistih, ki so namenjene drugim poklicnim skupinam, npr. pišejo zapisnike zaslišanj, usmerjajo sodnike in organizirajo sodno tajništvo. Njihove pravice in obveznosti ter pogoji za zaposlitev so določeni z zakonom o sodnem osebju in s strani državnega tožilca. Kandidati so izbrani na natečaju.

Informativni list o sodnem osebju.

Organizacija pravniških poklicev

Odvetniki

Odvetniki na Poljskem zagotavljajo pravne storitve za zaščito državljskih pravic in svoboščin. Ponujajo pravno pomoč in pripravljajo pravna mnenja. Poleg tega zastopajo stranke v kazenskih, civilnih in družinskopravnih zadevah, zadevah, ki vključujejo mladoletnike, zadevah s področja delovnega prava in prava socialne varnosti ter v postopkih pred vrhovnim upravnim sodiščem.

Strokovna specializacija na Poljskem ni predpisana, kar pomeni, da se lahko odvetniki sami odločijo, za katero področje se bodo specializirali. Ker pa poljska zakonodaja zagotavlja državno svetovanje za finančno prikrajšane stranke, morajo biti odvetniki sposobni zagotavljati pravne storitve z različnih pravnih področij.

V državi deluje 24 **regionalnih odvetniških svetov** in en nacionalni **poljski odvetniški svet**. Ta stanovska združenja so odgovorna za zastopanje in zaščito poklicnih pravic odvetnikov, razvoj njihovih poklicnih spretnosti, usposabljanje pripravnikov ter določanje, spodbujanje in uveljavljanje pravil poklicnega ravnanja.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij glej spletno mesto [📄 poljskega odvetniškega sveta](#).

Pravni svetovalci

Pravni svetovalci ponujajo pravne storitve gospodarskim družbam, drugim podjetjem, organizacijskim enotam in fizičnim osebam. Ponujajo pravno pomoč in pripravljajo pravna mnenja. Za razliko od odvetnikov so lahko uslužbenci drugih strank. Od 1. julija 2015 odvetniki in pravni svetovalci uživajo iste procesne pravice; pravni svetovalci lahko svetujejo obrambi v kazenskih postopkih, razen če so uslužbenci drugih strank. Sodelujejo lahko tudi v zadevah, ki se nanašajo na prekrške, in svetujejo obrambi v disciplinskem postopku.

Stanovsko združenje pravnih svetovalcev sestavlja 19 **regionalnih zbornic pravnih svetovalcev in nacionalna zbornica pravnih svetovalcev**, ki deluje na nacionalni ravni. Ta stanovska združenja so odgovorna za zastopanje in zaščito poklicnih pravic pravnih svetovalcev, razvoj njihovih poklicnih spretnosti, usposabljanje pripravnikov ter določanje, spodbujanje in uveljavljanje pravil poklicnega ravnanja.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij glej spletno mesto [📄 nacionalne zbornice pravnih svetovalcev](#).

Notarji

Organizacija

Minister za pravosodje imenuje notarje na prosta notarska mesta na podlagi prijave zadevnih oseb in po posvetovanju s svetom pristojne notarske zbornice. Prav tako ima pravico razrešiti notarje.

Minister za pravosodje vodi tudi register notarskih pisarn in določi najvišje cene za opravljanje notarskih storitev.

Notarji so povezani v stanovsko združenje, ki ga sestavlja 11 **notarskih zbornic** in **nacionalna notarska zbornica**.

Vloga in pristojnosti

Notarji so imenovani za izvajanje pravnih poslov, pri katerih je potrebna notarska listina (npr. prenosi premoženjskih razmerij) ali kadar se stranke same tako odločijo.

Notarski poklic je poklic, ki uživa javno zaupanje. Kot osebe, ki delujejo v imenu države in pri tem uživajo javno zaupanje, morajo notarji zagotavljati varnost nepremičninskih poslov.

Notarji izvajajo naslednje notarske naloge: sestavljajo notarske listine, potrdila o dedovanju in druga potrdila, izjave o plogih, zapisnike, sestavljajo pritožbe glede zadolžnic in čekov, shranjujejo gotovino, varščine, dokumente in podatke na medijih za shranjevanje podatkov, izvajajo vpise v dokumente ter izdelujejo kopije in izpiske iz dokumentov, pripravljajo osnutke listin, izjav in drugih dokumentov na zahtevo strank in izvajajo druge dejavnosti na podlagi posebnih določb.

Notarske storitve, ki jih skladno z zakonom izvede notar, se štejejo za uradne dokumente.

Notarji izvajajo svojo dejavnost v posameznih notarskih pisarnah. Posamezen notar lahko deluje samo v eni pisarni, več notarjev pa lahko skupaj deluje v eni pisarni skladno z zakoni, ki urejajo civilnopravna partnerstva. V tem primeru sicer vsak notar izvaja svoje naloge v lastnem imenu in prevzema odgovornost za pravne posle, ki jih je izvedel.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij glej spletno mesto [nacionalne notarske zbornice](#) (ni na voljo v angleščini).

Drugi pravniški poklici

Poljsko pravo predvideva naslednji pravniški poklic: **sodni izvršitelj**.

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so po poljskem pravu sodni uradniki, ki opravljajo izvršbe. Imajo tudi status javnih uslužbencev, saj jim že ta status zagotavlja ustrezno legitimnost za naloge, ki jih izvajajo in ki pomembno vplivajo na državljanske pravice in svoboščine. Med te naloge spadajo predvsem prisilni ukrepi, ki so potrebni za izvršitev sodnih odločb, ter uresničevanje ustavne pravice do poštenega sojenja.

Med pooblastila sodnih izvršiteljev spada tudi izvajanje izvršilnih postopkov v civilnih zadevah.

Sodne izvršitelje imenuje minister za pravosodje s seznama kandidatov, ki morajo izpolnjevati zahteve iz zakona o sodnih izvršiteljih in izvršbah. Imeti morajo pravno diplomu, zaključeno pripravništvo, opravljen izpit za sodnega izvršitelja in zaključeno najmanj dveletno poskusno obdobje na mestu pomočnika sodnega izvršitelja.

Nadzor nad sodnimi izvršitelji izvajajo minister za pravosodje, predsedujoči sodniki na sodiščih, kjer so sodni izvršitelji zaposleni, in združenja sodnih izvršiteljev, tj. **nacionalni svet sodnih izvršiteljev** in **sveti zbornic sodnih izvršiteljev**.

Glej spletno mesto [ministrstva za pravosodje](#) in [nacionalnega sveta sodnih izvršiteljev](#).

Organizacije, ki ponujajo brezplačne pravne storitve

Na Poljskem je veliko organizacij, ki ponujajo brezplačne pravne storitve. Med drugim so to:

- organizacija „**Modra črta**“, ki deluje pod okriljem ministrstva za družino, delo in socialno politiko s ciljem boja proti nasilju v družini. Za več informacij glej spletno mesto organizacije [Modra črta](#); telefon: +48 226687000;
- brezplačne pravne storitve zagotavlja tudi **Pravna klinika**, ki jo vodijo študentje, povezani v združenja na pravnih fakultetah vseh glavnih poljskih univerz.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 18/10/2016

Izvirna jezikovna različica te strani [pt](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Ta stran vsebuje pregled pravnih poklicev na Portugalskem.

[Sodniki splošnih sodišč ter sodniki upravnih in davčnih sodišč](#)

[Tožilci na državnem tožilstvu](#)

[Odvetniki](#)

[Pravni svetovalci](#)

[Pravni zastopniki](#)

[Izvršitelji](#)

[Notarji](#)

[Sodni tajniki](#)

[Sodni uradniki](#)

[Mediatorji](#)

[Pravosodni upravni uslužbenci](#)

[Uradnik za industrijsko lastnino](#)

[Organizacije za brezplačne pravne storitve \(pro bono\)](#)

Sodniki splošnih sodišč ter sodniki upravnih in davčnih sodišč

Kot določa portugalska ustava, sodniki sestavljajo neodvisen organ – sodišča.

Sodniki sodijo v imenu ljudstva, pri čemer so vezani samo na zakon.

Status sodnikov splošnih sodišč urejata ustava in statut sodnikov splošnih sodišč (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Skladno s hierarhijo posameznih sodišč obstajajo tri vrste sodnikov splošnih sodišč:

- sodniki na vrhovnem sodišču (*Supremo Tribunal de Justiça*), ki se imenujejo *Conselheiros*;
- sodniki na pritožbenih sodiščih (*Tribunais das Relações*), ki se imenujejo *Desembargadores*;
- sodniki prvostopenjskih sodišč na prvostopenjskih sodiščih, ki se imenujejo *Juízes de Direito*.

Status sodnikov upravnih in davčnih sodišč urejajo ustava, statut upravnih in davčnih sodišč (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) ter, na subsidiarni osnovi, statut sodnikov splošnih sodišč (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Skladno s hierarhijo posameznih sodišč obstajajo tri vrste sodnikov upravnih in davčnih sodišč:

- sodniki na vrhovnem upravnem sodišču (*Supremo Tribunal Administrativo*), ki se imenujejo *Conselheiros*;
- sodniki na osrednjih upravnih sodiščih, ki se imenujejo *Desembargadores*;
- sodniki na okrožnih upravnih sodiščih in davčnih sodiščih, ki se imenujejo *Juízes de Direito*.

Za opravljanje sodniškega poklica je treba opraviti tristopenjski postopek, ki obsega javni natečaj, teoretični in praktični program usposabljanja, ki se opravi na centru za pravosodne študije (*Centro de Estudos Judiciários*), ter pripravništvo. Kandidati, ki uspešno dokončajo vse tri stopnje, so imenovani za *Juízes de Direito*.

Sodniki se ves čas svoje kariere dodatno usposabljujejo.

Visoki sodni svet (*Conselho Superior da Magistratura*) izvaja redne preglede na prvostopenjskih sodiščih, visoki svet za upravna in davčna sodišča (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) pa na enak način pregleduje sodnike na teh sodiščih. Po vsakem pregledu so sodniki razvrščeni glede na poklicno uspešnost, možne ocene pa so zelo dobro, dobro z odliko, dobro, zadostno in nezadostno. Če je sodnik ocenjen z oceno „nezadostno“, je razrešen dolžnosti in uvede se preiskava, v kateri se oceni njegova primernost za delo.

Visoki sodni svet ter visoki svet za upravna in davčna sodišča sta pristojna za imenovanja, dodelitve, premestitve, napredovanja in sprejemanje disciplinskih ukrepov v zvezi s sodniki splošnih sodišč ter upravnih in davčnih sodišč.

Da se zagotovita neodvisnost in nepristranskost sodnikov, ustava določa, da sodniki, ki opravljajo svoj poklic, ne smejo opravljati nobenih drugih javnih ali zasebnih služb, razen neplačanega poučevanja ali znanstvenega raziskovanja na področju prava. Sodniki so lahko premeščeni, razrešeni, upokojeni ali odpuščeni samo v primerih, ki jih določa zakon; za svoje odločitve niso odgovorni, razen kadar zakon določa izjeme.

Tožilci na državnem tožilstvu (*Ministério Público*)

Tožilci na državnem tožilstvu zastopajo državo, izvajajo kazenski pregon in ščitijo demokratično vladavino prava ter zakonsko določene interese. Državni tožilci imajo lastni statut in avtonomijo, kot je določeno z zakonom.

Za opravljanje poklica državnega tožilca je treba uspešno opraviti javni natečaj, ki je sestavljen iz preizkusov znanj, ocene življenjepisa in psihološkega izbirnega preizkusa, ki se opravijo na centru za pravosodne študije (*Centro de Estudos Judiciários*).

Kandidati, ki so sprejeti, so imenovani za pripravnike (*auditores de justiça*). Po uspešno opravljenem teoretičnem in praktičnem usposabljanju na centru za pravosodne študije so imenovani za pripravniške namestnike tožilcev.

Karierna struktura državnih tožilcev ima pet stopenj, ki so navedene po hierarhiji:

- generalni tožilec (*Procurador-Geral da República*);
- pomožni generalni tožilec (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- namestnik generalnega tožilca (*Procurador-Geral Adjunto*);
- okrožni tožilec (*Procurador da República*);
- namestnik okrožnega tožilca (*Procurador da República Adjunto*).

Urad generalnega tožilca (*Procuradoria-Geral da República*) je najvišji organ v državnem tožilstvu in predseduje mu generalni tožilec. Del tega urada so tudi visoki svet državnega tožilstva (*Conselho Superior do Ministério Público*), posvetovalni svet, uradni pravni svetovalci in podporne službe.

Visoki svet državnega tožilstva je pristojen za imenovanja, dodelitve, premestitve, napredovanja državnih tožilcev in sprejemanje disciplinskih ukrepov zoper njih.

Odvetniki (*Advogados*)

Odvetniki so pravni strokovnjaki, ki svojim strankam, potem ko so enkrat registrirani pri odvetniški zbornici, zagotavljajo pravno zastopanje in pravno svetovanje, ki obsega razlago in uporabo pravnih pravil na zahtevo tretje stranke.

Za opravljanje odvetniškega poklica na Portugalskem je potreben vpis v register odvetniške zbornice (*Ordem dos Advogados*).

Za opravljanje odvetniškega poklica mora posameznik:

- imeti portugalsko diplomo iz prava ali univerzitetno pravno izobrazbo s tuje univerze, če se šteje, da je ta enakovredna diplomam ali je bila priznana kot istostopenjska;

- zaključiti 18-mesečno pripravništvo v dveh stopnjah usposabljanja: prva stopnja usposabljanja traja 6 mesecev, dodatna stopnja usposabljanja pa 12 mesecev;
- opraviti pisni in ustni odvetniški izpit.

Tuji državljani, ki so diplomirali na Portugalskem, se lahko vpišejo v register odvetniške zbornice Portugalske enako kot portugalski državljani, če njihova matična država zagotavlja enake pravice portugalskim državljanom.

Odvetniki iz drugih držav članic EU, ki želijo stalno opravljati odvetniški poklic na Portugalskem pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, se morajo vpisati v register odvetniške zbornice. V takšnih primerih lahko zastopajo stranko pred sodiščem le pod vodstvom odvetnika, ki je vpisan v register odvetniške zbornice. Če želijo opravljati odvetniški poklic na podlagi istih pravic in obveznosti kot portugalski odvetniki, se morajo vpisati v register odvetniške zbornice ter opraviti pisni in ustni izpit v portugalščini.

Odvetniška zbornica kot javno združenje zastopa strokovnjake, ki opravljajo odvetniški poklic skladno s statutom združenja. Pristojna je za zagotavljanje dostopa do pravnega varstva, urejanje tega poklica in sprejemanje disciplinskih ukrepov zoper odvetnike in odvetniške pripravnike (edini organ s to pristojnostjo), zaščito socialne vloge, dostojanstva in ugleda odvetniškega poklica ter spodbujanje dostopa do znanja in uporabe prava.

Pravni svetovalci (*Consultores jurídicos*)

V portugalskem pravnem sistemu ni razlik med odvetniki in pravnimi svetovalci.

Pravni zastopniki (*Solicitadores*)

Pravni zastopniki so neodvisni strokovnjaki, ki strankam zagotavljajo pravno svetovanje in pravno zastopanje pred sodiščem, pri čemer morajo upoštevati omejitve iz statuta, ki ureja njihov poklic, in procesne zakonodaje. Lahko zastopajo stranke pred sodiščem, kadar ni obvezno, da stranko zastopa odvetnik (*advogado*).

Pravni zastopniki lahko tudi pravno zastopajo državljane in podjetja v izvensodnih zadevah, na primer pred davčno upravo, pri notarju, v sodni pisarni in pred organi javne uprave.

Za opravljanje poklica pravnega zastopnika mora posameznik:

- imeti uradno priznano diplomu iz prava in ne sme biti vpisan v register odvetniške zbornice ali imeti uradno priznano diplomu iz študija za pravne zastopnike. Tuji državljani drugih držav članic EU morajo imeti univerzitetne in strokovne kvalifikacije, ki jih za izvajanje tega poklica zahteva zakon v njihovi matični državi;
- opraviti pripravništvo, ki traja od 12 do 18 mesecev;
- uspešno končati pripravništvo s potrdilom mentorja in centra za pripravništvo ter opraviti nacionalni izpit v skladu z ustreznimi pravili.

Strokovnjaki iz drugih držav članic EU ali Evropskega gospodarskega prostora se lahko vpišejo v register kolegija pravnih zastopnikov (*Colégio dos Solicitadores*) skladno z zakonom št. 9/2009 z dne 4. marca 2009, spremenjenim z zakonom št. 41/2012 z dne 28. avgusta 2012 in zakonom št. 25/2014 z dne 2. maja 2014.

Zbornica pravnih zastopnikov in izvršiteljev (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*, OSAE) je javno združenje, ki zastopa te pravne strokovnjake. Med drugim je pristojna za izvajanje disciplinskih pooblastil nad svojimi člani in pripravo mnenj o osnutkih zakonodaje v zvezi s svojimi pristojnostmi.

Več informacij je na voljo na <http://www.osae.pt/>.

Izvršitelji (*Agentes de execução*)

Izvršitelji so strokovnjaki s pooblastili na nacionalni ravni za opravljanje izvršb v civilnih zadevah. So neodvisni in nepristranski strokovnjaki, ki ne zastopajo nobene od strank, temveč so odgovorni za opravljanje vseh formalnosti v zvezi z izvršbo, vključno z zasegom, vročitvijo dokumentov in obvestil ter prodajo zaseženih sredstev. V nekaterih primerih lahko njihove pristojnosti izvajajo sodni uradniki.

Izvršitelje imenuje stranka, ki uveljavlja sodno izvršbo.

Izvršitelji morajo imeti diplomu iz študija za pravne zastopnike ali prava in izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti morajo portugalsko državljanstvo;
- izpolnjevati morajo vse pogoje, določene v statutu zbornice pravnih zastopnikov in izvršiteljev ali statutu odvetniške zbornice;

- v zadnjih desetih letih ne smejo biti vključeni na uradni javni seznam dolžnikov;
- uspešno morajo opraviti pripravništvo za izvršitelje;
- po najmanj treh letih delovanja v funkciji izvršitelja morajo opraviti izpit za pravne sodelavce in pridobiti pozitivno mnenje komisije za pravne sodelavce (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça, CAAJ*);
- biti morajo vpisani v register ustreznega strokovnega združenja v treh letih po uspešno opravljenem pripravništvu;
- imeti morajo minimalno informacijsko tehnološko opremo in sredstva, kot jih določa uredba, ki jo je sprejela generalna skupščina.

Zbornica pravnih zastopnikov in izvršiteljev ter specializirani kolegij izvršiteljev (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*) sta organa, ki sta pristojna za urejanje tega poklica.

Komisija za pravne sodelavce, ki je neodvisna od zbornice pravnih zastopnikov in izvršiteljev, je pristojni organ za nadzor izvršiteljev in izvajanje disciplinskih ukrepov zoper njih.

Več informacij je na voljo na naslednjih spletiščih: <http://www.osae.pt/> in <http://www.caaj-mj.pt/>.

Notarji (*Notários*)

Notarji so specializirani strokovnjaki s pooblastili za izvajanje nalog v določenih pravnih okvirih. Opravljajo pomembno vlogo v nacionalnem in mednarodnem poslovanju.

Notarji so pristojni, da:

- sestavljajo zasebne pogodbe in svetujejo strankam, pri čemer morajo vsako stranko obravnavati pošteno; pripravljajo uradne dokumente ter pri tem prevzemajo odgovornost za zakonitost dokumentov in za vse izrečene nasvete; obveščajo stranke o posledicah zavez, ki jih nameravajo sprejeti (to je njihova dolžnost);
- izvajajo pravne posle, ki so dogovorjeni v njihovi prisotnosti. Akt se lahko vnese neposredno v uradni register, če pa ena od strank ne izpolni svojih obveznosti, se lahko izvrši brez posredovanja sodnika;
- nastopajo kot mediatorji ter nepristransko in ob popolnem spoštovanju zakona pomagajo strankam doseči obojestransko sprejemljiv dogovor;
- pripravljajo dokumente za postopke za popis premoženja in pogoje takih postopkov, razen za zadeve, o katerih zaradi njihove narave oziroma pravne ali dejanske kompleksnosti ni dovoljeno odločati v postopkih za popis premoženja; o takih zadevah mora odločati sodnik okrožnega sodišča (*tribunal de comarca*), ki je pristojno na območju notarske pisarne, v kateri je bil začel postopek (zakon št. 2/2013 z dne 5. marca 2013, s katerim je bil potrjen pravni okvir za postopke za popis premoženja, je notarjem podelil to pooblastilo in tako ustvaril sistem deljenih pooblastil).

Reforma notarskega poklica in posledična privatizacija tega sektorja pomenita, da notarji opravljajo dvojno vlogo: so javni uslužbenci in hkrati svobodni strokovnjaki, niso pa več državni uradniki.

Kot javni uslužbenci notarji delujejo pod okriljem ministrstva za pravosodje, ki ima pooblastila za urejanje tega poklica in uvedbo disciplinskih ukrepov zoper notarje. Glede na nov, liberaliziran status tega poklica notarska zbornica od leta 2006 skupaj z ministrstvom za pravosodje ureja dejavnosti notarjev in pri tem zagotavlja, da notarji pri svojem delu spoštujejo etični kodeks, ter skrbi za uresničevanje javnega interesa, h kateremu so zavezani notarji; slednje ne vpliva na pooblastilo ministrstva za posredovanje, ki mu je glede na naravo poklica podeljeno z zakonom.

Sodni tajniki (*Conservadores*)

Sodni tajniki so javni uslužbenci, ki so pristojni za registriranje in objavo pravnih aktov in dejstev v zvezi z nepremičninami, premičninami, ki jih je treba registrirati, ter poslovnimi dejavnostmi in dogodki v življenju posameznikov. Njihova vloga vključuje predvsem izvajanje pravnih pregledov v zvezi z zgoraj navedenim in povezano dokumentacijo ter zagotavljanje, da so pravice, vsebovane v dokumentih, ki potrjujejo dejstva za vpis v register, pravilno opredeljene in skladne z zakonsko določenim zaporedjem registracije; odgovorni so tudi za objavo teh informacij in odločanje, ali naj se pravni akt oziroma dejstvo vpiše v register ali ne.

Glede na zadevna področja, na katerih opravljajo svoje naloge, so sodni tajniki lahko:

- **sodni tajniki za civilni register** (*conservadores do registo civil*), ki so med drugim odgovorni za določitev in objavo pravnih dejstev in aktov v zvezi z življenji fizičnih oseb. Med njihove pristojnosti spada evidentiranje aktov, povezanih z rojstvom, sklenitvijo zakonske zveze, smrtjo, posvojitvijo, izjavo in ugotavljanjem materinstva/očetovstva; vodenje postopkov v zvezi z,

na primer, sporazumno razvezo zakonske zveze in prenehanjem življenjske skupnosti; ter izdajanje potrdil in kopij evidentiranih dokumentov;

- **sodni tajniki za zemljiško knjigo** (*conservadores do registo predial*), ki objavljajo pravni status zemljišč in premoženja, da bi zagotovili pravno varnost premoženjskih transakcij;
- **sodni tajniki za register vozil** (*conservadores do registo de veículos*), katerih naloge so povezane z objavo pravic na premoženju, ki jih je treba registrirati (motorna vozila, ladje in zrakoplovi), in ki objavljajo pravni status motornih vozil in prikolic, da bi zagotovili pravno varnost transakcij;
- **sodni tajniki za poslovni register** (*conservadores do registo comercial*), ki objavljajo pravni status samostojnih podjetnikov, gospodarskih družb, družb civilnega prava, ki imajo obliko gospodarske družbe, individualnih organizacij z omejeno odgovornostjo in drugih subjektov, ki morajo biti vpisani v poslovni register zaradi zagotavljanja pravne varnosti transakcij.

Za opravljanje tega poklica sta potrebni diploma iz prava na portugalski univerzi ali enakovredna univerzitetna izobrazba. Prav tako morajo kandidati opraviti preskus poklicne usposobljenosti ter šestmesečni univerzitetni nadaljevalni tečaj s poudarkom na pravnih predmetih in predmetih o registraciji, ki se zahtevajo za sodne tajnike. Nato opravljajo enoletno pripravništvo, ki mu sledi javni natečaj. Kandidati se ocenjujejo na vsaki stopnji vstopnega postopka in če so na kateri koli stopnji neuspešni, so lahko izločeni. Zadnja stopnja je javni natečaj, ki ga organizira inštitut za sodne tajnike in notarje (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Inštitut za sodne tajnike in notarje je pristojen za vodenje postopkov, usklajevanje, podporo, ocenjevanje in nadzor dela registrskih uradov.

Sodni uradniki (*Oficiais de Justiça*)

Sodni uradniki so skupina uradnikov (*funcionário de justiça*), ki med drugim zagotavljajo podporo na sodiščih ali državnih tožilstvih. Vendar pojem sodnih uradnikov obsega tudi tehnike za informacijsko tehnologijo, upravno, tehnično in podporno osebje ter vzdrževalne delavce.

Do položaja sodnega uradnika je mogoče napredovati prek osnovnih položajev pomožnega referenta (*escrivão auxiliar*) na sodiščih in pomožnega pravnega referenta (*técnico de justiça auxiliar*) na državnih tožilstvih. Če želi posameznik postati sodni uradnik, mora opraviti strokovno usposabljanje in biti uspešen v sprejemnem postopku.

Položaj pravosodnih uradnikov ureja poseben statut (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*), kot določa uredba-zakon št. 343/1999 z dne 26. avgusta 1999. Pomembno vlogo opravljajo pri mednarodnem pravosodnem sodelovanju, zlasti pri izvajanju evropskih direktiv in uredb.

Generalni direktorat za pravosodje (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) je organ ministrstva za pravosodje, ki je pristojen za zaposlovanje, upravljanje in nadzor sodnih uradnikov.

Svet sodnih uradnikov (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) je organ, pristojen za ocenjevanje poklicne uspešnosti sodnih uradnikov in izvajanje disciplinskih ukrepov zoper njih.

Mediatorji (*Mediadores*)

V členu 2(b) zakona št. 29/2013 z dne 19. aprila 2013 je mediator opredeljen kot „[...] nepristranska in neodvisna tretja oseba, ki je brez pooblastil, da strankam v mediaciji nalaga določeno ravnanje, in ki strankam pomaga doseči končni dogovor o sporni zadevi“. Ta zakon tudi določa status mediatorjev na Portugalskem in predpisuje določbe za njihov vpis v sezname posameznih javnih sistemov mediacije; to se opravlja po izbirnem postopku, ki ga ureja izvršilna odredba (*Portaria*) št. 282/2010 z dne 25. maja 2010.

Delo mediatorjev je zelo pomembno, saj ti strankam pomagajo doseči dogovor, kar pomaga ohranjati in v nekaterih primerih ponovno vzpostaviti družbeno harmonijo. Na Portugalskem delujejo specializirani mediatorji, ki se ukvarjajo z družinskopravnimi, delovnopravnimi in kazenskimi zadevami. Na področju mediacije ne delujejo nevladne organizacije, temveč zasebna združenja, ki ponujajo storitve mediacije in usposabljanja mediatorjev.

Nacionalni etični kodeks za mediatorje ne obstaja, vendar zgoraj navedeni zakon o mediaciji vsebuje poglavje o pravicah in dolžnostih mediatorjev, pri čemer morajo ti ravnati skladno z načeli iz Evropskega kodeksa ravnanja za mediatorje, ki so del njihovega usposabljanja.

Ravnanje mediatorjev nadzoruje javni sistem mediacije, ki je razdeljen na tri dele, pristojne za civilne, delovnopravne in kazenske zadeve. Vsak del javnega sistema mediacije vodi javni organ, ki je opredeljen v statutu organa.

Za usposabljanje mediatorjev na Portugalskem ni pristojen javni organ; namesto tega jih usposabljuje zasebni organi, ki jih potrjuje generalni direktorat za politiko pravosodja (*Direção Geral da Política de Justiça*, DGPJ) v skladu z izvršilno odredbo št. 345/2013 z dne 27. novembra 2013, ki se posebej osredotoča na skladnost z okvirom za kakovost.

Generalni direktorat za politiko pravosodja prek svojega urada za alternativno reševanje sporov (GRAL) upravlja javni sistem mediacije. Sicer ne zagotavlja informacij o tem, kako najti mediatorja, vendar vodi sezname mediatorjev, v katere se lahko mediatorji vpišejo z udeležbo v izbirnem postopku, določenem v pravilniku, ki je bil potrjen z izvršilno odredbo št. 282/2010 z dne 25. maja 2010.

Več informacij je na voljo na <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Pravosodni upravni uslužbenci (*Administradores Judiciais*)

Pravosodni upravni uslužbenci so pristojni za nadziranje in usklajevanje aktov v okviru posebnega postopka izterjave (*processo especial de revitalização*); hkrati so pristojni za upravljanje ali likvidacijo stečajne mase v stečajnih postopkih in izvajanje vseh nalog, ki so jim podeljene na podlagi statuta ali zakona. Začasni pravosodni upravni uslužbenci ter stečajni ali drugi upravitelji so imenovani na podlagi nalog, ki jih bodo opravljali v postopku.

Vloga pravosodnih upravnih uslužbencev je določena v zakonu št. 22/2013 z dne 26. februarja 2013.

Pravosodni upravni uslužbenec:

- (a) mora imeti ustrezno univerzitetno diplomu in primerne poklicne izkušnje;
- (b) mora zaključiti šestmesečno pripravništvo za pravosodne upravne uslužbence;
- (c) mora opraviti sprejemni izpit, ki je posebej namenjen ocenjevanju znanja, pridobljenega med pripravništvom;
- (d) ne sme biti v položaju, ki ni združljiv z njegovimi poklicnimi nalogami;
- (e) mora biti primeren za ta poklic.

Komisija za pravne sodelavce (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça*, CAAJ) je pristojna za postopek sprejemanja pravosodnih upravnih uslužbencev in hkrati spremlja njihovo delo.

Uradnik za industrijsko lastnino (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Uradniki za industrijsko lastnino so specializirani strokovnjaki na področju industrijske lastnine, na katere se lahko podjetja in posamezniki obrnejo, kadar želijo pomoč pri zaščiti svojih pravic in interesov.

Uradniki za industrijsko lastnino so pooblaščen s strani nacionalnega inštituta za industrijsko lastnino (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) za izvajanje poslov v zvezi z industrijsko lastnino v imenu svojih strank, ne da bi morali predložiti svoje pooblastilo.

Opravljanje poklica uradnika za industrijsko lastnino v okviru nacionalnega inštituta za industrijsko lastnino ureja uredba-zakon št. 15/95 z dne 24. januarja 1995.

Organizacije za brezplačne pravne storitve (pro bono)

Ministrstvo za pravosodje v sodelovanju z odvetniško zbornico in lokalnimi organi zagotavlja urade za pravno svetovanje (*Gabinete s de Consulta Jurídica*), ki so na celotnem ozemlju Portugalske in državljanom zagotavljajo brezplačno pravno svetovanje pravnih strokovnjakov. Seznam teh uradov, skupaj z ustreznimi kontaktnimi podatki, je objavljen tudi na spletišču generalnega direktorata za politiko pravosodja (www.dgpj.mj.pt).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 24/10/2016

 Izvirna jezikovna različica te strani [ro](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Ta stran vsebuje pregled pravnih poklicev v Romuniji.

Pravniški poklici – uvod

V Romuniji obstajajo naslednji pravniški poklici:

- tožilci
- sodniki
- odvetniki
- pravni svetovalci
- notarji
- sodni izvršitelji
- sodni pomočniki

Tožilci

Organizacija

Romunski sistem državnega tožilstva vključuje:

- tožilstva pri pritožbenih sodiščih, sodiščih druge stopnje, sodiščih za mladoletnike in družinske zadeve ter okrožnih sodiščih;
  - tožilstva pri vojaških sodiščih.
1. **Najvišji organ** je tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču, vključno s specializiranimi oddelkoma (nacionalni direktorat za boj proti korupciji ter direktorat za preiskovanje organiziranega kriminala in terorizma).
  2. **Prva raven:** tožilstva pri okrožnih sodiščih (176);
  3. **Druga raven:** tožilstva pri sodiščih druge stopnje (42) ter tožilstva pri sodiščih za mladoletnike in družinske zadeve (1);
  4. **Tretja raven:** tožilstva pri pritožbenih sodiščih (15).

 Vrhovni sodni svet je osrednji organ znotraj pravosodnega sistema, pristojen za urejanje tožilskega poklica. Začetno in nadaljnje poklicno usposabljanje sodnikov in tožilcev izvaja **nacionalni sodni inštitut**, javni organ s statusom pravne osebe pod vodstvom vrhovnega sodnega sveta. **Državno tožilstvo** izvaja svoje naloge prek tožilcev, ki so zaposleni na tožilstvih. Slednja so pridružena vsem sodiščem, razen disciplinskim sodiščem.

Kazenski postopki, ki jih vodijo tožilstva pri pritožbenih sodiščih, sodiščih druge stopnje ter sodiščih za mladoletnike in družinske zadeve

Institucionalna hierarhija tožilcev je sledeča:

1. Najvišji organ je **tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču** (generalno državno tožilstvo), ki ga vodi generalni državni tožilec Romunije. Ta organ usklajuje dejavnosti tožilstev pri 15 pritožbenih sodiščih.
2. **Tožilstva pri pritožbenih sodiščih** usklajujejo dejavnosti tožilstev pri 43 sodiščih druge stopnje (vključno s posebnim sodiščem za mladoletnike in družinske zadeve). Vsakega vodi tožilec predstojnik.
3. Tožilstva pri **sodiščih druge stopnje** usklajujejo dejavnosti tožilstev pri 176 delujočih okrožnih sodiščih, pri čemer vsakega od teh vodi prvi tožilec.
4. Tožilstva pri **176 delujočih okrožnih sodiščih** predstavljajo prvo (najnižjo) raven hierarhije in jih vodijo prvi tožilci.

Dva ločena specializirana oddelka delujeta v okviru tožilstva pri vrhovnem kasacijskem sodišču. Ta oddelka sta:

- **Nacionalni direktorat za boj proti korupciji (DNA)** je odgovoren za preiskovanje in pregon korupcije. Vodi ga glavni tožilec.
- **Direktorat za preiskovanje organiziranega kriminala in terorizma (DIICOT)** je odgovoren za preiskovanje in pregon organiziranega kriminala in terorizma. Vodi ga glavni tožilec, ki deluje pod vodstvom generalnega državnega tožilca Romunije.

Kazenski postopki, ki jih vodijo tožilstva pri vojaških sodiščih

Kazenske postopke za kazniva dejanja vojaškega osebja vodijo vojaška tožilstva, ki imajo pravni položaj vojaških subjektov. Pridružena so vojaškemu razsodiščem, **vojaškemu sodišču v Bukarešti** ali **vojaškemu pritožbenemu sodišču v Bukarešti**.

Funkcionalna hierarhija tožilcev

Dejavnosti tožilcev morajo biti v skladu z načeli **zakonitosti, nepristranskosti in hierarhičnega nadzora**.

Tožilci morajo delovati v skladu z zakonom, upoštevati in ščititi morajo človekovo dostojanstvo ter braniti pravice posameznikov.

Tožilci z vsakega tožilstva poročajo **predstojniku tega tožilstva, ki nato poroča** predstojniku hierarhično nadrejenega tožilstva.

Nadzor podrejenih tožilcev s strani generalnega državnega tožilca na tožilstvu pri **vrhovnem kasacijskem sodišču**, glavnega tožilca v nacionalnem direktoratu za boj proti korupciji in tožilca predstojnika na tožilstvu pri pritožbenem sodišču se lahko izvaja neposredno ali prek za to imenovanih tožilcev.

Vloga in pristojnosti

V Romuniji obstajata dve vrsti tožilcev:

1. **civilni tožilci**, ki so pristojni za preiskavo in pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo civilisti;
2. **vojaški tožilci**, ki so pristojni za preiskavo in pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo v glavnem pripadniki vojaškega osebja.

Nacionalne kategorije tožilcev so naslednje:

- **generalni državni tožilec Romunije** (vodja tožilstva pri vrhovnem kasacijskem sodišču);
- **glavni tožilec** (vodja DNA in DIICOT);
- **tožilci predstojniki** (vodje tožilstev pri pritožbenih sodiščih);
- **prvi tožilci** (vodje tožilstev pri sodiščih druge stopnje in okrožnih sodiščih);
- **predstojniki tožilskih oddelkov** (vodje notranjih oddelkov tožilstev);
- **predstojniki tožilskih služb** (vodje notranjih služb tožilstev);
- **predstojniki tožilskih uradov** (vodje notranjih uradov tožilstev);
- **tožilci**.

Kadar se šteje za nujno, lahko **minister za pravosodje po uradni dolžnosti ali na zahtevo vrhovnega sodnega sveta** nadzira tožilce prek tožilcev, ki jih je posebej določil generalni državni tožilec Romunije, glavni tožilec nacionalnega direktorata za boj proti korupciji ali minister za pravosodje sam, da preveri naslednje:

- upravljalno učinkovitost tožilcev;
- uspešnost tožilcev in dokončanje nalog; ter
- kakovost strokovnih odnosov tožilcev z državljanji in drugimi osebami, ki sodelujejo pri dejavnostih tožilstev.

Ta nadzor se ne nanaša na celoten razpon ukrepov, ki jih lahko tožilci sprejmejo med potekom kazenskih postopkov, niti na odločitve, povezane s temi postopki.

Minister za pravosodje lahko prosi **generalnega državnega tožilca** Romunije ali, kjer je to primerno, glavnega tožilca pri nacionalnem direktoratu za boj proti korupciji, da poroča o dejavnostih tožilcev in izda navodila o ukrepih, ki jih je treba sprejeti za učinkovito preprečevanje kriminala in učinkovit boj proti njemu.

Tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču predloži letno poročilo o svojih dejavnostih vrhovnemu sodnemu svetu in ministru za pravosodje, ki svoje ugotovitve predstavi v poročilu romunskemu parlamentu.

Sodniki

Organizacija

Osrednji organ znotraj pravosodnega sistema, ki je pristojen za urejanje sodniškega poklica, je [vrhovni sodni svet](#) (CSM). Začetno in nadaljnje poklicno usposabljanje sodnikov in tožilcev izvaja [nacionalni sodni inštitut](#), ki je javni organ s statusom pravne osebe pod vodstvom vrhovnega sodnega sveta.

Vloga in pristojnosti

V Romuniji se sodniki specializirajo za naslednje kategorije zadev:

- civilne in civilno-izvršilne zadeve;
- kazenske in kazensko-izvršilne zadeve;
- gospodarske zadeve (stečajni sodniki);
- zadeve, povezane z družinskim pravom in mladoletniki;
- upravne zadeve in davčne/finančne zadeve;
- zadeve, povezane s spori iz delovnega razmerja in socialnim zavarovanjem;
- ustavne zadeve;
- vojaške zadeve.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Osrednji organ, pristojen za urejanje odvetniškega poklica, je [romunska nacionalna zveza odvetniških zbornic](#) (UNBR), pravna oseba javnega interesa, ki vključuje vse odvetniške zbornice v Romuniji. Zagotavlja usposobljeno izvajanje pravice do obrambe, strokovno usposobljenost in disciplino ter zaščito dostojanstva in časti odvetnikov, ki so njeni člani. Vse romunske odvetniške zbornice so članice romunske nacionalne zveze odvetniških zbornic.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o romunskih odvetnikih so na voljo na spletišču [romunske nacionalne zveze odvetniških zbornic](#).

Ali je dostop do te zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je **brezplačen**.

Pravni svetovalci

V skladu z zakonom lahko pravni svetovalci na okrajni ravni za sektor ali področje dejavnosti in v skladu s poklicnimi interesi oblikujejo združenja ali, kjer je to primerno, nacionalna združenja, za katera velja zakon o združenjih in ustanovah. Eno od strokovnih združenj, ustanovljenih v skladu z zakonom o združenjih in ustanovah, je [romunska zveza združenj pravnih svetovalcev](#) (OCJR). Ta zveza vključuje vsa združenja pravnih svetovalcev v vseh okrajih. Pravni svetovalci lahko prav tako oblikujejo poklicna združenja. Sezname pravnih svetovalcev po okrajih so na voljo na spletiščih članskih združenj v okviru OCJR. Povezave so na voljo na spletišču OCJR.

Notarji

Organizacija

V skladu z zakonom je romunsko ministrstvo za pravosodje preneslo izvajanje notarskih storitev na [nacionalno zvezo notarjev](#) (UNNP). [Nacionalna zveza notarjev](#) je strokovni organ, ki predstavlja notarje in je odgovoren za organizacijo notarskega poklica, zaščito poklicnih interesov članov ter ohranjanje ugleda tega poklica. Vsi notarji so člani nacionalne zveze. Notarji so združeni v 15 notarskih zbornicah, vsaka od teh pa je povezana s pritožbenim sodiščem.

Vloga in pristojnosti

V Romuniji notarji nudijo naslednje pravne storitve:

- priprava potrebnih dokumentov za pravno nasledstvo in oporočno dedovanje;
- sklepanje pogodb (prodajnih pogodb, pogodb o izmenjavi, pogodb o vzdrževanju, darilnih pogodb, hipotekarnih pogodb, zastavnih pogodb, zakupnih pogodb, najemnih pogodb) in drugih aktov (jamstev, ki jih zahtevajo različne institucije od svojega upravnega osebja);
- priprava statotov za podjetja, združenja in ustanove;
- overitev dokumentov;
- potrjevanje podpisov, ugotavljanje istovetnosti podpisov in pečatov;
- katere koli druge storitve, ki jih določa zakon.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

[Romunska nacionalna zveza sodnih izvršiteljev](#) (UNEJ) je strokovni organ s statusom pravne osebe, ki združuje vse sodne izvršitelje. Odgovorna je za ohranjanje ugleda in avtoritete poklica sodnega izvršitelja. Njena glavna naloga je, da zastopa in brani poklicne interese svojih članov. Sodni izvršitelji so združeni v 15 zbornicah, vsaka od teh pa je povezana z ustreznim pritožbenim sodiščem.

Seznam sodnih izvršiteljev je na voljo na spletiščih [romunske nacionalne zveze sodnih izvršiteljev](#) in [ministrstva za pravosodje](#). Vendar sta ti dve zbirki podatkov različno urejeni.

Sodni pomočniki

Osrednji organ znotraj pravosodnega sistema, ki je pristojen za urejanje poklica sodnega pomočnika, je [vrhovni sodni svet](#) (CSM).

Državna šola za sodne pomočnike (SNG) je javni organ s statusom pravne osebe pod vodstvom vrhovnega sodnega sveta, ki je pristojen za zagotavljanje začetnega in nadaljnega strokovnega usposabljanja sodnih pomočnikov.

Romunski pravosodni sistem pozna več kategorij sodnih pomočnikov:

- pomočniki na sodnih obravnavah;
- pomočniki za statistične podatke;
- pomočniki raziskovalci;
- pomočniki za informacijsko tehnologijo;
- arhivski pomočniki;
- sodni tajniki.

Več informacij o sodnih pomočnikih je na voljo v tem [dokumentu](#).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/11/2016

Na tej strani je pregled pravnih poklicev v Sloveniji.

Tožilci

Sodniki

Odvetniki

Notarji

[Državni odvetniki](#)

Organizacija pravnih poklicev

Pravni poklici

Univerzitetni diplomirani pravnik oziroma oseba z zaključenim pravnim študijem prve in druge bolonjske stopnje v Republiki Sloveniji lahko opravlja številne poklice, med katerimi so poklic sodnika, tožilca, državnega odvetnika, odvetnika in notarja, tj. poklice, ki so del pravosodja.

Tožilci

Organizacija

V skladu s členom 135 Ustave Republike Slovenije državni tožilci **vlagajo in zastopajo kazenske obtožbe** in imajo **druge z zakonom določene pristojnosti**. Pristojnosti in ureditev državnih tožilstev so določene zlasti v Zakonu o državnem tožilstvu in Zakonu o kazenskem postopku.

V Sloveniji je **11 okrožnih državnih tožilstev** (Celje, Koper, Kranj, Krško, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec), **Specializirano državno tožilstvo**, ki je posebej organizirano za območje celotne države in [Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije](#) v Ljubljani.

Specializirano državno tožilstvo je pristojno za pregon storilcev kaznivih dejanj na področju organiziranega klasičnega kriminala in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih kaznivih dejanj in drugih kaznivih dejanj, katerih odkrivanje in pregon zahtevata posebno organiziranost in usposobljenost državnih tožilcev. Pri Specializiranem državnem tožilstvu deluje kot samostojna organizacijska enota posebni **Odelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili** (t.i. posebni oddelek). Državni tožilci **Posebnega** oddelka so pristojni za pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo uradne osebe Policije, notranjih zadev, ki imajo policijska pooblastila, vojaške policije, Obveščevalno-varnostne službe Ministrstva za obrambo in uradne osebe Slovenske obveščevalno-varnostne agencije ter za usmerjanje policistov, ki delujejo v okviru navedenega oddelka.

Vrhovno državno tožilstvo je najvišje tožilstvo v državi, na katerem opravljajo svojo funkcijo:

- vrhovni in višji državni tožilci,
- začasno in delno dodeljeni državni tožilci..

Višji državni tožilci pred višjimi sodišči v državi zastopajo pritožbe v pritožbenem postopku. Vrhovni državni tožilci v postopkih z izrednimi pravnimi sredstvi na kazenskopravnem in civilno-upravnem področju nastopajo pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije.

Vrhovno državno tožilstvo ima:

- 3 oddelke (kazenski oddelek, civilno-upravni oddelek in oddelek za izobraževanje in strokovni nadzor) ter

- Strokovno informacijski center, ki je med drugim pristojen za zagotavljanje strokovne pomoči s področja davčne, finančne, računovodske in drugih strok, ki so potrebne za učinkovito delovanje državnih tožilcev ter za razvoj, enotnost in delovanje informacijske podpore poslovanju državnih tožilcev.

Vloga in pristojnosti

Glavna pravica in dolžnost državnega tožilca je pregon storilcev kaznivih dejanj. V okviru slednjega je pristojen, da:

- **ukrene vse potrebno v zvezi z odkrivanjem kaznivih dejanj in izsleditvijo storilcev ter za usmerjanje dela policije v predkazenskem postopku, pri čemer je policija v organizacijskem smislu neodvisna od državnega tožilstva,**
- **zahteva preiskavo,**
- **vloži in zastopa obtožni akt pred pristojnim sodiščem in**
- **da vlaga pritožbe zoper nepravnomočne sodne odločbe in izredna pravna sredstva zoper pravnomočne sodne odločbe (pritožbo zoper odločbo prvostopenjskega sodišča v kazenski zadevi vloži državni tožilec, ki je zastopal obtožbo pred prvostopenjskim sodiščem, medtem ko izredna pravna sredstva vložijo vrhovni državni tožilci).**

Veljavna kazenska zakonodaja državnemu tožilcu pod posebnimi pogoji daje možnost, da se namesto za kazenski pregon odloči za oblike alternativnega reševanja kriminogenih razmerij. To sta v prvi vrsti odstop zadeve v postopek poravnavanja in pogojna odložitve kazenskega pregona osumljencu, ki se je pripravil ravnati po navodilih državnega tožilca in izpolniti naloge, ki mu jih določi. Če poravnavanje ali pogojno odloženi pregon uspeša, državni tožilec kazensko ovadbo zavrže, kar pomeni, da se zadeva izven sodno zaključí. Državni tožilec ima tudi možnost sodišču predlagati izdajo kaznovalnega naloga, s katerim sodišče izreče obdolžencu konkretno predlagano sankcijo ali ukrep, ne da bi opravilo glavno obravnavo.

Vrhovno državno tožilstvo opravlja tudi **naloge, ki ne spadajo na vsebinsko področje kazenskega prava**. Vrhovni državni tožilci v enem od treh oddelkov vrhovnega državnega tožilstva, tj. civilno-upravnem oddelku, lahko **vlagajo zahteve za varstvo zakonitosti** zoper odločbe pritožbenega sodišča v pravnih, nepravdnih in drugih civilnih sodnih postopkih. Osnovni pogoj za vložitev tega izrednega pravnega sredstva je **varstvo javnega interesa, ki ga lahko ugotavlja** le vrhovni državni tožilec, zato stranke v postopku ne morejo vložiti, zahteve za varstvo zakonitosti.

Sodniki

Organizacija

Poklicni sodniki in sodniki porotniki

Status **sodnika** ureja Ustava RS v členih od 125. do 134. ter Zakon o sodniški službi. Sodniki so funkcionarji, ki jih na predlog Sodnega sveta voli državni zbor. Sodnikov mandat je trajen, starostna meja in pogoji za izvolitev so določeni z zakonom.

Za sodnika je lahko izvoljen, kdor izpolnjuje naslednje splošne pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik,
2. da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. da je dopolnil 30 let starosti,
4. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava oziroma je v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, ki se dokazuje s tujo listino o izobraževanju in priloženim mnenjem o izobraževanju ali z odločbo o priznavanju izobraževanja za namen zaposlitve ali z odločbo o nostrifikaciji,
5. da je opravil pravniški državni izpit,
6. da ni bil obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja,
7. da zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica ali na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnavo zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Sodniki, ki so sodili ali odločali v preiskovalnih in sodnih postopkih, v katerih so bile s sodbo kršene temeljne človekove pravice in svoboščine, po izteku svojega mandata ne izpolnjujejo pogojev za izvolitev v sodniško funkcijo.

Sodnik ima status javnega funkcionarja, pri svojem delu pa je vezan na ustavo in zakone. Funkcija sodnika ni združljiva s funkcijami v drugih državnih organih, v organih lokalne samouprave in v organih političnih strank, ter z drugimi funkcijami in dejavnostmi, za katere to določa zakon. Formalne izobrazbene specializacije med sodniki ni. Pravno področje, na katerem sodnik pretežno dela je opredeljeno z notranjo organizacijo posameznega sodišča, ki ima za reševanje posameznih vrst sporov

organizirane različne sodne oddelke, na katere so sodniki razporejeni v skladu z letnim razporedom dela sodišča. O napredovanju na višje sodniško mesto ter o napredovanju v plačnem razredu odloča Sodni svet RS. Ta tudi predlaga državnemu zboru razrešitev sodniške funkcije, če sodnik pri delu krši ustavo ali hujše krši zakon oziroma če stori naklepno kaznivo dejanje z zlorabo sodniške funkcije. Stopnje napredovanje sodnikov v sodniški funkciji so opredeljene z organizacijo sodišč v RS. Tako so sodniki lahko: okrajni sodniki, okrožni sodniki, višji sodniki in vrhovni sodniki.

Sodniki se združujejo v Slovensko sodniško društvo, ki je del mednarodnega sodniškega združenja. Članstvo v društvu je prostovoljno.

Poleg **poklicnih sodnikov** v senatih sodelujejo tudi **sodniki porotniki**. Kadar zakon določa senatno sojenje, senat sestavljajo poklicni sodnik kot predsednik senata in dva sodnika porotnika kot člana senata, razen če zakon ne določa drugače. Kadar zakon določa petčlansko senatno sojenje, senat sestavljajo en poklicni sodnik kot predsednik senata ter en poklicni sodnik in trije sodniki porotniki kot člani senata, če zakon ne določa drugače. Za sodnika porotnika je lahko imenovan državljan Republike Slovenije, ki je dopolnil trideset let starosti, ki ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ki je zdravstveno ter osebnostno primeren za udeležbo pri izvajanju sodne oblasti ter aktivno obvlada slovenski jezik. Mandat sodnikov porotnikov traja pet let in so lahko ponovno imenovani. Predsednik višjega sodišča imenuje in razrešuje sodnike porotnike pri okrožnih sodiščih s sodnega območja višjega sodišča.

Sodni svet RS

 [Sodni svet RS](#) je osrednji organ, pristojen za urejanje tega poklica.

Sodni svet ima 11 članov.

Pet članov izvoli na predlog predsednika republike državni zbor izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov, šest članov pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo. Predsednika izberejo člani sveta izmed sebe.

Sodni svet ima naslednje pristojnosti:

Sodni svet ima po predpisih, ki urejajo sodišča in sodniško službo, naslednje pristojnosti:

1. glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

- podaja predhodnega mnenja v postopku imenovanja predsednika vrhovnega sodišča,
- predlaganje državnemu zboru kandidatov za imenovanje na mesto vrhovnega sodnika,
- imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč, razen predsednika vrhovnega sodišča,
- izbira kandidatov za prosto sodniško mesto,
- predlaganje državnemu zboru kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo,
- imenovanje sodnika na razpisano sodniško mesto,
- podaja obrazloženega mnenja v postopku razrešitve predsednika vrhovnega sodišča,
- seznanitev državnega zbora s pravnomočno obsodilno sodbo zoper sodnika,
- podaja predloga državnemu zboru za razrešitev sodnika,
- izdaja ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije oziroma sodniške službe;

2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki, kadar odloča o:

- nezdružljivosti sodniške funkcije,
- napredovanju v višji sodniški naziv,
- hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,
- izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv,
- potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakorkoli prizadeta njegova neodvisnost,
- pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
- premestitvi sodnika,

- dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, vrhovno sodišče, višje sodišče, v specializirani oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,
- oprostitvi opravljanja sodniške službe,
- dodelitvi sodniških štipendij;

3. glede disciplinskih postopkov:

- imenovanje disciplinskih organov,
- podaja pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika,
- izvršitev disciplinske sankcije zoper sodnika, če mu je bila po zakonu, ki ureja sodniško službo, izrečena disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče,
- odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika vrhovnega sodišča,
- odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe;

4. druge naloge:

- sprejem meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju ministra in meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe,
- sprejem kodeksa sodniške etike,
- imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto,
- sprejem navodil o načinu volitev članov personalnih svetov in razpis volitev,
- podaja soglasja k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč ter spremljanje njenega uresničevanja,
- podaja predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč,
- podaja predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču,
- podaja mnenja k letnemu poročilu vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč in k predlogu finančnega načrta za sodišča,
- podaja mnenja državnemu zboru in ministrstvu o zakonih, ki urejajo sodišča in sodniško službo,
- podaja zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, če posegajo v ustavni položaj ali ustavne pravice sodstva,
- podaja obrazložene zahteve za odreditev pregleda poslovanja v zadevi,
- podaja mnenja o odreditvi pripora oziroma začetku kazenskega pos

Sodni svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem in z večino glasov vseh članov, če zakon ali poslovnik ne določata drugače.

Sodni svet **odloča** z dvotretjinsko večino glasov vseh članov v naslednjih zadevah:

- predlogih za izvolitev sodnikov,
- imenovanjih in napredovanjih sodnikov,
- imenovanjih in razrešitvah predsednikov in podpredsednikov sodišč,
- uvrstitvah v plačni razred,
- pritožbah zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika,
- pritožbah zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
- predlogih za razrešitev sodnikov,
- potrditvah ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- sprejemu meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto,
- sprejemu meril za kakovost dela sodnikov,

- v drugih zadevah, če tako določa zakon.

Sodni svet lahko s poslovníkom določi še druge zadeve, v katerih odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

Odvetniki

Ustava RS v 137. členu določa, da je **odvetništvo** kot del pravosodja samostojna in neodvisna služba, ki jo ureja zakon. Zakon o odvetništvu določa, da odvetnik v okviru opravljanja odvetniškega poklica pravno svetuje, zastopa in zagovarja stranke pred sodišči in drugimi državnimi organi, sestavlja listine in zastopa stranke v njihovih pravnih razmerjih. Pred sodišči lahko stranko proti plačilu zastopa samo odvetnik, ki ga lahko v nekaterih primerih nadomešča odvetniški kandidat.

Odvetnik je lahko, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije,
2. da je poslovno sposoben,
3. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen naslednji strokovni naslov ali je končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja:
  1. strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik,
  2. strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava,
  3. strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa,
4. da je opravil pravniški državni izpit,
5. da ima štiri leta praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto po opravljenem pravniškem državnem izpitu pri odvetniku ali odvetniški družbi, na sodišču, državnem odvetništvu, državnem pravobranilstvu ali notariatu, v rednem delovnem razmerju, sklenjenim s pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom,
6. da aktivno obvlada slovenski jezik,
7. da je vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica,
8. da ima opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje odvetniškega poklica,
9. da je opravil preizkus iz poznavanja zakona, ki ureja odvetništvo, odvetniške tarife in Kodeksa odvetniške poklicne etike pri Odvetniški zbornici Slovenije.

V kazenskem postopku lahko obtoženca zastopa samo odvetnik.

V civilnih zadevah lahko stranko pred okrajnim sodiščem zastopa vsak, kdor je popolnoma poslovno sposoben, pred okrožnim, višjim in vrhovnim sodiščem pa jo lahko zastopa samo odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit. V postopku z izrednimi pravnimi sredstvi mora stranko obvezno zastopati odvetnik (razen v primerih, če ima stranka ali njen zakoniti zastopnik opravljen pravniški državni izpit).

Zastopanje po odvetniku je obvezno tudi v vseh postopkih pred sodišči po Zakonu o duševnem zdravju.

Tuj odvetnik, ki je v matični državi pridobil pravico do opravljanja odvetniškega poklica, lahko pod pogoji, ki jih določa Zakon o odvetništvu, v Republiki Sloveniji opravlja:

- posamezne odvetniške storitve, ki sodijo v okvir opravljanja odvetniškega poklica,
- odvetniški poklic pod poklicnim nazivom iz svoje matične države,
- odvetniški poklic pod poklicnim nazivom "odvetnik".

Matična je tista država, v kateri ima odvetnik pravico opravljati odvetniški poklic pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države.

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, je po tem zakonu odvetnik, ki ima pravico opravljati odvetniški poklic v kateri izmed držav članic Evropske unije pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države. Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, se vpiše v imenik tujih odvetnikov, ki lahko v Republiki Sloveniji opravljajo odvetniški poklic pod poklicnim nazivom "odvetnik", z vsemi pravicami in dolžnostmi pri opravljanju odvetniškega poklica, če izpolnjuje zakonske pogoje in če opravi preizkusni izpit o poznavanju pravnega reda Republike Slovenije. Natančneje vsebino in postopek opravljanja izpita predpisuje Uredba o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav.

Odvetnik lahko omejeno reklamira svojo dejavnost, saj zakon določa dovoljene oblike reklamiranja. Svoj poklic lahko opravlja samostojno ali v odvetniški družbi. Krovna odvetniška organizacija je Odvetniška zbornica Slovenije, ki ima svoja pravila in statut. Pravica opravljati odvetniški poklic se pridobi z vpisom v imenik odvetnikov, ki se vodi pri Odvetniški zbornici Slovenije. Odvetniki, ki dosežejo določeno stopnjo oziroma smer strokovne izobrazbe, lahko od Odvetniške zbornice Slovenije pod določenimi pogoji zahtevajo priznanje statusa odvetnika specialista. Plačilo za odvetniške storitve je določeno v Odvetniški tarifi, ki jo sprejme Odvetniška zbornica Slovenije po predhodno pridobljenem soglasju ministra za pravosodje.

Pravne zbirke podatkov

🔗 [Osnovni predpisi o odvetnikih](#) v angleškem jeziku so na voljo na spletni strani odvetniške zbornice.

Odvetniška zbornica zagotavlja 🔗 [iskalnik](#) (v slovenskem in angleškem jeziku), ki omogoča **iskanje odvetnikov** po:

- imenu,
- območju,
- znanju tujih jezikov in
- delovnih področjih.

Notarji

Organizacija

Ustava RS v 2. odstavku 137. člena določa, da je **notariat** javna služba, ki jo ureja zakon. Zakon o notariatu določa: Notarji kot osebe javnega zaupanja sestavljajo po določbah tega zakona javne listine o pravnih poslih, izjavah volje oziroma dejstvih, iz katerih izvirajo pravice; prevzemajo listine v hrambo, denar in vrednostne papirje pa za izročitev tretjim osebam ali državnim organom; opravljajo po nalogu sodišč zadeve, ki se jim lahko odstopijo po zakonu.

Za notarja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali državljan Švicarske konfederacije ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj,
2. da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava oziroma je v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, ki se dokazuje s tujo listino o izobraževanju in priloženim mnenjem o izobraževanju ali z odločbo o priznavanju izobraževanja za namen zaposlovanja ali z odločbo o nostrifikaciji,
4. da je opravil pravniški državni izpit,
5. da ima pet let praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto pri notarju in najmanj eno leto pri sodišču, odvetniku ali državnem odvetniku,
6. da je vreden javnega zaupanja za opravljanje notariata,
7. da aktivno obvlada slovenski jezik,
8. da ima opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje notariata,
9. da še ni dopolnil 64 let.

Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka je ob pogoju pravne in dejanske vzajemnosti lahko imenovan za notarja tudi državljan države, ki ni članica Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali ni državljan Švicarske konfederacije ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

Z notariatom je nezdržljivo opravljanje odvetništva ali katerekoli plačane službe oziroma funkcije.

Notarju ni dovoljeno opravljanje poslov, ki so nezdržljivi z ugledom in neoporečnostjo, ki ju zahteva opravljanje notariata, ali zaradi katerih bi bilo lahko okrnjeno zaupanje v notarjevo nepristranskost oziroma v verodostojnost po njem izdanih listin.

Notarja imenuje na prosto notarsko mesto minister, pristojen za pravosodje. Pred imenovanjem notarja pridobi mnenje Notarske zbornice Slovenije o prijavljenih kandidatih. Število notarjev je omejeno in se določi na podlagi meril, ki jih postavi Ministrstvo za pravosodje. V primeru v zakonu določenih nepravilnosti pri poslovanju notarja, le-tega razreši minister za pravosodje. Krovna organizacija notarjev je notarska zbornica.

Notarji morajo biti v skladu z zakonom včlanjeni v [Notarsko zbornico Slovenije](#).

Vloga in pristojnosti

Notarji opravljajo javno službo, pri čemer **sestavljajo** zlasti **javne in zasebne listine**, kar je zelo pomembno za varnost pravnih poslov.

Javne listine, ki jih običajno sestavljajo notarji, so **notarski zapisi in notarski zapisniki**. Čeprav lahko notar sestavi za stranki kakršno koli pisno pogodbo, so nekatere vrste pogodb in predpisov delniških družb in družb z omejeno odgovornostjo **veljavne** po slovenskem pravu le, **če so v obliki notarskega zapisa**. Notar lahko sestavi tudi oporoko. Poleg tega mora včasih **overiti** prepise listin in podpise in tako zagotoviti njihovo veljavnost na sodišču. Listine in vrednostni papirji so lahko v hrambi pri notarju.

Pravne zbirke podatkov

Na spletni strani notarske zbornice sta na voljo [seznam vseh notarjev](#) v Sloveniji z njihovimi kontaktnimi podatki in osnovni iskalnik.

Na spletni strani notarske zbornice je omogočen tudi dostop do treh registrov, ki jih vodi notarska zbornica:

- [registra skrbniških notarjev](#),
- [registra skrbniških pogodb](#),
- [centralnega registra oporok](#).

Drugi pravniški poklici

Sodniški pomočnik

Državni odvetniki

Vloga **državnega odvetnika** je opredeljena v novem Zakonu o državnem odvetništvu, ki se je začel uporabljati 20. novembra 2017 in ki je temeljito prenovil institucijo Državnega pravobranilstva.

Državno odvetništvo opravlja strokovne naloge na področju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek pravnega zastopanja pred sodišči in upravnimi organi v Republiki Sloveniji, pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami ter pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami, opravlja pa tudi naloge pravnega svetovanja, mirnega reševanja sporov v predhodnem postopku in druge naloge, določene s tem ali drugimi zakoni.

Naloge državnega odvetništva opravlja ta generalni državni odvetnik in namestnik generalnega državnega odvetnika kot funkcionarja ter višji državni odvetnik i, državni odvetnik i in kandidat i za državnega odvetnika, ki imajo po novem status javnih uslužbencev. Z namenom preprečitve političnega kadrovanja je v postopku izbire generalnega državnega odvetnika in višjih državnih odvetnikov predvideno mnenje Komisije za presojo ustreznosti kandidatov, sestavljene iz neodvisnih strokovnjakov.

Generalnega državnega odvetnika imenuje Vlada RS na obrazložen predlog ministra za pravosodje po predhodni pridobitvi mnenja Komisije za presojo ustreznosti kandidatov. Namestnika generalnega državnega odvetnika pa na predlog generalnega državnega odvetnika s soglasjem ministra za pravosodje imenuje Vlada RS, ki pa mora biti imenovan izmed višjih državnih odvetnikov. Mandat tako generalnega državnega odvetnika kot njegovega namestnika a traja 6 let z možnostjo ponovnega imenovanja. Za opravljanje nalog višjega državnega odvetnika, državnega odvetnika in kandidata za državnega odvetnika pa je treba skleniti delovno razmerje, pri katerem je treba poleg posebnih pogojev, ki jih določa Zakon o državnem odvetništvu, izpolnjevati tudi pogoje, določene z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev.

Pri opravljanju nalog pravnega zastopanja v posamezni zadevi je državni odvetnik samostojen.

Sorodne povezave

[Informacije o prav poklicih na spletni strani generalnega državnega tožilca Republike Slovenije](#)

[Informacije o prav](#) [Informacije o prav poklicih na spletni strani slovenskega sodstva](#)

[Informacije o prav poklicih na spletni strani Odvetniške zbornice Slovenije](#)

[Informacije o prav poklicih na spletni strani Notarske zbornice Slovenije](#)

[Informacije o prav poklicih na spletni strani Državnega odvetništva](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 21/06/2018

Pravniški poklici - Slovaška

Na tej strani je na voljo pregled pravnih poklicev na Slovaškem.

[Tožilci](#)

[Sodniki](#)

[Odvetniki](#)

[Pravni svetovalci](#)

[Notarji](#)

Pravniški poklici – uvod

[Tožilci](#)

Organizacija

 [Državno tožilstvo](#) Slovaške republike je neodvisen državni organ, ki ga vodi **generalni tožilec**. Državno tožilstvo v okviru svojih pooblastil štiti zakonite pravice in interese posameznikov, pravnih oseb in države.

Državno tožilstvo Slovaške republike ima svoje ločeno proračunsko poglavje v državnem proračunu.

Status in vloga državnega tožilstva ter generalnega tožilca sta urejena z **ustavo Slovaške republike** (člen 149) in **zakonom o državnem tožilstvu št. 153/2001**, ki ureja tudi pooblastila generalnega tožilca in drugih tožilcev. Zakon ureja tudi organizacijo in upravljanje državnega tožilstva. Status, pravice in obveznosti tožilcev so opredeljeni v **zakonu o tožilih in tožilih pripravnikih št. 154/2001**.

Hierarhična struktura

Kot organ, ki varuje zakon, mora biti [državno tožilstvo](#) organizirano hierarhično. Državno tožilstvo zagotavlja enotno uporabo zakonov in druge splošno veljavne zakonodaje ter enotno uporabo kazenske politike.

V okviru državnega tožilstva je vzpostavljena hierarhija tožilcev, ki so vsi podrejeni generalnemu tožilcu.

Pooblastila

Med pooblastila državnega tožilstva spadajo:

- kazenski pregon posameznikov, ki so osumljeni storitve kaznivih dejanj, in nadzor nad spoštovanjem zakonov pred uvedbo kazenskega pregona in v predhodnem postopku;

- nadzor nad zakonitostjo krajev in pogojev pridržanja oseb, ki jim je bila odvzeta prostost ali katerih prostost je bila omejena na podlagi odločbe sodišča ali drugega pooblaščenega državnega organa;
- izvajanje pooblastil v sodnih postopkih;
- zastopanje države v sodnih postopkih, kadar tako določa zakon;
- v obsegu, ki ga določa zakon, nadzor nad zakonitostjo ravnanja vseh organov javne uprave;
- sodelovanje pri pripravi in izvajanju ukrepov za preprečevanje kršenja zakonov in druge splošno veljavne zakonodaje;
- pomoč pri odpravljanju vzrokov in pogojev kriminalnih dejavnosti ter pri preprečevanju in zatiranju kriminala;
- pomoč pri pripravi zakonodaje (sodelovanje v zakonodajnem postopku);
- izvajanje vseh drugih nalog, ki jih določa poseben zakon ali akt ali zakonito razglašena mednarodna pogodba.

Naloge

Državni tožilec in posamezni tožilci izvajajo vse naloge v okviru pooblastil državnega tožilstva ter pri izvajanju svojih nalog in obveznosti uporabljajo vsa razpoložljiva zakonska sredstva. Njihova dolžnost je, da:

- po svoji najboljši vednosti in veri izvajajo ustavo Slovaške republike, ustavne zakone, zakone, zakonito razglašene mednarodne pogodbe in drugo splošno veljavno zakonodajo;
- spoštujejo in varujejo človekovo dostojanstvo ter temeljne človekove pravice in svoboščine ter se izogibajo vsem oblikam diskriminacije;
- ščitijo javni interes;
- ravnajo samoiniciativno, pošteno, nepristransko in brez nepotrebnega odlašanja.

Hierarhija

Organizacijski sistem državnega tožilstva Slovaške republike sestavljajo naslednji **organi**:

Generalno tožilstvo je najvišji organ, ki vodi sistem sodnega pregona. Generalno tožilstvo obsega:

- **specializirano tožilstvo**, ki je odgovorno za odkrivanje in pregon primerov korupcije in organiziranega kriminala;
- **vojaški oddelek** generalnega tožilstva;
- **regionalna tožilstva** (8), ki so nadrejena okrožnim tožilstvom v svojih regijah, ter osrednji urad vojaškega tožilstva (1), ki je nadrejen okrožnim uradom vojaških tožilstev;
- **okrožna tožilstva** (55) in okrožni uradi vojaških tožilstev (3).

Ministrstvo za obrambo je pristojno za zagotavljanje potrebnega gradiva in finančnih virov za vojaški oddelek generalnega tožilstva ter vse urade vojaških tožilstev.

Sedež generalnega tožilstva je v Bratislavi.

Sedeži in **področja okrožij** podrejenih tožilstev ustrezajo sedežem in okrožjem zadevnih sodišč. Vendar sedeži in krajevna pristojnost ne ustrezajo upravnim ozemeljski delitvi države.

Tožilci izvajajo svoje naloge v okviru **službenega razmerja**, ki se sklene ob njihovem imenovanju. Generalni tožilec imenuje tožilce na **tožilske položaje brez časovne omejitve**. Tožilci morajo ob prevzemu položaja izreči brezpogojno prisego.

Kvalifikacije

Tožilci morajo biti **slovaški državljani** in izpolnjevati naslednje **pogoje**:

- na dan imenovanja morajo biti stari najmanj 25 let;
- imeti morajo diplomu iz prava;
- biti morajo popolnoma poslovno sposobni;
- ne smejo biti vpisani v kazensko evidenco in imeti morajo sloves poštenosti, da lahko ustrezno izvajajo svoje naloge;
- brezhibno morajo obvladati slovaški jezik;
- imeti morajo stalno prebivališče v Slovaški republiki;

- ne smejo biti člani političnih strank ali gibanj;
- opraviti morajo tožilski izpit;
- izraziti morajo pisno soglasje za imenovanje na mesto tožilca na določenem tožilstvu.

Kandidati, ki želijo postati tožilci na **vojaškem tožilstvu**, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- kot poklicni vojaki morajo določeno obdobje služiti v vojski;
- biti morajo imenovani ali povišani na mesto oficirja ali generala;
- v skladu z ustreznimi zakonodajami morajo biti imenovani za izvajanje nalog na vojaškem tožilstvu.

Za tožilski **izpit** se lahko prijavi samo **tožilec pripravnik** na državnem tožilstvu. Prosta mesta za tožilce pripravnike se zapolnijo z izbirnim postopkom.

Za tožilski izpit se skladno z zakonom štejejo tudi **pravosodni strokovni izpit, odvetniški izpit in notarski izpit**.

Napredovanje na položaj tožilca predstojnika ali na višji položaj v tožilstvu je mogoče samo na podlagi **izbirnega izpita**.

Za začasno napotitev tožilca na izvajanje nalog na drugem tožilstvu je potrebna njegova privolitev. Tožilci so lahko premeščeni na drugo tožilstvo samo, če privolijo v premostitev, se prijavijo za premostitev ali so premeščeni na podlagi disciplinskega ukrepa zoper njih.

Generalni tožilec lahko **razreši** tožilca, če je slednji preganjan zaradi naklepne kaznivega dejanja ali če je bil zoper njega uveden disciplinski postopek zaradi dejanja, ki bi lahko privedlo do njegove odstavitve s funkcije tožilca.

Službeno razmerje tožilca se lahko **prekine** samo iz razlogov, ki jih določa zakon.

Vloge in pristojnosti

Tožilec je pooblaščen za nadzor nad spoštovanjem zakonov pred pregonom in v predhodnem postopku. Pri izvajanju svojih nadzornih nalog imajo tožilci pooblastila, da:

- izdajajo zavezujoča navodila uslužbencem policije pred začetkom kazenskih postopkov, med preiskavo in skrajšano preiskavo kaznivih dejanj ter določajo roke za obravnavo zadev; vsa navodila morajo biti dokumentirana v ustreznih spisih;
- zahtevajo spise, dokumente, gradivo in poročila o stanju policijske preiskave, kadar se je pregon že začel, da bi ugotovili, ali je policija pravočasno uvedla pregon in ali pri tem ravna pravilno;
- sodelujejo v policijskih ukrepih, izvajajo posamezne preiskovalne dejavnosti ali opravljajo celotno preiskavo ali skrajšano preiskavo in v vseh primerih izdajajo odločbe; pri tem mora tožilec ravnati skladno z zakonom; pritožbe zoper odločbe tožilcev se lahko vlagajo enako kot pritožbe zoper odločbe policije.
- zadevo vrnejo policiji z navodilom, naj dopolni preiskavo ali skrajšano preiskavo, in pri tem določijo rok; tožilec obdolženca in oškodovanca obvesti, da je bila zadeva vrnjena;
- prekličijo nezakonite ali neutemeljene odločbe policije in jih nadomestijo s svojimi odločbami; tožilec se lahko v roku 30 dni odloči prekiniti kazenski pregon ali prenesti zadevo na drugo instanco, če tožilec nadomesti odločbo policije s svojo odločbo, razen na podlagi pritožbe, ki jo je vložila upravičena stranka; zoper odločbo tožilca in odločbo policije se lahko vložijo pritožbe; tožilec lahko izdaja tudi zavezujoča navodila za uvedbo preiskave ali skrajšane preiskave.

Samo **tožilec** lahko:

- vložijo obtožnico;
- sklene dogovor z obdolžencem o njegovi krivdi in kazni ter sodišču predloži v odobritev ustreznih predlogov o tem;
- opusti kazenski pregon;
- prekine ali začasno prekine kazenski pregon;
- odobri pravni postopek ali predsodno poravnavo in prekine kazenski pregon;
- odredi zaseg obdolženčevega premoženja in določi, kateri osebni predmeti ne smejo biti zaseženi, ali prekliče takšen zaseg;
- zavaruje terjatev oškodovanca, jo prekliče ali delno prekliče oziroma iz nje izloči določeno postavko;
- odredi izkop trupla;

- zaprosi za soglasje za kazenski pregon ali pripor osebe v primeru, za katerega je potrebno soglasje nacionalnega sveta Slovaške republike, sodnega sveta Slovaške republike, ustavnega sodišča ali Evropskega parlamenta;
- sodišču predloži predlog za priprtje obdolženca ali podaljšanje trajanja pripora;
- vloži predlog za zahtevo, da se obdolženec vrne iz tujine;
- izvaja predhodno preiskavo v postopkih izročitve, razen če zakon določa drugače;
- na podlagi zahteve pristojnega tujega organa sodišču predloži predlog za začasen zaseg premoženja posameznika, zoper katerega v tujini teče kazenski pregon, če je del tega premoženja na ozemlju Slovaške republike.

Kadar tožilci izvajajo **pooblastila nadzora nad zakonitostjo krajev pridržanja oseb, ki jim je bila odvzeta prostost ali katerih prostost je bila omejena**, morajo zagotoviti, da:

so posamezniki pridržani samo na podlagi odločbe sodišča ali odločbe drugega pooblaščenega državnega organa, in sicer v policijskih celicah ali ustanovah za pridržanje, odvzem prostosti, varstveno obravnavo, varstveno rehabilitacijo mladih prestopnikov, bolnišnično zdravljenje ali institucionalno zdravljenje;

se spoštujejo zakoni in druga splošno veljavna zakonodaja.

V **civilnih postopkih** lahko tožilec:

1. **vloži predlog za uvedbo civilnega postopka za:**

- varstveno rehabilitacijo mladoletnega prestopnika v primeru osebe, stare od 12 do 14 let, če je storila kaznivo dejanje, ki se po kazenskem zakoniku kaznuje z dosmrtno zaporno kaznijo;
- odločitev o nezakonitosti stavke ali odpuščanja delavcev;
- odločitev o neveljavnosti prenosa državnega premoženja na podlagi zakona o dokazovanju izvora premoženja v primeru privatizacije, zakona o pogojih za prenos državnega premoženja na druge osebe ali zakona o upravljanju državnega premoženja;
- preverjanje zakonitosti odločb upravnega organa v primerih, kadar pritožba, ki jo je vložil tožilec, ni bila uspešna;
- razveljavitev nezakonite odločbe občine, če občina sama ni razveljavila svoje odločbe, potem ko je to zahteval tožilec;

2. **sodeluje v tekočih civilnih postopkih v zvezi s:**

- poslovno sposobnostjo;
- razglasitvijo osebe za mrtvo;
- vzgojo mladoletnih oseb;
- skrbništvom;
- vpisi v poslovni register;
- stečajni in prestrukturiranjem.

Kadar tožilec nadzoruje skladnost ravnanja organov javne uprave z zakoni in drugo splošno veljavno zakonodajo, lahko **nadzira zakonitost**:

- splošno veljavne zakonodaje, ki jo izdajo organi javne uprave;
- notranjih upravnih pravil, ki jih organi javne uprave izdajo zaradi izpolnjevanja javnih upravnih nalog;
- odločb o različnih zadevah s področja javne uprave;
- ukrepov organov javne uprave pri izdajanju notranjih upravnih pravil in odločb na področju javne uprave.

Sodniki

Organizacija

Sodno osebje

1. **Glavni administrator – strokovni sodelavec**
2. **Sodni tajnik**
3. **Višji sodni uradnik**

4. Strokovni sodelavec sodnika vrhovnega sodišča

Odvetniki

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču](#) slovaške odvetniške zbornice.

Pravni svetovalci

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču](#) slovaškega centra za pravno pomoč.

Notarji

V Slovaški republiki morajo notarji imeti **diplomo s področja prava**.

Dolžnost notarja je, da izvršuje preventivna pravosodna pooblastila in izdaja overjene uradne dokumente.

Nadzor nad notarji izvaja ministrstvo za pravosodje.

Notarji morajo biti člani **notarske zbornice** Slovaške republike.

Pravne zbirke podatkov

[Spletišče notarske zbornice](#) zagotavlja zgolj intranetno podporo za notarje. Dostop je **brezplačen**, obseg informacij, ki so na voljo za iskanje, pa je omejen.

Podatkovna zbirka zagotavlja dostop do:

- javnih registrov,
- seznama notarjev (kontaktni podatki, znani jeziki, odpiralni čas),
- zakonodaje.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 18/03/2019

Pravniški poklici - Finska

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [fi](#).

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Finskem.

Pravniški poklici - uvod

Pravniški poklici na Finskem vključujejo sodnike, ki delajo na sodiščih, tožilce, odvetnike za javno pravno pomoč, odvetnike, notarje in sodne izvršitelje.

Tožilci

Organizacija

V skladu s finsko ustavo je **generalni tožilec** najvišji tožilec in vodi tožilstvo.

Tožilstvo ima dvotirno sestavo. Sestavlja ga urad generalnega tožilca, ki je osrednji organ tožilstva, in 15 lokalnih tožilskih uradov s 50 službenimi uradi. Finsko tožilstvo ima 581 članov osebja, od tega 381 tožilcev.

Glavni okrožni tožilci vodijo lokalne tožilske urade. Prav tako obstajajo namestniki vodij in okrožni tožilci. Nekatere tožilske enote imajo mlajše tožilce, ki se usposablajo za dolžnosti tožilca.

Vsi zgoraj navedeni so **splošni tožilci** in so z nekaj izjemami pristojni za vlaganje obtožnic zaradi vseh kaznivih dejanjih, storjenih na območju njihove pristojnosti. Posebni tožilci, kot sta parlamentarni varuh človekovih pravic in kancler za pravosodje, so pristojni za vložitev obtožnice samo v določenih, jasno opredeljenih posebnih primerih.

Vloga in pristojnosti

V skladu z zakonom je dolžnost tožilca, da ugotovi kazensko odgovornost v kazenski zadevi – na način, ki zagotavlja pravno varnost strank in javni interes. Tožilec mora svoje pristojnosti opravljati nepristransko, hitro in gospodarno.

Tožilstvo mora upoštevati skupno opredeljene vrednote pravičnosti, pristojnosti in dobrobiti na vseh področjih dejavnosti.

Naziv državnega tožilca se nanaša na tožilca v vlogi javne službe; za razliko od drugih strank v kazenski zadevi tožilec ne deluje v svojem interesu, ampak v imenu družbe z upoštevanjem njenih interesov. Tožilec je **državni uslužbenec**, katerega dolžnost je poskrbeti, da kazenskemu dejanju sledi **primerna zakonska sankcija**. Tožilci predstavljajo **neodvisni** del finske sodne uprave.

Večino kazenskih zadev (približno 80 000 primerov letno) obravnavajo lokalne tožilske enote. Urad generalnega tožilca se na splošno ukvarja s kazenskimi zadevami, ki so pomembnejše za družbo kot celoto – nekaj ducatov zadev na leto.

Preiskava zločinov – predkazenske preiskave – je dolžnost **policije**. Ko je preiskava zaključena, se zbrano gradivo pošlje tožilcu, ki ovrednoti obtožbe v zadevi. To pomeni, da za vsako osumljeno osebo in vsako očitano dejanje tožilec oceni, ali je bilo storjeno kaznivo dejanje in ali obstaja dovolj dokazov za pregon.

Obtožnico je treba vložiti, če proti osumljencu obstaja očitni dokaz. Če dokazov ni dovolj ali če obstaja drug razlog, zakaj obtožnice ni mogoče vložiti (na primer zaradi zakonskih omejitev), se tožilec odloči, da ne bo začel preгона.

Pravne zbirke podatkov

Dodatne informacije lahko najdete na spletni strani Urada generalnega tožilca in [Ministrstva za pravosodje](#).

Sodniki

Organizacija

Na Finskem večino sodb izdajo poklicni sodniki. Na okrožnih sodiščih so tudi sodniki porotniki. Sodniki so člani neodvisnega sodstva. Svojo funkcijo opravljajo na Vrhovnem sodišču, pritožbenih sodiščih in okrožnih sodiščih, Vrhovnem upravnem sodišču in upravnih sodiščih, kot tudi na Sodišču za zavarovanja, Delovnem sodišču in Gospodarskem sodišču. Sodniki so državni uradniki in jih ni mogoče odstaviti s položaja. Sodniku ni mogoče začasno prepovedati opravljanja funkcije, razen s sodbo sodišča. Poleg tega sodnika ni mogoče prestaviti na drugo funkcijo brez njegove privolitve.

Poglavje 12 **Zakona o državnih javnih uslužbencih** vsebuje ločene zakonske določbe za sodnike kot javne uslužbence. V skladu z zakonom se določbe, ki urejajo dovoljeno odsotnost, opomin, prekinitve zaposlitve in začasni odpust ostalih javnih uslužbencev, ne uporabljajo za sodnike. V skladu z Zakonom o državnih javnih uslužbencih mora sodnik prenehati opravljati svojo funkcijo, ko doseže zakonsko določeno upokojitveno starost (za sodnike je to 68 let) ali če postane trajno delovno nesposoben.

Vloga in pristojnosti

Sodniki

Oseba, ki želi postati sodnik, mora imeti **univerzitetno diplomu iz prava** in opravljeno **enoletno usposabljanje** na sodišču prve stopnje. Običajna pot do sodniškega poklica je opravljanje dela **uradnika referenta** (višjega sekretarja) na pritožbenem sodišču, čemur sledi imenovanje na sodniško funkcijo na okrožnem sodišču ali pritožbenem sodišču. V prihodnosti bodo kandidati deležni usposabljanja. Pritožbeno sodišče objavlja prosta mesta, odbor za imenovanje sodnikov pa oceni primernost kandidatov. Sodnike imenuje predsednik republike.

Sodniki porotniki

Okrožna sodišča imajo tudi laične člane ali „sodnike porotnike“, ki v določenih primerih sodelujejo pri odločanju. Sodniki porotniki sodelujejo zlasti v **kazenskih zadevah**, lahko pa sodelujejo tudi pri **civilnih zadevah** in **najemniških sporih**. Na okrožnem sodišču zadevo obravnava en redni sodnik, ki ima vlogo predsedujočega, in trije sodniki porotniki. Sodniki porotniki imajo samostojna pooblastila in, če je potrebno, se odločitev sprejme z glasovanjem; o sodbi odloči mnenje večine. Če je v kazenskem postopku glasovanje neodločeno, prevlada mnenje, ki je najugodnejše za obtoženca; v civilni zadevi ima predsedujoči odločilni glas.

Občinski sveti imenujejo sodnike porotnike za obdobje štirih let. Vsaka občina mora imeti vsaj dva sodnika porotnika; večje občine jih imajo mnogo več. Sodniki porotniki bi morali čim bolj zastopati starostno, spolno, jezikovno in poklicno sestavo občine.

Sodnik porotnik mora biti **finski državljan**. Ljudje, ki so stari manj kot 25 ali več kot 63 let, ne morejo biti imenovani za sodnike porotnike. Ljudje na položajih na sodiščih ali kazenskih ustanovah ne morejo postati sodniki porotniki, isto velja za ljudi, ki opravljajo delo tožilcev, odvetnikov ali policijskih uradnikov. Sodnik porotnik zapriseže kot sodnik ali da svečano izjavo pred nastopom svojega položaja.

Cilj je, da naj bi vsak sodnik porotnik sodeloval na obravnavi približno enkrat na mesec ali dvanajstkrat na leto. Okrožno sodišče sodnikom porotnikom plača določeno vsoto na obravnavo in nadomestilo za izgubo dohodka.

Odvetniki za javno pravno pomoč

Organizacija

Odvetniki za javno pravno pomoč so odvetniki, zaposleni na uradih za javno pravno pomoč. So državni uradniki, ki jih imenuje minister za pravosodje. Urade za javno pravno pomoč upravlja Ministrstvo za pravosodje.

Pogoj za mesto odvetnika za javno pravno pomoč je opravljen magisterij iz prava (oikeustieteen kandidaatti) in zadostne izkušnje v pravobranilstvu in pri razsojanju. Mnogo odvetnikov za javno pravno pomoč ima tudi častni naziv varatuomari (magister prava z opravljenim sodnim usposabljanjem).

Odvetniki za javno pravno pomoč svoje delo opravljajo pred sodiščem, obvezani so k upoštevanju pravil kodeksa o ustreznem poklicnem ravnanju za odvetnike. Zanje je disciplinsko pristojna Odvetniška zbornica Finske. Več kot polovica odvetnikov za javno pravno pomoč je članov Odvetniške zbornice. Odvetniki za javno pravno pomoč so pri svojem delovanju popolnoma neodvisni.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Samo odvetniki, ki so člani Odvetniške zbornice Finske, lahko uporabljajo strokovni naziv „**asianajaja**“ ali „**advokat**“. Kdor se prijavi za članstvo v **Odvetniški zbornici**, mora med drugim:

- imeti **magisterij iz prava** (LL.M.), ki mu daje pravico, da opravlja sodno funkcijo,
- biti poznan kot pošten človek,
- imeti več let izkušenj v pravniškem poklicu in drugih sodnih dejavnostih,
- opraviti poseben preskus, ki pokriva osnovne elemente pravniškega poklica in poklicne etike,
- biti neodvisen, nanj ne smejo vplivati vlada in ostale skupine z izjemo njegove stranke,
- imeti različne druge kvalifikacije.

Odgovornosti odvetnika in nadzor njegovega delovanja

Glede kazenske in odškodninske odgovornosti se odgovornost odvetnika načeloma ne razlikuje od odgovornosti ostalih državljanov. Vsak odvetnik pa mora skleniti zavarovanje za odškodninsko odgovornost za kritje stroškov, ki izhajajo iz česar koli razen predhodnega naklepa ali hude malomarnosti. Odvetniška zbornica je ustanovila kompenzacijski sklad za pokritje škode, ki izhaja iz kaznivega ravnanja odvetnika.

Poleg tega ima odvetnik poklicno odgovornost. Odbor odvetniške zbornice mora zagotoviti, da odvetniki izpolnjujejo svoje dolžnosti v skladu s poklicno etiko. Če ne, Odvetniška zbornica sproži disciplinski postopek. Takšen postopek se največkrat začne s pisno pritožbo. Kancler za pravosodje je obveščen glede odločitev, ki jih sprejme Odvetniška zbornica, in lahko vložijo pritožbo zoper te odločitve pri Pritožbenem sodišču v Helsinkih.

Odvetniška zbornica Finske je organizacija, ki jo ureja javno pravo na podlagi Zakona o odvetnikih iz leta 1958. Predhodnik te organizacije je bilo registrirano združenje z istim imenom. Vsi člani obeh organizacij so in so vedno bili odvetniki.

Odvetniška zbornica ima okrog 1850 članov, ki se imenujejo odvetniki (v finščini: asianajaja; v švedščini: advokat). Pravniške družbe zaposlujejo okrog 600 odvetnikov, od katerih jih je 120 javnih pravnih svetovalcev. Uradi za pravno pomoč prav tako zaposlujejo več kot 100 pravnih svetovalcev, ki niso člani Odvetniške zbornice.

Odvetnik, ki je bil izključen iz Odvetniške zbornice na podlagi disciplinskih ukrepov, lahko še vedno opravlja svoj poklic pod drugim strokovnim nazivom; v takem primeru pa pravnik deluje brez obveznosti odvetnika in izven nadzora Odvetniške zbornice.

Državljan Finske ali druge države znotraj Evropskega gospodarskega prostora, ki je dopolnil 25 let, je lahko odvetnik, če je pošten in živi življenje, primerno za odvetnika. Doseči mora izobrazbo, ki jo za sodni poklic določa Finska, imeti mora tudi spretnosti, ki jih zahteva opravljanje odvetniške dejavnosti, in delovne izkušnje pri opravljanju odvetniških nalog. Ne sme biti oseba v stečajni in biti mora popolnoma poslovno sposoben.

V skladu z mednarodnimi obveznostmi, ki veljajo na Finskem, lahko oseba, ki nima izobrazbe in delovnih izkušenj, zahtevanih na Finskem, ampak je poklicno izobrazbo za odvetnika pridobila v eni izmed držav Evropskega gospodarskega prostora, opravlja delo odvetnika. V takem primeru mora vlagatelj z opravljenim izpitom pri Odvetniški zbornici dokazati, da ima zadostno znanje o finski zakonodaji in opravljanju pravne prakse na Finskem.

Poleg tega oseba, ki je strokovno izobrazbo za odvetnika pridobila v državi članici Evropske unije, lahko opravlja delo odvetnika tudi brez opravljenega izpita. Sprejetje osebe za odvetnika brez opravljenega izpita je pogojeno z vpisom v register Odvetniške zbornice za dobo najmanj treh let (v tem času je oseba uporabljala strokovni naziv, dodeljen v matični državi članici) in kvalifikacijo za opravljanje odvetniške prakse v drugi državi članici (register EU). Oseba mora tudi dokazati, da je najmanj tako dolgo redno opravljala odvetniški poklic na Finskem.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij lahko najdete na spletni strani [Odvetniške zbornice Finske](#).

Pravni svetovalci

Na Finskem lahko skoraj vsakdo svetuje in pomaga v pravnih zadevah, celo poklicno. Vendar zelo malo takih svetovalcev nima magisterija iz prava.

Delujoči pravniki, ki niso člani Odvetniške zbornice, morda ne izpolnjujejo zahtev za odvetnika ali se raje ne podvržejo zahtevam poklica. Pravniki, ki so nedavno diplomirali na univerzi, ali na primer pravniki, ki so šele začeli delovati ali so bili premeščeni z drugih pravnih področij, ne izpolnjujejo zahtev; podobno velja za pravnike s skrajšanim delovnim časom.

Notarji

Na Finskem naloge notarjev ureja zakonodaja. Notarji so zaposleni pri lokalnih registrskih uradih in pristojnih okrožnih uradih. Notarji morajo imeti opravljen magisterij iz prava (oikeustieteen kandidaatti).

Kljub mnogim podobnostim se naloge notarjev na Finskem zelo razlikujejo od nalog notarjev drugod po Evropi in v Združenih državah. Na Finskem je notar vedno državni uradnik. Notarji pa ne opravljajo poklica notarja s polnim delovnim časom; večina uradnikov, ki opravljajo notarske storitve, je tudi okrožnih registratorjev na lokalnih registrskih uradih. Zaradi svobodne narave pogodb v civilnih zadevah na Finskem notarska overitev ni pogoj za veljavnost pogodbe. Edina civilna pogodba, ki jo je na Finskem treba overiti, je pogodba za prenos lastništva nepremičnin.

Notarji med drugim overjajo podpise, kopije potrdil in življenjepise. Overjajo lahko tudi „apostille“, s čimer potrdijo, da ima podpisnik dokumenta v dokumentu naveden položaj in da je pooblaščen za podelitev dokumenta.

Ostali pravniški poklici

Izvršni organi

Organizacija

Naloge izvrševanja izvajajo lokalni sodni izvršitelji, to so okrožni sodni izvršitelji, podeželski načelniki policije in lokalni sodni izvršitelj „Åland“. Tem uradnikom pomagajo namestniki sodnih izvršiteljev, ki v praksi opravljajo večino izvršilnih nalog. V uradih za izvrševanje je zaposleno tudi pisarniško osebje. Izvršni organi so državni uradniki.

Ministrstvo za pravosodje je pristojno za splošno upravljanje in nadzor službe za izvrševanje. Nadzor nad izvrševanjem opravljajo tudi vodje sodnih uprav v državnih lokalnih uradih. Obravnavajo na primer pritožbe zoper ravnanje izvršnih organov. Vendar niti Ministrstvo za pravosodje niti vodje uprav niso pristojni, da zavrnejo ali spremenijo določen izvršilni ali drug ukrep.

Na Finskem se izvrševanje največkrat nanaša na izterjavo dolga in je tako trdno povezano s sodnim postopkom. V postopku se preuči veljavnost upnikove terjatve in nato se dolžniku izda sklep o plačilu. V primeru, da sodba ni prostovoljno upoštevana, se izvrši prisilno z izvršbo. Nekatere terjatve, kot so davki in nekatere zavarovalniške premije, je mogoče izvršiti tudi brez sodbe.

Izvršni organi morajo ščititi interese upnikov in dolžnikov. Namen pisma o izterjavi, ki ga pošljejo izvršni organi, je spodbuditi prostovoljno plačilo. Če slednje ni izvršeno, se zasežejo plače, pokojnine ali poslovni prihodki ali zarubi premoženje. Zaseženo premoženje lahko sodni izvršitelji prodajo na dražbi.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 08/02/2018

Pravniški poklici - Švedska

V tem oddelku je na voljo pregled pravnških poklicev na Švedskem.

[Tožilci](#)

[Sodniki](#)

[Odbetniki](#)

[Notarji](#)

[Drugi pravniški poklici](#)

Pravniški poklici – uvod

[Tožilci](#)

Organizacija

Služba državnega tožilstva zajema [švedsko državno tožilstvo \(Åklagarmyndigheten\)](#) in [švedski urad za gospodarski kriminal \(Ekobrottsmyndigheten\)](#). Oba organa sta neposredno odgovorna vladi (ministrstvu za pravosodje). Državno tožilstvo vodi generalni tožilec, urad za gospodarski kriminal pa generalni direktor. **Generalni tožilec (Riksåklagare)** je najvišji tožilec v državi in je odgovoren za državno tožilstvo, ki ga tudi vodi.

Generalni tožilec je pristojen za pravni razvoj, delo [vrhovnega sodišča](#) in upravne naloge. Pod njim so **višji tožilci**, ki so odgovorni za posamezna področja službe državnega tožilstva. Državne tožilce imenuje generalni tožilec in so organizirani po

okrožnih uradih tožilstva, v katerih delajo **okrožni tožilci**. Nekateri okrožni tožilci so specializirani za posamezno področje. Okrožnih uradov tožilstva je 32. Poleg tega so za obravnavanje posebnih vrst zadev odgovorni trije mednarodni in štirje nacionalni uradi tožilstva. Vsak okrožni urad tožilstva vodi **glavni tožilec**.

Vsi tožilci v državnem tožilstvu so popolnoma neodvisni pri odločanju, kar pomeni, da višji tožilec ne more odločati, kakšne odločitve bo sprejel podrejeni tožilec v zadevi, za katero je odgovoren. Pogoji za zaposlitev na delovno mesto tožilca je švedsko državljanstvo. Prav tako se zahteva švedska univerzitetna pravna izobrazba in opravljeno praktično pravno usposabljanje, tj. dveletne delovne izkušnje na mestu sodnega uradnika na okrožnem sodišču ali upravnem sodišču. Zahtevani diplomanti iz prava je lahko pod določenimi pogoji enakovredna tudi pravna izobrazba, pridobljena v drugi nordijski državi. Tožilci se najprej za devet mesecev zaposlijo kot **tožilci pripravniki**, v tem času pa jih pri delu usmerja tožilec mentor. Potem sledi dveletno usposabljanje na delovnem mestu tožilca, preden je posameznik imenovan za okrožnega tožilca.

V Stockholmu, Göteborgu in Malmöju delujejo **centri za razvoj tožilstva**, ki jih vodi višji tožilec. Glavni nalogi teh centrov sta razvoj metodološkega in pravnega znanja na zadevnih kazenskih področjih ter upravljanje znanja na teh področjih odgovornosti. Pristojni so tudi za pravno spremljanje in nadzor; obravnavajo na primer vse pritožbe zoper odločitve tožilcev.

Vloga in pristojnosti

Tožilec ima **tri glavne pristojnosti**:

- vodi preiskave kaznivih dejanj;
- odloča, ali je treba vložiti obtožbo;
- nastopa pred sodiščem.

Tožilec vodi predhodne preiskave kaznivih dejanj, ki niso manj huda kazniva dejanja, kadar je oseba utemeljeno osumljena, da je storila kaznivo dejanje. Tožilec lahko vodi preiskavo tudi v drugih primerih, če za to obstajajo posebni razlogi. Kot vodja predhodne preiskave je tožilec odgovoren za zagotavljanje optimalne preiskave kaznivega dejanja. Predhodno preiskavo v primeru manj hudih kaznivih dejanj v celoti izvajajo policisti.

Ko predhodno preiskavo vodi tožilec, mu pri tem pomaga policija. Tožilec ves čas spremlja preiskavo in opredeljuje preiskovalne ukrepe in odločitve, ki jih je treba sprejeti. Ko je predhodna preiskava končana, se tožilec odloči, ali bo uvedel sodni postopek ali ne (to velja tudi za predhodne preiskave, za katere je odgovorna policija).

Drugi pomemben vidik tožilčevega dela je priprava zadev in nastopanje pred sodiščem. Tožilec z odločitvijo o vložitvi obtožbe in opredelitvi kaznivega dejanja določi okvir kazenskega postopka na sodišču. Večina tožilcev vsak teden preživi vsaj dan ali dva na sodišču.

Generalni tožilec je edini tožilec, ki lahko začne ali nadaljuje postopek pred vrhovnim sodiščem. Lahko pa imenuje pomočnika tožilca v uradu generalnega tožilca ali imenuje državnega tožilca, ki ga zastopa na vrhovnem sodišču.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o tožilih je na voljo na javno dostopnem [spletišču švedskega državnega tožilstva](#).

Sodniki

Organizacija

Stalne sodnike (*ordinarie domare*) imenuje vlada po priporočilu neodvisnega državnega svetovalnega organa, tj. odbora za predlaganje sodnikov (*Domarnämnden*). Načeloma je lahko stalni sodnik razrešen samo v okoliščinah, ki so opredeljene v ustavnem dokumentu, znanem kot švedska vladna listina (*regeringsformen*).

Pogoj za zaposlitev na delovno mesto sodnika je švedsko državljanstvo. Prav tako se za opravljanje sodniškega poklica zahteva švedska univerzitetna pravna izobrazba. Zahtevani diplomanti iz prava je lahko pod določenimi pogoji enakovredna tudi pravna izobrazba, pridobljena v drugi nordijski državi. Večina stalnih sodnikov je zaposlena kot sodniki na okrožnih ali upravnih sodiščih ali kot sodniki na pritožbenih sodiščih ali upravnih pritožbenih sodiščih. Vodja pritožbenega sodišča ali upravnega pritožbenega sodišča se imenuje predsednik (*president*), vodja okrožnega sodišča ali upravnega sodišča pa glavni sodnik (*lagman*). Sodniki na vrhovnem sodišču in vrhovnem upravnem sodišču se imenujejo **vrhovni sodniki** (*justitieråd*).

Številni, ki so imenovani za stalne sodnike, so šli po tradicionalni poklicni poti, saj so dve leti delali kot **sodni uradniki na okrožnem sodišču** ali **upravnem sodišču**, potem pa so se prijaviли za mesto poročevalca (*fiskal*) na pritožbenem ali upravnem pritožbenem sodišču. Po vsaj enem letu dela na tovrstnem sodišču mora **sodnik pripravnik** opraviti še vsaj dve leti kot poročevalec na okrožnem sodišču ali upravnem sodišču. Nato vsaj eno leto slušbuje kot sodnik prisednik na pritožbenem sodišču ali upravnem pritožbenem

sodišču. Po uspešno končanem pripravništvu je sodnik pripravnik imenovan za pritožbenega sodnika prisednika na pritožbenem ali upravnem pritožbenem sodišču. Poročevalci in sodniki prisedniki so **sodniki brez stalnega mandata**, ki lahko nastopajo pred sodišči. Sodišča zaposlujejo tudi določeno število **pravnikov redaktorjev** in **poročevalcev**.

Vsako okrožno sodišče, pritožbeno sodišče, upravno sodišče in upravno pritožbeno sodišče ima določeno število **sodnikov porotnikov** (*nämndemän*). Sodnike porotnike za štiri leta imenuje:

- občinski svet v občinah na območju krajevne pristojnosti okrožnega sodišča;
- okrajni svet v okrajih na območju pristojnosti upravnega sodišča, upravnega pritožbenega sodišča ali pritožbenega sodišča. Sodniki porotniki sodelujejo pri glasovanju v zvezi z odločanjem sodišča, vsak pa ima en glas.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o sodnikih in sodnikih porotnikih je na voljo na [spletišču švedskih sodišč](#). Več informacij o samih sodnikih je na voljo na spletišču [švedskega sodniškega združenja](#).

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Po švedski zakonodaji lahko samo člani [švedske odvetniške zbornice](#) (*Sveriges advokatsamfund*) uporabljajo poklicni naziv **advokat** („odvetnik“). **Pogoji za članstvo** so med drugim:

- stalno prebivališče na Švedskem ali v drugi državi Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali v Švici;
  - uspešno opravljen strokovni izpit, ki se zahteva za usposobljenost za opravljanje sodniške funkcije; na Švedskem je to magisterij iz prava;
  - tri leta delovnih izkušenj kot kvalificiran pravnik in izvajanje pravne funkcije v času vložitve prijave;
  - končano usposabljanje odvetniške zbornice in uspešno opravljen izpit;
  - sloves poštenosti in druge primerne lastnosti za odvetniški poklic.
  - Za kandidate iz držav članic EU ali EGP in Švice, ki izpolnjujejo zahteve o usposabljanju, ki ga morajo opraviti, da postanejo odvetniki v matični državi, veljajo posebna pravila.
  - O prijavih za članstvo odloča vodstvo švedske odvetniške zbornice.
  - Švedska odvetniška zbornica je bila ustanovljena leta 1887 na zasebno pobudo, uradni status pa je pridobila, ko je leta 1948 začel veljati trenutni zakonik o sodnem postopku. Zbornica ima zdaj več kot 4 700 članov.
  - Za zbornico veljajo določbe zakonika o sodnem postopku in ustanovna listina zbornice, ki jo je odobrila vlada. Zbornica, ustanovljena po zasebnem pravu, ima naslednje cilje:
  - ohranjati visoke etične in poklicne standarde v odvetniškem poklicu;
  - spremljati pravni razvoj in zagotavljati, da izkušnje zbornice prispevajo k temu razvoju;
  - ščititi splošne poklicne interese članov ter spodbujati nadaljnje sodelovanje in soglasje med člani.
- Zbornica opravlja tudi nekatere javnopravne naloge. V skladu z zakonikom o sodnem postopku so ji bile dodeljene upravne naloge, tako da deluje kot javni organ, zlasti v disciplinskih zadevah.
- Upravljanje zbornice je namenjeno zagotavljanju kakovostne pomoči in svetovanja tistim, ki iščejo pravno pomoč. V skladu z zakonikom o sodnem postopku morajo člani upoštevati načela poklicne etike ter priznavati regulativno in nadzorno pristojnost odvetniške zbornice in ministra za pravosodje. Odvetniki so pod nadzorom disciplinskega odbora odvetniške zbornice. Če disciplinski odbor meni, da je posamezen odvetnik kršil kodeks ravnanja, lahko zadevnemu članu naloži disciplinsko sankcijo.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču švedske odvetniške zbornice](#).

Pravni svetovalci

Ni nujno, da so **pravni svetovalci** v sodnih postopkih odvetniki, jih pa mora sodišče šteti za primerne. Vendar so za zagovornika po javni dolžnosti načeloma imenovani samo odvetniki.

Notarji

Organizacija

Na Švedskem razen **javnih notarjev** (glej spodaj) ni nobenih posebnih notarjev.

Javnega notarja imenuje okrajni upravni odbor (*länsstyrelsen*). Javni notar mora biti pravnik, znati mora švedski jezik in biti tudi sicer primeren.

Vloga in pristojnosti

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopen seznam in/ali splošno spletišče o tem poklicu ni na voljo.

Več informacij o javnih notarjih lahko najdete na spletišču nekaterih okrajnih upravnih odborov.

Funkcija javnega notarja je pomagati javnosti pri različnih zadevah, kot so:

- overjanje podpisov, kopij, prevodov in drugih informacij o vsebini listin;
- nastopanje kot priča pred sodiščem v nekaterih primerih;
- nadziranje loterijskih žrebanj;
- podajanje izjave o ugotovitvah po koncu drugih pregledov ali preverjanj;
- sprejemanje izjav o pravnih in ekonomskih okoliščinah ter dajanje takšnih izjav tretjim osebam;
- potrjevanje, da je organ ali oseba pristojna za izvajanje določenih ukrepov;
- izdajanje potrdil v skladu s Haaško konvencijo z dne 5. oktobra 1961 o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (apostille).

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopen seznam in/ali splošno spletišče o tem poklicu ni na voljo.

Več informacij o javnih notarjih lahko najdete na spletišču nekaterih okrajnih upravnih odborov.

Drugi pravniški poklici

🇸🇵 **Švedski izvršilni organ** (*Kronofogdemyndigheten*) je pristojen za izterjavo dolgov in drugih obveznosti. **Sodni izvršitelj** (*kronofogde*) je zaposlen pri izvršilnem organu in je odgovoren za to, da se izvršba opravi v skladu z zakonom. Na Švedskem se je mogoče usposabljanje za sodnega izvršitelja. Usposabljuje se lahko švedski državljani, ki so diplomirani pravniki ali imajo ustrezno drugo univerzitetno izobrazbo in so kvalificirani sodni uradniki (*notarie*). Slednjo kvalifikacijo je mogoče nadomestiti s posebej določenim usposabljanjem na delovnem mestu ali postopkom izvetja.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 20/02/2017

Pravniški poklici - Anglija in Wales

Na tej strani je na voljo pregled nekaterih glavnih pravniških poklicev v Združenem kraljestvu na območju sodne pristojnosti Anglije in Walesa. Obsega informacije o sodnikih, tožilcih in različnih vrstah odvetnikov.

Sodstvo

V sodnem sistemu Anglije in Walesa sodniki z različnim položajem – zaposleni s polnim in krajšim delovnim časom – delajo na različnih sodiščih in tribunalih Anglije in Walesa. Informacije o sodstvu v Angliji in Walesu so na voljo na spletišču [sodstva Anglije in Walesa](#).

Sodniki s polnim delovnim časom

- **Predsednik vrhovnega sodišča** (Lord Chief Justice) je vodja sodstva Anglije in Walesa ter predsednik sodišč Anglije in Walesa. Zadnjenavedena vloga se je začela 3. aprila 2006, ko so bile pravosodne naloge lorda kanclerja (Lord Chancellor) na podlagi zakona o ustavni reformi iz leta 2005 prenesene na predsednika vrhovnega sodišča. Predsednik vrhovnega sodišča je tudi vodja kazenskega pravosodja.
- **Vodje oddelkov** – oddelke sodišča vodijo štirje višji sodniki: vodja civilnega oddelka sodišča (Master of the Rolls), vodja oddelka Queen's Bench, vodja družinskega oddelka in kancler (Chancellor) premoženjskega oddelka (Chancery). Več informacij je na voljo na spletišču [sodstva Anglije in Walesa](#).
- **Prizivni sodniki** (Lords Justices of Appeal) delajo na prizivnem sodišču, ki obravnava kazenske in civilne zadeve.
- **Sodniki višjega sodišča** (High Court Judges) delajo na višjem sodišču, kjer obravnavajo najbolj zapletene civilne zadeve. Prav tako obravnavajo najhujša kazniva dejanja in najbolj občutljive kazenske zadeve (na primer umor) na kronskem sodišču.
- **Pokrajinski sodniki** (Circuit Judges) običajno obravnavajo kazenske, civilne in družinske zadeve.
- **Okrožni sodniki** (District Judges) obravnavajo zadeve civilnega prava. Večina njihovega dela poteka v senatih (ne na javnih obravnavah). Pristojni so za sojenje v vseh tožbenih zahtevkih na grofijskem sodišču, katerih vrednost je pod določeno finančno mejo (ki se občasno določi na novo): tožbene zahtevke, katerih vrednost je nad to mejo, običajno obravnava pokrajinski sodnik. Okrožni sodniki obravnavajo več kot 80 % vseh civilnih sporov v Angliji in Walesu.
- **Okrožni sodniki na magistratnih sodiščih** (District Judges (magistrates' courts)) delajo na magistratnih sodiščih in obravnavajo enake vrste zadev kot magistratni sodniki (glej spodaj). Vendar pomagajo zlasti pri obravnavanju daljših in bolj zapletenih zadev.
- **Sodni uradniki in zapisnikarji višjega sodišča** (High Court Masters and Registrars) so procesni sodniki, ki obravnavajo večino civilnih zadev na premoženjskem oddelku in oddelku Queen's Bench višjega sodišča.

Sodniki s krajšim delovnim časom

Sodniki s krajšim delovnim časom so običajno imenovani za dobo petih let v skladu z ustrezno zgornjo starostno mejo. Glavne vrste sodnikov s krajšim delovnim časom so:

- **namestniki sodnikov višjega sodišča** (Deputy High Court Judges), ki delajo na enem ali več oddelkih višjega sodišča;

- **odvetniški sodniki** (Recorders), ki imajo podobne pristojnosti kot pokrajinski sodniki, čeprav običajno obravnavajo veliko manj zapletene ali zahtevne zadeve, vložene pri sodišču;
- **namestniki okrožnih sodnikov** (Deputy District Judges) delajo na okrožnih sodiščih in okrožnih uradih višjega sodišča. Obravnavajo najmanj zapletene zadeve, ki so v pristojnosti okrožnih sodnikov;
- **namestniki okrožnih sodnikov na magistratnih sodiščih** (Deputy District Judges (Magistrates' Courts)) opravljajo podobno delo kot njihovi kolegi s polnim delovnim časom;
- **namestniki sodnih uradnikov in zapisnikarjev višjega sodišča** (Deputy High Court Masters in Registrars) opravljajo podobno delo kot njihovi kolegi s polnim delovnim časom na višjem sodišču.

Sodniki na tribunalih (Tribunal Judges)

Tribunali na leto obravnavajo skoraj 800 000 zadev o različnih vprašanjih, kot so spori zaradi davkov, pokojnin ali priseljevanja.

Ti tribunali običajno sodijo v senatu, ki ga sestavljajo predsednik ali sodnik s pravno izobrazbo in laiki, specializirani na različnih področjih. Porote ni in sodnik tribunala ni pristojen, da bi stranki, ki v postopku ne uspe, naložil zaporno kazen. Njihova glavna vloga je, da poskušajo uspešno razrešiti spore in se v nekaterih primerih odločiti o višini nadomestila ali odškodnine, ki se plača stranki, ki v postopku uspe.

Magistratni sodniki (Magistrates)

Magistratni sodniki, ki se imenujejo tudi „mirovni sodniki“ (Justices of the Peace), obravnavajo več kot 95 % kazenskih zadev v Angliji in Walesu. Obstaja več kot 30 000 magistratnih sodnikov, ki lokalno opravljajo svoje delo in običajno delajo vsaj 26 polovičnih delovnih dni na leto. Pravna izobrazba zanje ni obvezna in za svoje delo niso plačani.

Običajno sodijo v senatu treh sodnikov, od katerih je eden usposobljen, da dela kot predsednik in pomaga voditi senat pri njegovem delu ter govori v njegovem imenu. Senatu vedno pomaga pravnik, ki mu svetuje v zvezi z materialnim in procesnim pravom.

Magistratni sodniki obravnavajo razmeroma manj zahtevne kazenske zadeve. Te obsegajo majhne tatvine, naklepne povzročitve škode, kršitve javnega reda in miru ter prometne prekrške. Prav tako obravnavajo celo vrsto zadev, ki vplivajo na družine in otroke, obravnavajo pa tudi vloge za izdajo dovoljenj.

Tožilci

Organizacija

 Kronsko tožilstvo (Crown Prosecution Service (CPS)) je neodvisni organ, pristojen za pregon kaznivih dejanj, ki jih je preiskala policija v Angliji in Walesu. Vodi ga generalni tožilec (Attorney General), ki parlamentu odgovarja za delo kronskega tožilstva. Anglija in Wales sta razdeljena na 42 tožilstev, vsakega pa vodi glavni kronski tožilec (Chief Crown Prosecutor). Poleg tega obstajajo štirje specializirani nacionalni oddelki: za organizirani kriminal, specializirani kriminal, boj proti terorizmu in goljufije. Telefonska služba CPS Direct zagotavlja nasvete in navodila policijskim uradnikom po vsej Angliji in Walesu izven delovnega časa njihovih predstojnikov.

Kronsko tožilstvo vodi direktor javnega tožilstva (Director of Public Prosecution), ki odloča v najbolj zapletenih in občutljivih zadevah ter svetuje policiji v kazenskih zadevah. Direktor javnega tožilstva je splošno pristojen za nadzor nad obtožnicami, ki jih vložijo kronsko tožilstvo, in pregonom, ki ga izvaja, ter poroča generalnemu tožilcu.

Kronsko tožilstvo zaposluje tožilce in pomožne tožilce ter preiskovalce kaznivih dejanj in pomožno osebje. Državni tožilci so izkušeni odvetniki (barristers) ali pravniki, pristojni za pregon kaznivih dejanj v imenu države. Pomožni tožilci obravnavajo in zastopajo omejeno število primerov pred magistratnimi sodišči.

Vloga in pristojnosti

Osebj kronskega tožilstva:

- svetuje policiji in pregleduje dokaze o kaznivih dejanjih zaradi morebitnega pregona;
- se odloči glede vložitve obtožnice (v vseh, razen v manjših primerih), če je bila sprejeta odločitev za pregon;
- se pripravi na zadeve in jih predstavi sodišču.

Tožilci so javni uslužbenci in se zaposlijo na podlagi javnega razpisa. Prosilec, ki je primeren za zaposlitev, je:

- pravni svetovalec (solicitor), z veljavno licenco za delo v Angliji in Walesu;

- odvetnik (barrister), ki je opravil angleški pravosodni izpit in zaključil pripravništvo;
- državljan Evropskega gospodarskega prostora ali držav Commonwealtha. Pravniki, ki so se usposobili zunaj Anglije in Walesa, morajo pred zaposlitvijo opraviti pravniški preskus.

Organizacija pravniških poklicev: Odvetniki

Odvetniki (Barristers)

☞ **Odvetniška zbornica** je regulativni organ za vse odvetnike v Angliji in Walesu. Ustanovljena je bila, da bi zastopala interese poklica, oblikovala in izvajala ključne politične pobude ter ohranjala standarde, čast in neodvisnost zbornice. V skladu z zakonom o pravniških storitvah iz leta 2007 je bila neodvisnemu in samostojnemu uradu za odvetniške standarde podeljena naloga pravnega urejanja poklica. Odvetniki so posebni strokovni pravni svetovalci in pravni zastopniki strank pred sodiščem. Večinoma so samozaposleni in kot „najemniki“ (tenants) delajo v skupnih odvetniških pisarnah, imenovanih chambers. Odvetniki so običajno usposobljeni za zastopanje svojih strank pred višjimi sodišči. Veliko časa posvetijo svetovanju strankam in raziskovanju zadev ter izpopolnjevanju na izbranem strokovnem področju. Približno 10 odstotkov odvetnikov, ki opravljajo odvetniško službo, je kraljičinih svetovalcev (Queen’s Counsel), ki obravnavajo najpomembnejše in najbolj zapletene zadeve.

Pravni svetovalci (solicitors)

Delo pravnih svetovalcev je, da strankam (posameznikom, podjetjem, prostovoljnimi združenjem, dobroteljnimi ustanovam itd.) nudijo strokovne pravne nasvete in zastopanje, vključno z zastopanjem pred sodiščem. Njihovo delo je zelo raznoliko. Večina pravnih svetovalcev dela kot zasebniki v partnerstvu z drugimi pravnimi svetovalci, ki nudijo storitve strankam. Lahko imajo splošno prakso, ki zajema več pravnih področij, ali pa se specializirajo za posamezno področje. Nekateri delajo kot pravni svetovalci za vlado in organe lokalne samouprave, kronsko tožilstvo, magistratna sodišča, gospodarske družbe ali industrijske obrate ali druge organe. Pravni svetovalci se lahko odloči, kakšno okolje mu najbolj ustreza.

Običajno pravni svetovalci strankam nudijo pravne nasvete. Če želijo biti te stranke potem zastopane pred višjimi sodišči v Angliji in Walesu, pravni svetovalci o tem obvesti odvetnika, ki jih zastopa v zadevi pred sodiščem. Odvetnik pa ni vedno potreben, ker imajo ustrezno kvalificirani pravni svetovalci pravico do nastopa (to pomeni, da so upravičeni, da zastopajo stranke) pred višjimi sodišči.

☞ **Pravniška zbornica** (Law Society) zastopa pravne svetovalce v Angliji in Walesu. Njene pristojnosti segajo od pogajanj z zakonodajalcem, vlado in drugimi ter lobiranja pri njih, do nudenja usposabljanja in svetovanja. Namen pravniške zbornice je zagotavljanje pomoči, varstva in spodbujanja pravnim svetovalcem po vsej Angliji in Walesu.

☞ **Regulativni organ za pravne svetovalce** (Solicitors Regulation Authority) izdaja predpise in obravnava disciplinske zadeve ter spremlja in uveljavlja standarde za pravne svetovalce v Angliji in Walesu. Prej poznan kot regulativni organ pravniške zbornice (Law Society Regulation Board) deluje izključno v javnem interesu.

☞ **Urad za pritožbe** (Office for Legal Complaints) je na voljo posameznikom, ki se želijo pritožiti glede pravnega svetovalca. Ta neodvisni in nepristranski organ, ki se je prej imenoval Legal Complaints Service (služba za pritožbe), rešuje vsa vprašanja hitro in učinkovito.

Notarji

Notarji predstavljajo tretjo in najstarejšo vejo pravnega poklica v Angliji in Walesu. ☞ **Notarska zbornica** (Faculty Office) podeli notarjem dovoljenje za opravljanje poklica in pristojnosti (pooblastila) za delovanje (to je prvič storil nadškof iz Canterburyja leta 1279), regulativni organ pa je sodišče Court of Faculties. Notarji predstavljajo most med civilnim in občim pravom.

Vsi notarji imajo pravno izobrazbo in čeprav je večina med njimi pravnih svetovalcev, lahko pridobijo dovoljenje za opravljanje notarskega poklica le na podlagi več ločenih neodvisnih izpitov. Vsi notarji morajo obiskovati isti začetni tečaj, da bi se lahko usposobili za poklic: zahteva se uspešno opravljen ☞ študijski program s področja notarske prakse, ki ga izvaja univerza University College London. Ko so usposobljeni, lahko notarji opravljajo svoj poklic kjer koli v Angliji in Walesu, vsi pa imajo enaka pooblastila. Notarji lahko poleg pripravljanja in izdajanja notarskih listin in instrumentov tudi svetujejo pri pripravi oporok, nasledstvenih zadevah in upravljanju posesti ter opravljajo prenose lastništva.

Notariat je že stoletja priznan po vsem svetu in to državljanom in podjetjem omogoča prosto gibanje. Na ta način notarji ugodno vplivajo na trgovino in življenje državljanov, saj jim omogočajo, da v vsakdanjem življenju in v poklicu prosto sklepajo pravne posle za zmerno ceno in brez nepotrebnih zamud.

Notar je imetnik uradnega pečata, notarske listine pa imajo v Angliji in Walesu dokazno moč. Notarske listine so zasebne in javne listine; slednje so poznane tudi kot „verodostojne notarske listine“. Notarske listine s podpisom in pečatom notarja se v vseh državah sveta priznavajo kot dokaz, ki ga je overil pristojni organ.

Za notarje veljajo podobna strokovna pravila kot za pravne svetovalce in vsako leto morajo podaljšati svojo notarsko licenco, prav tako morajo skleniti poklicno odškodninsko zavarovanje. Podaljšanje licence je odvisno od izpolnjevanja pogojev. Notariat je vezan na osebo posameznega notarja. [Notarsko združenje](#) (Notaries Society) je članska organizacija, ki predstavlja približno 800 javnih notarjev. [Združenje notarjev pisarjev](#) (The Society of Scrivener Notaries) predstavlja približno 30 notarjev pisarjev, ki delajo predvsem v osrednjem Londonu, imenuje pa jih [Scriveners Company](#), nekdanji ceh.

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s patenti, znamkami, modeli in avtorskimi pravicami. Poleg tega zastopajo svoje stranke pred specializiranimi sodišči za intelektualno lastnino (nekateri od njih imajo dodatna pooblastila, potem ko pridobijo dodatno pravno izobrazbo). Zastopniki za patente in znamke večinoma delajo kot samostojni odvetniki. Mnogi delajo v specializiranih pisarnah, nekateri pa tudi v partnerstvu s pravnimi svetovalci. Poleg tega jih precejšen del dela v gospodarstvu. Zastopnik, specializiran za patente in znamke, lahko zastopa svoje stranke pred sodiščem tako kot pravni svetovalec (solicitor) v zadevah v zvezi z intelektualno lastnino, vključno z usmerjanjem odvetnika pri vodenju zadeve. [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente](#) (Chartered Institute of Patent Attorneys (CIPA)) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodijo dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulativnimi organi stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in strokovnjakov s tega področja. [Inštitut zastopnikov za znamke](#) (Institute of Trade Mark Attorneys (ITMA)) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in stroko s tega področja po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim samostojnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in intelektualne lastnine. [Regulativni odbor za intelektualno lastnino](#) (Intellectual Property Regulation Board (IPReg)) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, tako posameznikov kot družb.

Drugi pravniški poklici

Razen zaposlenih na magistratnih sodiščih, sodni uradniki in drugo osebje na večini sodišč v Angliji in Walesu ne potrebujejo pravne izobrazbe. So javni uslužbenci, ki opravljajo pomožne dejavnosti in pomagajo sodnikom. Ne smejo dajati pravnih nasvetov. Kot javni uslužbenci so vsi člani osebja sodišča zaposleni pri [sodni službi Njegovga veličanstva](#) (Her Majesty's Courts and Tribunals Service).

Več informacij o kategorijah sodnega osebja je na voljo [tukaj](#).

Vloga sodnih uradnikov na magistratnih sodiščih je drugačna. Magistratni sodniki laiki nimajo pravne izobrazbe in so odvisni od nasvetov sodnih uradnikov s pravno izobrazbo. Poznamo dve vrsti sodnih uradnikov: **sodniške uradnike** (justices' clerks) in **pravne svetovalce** (legal advisers ali court clerks).

- Sodniški uradniki so glavni pravni svetovalci magistratnih sodnikov. So pravniki (odvetniki ali pravni svetovalci), ki imajo vsaj pet let ustreznih delovnih izkušenj. Magistratnim sodnikom svetujejo na področju materialnega in procesnega prava na sodišču in zunaj njega. Prav tako so odgovorni za vodenje in usposabljanje pravnih svetovalcev, za kakovost opravljenih pravnih storitev in za zagotavljanje doslednih pravnih nasvetov na območju, za katerega so pristojni.
- Pravni svetovalci delajo na sodišču ter svetujejo magistratnim sodnikom na področju materialnega in procesnega prava ter pravne prakse. Tudi oni imajo pravno izobrazbo (običajno so to pravni svetovalci ali odvetniki).

Odločbe višjega sodišča izvršujejo **sodni izvršitelji višjega sodišča** (high court enforcement officers), ki jih imenuje in dodeli okrožjem lord kancler ali njegov namestnik. Pristojni so za izvrševanje sodnih nalogov z izterjavo dolga v skladu s sodno odločbo višjega sodišča ali sodno odločbo grofijskega sodišča, ki je zadevo odstopilo višjemu sodišču. Sodni izvršitelji lahko zasežejo in prodajo blago za poplačilo dolga. Uveljavljajo in nadzirajo tudi posest na premoženju in vračilo blaga.

Sodni izvršitelji grofijskega sodišča (County court bailiffs) so javni uslužbenci, zaposleni pri sodni službi njenega veličanstva za izvrševanje sodnih odločb grofijskih sodišč. Izvršujejo sodne naloge za rubež premoženja, odvzem posesti zemljišča in odvzem blaga. Ureditev izvrševanja sodnih nalogov, ki jih izvršujejo sodni izvršitelji, je določena v členih 85–111 zakona o grofijskih

sodiščih iz leta 1984. Izvršilni postopki so določeni v predpisih o civilnem postopku. Sodni izvršitelji grofijskega sodišča opravljajo tudi druge naloge, vključno z osebno vročitvijo dokumentov in sodnih nalogov za privedbo na sodišče. Institut privedbe na sodišče je določen v členih 118–122 zakona o grofijskih sodiščih.

Sodni izvršitelji z licenco (certificated bailiffs) so zasebni izvršitelji, ki so usposobljeni v skladu s predpisi o izterjavi najemnine ter jih pooblasti pokrajinski sodnik na grofijskem sodišču. Izterjava najemnine je povezana z rubežem blaga najemnika s strani najemodajalca, da se zagotovi plačilo najetih prostorov brez posredovanja sodišča. V skladu s številnimi drugimi zakoni lahko sodni izvršitelji z licenco izterjajo tudi druge posebne dolgove, kot so občinski davek, negospodinske pristojbine itd.

Sorodne povezave

- [Kronsko tožilstvo](#)
- [Notarska zbornica](#)
- [Notarsko združenje](#)
- [Sodstvo Anglije in Walesa](#)
- [Pravniška zbornica](#)
- [Regulativni organ za pravne svetovalce](#)
- [Urad za pritožbe](#)
- [Komisija za pravne storitve](#)
- [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente](#)
- [Inštitut zastopnikov za znamke](#)
- [Regulativni odbor za intelektualno lastnino](#)
- [Sodna služba Njenega veličanstva](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 25/07/2017

Pravniški poklici - Severna Irska

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Severnem Irskem.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici na Severnem Irskem vključujejo:

- sodnike,
- tožilce,

- odvetnike (*barristers*),
- pravne svetovalce (*solicitors*).

Organizacija pravniškega poklica: sodniki

Sodniška mesta na Severnem Irskem so:

- *Lord Chief Justice* – najvišji sodnik,
- *Lord Justices of Appeal* – sodniki na Pritožbenem sodišču (*Court of Appeal*),
- *High Court Judges* – sodniki na Višjem sodišču (*High Court*),
- *Masters of the Supreme Court* – sodniki na Vrhovnem sodišču (*Supreme Court*),
- *County Court Judges* – sodniki na grofijskih sodiščih (*County Court*),
- *District Judges (county court)* – okrožni sodniki (grofijsko sodišče),
- *District Judges (magistrates court)* – okrožni sodniki (magistratno sodišče),
- *Lay Magistrates* – sodniki porotniki,
- *Coroners* – preiskovalni sodniki.

Organizacija pravniškega poklica: tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo Severne Irske (*Public Prosecution Service for Northern Ireland*) je glavni organ pregona na Severnem Irskem. Poleg odločitev o pregonu v zadevah, ki jih preiskuje policija na Severnem Irskem, odloča tudi v primerih, ki jih preiskujejo drugi organi, kot je Davčni in carinski urad Njenega veličanstva (*HM Revenue and Customs*).

Državno tožilstvo vodi direktor državnega tožilstva Severne Irske. Omeniti je treba tudi namestnika direktorja državnega tožilstva. Namestnik direktorja ima vse pristojnosti direktorja, vendar jih mora izvajati pod njegovim vodstvom in nadzorom. Na oba položaja osebi javno imenuje generalni državni tožilec Severne Irske.

Državno tožilstvo je neministrska vladna služba. V skladu z zakonom o pravosodju (Severna Irsko) iz leta 2002 (*Justice (Northern Ireland) Act 2002*) se naloge direktorja izvajajo neodvisno od katerih koli drugih oseb. Zakon iz leta 2002 določa, da se direktor in generalni državni tožilec občasno posvetujeta o katerih koli zadevah, za katere generalni državni tožilec odgovarja skupščini Severne Irske. Trenutno so številne tožilske zadeve rezervirane za parlament v Westminsteru. Naloge v zvezi s temi zadevami opravlja generalni pravobranilec za Severno Irsko.

Vloga in pristojnosti

Glavna vloga državnega tožilstva je, da odloči, ali bo preganjalo osebe zaradi storitve kaznivih dejanj in kakšne bi morale biti obtožbe.

Zadolženo je tudi za zastopanje obtožnice pred sodiščem. Tožilec izvaja dokaze na sodišču v imenu krone. Tožilci zaslišujejo priče tožilstva in navzkrižno zaslišujejo priče obrambe. Na koncu obravnave v imenu krone povzamejo dokaze pred sodiščem.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki (*barristers*)

Na Severnem Irskem se odvetniki (*barristers*) delijo na višje odvetnike (znane kot *Queen's Counsel*) in nižje odvetnike (znane kot *Junior Counsel*). Odvetniška zbornica je združenje izkušenih pravnih specialistov, do katerih ima javnost dostop prek pravnih svetovalcev (*solicitors*), v omejenem obsegu pa je dostop do njih neposreden.

 [Odvetniška zbornica Severne Irske \(*Bar of Northern Ireland*\)](#) je združenje neodvisnih odvetnikov, sedež pa ima v Odvetniški knjižnici (*Bar Library*) v Belfastu. Delo v zasebni praksi je 1. septembra 2012 opravljalo skoraj 600 odvetnikov (*barristers*).

Pravni svetovalci (*solicitors*)

Na Severnem Irskem je [Pravniško združenje Severne Irske \(Law Society Northern Ireland\)](#) regulativni organ, ki ureja izobraževanje, račune, disciplinska pravila in pravila poklicnega ravnanja pravnih svetovalcev (*solicitors*). Njegova vloga je zagotavljanje neodvisnosti, etičnih standardov, strokovne usposobljenosti in kakovosti storitev, ki so na voljo javnosti. Pravni svetovalci se lahko specializirajo za posamezno področje ali so splošno usmerjeni.

Notarji

Na Severnem Irskem so vsi pravni svetovalci (*solicitors*) pooblaščenca za prisego (t. i. *Commissioners for Oaths*). To pomeni, da lahko overjajo uradne dokumente (razen tistih, ki so jih pripravili sami ali jih je pripravila nasprotna stranka v zadevi).

Poleg tega so nekateri pravni svetovalci (*solicitors*) notarji, kar pomeni, da lahko overijo dokumente, ki se bodo uporabili v tujini. Informacije o tem so na voljo na spletišču [Pravniškega združenja Severne Irske \(Law Society Northern Ireland\)](#).

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s patenti, znamkami, modeli in avtorskimi pravicami. Poleg tega zastopajo svoje stranke pred specializiranimi sodišči za intelektualno lastnino (nekateri od njih imajo dodatna pooblastila, potem ko pridobijo dodatno pravno izobrazbo).

Večina zastopnikov za patente in znamke dela v okviru zasebne prakse. Mnogi delajo v specializiranih pisarnah, nekateri pa tudi v partnerstvu s pravnimi svetovalci. Poleg tega jih precejšen del dela v gospodarstvu.

Zastopnik, specializiran za patente in znamke, lahko zastopa svoje stranke pred sodiščem, tako kot pravni svetovalec (*solicitor*), v zadevah v zvezi z intelektualno lastnino, vključno z usmerjanjem odvetnika pri vodenju zadeve.

[Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodi dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulativnimi organi stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in strokovnjakov s tega področja.

[Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in stroko s tega področja po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim samostojnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in intelektualne lastnine.

[Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board – IPReg\)](#) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, in sicer tako posameznikov kot družb.

Drugi delavci v pravni stroki

Sodni uradniki

Sodni uradniki in drugi uslužbenci na sodiščih Severne Irske so javni uslužbenci brez pravne izobrazbe, ki opravljajo upravne naloge.

Sodni uradniki zagotavljajo, da imajo sodniki ustrezno dokumentacijo, ki jo potrebujejo pri obravnavi zadev na sodišču, evidentirajo odločitve sodnikov in jim nudijo drugo upravno pomoč. Sodni uslužbenci lahko strankam v postopku svetujejo glede sodnih postopkov, ne smejo pa jim dajati pravnih nasvetov niti predlagati določenih dejanj. Vsi sodni uslužbenci so zaposleni kot javni uslužbenci pri [Sodni službi Severne Irske \(Northern Ireland Courts and Tribunals Service\)](#), ki je agencija v okviru ministrstva za pravosodje Severne Irske.

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so javni uslužbenci, zaposleni pri Sodni službi Severne Irske. Opravljajo izvršbo sodnih odločb v civilnih zadevah v okviru Urada za izvršbo sodnih odločb (*Enforcement of Judgments Office*). Ta urad izvršuje sodne odločbe magistratnih in grofijskih sodišč (vključno s sodišči za spore majhne vrednosti) v civilnih zadevah ter sodne odločbe Višjega sodišča (*The High Court*). Med predpise o izvršbi spadata Odredba o izvršbi sodnih odločb (Severna Irska) iz leta 1981 (*Judgments Enforcement (Northern Ireland) Order 1981*) in Pravilnik o izvršbi sodnih odločb (Severna Irska) iz leta 1981 (*Judgment Enforcement Rules (Northern Ireland) 1981*), kakor sta bila spremenjena.

Sorodne povezave

[Državno tožilstvo](#)

[Odvetniška zbornica Severne Irske](#)

[Pravniško združenje Severne Irske](#)

[Sodna služba Severne Irske](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/10/2018

Pravniški poklici - Škotska

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Ta stran vsebuje pregled glavnih pravniških poklicev na Škotskem. Obsega informacije o sodnikih, tožilcih in odvetnikih.

Sodniki

Na Škotskem poklic sodnika ni poseben pravniški poklic. Samo **izkušeni odvetniki** (*solicitors* in *advocates*) lahko postanejo sodniki. Sodniška mesta na Škotskem so:

- *Lord President*, najvišji sodnik Glavnega civilnega sodišča,
- *Lord Justice Clerk*, drugi najvišji sodnik na Škotskem,
- višji grofijski sodnik (*Sheriff Principal*), ki predseduje enemu od šestih grofijskih sodnih okrožij (*sheriffdom*),
- sodniki, ki odločajo na Glavnem civilnem sodišču (*Court of Session*), se imenujejo senatorji sodnega kolegija (*Senators of the College of Justice*),
- sodniki, ki odločajo na Vrhovnem kazenskem sodišču (*High Court of Justiciary*), se imenujejo *Lords Commissioners of Justiciary*,
- grofijski sodniki (*sherrifs*),
- grofijski sodniki s krajšim delovnim časom pogosto nadomeščajo odsotne grofijske sodnike s polnim delovnim časom,
- mirovni sodniki (*Justices of the Peace*) so laiki, ki odločajo na mirovnih sodiščih kot sodniki posamezniki ali v senatu treh sodnikov, pri delu pa jim pomaga sodni uradnik s pravno izobrazbo.

Tožilci

Organizacija

Na Škotskem je za kazenski pregon vseh kaznivih dejanj pristojno [Kronsko tožilstvo](#) (*Crown Office and Procurator Fiscal Service*). Vodja tožilstva je **Lord Advocate**, ki je prav tako minister v škotski vladi, njegov namestnik pa je *Solicitor General*.

Kronsko tožilstvo (*Crown Office and Procurator Fiscal Service – COPFS*) je edino pristojno za **kazenski pregon** kaznivih dejanj, **preiskavo** nenadnih ali sumljivih smrti in **pritožbe** zoper policijo.

V členu 48 Zakona o Škotski iz leta 1998 (*Scotland Act 1998*) je določeno, da t. i. *Lord Advocate* (v funkciji vodje sistemov kazenskega pregona in preiskave smrtnih primerov na Škotskem) vsako odločitev sprejme samostojno in neodvisno od drugih oseb.

Samo ustrezno usposobljeni odvetniki lahko postanejo tožilci.

Vloga in pristojnosti

Policija (ali druge posebne poročevalske agencije, kot je *Her Majesty's Revenue & Customs* – Davčna in carinska služba Njenega veličanstva) opravlja začetne preiskave kaznivega dejanja in predloži poročilo lokalnemu tožilcu (*Procurator Fiscal*). Ta to poročilo preuči in odloči, ali bo ukrepal v javnem interesu. Pri sprejemu odločitve tožilec preuči, ali obstajajo zadostni dokazi in če obstajajo, kateri ukrep je primeren: uvedba kazenskega pregona, izdaja neposrednega ukrepa (na primer globe zaradi davčnega kaznivega dejanja) ali neuvedba kazenskega pregona. V zadevah, ki jih obravnava porota, tožilec zasliši priče ter zbere in pregleda forenzične in druge dokaze, preden se odloči za kazenski pregon. Potem poroča Kronskemu svetu (*Crown Counsel*), ki odloči o kazenskem pregonu.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki (Barristers)

Odvetniki so člani **Odvetniške zbornice Škotske** (*Scottish Bar*). Nastopajo lahko pred vsemi škotskimi sodišči, čeprav večinoma nastopajo pred višjimi sodišči (*Court of Session* in *High Court of Justiciary*) ter dajejo strokovno mnenje o pravnih vprašanjih. Pooblaščeni odvetniki (*Senior Advocates*) imajo naziv *Queen's Counsel*. Vsi odvetniki so člani [Odvetniškega zbora](#) (*Faculty of Advocates*).

Pravni svetovalci (Solicitors)

Pravni svetovalci so najštevilčnejši med delavci v pravni stroki. Strankam lahko dajejo pravne nasvete in jih zastopajo pred sodišči. Pravni svetovalci so člani [Pravniškega združenja Škotske](#) (*Law Society of Scotland*), ki spodbuja interese poklica pravnih svetovalcev in javnosti v zvezi s tem poklicem.

Obstajajo tudi t. i. *solicitor-advocates*, ki so prav tako člani **Pravniškega združenja Škotske**. Podobno kot odvetniki (glej zgoraj) lahko nastopajo pred Glavnim civilnim sodiščem (*Court of Session*) in Vrhovnim kazenskim sodiščem (*High Court of Justiciary*).

Notarji

Notarji so pravni svetovalci (*solicitors*), ki evidentirajo določene transakcije in podpisujejo določene pravne dokumente. Ne gre za samostojen pravniški poklic.

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s prijavo in izpodbijanjem pravic do patentov, znamk in modelov, pa tudi glede drugih vidikov intelektualne lastnine, vključno z varstvom avtorskih pravic. Za razliko od splošnejšega civilnega in kazenskega prava, se materialno pravo na področju intelektualne lastnine uporablja po celem Združenem kraljestvu. Spore v zvezi s pravicami intelektualne lastnine na Škotskem navadno obravnava Glavno civilno sodišče (*Court of Session*), saj je izključno pristojno v patentnih zadevah in zadevah glede večine drugih prijavljenih pravic intelektualne lastnine (zlasti blagovnih znamk Skupnosti in registriranih modelov Skupnosti). Zaposluje tudi več sodnikov, imenovanih za obravnavo zadev intelektualne lastnine, in ima določena pravila za vodenje postopkov v zadevah intelektualne lastnine. Zastopniki za patente in znamke lahko svoje stranke zastopajo neposredno pred Grofijskim patentnim sodiščem (*Patents County Court*) in na podlagi pritožbe Urada Združenega kraljestva za varstvo intelektualne lastnine (UK Intellectual Property Office) pri Patentnem oddelku Višjega sodišča (*Patents Court of the High Court*) v Angliji in Walesu. Zastopniki za patente z ustrezno pravno izobrazbo lahko prav tako zastopajo stranke v sporih pred Višjim sodiščem v Londonu, vendar pa ti zastopniki sedaj nimajo pravice zastopati strank v sporih intelektualne lastnine, v katerih odločajo škotska sodišča. Tako zastopstvo v sporih intelektualne lastnine pred škotskimi sodišči trenutno izvajajo odvetniki, specializirani za področje intelektualne lastnine, ki pogosto tesno sodelujejo z zastopniki za patente in znamke.

Večina zastopnikov za patente in znamke na Škotskem dela v specializiranih zasebnih odvetniških pisarnah, nekateri pa v gospodarstvu.

☞ [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodi dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulatorji stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in poklicni razvoj strokovnjakov s tega področja.

☞ [Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in njihovo stroko po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim neodvisnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in področja intelektualne lastnine.

☞ [Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board – IPReg\)](#) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, tako posameznikov kot gospodarskih družb.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji (Sheriff officers) in **sodni vročevalci (Messengers-at-arms)** so uradniki sodišča, pristojni za vročanje dokumentov in izvršbo sodnih sklepov na Škotskem. Sodne vročevalce in sodne izvršitelje zaposlujejo zasebna podjetja in zaračunavajo takse, ki so določene v sekundarni zakonodaji.

Člen 60 Zakona o stečaju in izvršbi (Škotska) iz leta 2007 (*Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007*) bo ukinil urade sodnih vročevalcev in sodnih izvršiteljev ter jih zamenjal z novo funkcijo **sodnega uradnika (Judicial officer)**. Sodne uradnike bo imenoval *Lord President* Glavnega civilnega sodišča na priporočilo nove škotske Komisije za civilne izvršbe (*Scottish Civil Enforcement Commission*).

Sorodne povezave

☞ [Kronsko tožilstvo \(Crown Office and Procurator Fiscal Service\)](#), ☞ [Odvetniški zbor Škotske \(Faculty of Advocates\)](#), ☞ [Pravniško združenje Škotske \(Law Society of Scotland\)](#), ☞ [Škotsko združenje pravnih središč \(Scottish Association of Law Centres\)](#); ☞ [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys\)](#), ☞ [Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys\)](#), ☞ [Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board\)](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 07/10/2014